

รายงานผลการตรวจราชการ และติดตามประเมินผลการจัดการศึกษา ของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 รอบที่ 1 เขตตรวจราชการที่ 16

กลุ่มตรวจราชการและติดตามประเมินผล
สำนักงานศึกษาธิการภาค 16
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

การตรวจราชการและติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 รอบที่ 1 เป็นการติดตามภารกิจและนโยบายการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ เกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาของส่วนราชการและหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการให้มีประสิทธิภาพ และให้ความเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ตลอดจนสะท้อนให้เห็นสภาพความสำเร็จ รวมทั้งปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงาน ซึ่งการตรวจราชการ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลเป็นกลไกสำคัญที่จะทำให้การปฏิบัติราชการหรือการดำเนินงานภารกิจของหน่วยงานทางการศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นไปตามเป้าหมาย สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาตินโยบายรัฐบาล และนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การรายงานผลการตรวจราชการและติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 รอบที่ 1 ได้ดำเนินงานตามแผนการตรวจราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 โดยได้ดำเนินการตรวจราชการในพื้นที่เขตตรวจราชการที่ 16 ประกอบด้วยจังหวัดเชียงราย จังหวัดน่าน จังหวัดพะเยา และจังหวัดแพร่ ซึ่งผลการตรวจราชการและติดตามประเมินผลการจัดการศึกษา ดังกล่าวสำนักงานศึกษาธิการภาค 16 ได้สรุปผลการดำเนินงานตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ พร้อมทั้งปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ เพื่อเผยแพร่แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ในโอกาสนี้ขอขอบพระคุณ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด หน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษาในพื้นที่เขตตรวจราชการที่ 16 ที่ให้ความร่วมมือ และสนับสนุนข้อมูลการตรวจราชการ ให้มีความครอบคลุม ครบถ้วน สมบูรณ์ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่ายที่จะนำข้อมูลไปใช้ในการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ และเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

กลุ่มตรวจราชการและติดตามประเมินผล
สำนักงานศึกษาธิการภาค 16

บทสรุปผู้บริหาร

รายงานผลการตรวจราชการและติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 รอบที่ 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อรายงานผลการดำเนินงานตามนโยบายการตรวจราชการของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 รวมทั้งนำเสนอปัญหาอุปสรรค แนวทางการแก้ไขปัญหา และข้อเสนอแนะเชิงนโยบายของหน่วยงาน สถานศึกษาในพื้นที่เขตตรวจราชการที่ 16 แก่ผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงศึกษาธิการ

หน่วยรับตรวจราชการ ได้แก่ หน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ในพื้นที่เขตตรวจราชการที่ 16 ซึ่งอยู่ภายใต้การบริหารงานขององค์กรหลัก ประกอบด้วย

- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงราย จังหวัดน่าน จังหวัดพะเยา และ จังหวัดแพร่
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 เขต 2 เขต 3 และ เขต 4
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 และ เขต 2
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 และ เขต 2
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 1 และ เขต 2
- สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย น่าน พะเยา และ แพร่
- สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเชียงราย จังหวัดน่าน จังหวัดพะเยา และ จังหวัดแพร่
- สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดเชียงราย จังหวัดน่าน จังหวัดพะเยา และจังหวัดแพร่
- ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดเชียงราย จังหวัดน่าน จังหวัดพะเยา และจังหวัดแพร่

โดยมีขอบเขตด้านเนื้อหาการตรวจราชการและติดตามผลการดำเนินงานตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ตามที่สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้เห็นชอบให้นำนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 – 2569 มาใช้เป็นนโยบายการตรวจราชการและติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 รอบที่ 1

เครื่องมือที่ใช้ในการตรวจราชการ และติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ เป็นแบบรายงานผลการตรวจราชการและติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 รอบที่ 1 ที่สำนักตรวจราชการและติดตามประเมินผล สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สร้างขึ้นเพื่อวิเคราะห์สถานการณ์ในพื้นที่ ผลการดำเนินการขับเคลื่อนนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ปัญหาและอุปสรรค แนวทางการแก้ไขและข้อเสนอแนะ รูปแบบแนวทางหรือนวัตกรรมที่คาดว่าจะ เป็นต้นแบบ หรือแบบอย่างที่ดี สำนักงานศึกษาธิการภาค 16 ได้รวบรวมข้อมูลจากการลงพื้นที่สนับสนุนการตรวจราชการ ของผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ (นายชาติรี ม่วงสว่าง) ร่วมกับคณะทำงานของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงราย น่าน พะเยา และแพร่ ที่ได้ดำเนินการสรุปเป็นภาพรวม ตามแบบรายงานผลการตรวจราชการและติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 รอบที่ 1 สามารถสรุปได้ ดังนี้

1. การลดภาระครูและบุคลากรทางการศึกษา

นโยบายที่ 1.1 พัฒนาและต่อยอดวิธีการประเมิน วิจัยฐานครูและบุคลากรทางการศึกษาลดขั้นตอนมุ่งผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ

ได้รับการขับเคลื่อนอย่างต่อเนื่องในพื้นที่เขตตรวจราชการที่ 16 โดยหน่วยงานทางการศึกษาในพื้นที่ได้ดำเนินการสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ครูและบุคลากรอย่างเป็นระบบ ผ่านการประชาสัมพันธ์

การอบรมเชิงปฏิบัติการ การจัดกิจกรรม PLC และการนิเทศการสอน เพื่อให้ครูสามารถเข้าใจหลักเกณฑ์ใหม่ (วPA) และดำเนินการตามแนวทางที่กำหนดได้อย่างถูกต้อง นอกจากนี้ยังได้จัดทำข้อตกลงในการพัฒนางาน (PA) ทุกระดับ และมีช่องทางสื่อสารที่ชัดเจน เช่น กลุ่มไลน์หรือเฟซบุ๊ก เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและติดตามความคืบหน้า ตลอดจนจัดตั้งศูนย์ให้คำแนะนำพร้อมทีมสนับสนุน (PA Support Team) เพื่อดูแลช่วยเหลือครูในทุกขั้นตอน รวมทั้งมีการจัดทำคู่มือแนวปฏิบัติและส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองผ่านชุมชนวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

การส่งเสริมการใช้งานระบบประเมินวิทยฐานะดิจิทัล (DPA) ก็เป็นอีกด้านหนึ่งที่ได้รับการขับเคลื่อนอย่างเข้มข้น โดยมีการจัดอบรม การให้คำแนะนำรายบุคคล การประชาสัมพันธ์ประโยชน์ของระบบ และการตั้งกลุ่มเฉพาะสำหรับตอบคำถามเกี่ยวกับ DPA ซึ่งช่วยให้ครูเข้าใจระบบและสามารถใช้งานได้มั่นใจ พร้อมกันนี้ ยังเน้นการปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน และบูรณาการข้อมูลบุคลากรเข้ากับระบบประเมินเพื่อความสะดวกในการติดตามผลและลดความซ้ำซ้อนในการจัดทำเอกสาร

จากการดำเนินงานถึงแม้จะมีความก้าวหน้า แต่ยังคงพบปัญหาและอุปสรรคหลายประการ เช่น ความไม่เสถียรของระบบ DPA ในช่วงที่มีผู้ใช้งานจำนวนมาก ความล่าช้าในการประมวลผลข้อมูล ปัญหาอินเทอร์เน็ตและไฟฟ้าในบางพื้นที่ ความไม่พร้อมด้านทักษะดิจิทัลของผู้ใช้ และการะงายที่รบกวนเวลาการจัดทำผลงานของครู รวมถึงข้อจำกัดด้านงบประมาณและความไม่ชัดเจนของกระบวนการบางส่วน

ข้อเสนอแนะเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ได้แก่ การปรับหลักเกณฑ์การประเมินให้สอดคล้องกับบริบทของครูแต่ละกลุ่ม การสนับสนุนงบประมาณเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยี และการลดภาระงานที่ไม่เกี่ยวกับการสอนผ่านการใช้เครื่องมือดิจิทัล รวมถึงการพัฒนาระบบ DPA ให้มีความเสถียร ใช้งานง่าย และรองรับความหลากหลายของผู้ใช้มากยิ่งขึ้น เพื่อให้การประเมินวิทยฐานะเป็นเครื่องมือส่งเสริมการพัฒนาครูอย่างแท้จริงและยั่งยืน

นโยบายที่ 1.2 : ย้ายครูและบุคลากรทางการศึกษาคืนถิ่นกลับภูมิลำเนาด้วยความโปร่งใส ไม่มีการทุจริตคอร์รัปชัน

การขับเคลื่อนนโยบายการย้ายครูและบุคลากรทางการศึกษาคืนถิ่นกลับภูมิลำเนาด้วยความโปร่งใส ได้รับการดำเนินการอย่างต่อเนื่องโดยหน่วยงานทางการศึกษาในระดับพื้นที่ ผ่านกระบวนการสร้างความรู้ ความเข้าใจในหลักเกณฑ์และแนวทางการย้ายตามที่สำนักงาน ก.ค.ศ. กำหนด อาทิ หนังสือ ว 6 และ ว 24 โดยใช้ช่องทางการสื่อสารที่หลากหลาย เช่น ระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ เว็บไซต์หน่วยงาน กลุ่มไลน์ และการประชุมประจำเดือน รวมถึงการจัดทำคู่มือการใช้งานระบบ TRS สื่ออินโฟกราฟิก และวิดีโอสาธิตเพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถเข้าถึงข้อมูลและดำเนินการได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

หน่วยงานทางการศึกษาได้นำระบบ Teacher Rotation System (TRS) มาปรับใช้ในการบริหารจัดการการย้ายอย่างเป็นระบบ โดยดำเนินการอบรมเชิงปฏิบัติการ สร้างความเข้าใจให้แก่ผู้บริหารครู และเจ้าหน้าที่อย่างต่อเนื่อง มีการจำแนกคำร้องขอย้ายเป็นหมวดหมู่ชัดเจน และพัฒนาให้สามารถติดตามสถานะได้แบบเรียลไทม์ ระบบ TRS ช่วยเพิ่มความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ลดภาระงานเอกสาร และเอื้อต่อการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ

จากการดำเนินงานพบปัญหาในหลายมิติ เช่น ความล่าช้าในการจัดทำคู่มือและการซักซ้อมแนวทางจากส่วนกลาง ระบบ TRS ยังขาดเสถียรภาพและรองรับผู้ใช้งานจำนวนมากไม่ได้ ข้อจำกัดในระบบบางส่วนยังไม่มีข้อมูลชัดเจน ทำให้เกิดความเข้าใจคลาดเคลื่อนในหมู่ผู้ใช้งาน อีกทั้งพฤติกรรมการดำเนินการบางช่วงเวลาไม่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง ทำให้เกิดความเร่งรีบในการตรวจสอบคุณสมบัติและเอกสารการบริหารตำแหน่งว่างในระบบยังไม่สอดคล้องกับความต้องการ และระบบยังไม่สามารถอำนวยความสะดวกในการจับคู่กรณีย้ายสับเปลี่ยนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายจึงมุ่งเน้นการปรับปรุงระบบ TRS ให้มีความเสถียร ชัดเจน และครอบคลุมมากยิ่งขึ้น พร้อมกำหนดเกณฑ์ ตัวชี้วัด และแนวทางการพิจารณาการย้ายให้มีมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ เสริมสร้างกลไกตรวจสอบและความเป็นธรรม พัฒนาระบบข้อมูลบุคลากรให้ทันสมัย รวมถึงกำหนดปฏิทินการดำเนินการที่ชัดเจนล่วงหน้าเพื่อให้สามารถเตรียมการได้อย่างเหมาะสม

ในภาพรวม แม้ระบบ TRS จะเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยขับเคลื่อนนโยบายการย้ายคืนถิ่นให้มีความโปร่งใสและเป็นธรรม แต่การดำเนินงานในระยะเริ่มต้นยังต้องการการปรับปรุงและพัฒนาในหลายด้าน ทั้งด้านระบบ ความเข้าใจของผู้ใช้ และการบริหารจัดการ เพื่อให้เป้าหมายของนโยบายสามารถบรรลุได้อย่างมีประสิทธิภาพในระยะยาว ขณะเดียวกันจากการติดตามและประเมินผล ยังไม่พบต้นแบบหรือนวัตกรรมที่สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินนโยบายดังกล่าวอย่างชัดเจนในพื้นที่

นโยบายที่ 1.3 : พัฒนาและต่อยอดการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบ และเห็นผลเป็นรูปธรรม

การขับเคลื่อนนโยบายการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาในพื้นที่ภาคเหนือ ได้ดำเนินการอย่างเป็นระบบผ่านการจัดตั้ง “สถานีแก้หนี้ครู” ในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา ตามแนวทาง “1 เขต 1 สถานี” โดยสถานีแก้หนี้ทำหน้าที่เป็นกลไกกลางในการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก อาทิ ธนาคารออมสิน สหกรณ์ออมทรัพย์ครู และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสำรวจและวิเคราะห์สภาพหนี้ จัดกลุ่มปัญหา รวมถึงให้คำปรึกษาและแนะแนวทางการปรับโครงสร้างหนี้แก่ครูและบุคลากรอย่างเหมาะสม

คณะกรรมการระดับจังหวัดที่มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน ได้ร่วมกับหน่วยงานการศึกษาและภาคการเงินติดตามการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้มีการเปิดให้บริการสถานีแก้หนี้ในหลายพื้นที่ สามารถให้คำปรึกษาแก่ครูผู้ประสบปัญหาหนี้สินจำนวนมาก รวมถึงมีการจัดกิจกรรมรณรงค์สร้างวินัยทางการเงิน อบรมการบริหารจัดการหนี้ และประชาสัมพันธ์การกู้ยืมจากกองทุนหมุนเวียนเพื่อการชำระหนี้ที่มีดอกเบี้ยต่ำ

นอกจากการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ยังมีการส่งเสริมการสร้างวินัยทางการเงินอย่างยั่งยืน โดยจัดอบรมผ่านระบบ e-learning “Money Coach” ส่งเสริมการออมผ่านกองทุนสวัสดิการ และส่งเสริมให้ครูมีรายได้เสริมโดยไม่กระทบต่อหน้าที่หลัก ตลอดจนการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในชีวิตประจำวัน เช่น การปลูกผัก เลี้ยงสัตว์ และทำน้ายาอเนกประสงค์ เพื่อประหยัดค่าใช้จ่ายและสร้างรายได้เพิ่มเติม

อุปสรรคสำคัญในการดำเนินงาน อาทิ กลุ่มบุคลากรตามมาตรา 38 ค(2) ไม่สามารถเข้าถึงกองทุนหมุนเวียนได้ ผู้ขอความช่วยเหลือส่วนใหญ่มีหนี้สินจำนวนมาก บางรายถูกฟ้องคดีหรือมีสถานะทางการเงินที่ไม่เอื้อต่อการกู้ใหม่ ข้อมูลบางส่วนที่ได้รับจากลูกหนี้ไม่ครบถ้วนหรือคลาดเคลื่อน และบางรายแม้จะได้รับการช่วยเหลือในการเจรจาแล้วก็ยังไม่มียกยภาพในการชำระหนี้ตามที่ตกลงไว้

จากการดำเนินงานที่ผ่านมา ได้เสนอแนะแนวทางเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของนโยบายในสามระดับ ได้แก่ ระดับนโยบาย ควรมีมาตรการช่วยเหลือที่ชัดเจนในระดับประเทศและเป็นรูปธรรม สนับสนุนสวัสดิการเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ และมีระบบกองทุนช่วยเหลืออย่างเป็นธรรม ส่วนในระดับส่วนราชการ ควรพัฒนาระบบฐานข้อมูลและเครื่องมือดิจิทัลในการติดตามสถานะหนี้ พร้อมทั้งเร่งรัดการดำเนินโครงการรีไฟแนนซ์ ในขณะที่ระดับพื้นที่ควรเน้นการสร้างความรู้ความตระหนัก การอบรมอย่างต่อเนื่อง และการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวอย่างที่ดีจากสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเชียงราย สะท้อนให้เห็นถึงผลลัพธ์เชิงบวกของการเสริมสร้างวินัยทางการเงิน โดยครูสามารถนำความรู้ไปปรับใช้เพื่อสร้างอาชีพเสริมที่สอดคล้อง

กับวิถีชีวิตในชุมชน เช่น การค้าขายออนไลน์ การทำการเกษตรพื้นฐาน และการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่น สร้างรายได้เสริม และยังเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ผู้เรียนในการจัดการการเงินส่วนบุคคลอีกด้วย

โดยภาพรวม การดำเนินนโยบายนี้ได้สร้างกลไกที่มีประสิทธิภาพในการบรรเทาปัญหานี้สินของครูและบุคลากรทางการศึกษา ทั้งในด้านการให้ความช่วยเหลือโดยตรง การส่งเสริมความรู้ทางการเงิน และการสร้างวินัยการใช้จ่ายเพื่อความมั่นคงในระยะยาว แม้ยังมีข้อจำกัดและความท้าทาย แต่ถือเป็นแนวทางที่มีศักยภาพในการขยายผลและพัฒนาต่อไปในระดับประเทศได้อย่างยั่งยืน

นโยบาย 1.4 จัดหาอุปกรณ์การสอนและสวัสดิการให้เพียงพอ และเหมาะสม เพื่อส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ

การจัดหาอุปกรณ์การสอนและสวัสดิการให้เพียงพอ และเหมาะสม เพื่อส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ ในพื้นที่เขตตรวจราชการที่ 16 มีความก้าวหน้าอย่างเป็นรูปธรรม โดยหน่วยงานการศึกษาในจังหวัดเชียงราย น่าน พะเยา และแพร่ ได้ให้ความสำคัญกับการสำรวจความต้องการด้านอุปกรณ์การเรียนการสอนในสถานศึกษาทุกระดับ พร้อมดำเนินการจัดทำแผนและโครงการจัดหาอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ การดำเนินงานส่วนใหญ่ใช้งบประมาณจากต้นสังกัดประกอบการสนับสนุนจากภาคีเครือข่ายในพื้นที่ เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มูลนิธิ ภาคเอกชน และสถาบันการศึกษาในพื้นที่ เพื่อให้เกิดการจัดหาอุปกรณ์ที่ตรงกับบริบทและความต้องการจริงของครูและนักเรียน

การบริหารจัดการด้านทรัพยากรและอุปกรณ์มีลักษณะบูรณาการและยืดหยุ่น มีการใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและหน่วยงานเครือข่าย มีการส่งเสริมการใช้สื่อดิจิทัลและเทคโนโลยีที่เหมาะสม ตลอดจนการสนับสนุนจากโครงการความร่วมมือที่หลากหลาย เช่น ความร่วมมือกับมหาวิทยาลัย วิทยาลัยอาชีวศึกษา หน่วยงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และบริษัทเอกชนในพื้นที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโครงการที่เน้นการเรียนรู้แบบ Coding และการใช้แพลตฟอร์มออนไลน์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของผู้เรียนในยุคดิจิทัล

จากข้อมูลรายงานผ่านระบบ e-Inspection สถานศึกษาในเขตพื้นที่ได้รับการสนับสนุนอุปกรณ์แล้วกว่า 70% ของจำนวนทั้งหมด โดยส่วนใหญ่ได้รับจากหน่วยงานต้นสังกัด และมีสัดส่วนที่น่าสนใจจากภาคีเครือข่ายภาครัฐและเอกชน อย่างไรก็ตาม ยังพบปัญหาสำคัญด้านงบประมาณที่ไม่เพียงพอและขาดความต่อเนื่อง ตลอดจนข้อจำกัดด้านเทคโนโลยีที่ล้าสมัย การเข้าถึงอินเทอร์เน็ตที่ไม่เสถียร และการขาดทักษะของบุคลากรในการใช้และดูแลรักษาอุปกรณ์ นอกจากนี้ การมีส่วนร่วมของภาคเอกชนยังอยู่ในระดับไม่ทั่วถึง และขาดระบบความร่วมมือที่ยั่งยืนในบางพื้นที่

โดยสรุป การดำเนินงานตามนโยบายดังกล่าวในพื้นที่เขตตรวจราชการที่ 16 มีความก้าวหน้าในระดับที่น่าพอใจ ทั้งในแง่การบริหารจัดการ การใช้ทรัพยากรร่วมกัน และการได้รับการสนับสนุนจากเครือข่ายในพื้นที่ แต่ยังคงมีความจำเป็นในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านงบประมาณ บุคลากร และเทคโนโลยี เพื่อให้การจัดหาอุปกรณ์และสวัสดิการด้านการเรียนการสอนมีความเหมาะสมและเพียงพออย่างยั่งยืน

นโยบายที่ 1.5 : ดำเนินการยกเลิกครูเวรอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่องชีวิตและความปลอดภัยของครูสำคัญ กว่าทรัพย์สิน” ครูมีเวลาจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ

จากการขับเคลื่อนนโยบายการยกเลิกครูเวร ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 23 มกราคม 2567 สถานศึกษาในพื้นที่เขตตรวจราชการที่ 16 ได้ดำเนินการบริหารจัดการและกำหนดมาตรการด้านความปลอดภัยอย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม เพื่อให้เกิดความมั่นใจในชีวิตและความปลอดภัยของครูและนักเรียน พร้อมลดภาระงานครูให้มีเวลาจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

สถานศึกษาได้มีการปรับตัวโดยนำเทคโนโลยีเข้ามาเสริมประสิทธิภาพในการรักษาความปลอดภัย เช่น การติดตั้งกล้องวงจรปิดในจุดเสี่ยง การใช้แอปพลิเคชันตรวจสอบความเคลื่อนไหวแบบ Real-time การติดตั้งระบบเตือนภัย และการใช้แพลตฟอร์มออนไลน์สำหรับการรายงานเหตุฉุกเฉิน นอกจากนี้ยังมีการบูรณาการความร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานภายนอก เช่น การประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ทหาร ผู้นำชุมชน และ อปพร. เพื่อร่วมกันดูแลความปลอดภัย รวมถึงมีการจัดเวรยามร่วมในช่วงนอกเวลาราชการและวันหยุดราชการ

ในด้านการบริหารจัดการบุคลากร สถานศึกษาได้มีการจัดจ้างเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย นักการภารโรง และเจ้าหน้าที่ธุรการเพิ่มเติมเพื่อทดแทนบทบาทครูเวร รวมถึงมีการตั้งคณะกรรมการด้านความปลอดภัยภายในโรงเรียนและจัดทำแผนเผชิญเหตุอย่างเป็นระบบ พร้อมซักซ้อมแผนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการรับมือกับสถานการณ์ฉุกเฉิน ทั้งนี้ได้มีการส่งเสริมบทบาทของนักเรียนและผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมดูแลความปลอดภัย เช่น การเป็นอาสาสมัครในช่วงเวลาเช้าและเลิกเรียน และการปลูกฝังจิตสำนึกด้านวินัยและความรับผิดชอบผ่านกิจกรรมต่าง ๆ

ข้อมูลการติดตามผลการดำเนินงานพบว่า สถานศึกษาในพื้นที่ดำเนินการตามนโยบายแล้วถึงร้อยละ 99.72 ของสถานศึกษาทั้งหมด 1,471 แห่ง ซึ่งสะท้อนถึงความมุ่งมั่นตั้งใจในการขับเคลื่อนนโยบายอย่างจริงจัง อย่างไรก็ตาม ยังพบปัญหาและอุปสรรคหลายประการ ได้แก่ ข้อจำกัดด้านงบประมาณในการติดตั้งและบำรุงรักษาระบบรักษาความปลอดภัย การขาดแคลนกำลังคนโดยเฉพาะในโรงเรียนที่มีพื้นที่กว้าง การรับมือกับสถานการณ์ฉุกเฉินที่ยังมีข้อจำกัดด้านการเฝ้าระวังและการตอบสนองแบบ Real-time รวมถึงภาระงานของครูที่ยังคงมีอยู่แม้จะยกเลิกหน้าที่เวรแล้ว นอกจากนี้ ความแตกต่างของพื้นที่และบริบทของสถานศึกษาก็เป็นอีกปัจจัยที่ส่งผลต่อการวางระบบรักษาความปลอดภัยที่เหมาะสม

ข้อเสนอแนะทางการพัฒนาต่อไปประกอบด้วย การสนับสนุนงบประมาณอย่างเพียงพอและต่อเนื่อง การกำหนดนโยบายที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีด้านความปลอดภัย การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเครือข่ายและอุปกรณ์รักษาความปลอดภัย การเพิ่มกำลังคนสนับสนุน รวมถึงการสร้างแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน การพัฒนาบุคลากร และการส่งเสริมความร่วมมือกับชุมชนในพื้นที่อย่างเป็นระบบและยั่งยืน

การดำเนินงานยกเลิกครูเวรในสถานศึกษาภายใต้นโยบายดังกล่าวสามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพในระดับสูง แต่ยังคงมีความจำเป็นต้องเสริมความเข้มแข็งในด้านการสนับสนุนงบประมาณ การพัฒนาศักยภาพบุคลากร และการสร้างระบบความปลอดภัยที่ยืดหยุ่นและเหมาะสมกับบริบทเฉพาะของแต่ละพื้นที่ เพื่อให้เป้าหมายในการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ปลอดภัยและเอื้อต่อการเรียนรู้ได้อย่างแท้จริง

นโยบายที่ 1.6 : การจัดหานักการภารโรงเพื่อช่วยลดภาระครูและบุคลากรทางการศึกษา และช่วยรักษาความปลอดภัย

การดำเนินงานตามนโยบายการจัดหานักการภารโรงในสถานศึกษา เป็นกลไกสำคัญที่ช่วยสนับสนุนภารกิจของครูและบุคลากรทางการศึกษาให้สามารถมุ่งเน้นกับการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเต็มที่ โดยลดภาระงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน และส่งเสริมความปลอดภัยภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ซึ่งมีการขับเคลื่อนในหลายเขตพื้นที่การศึกษา ครอบคลุมโรงเรียนจำนวนมาก โดยส่วนใหญ่สามารถดำเนินการจัดจ้างนักการภารโรงได้แล้วจำนวน 1,327 แห่ง จากสถานศึกษาทั้งหมด 1,471 แห่ง

นักการภารโรงมีบทบาทสำคัญในการดูแลความเรียบร้อย ความสะอาด และความปลอดภัยในโรงเรียน โดยมีส่วนช่วยในการดูแลอาคารสถานที่ อำนวยความสะดวกต่าง ๆ และเฝ้าระวังเหตุการณ์ที่อาจ

กระทบต่อความปลอดภัยของนักเรียนและบุคลากร ตลอดจนสนับสนุนงานด้านธุรการเบื้องต้น ทำให้ครูสามารถลดภาระงานแผนและทุ่มเทกับการจัดการเรียนรู้ได้มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ยังเป็นการส่งเสริมคุณภาพชีวิตและรายได้ให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นที่ได้มีโอกาสเข้าทำงานในตำแหน่งดังกล่าว

การดำเนินการพบข้อจำกัดในหลายประเด็น ทั้งในด้านการขาดแคลนตำแหน่ง การลาออกหรือเกษียณอายุของนักการภารโรงเดิม รวมถึงข้อจำกัดด้านงบประมาณ โดยเฉพาะในโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ห่างไกล ซึ่งส่งผลให้ไม่สามารถจัดจ้างนักการภารโรงได้เพียงพอ นอกจากนี้ การเปลี่ยนรูปแบบการจ้างจากลูกจ้างชั่วคราวเป็นการจ้างเหมาบริการ ยังส่งผลต่อความมั่นคงในอาชีพ และลดสิทธิประโยชน์ของผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งอาจส่งผลให้เกิดการลาออกหรือมีอัตราการเปลี่ยนแปลงบุคลากรสูงขึ้น

นอกจากนี้ การดำเนินการในบางพื้นที่ยังเผชิญกับความเข้าใจคลาดเคลื่อนเกี่ยวกับบทบาทของนักการภารโรง ทั้งจากครู ผู้ปกครอง และชุมชน รวมถึงปัญหาการขาดอุปกรณ์หรือระบบรักษาความปลอดภัยที่ครบถ้วน เช่น กล้องวงจรปิด ทำให้ภารกิจด้านความปลอดภัยยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเต็มที่

จากการดำเนินงานที่ผ่านมา แสดงให้เห็นถึงแนวโน้มที่ดีในด้านการจัดการและการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนผ่านการสนับสนุนบุคลากรสนับสนุนอย่างนักการภารโรง แต่ยังจำเป็นต้องได้รับการส่งเสริมในเชิงนโยบายและการสนับสนุนงบประมาณอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการพัฒนาองค์ความรู้ ทักษะ และความเข้าใจร่วมกันของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดหานักการภารโรงเกิดประสิทธิภาพสูงสุด และเอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืนในระยะยาว

นโยบายที่ 1.7 : ปรับลดภาระงานที่ไม่จำเป็น หรือซ้ำซ้อน

การขับเคลื่อนนโยบายปรับลดภาระงานที่ไม่จำเป็นหรือซ้ำซ้อนในสถานศึกษา ได้ดำเนินไปอย่างมีทิศทางชัดเจน โดยหน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษาในพื้นที่ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาเป็นเครื่องมือในการสนับสนุนงานบริหารจัดการและงานวิชาการอย่างเป็นรูปธรรม มีการนำระบบดิจิทัลหลากหลายระบบมาใช้ในการลดขั้นตอนการทำงานที่ซ้ำซ้อน เช่น ระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ ระบบการประเมินวิทยฐานะดิจิทัล ระบบบริหารงบประมาณ ระบบการประชุมและนิเทศออนไลน์ ตลอดจนระบบการเรียนการสอนผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัล ซึ่งช่วยลดการใช้เอกสารกระดาษ ลดการเดินทาง และเพิ่มประสิทธิภาพการสื่อสารภายในหน่วยงานได้อย่างชัดเจน

การบูรณาการข้อมูลและกระบวนการทำงานระหว่างหน่วยงานถูกผลักดันให้เป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น ด้วยการใช้เครื่องมือกลาง เช่น Google Form, QR Code, ระบบข้อมูล DMC และการจัดทำแผนพัฒนา ร่วมกัน ช่วยลดภาระการรายงานซ้ำซ้อน และทำให้ข้อมูลมีความสอดคล้อง ใช้ประโยชน์ได้ในหลายมิติ ขณะเดียวกัน ยังมีการเปลี่ยนแปลงวิธีการประชุมจากการประชุมแบบดั้งเดิมเป็นการประชุมออนไลน์มากขึ้น ซึ่งส่งผลให้เกิดการประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย ตลอดจนช่วยให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาสามารถทุ่มเทเวลากับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างเต็มที่

จากการดำเนินงานที่ผ่านมา ยังพบปัญหาและอุปสรรคหลายประการ เช่น ความล่าช้าและข้อจำกัดด้านเสถียรภาพของระบบดิจิทัลในบางช่วงเวลา การขาดการบูรณาการในบางกิจกรรมที่ยังต้องดำเนินการแยกกัน การเพิ่มขึ้นของภาระงานใหม่ที่เกิดจากนโยบายเร่งด่วน ความไม่สอดคล้องของกฎระเบียบที่ยังเน้นเอกสารและการประเมินซ้ำซ้อน ตลอดจนข้อจำกัดด้านอุปกรณ์เทคโนโลยีของสถานศึกษา โดยเฉพาะในโรงเรียนขนาดเล็กและพื้นที่ห่างไกล นอกจากนี้ ยังพบว่า การเปลี่ยนแปลงผู้บริหารระดับสูงบ่อยครั้ง ส่งผลให้การดำเนินนโยบายขาดความต่อเนื่อง และบางพื้นที่ยังขาดการอบรมหรือคู่มือที่ชัดเจนในการใช้งานระบบใหม่ ๆ แม้จะมีความท้าทาย แต่แนวทางนวัตกรรมที่ถูกพัฒนาขึ้น เช่น ระบบสารสนเทศ Nanoi Info Sys ของโรงเรียนน่าน้อย และระบบบริหารจัดการแผนปฏิบัติการของวิทยาลัยเทคนิคแพร่ แสดงให้เห็นถึงศักยภาพ

ของการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการ ลดการใช้เอกสาร และเพิ่มความรวดเร็วในการดำเนินงาน ถือเป็นตัวอย่างที่ดีของการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ

โดยภาพรวม การดำเนินการตามนโยบายปรับลดภาระงานที่ไม่จำเป็นหรือซ้ำซ้อนได้สร้างผลลัพธ์เชิงบวกในระดับหนึ่ง และมีแนวโน้มจะพัฒนาได้ดียิ่งขึ้น หากมีการเสริมความพร้อมในด้านโครงสร้างพื้นฐาน การปรับปรุงกฎระเบียบให้สอดคล้องกับยุคดิจิทัล การพัฒนาทักษะบุคลากรอย่างต่อเนื่อง และการประสานงานที่มีความต่อเนื่องและเป็นระบบมากยิ่งขึ้นในทุกระดับของการบริหารจัดการการศึกษา

นโยบายที่ 1.8 : แก้ปัญหาการขาดแคลนครูและบุคลากรทางการศึกษา

การดำเนินงานขับเคลื่อนนโยบายแก้ไขปัญหาการขาดแคลนครูและบุคลากรทางการศึกษา ในพื้นที่เขตตรวจราชการที่ 16 เป็นไปอย่างมีระบบและต่อเนื่อง โดยหน่วยงานทางการศึกษาได้ให้ความสำคัญกับการวางแผนและจัดการอัตรากำลังอย่างมีประสิทธิภาพ ผ่านการใช้ระบบข้อมูลสารสนเทศ เช่น HRMS, DMC และ SCS ในการวิเคราะห์และวางแผนบริหารกำลังคนให้สอดคล้องกับจำนวนผู้เรียนและสภาพจริงของโรงเรียน มีการตั้งคณะกรรมการในระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อดูแลกระบวนการจัดสรรอัตรากำลังให้เป็นธรรมและโปร่งใส

การบริหารจัดการภายในได้ดำเนินการทั้งในด้านการเกลี่ยและตัดโอนอัตรากำลังระหว่างโรงเรียน การเร่งรัดบรรจุครูใหม่ โดยเฉพาะในสาขาที่ขาดแคลน การส่งเสริมโครงการครูคืนถิ่น รวมถึงการจ้างครูอัตราจ้างและบุคลากรสนับสนุนเพื่อทดแทนภาระงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับการสอน นอกจากนี้ ยังมีการนำเทคโนโลยีดิจิทัล เช่น ระบบ TRS และการเรียนการสอนทางไกลผ่าน DLTV มาใช้ในการสนับสนุนการจัดการศึกษาในพื้นที่ที่ประสบปัญหาขาดแคลนครู

แม้ว่าจะมีความพยายามในการแก้ไขปัญหาอย่างต่อเนื่อง แต่ยังคงมีอุปสรรคสำคัญ เช่น ปัญหาการขาดแคลนครูในพื้นที่ห่างไกลและโรงเรียนขนาดเล็ก การจำกัดกำลังคนภาครัฐที่ทำให้ไม่สามารถเพิ่มอัตราใหม่ได้ กระบวนการบรรจุที่ล่าช้า ข้อจำกัดในการโยกย้ายครู และความไม่เสถียรของระบบดิจิทัลที่ใช้สนับสนุนการบริหารงาน ตลอดจนปัญหาความไม่มั่นคงในอาชีพของครูอัตราจ้างที่เปลี่ยนรูปแบบการจ้างเป็นการเหมาบริการ นอกจากนี้ยังมีปัจจัยเชิงสังคม เช่น ความไม่พร้อมของชุมชนในการยอมรับนโยบายควบรวมโรงเรียน และขวัญกำลังใจของครูที่ได้รับผลกระทบจากค่าตอบแทนที่ไม่สอดคล้องกับค่าครองชีพ

ในขณะเดียวกัน หน่วยงานทางการศึกษาในพื้นที่ได้มีการพัฒนานวัตกรรมในการบริหารจัดการ เช่น ระบบ HRMS และ SCS ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ซึ่งช่วยในการจัดเก็บ วิเคราะห์ และวางแผนอัตรากำลังได้อย่างถูกต้องแม่นยำ รวมถึงระบบการขอข้อมูลอัตรากำลังครูผ่านเว็บไซต์และการสื่อสารรวดเร็วผ่านกลุ่มไลน์ HRMS ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 1 ซึ่งถือเป็นแนวทางต้นแบบที่มีประสิทธิภาพ

โดยภาพรวม การดำเนินงานภายใต้นโยบายการแก้ปัญหาการขาดแคลนครูและบุคลากรทางการศึกษา ในพื้นที่เขตตรวจราชการที่ 16 ได้แสดงให้เห็นถึงความพยายามและแนวโน้มที่ดีในการวางระบบบริหารจัดการที่เป็นระบบมากขึ้น แม้ว่าจะยังมีความท้าทายในหลายมิติที่ต้องได้รับการแก้ไขเพิ่มเติม เพื่อให้การบริหารอัตรากำลังคนในภาคการศึกษามีความยั่งยืนและตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนในทุกพื้นที่ได้อย่างแท้จริง

2. การลดภาระนักเรียนและผู้ปกครอง

นโยบายที่ 2.1 : เรียนได้ทุกที่ ทุกเวลา (Anywhere Anytime) เรียนฟรี มีงานทำ “ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง” มีระบบ หรือแพลตฟอร์มการเรียนรู้ โดยผู้เรียนไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย เพื่อสร้างความเสมอภาคทางการศึกษาและส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

การขับเคลื่อนนโยบาย "เรียนได้ทุกที่ ทุกเวลา (Anywhere Anytime) เรียนฟรี มีงานทำ “ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง” ของหน่วยงานทางการศึกษาในเขตตรวจราชการที่ 16 ดำเนินการอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ โดยมุ่งเน้นการส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงแพลตฟอร์มการเรียนรู้แบบไม่เสียค่าใช้จ่าย เพื่อสร้างความเสมอภาคทางการศึกษาและส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตผ่านการบูรณาการความร่วมมือระหว่างโรงเรียน หน่วยงานการศึกษา ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และชุมชนอย่างทั่วถึง

หน่วยงานและสถานศึกษาได้ส่งเสริมการใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลของภาครัฐและภาคเอกชน เช่น Google for Education, Thai MOOC, OBEC Content Center, DLTV ตลอดจนการพัฒนาแพลตฟอร์มท้องถิ่นเฉพาะพื้นที่ รวมถึงสนับสนุนการฝึกอบรมทักษะการใช้เทคโนโลยีทั้งแก่ครูและนักเรียน มีการขยายโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยี เช่น การติดตั้งอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง และการจัดหาอุปกรณ์ไอซีทีให้กับโรงเรียนที่ขาดแคลน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงการเรียนรู้ได้อย่างทั่วถึง

ในขณะเดียวกันมีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนสร้างสรรค์นวัตกรรมสื่อการเรียนรู้ ทั้งการอบรมการผลิตสื่อดิจิทัล การจัดตั้งคลังสื่อออนไลน์ในระดับโรงเรียนและเขตพื้นที่ และการส่งเสริมการแข่งขันเพื่อสร้างแรงจูงใจให้ครูผลิตและเผยแพร่สื่อการเรียนรู้สู่สาธารณะ นอกจากนี้ยังมีการผลักดันการใช้สื่อและแพลตฟอร์มนวัตกรรม เช่น SciMath, Project14, ระบบสุจริตจิตอาสา รวมถึงการสร้างพื้นที่การเรียนรู้รูปแบบใหม่ในระดับจังหวัด

การดำเนินการดังกล่าวส่งผลให้ผู้เรียนในพื้นที่เข้าถึงแพลตฟอร์มการเรียนรู้แบบไม่เสียค่าใช้จ่ายในสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 89.30 ของผู้เรียนทั้งหมด แสดงให้เห็นถึงแนวโน้มที่ดีในการขยายโอกาสทางการศึกษาในยุคดิจิทัล อย่างไรก็ตาม การขับเคลื่อนนโยบายยังเผชิญกับอุปสรรคในหลายด้าน ทั้งข้อจำกัดด้านโครงสร้างพื้นฐาน เช่น อินเทอร์เน็ตและอุปกรณ์ที่ไม่เพียงพอ ปัญหาทักษะการใช้เทคโนโลยีของครูและนักเรียน ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจที่กระทบต่อการเข้าถึงการเรียนรู้ รวมถึงข้อจำกัดด้านแพลตฟอร์มสื่อการเรียนรู้ และการบริหารจัดการโครงการที่ยังขาดความต่อเนื่องและยั่งยืน

โดยภาพรวม นโยบาย "เรียนได้ทุกที่ ทุกเวลา" ได้สร้างการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกในระบบการศึกษาอย่างชัดเจน ทั้งในแง่การเพิ่มโอกาสการเข้าถึงการเรียนรู้ การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี และการพัฒนานวัตกรรมสื่อการเรียนรู้ อย่างไรก็ตาม เพื่อให้เกิดความยั่งยืนในระยะยาว จำเป็นต้องเสริมความเข้มแข็งในด้านโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยี พัฒนาทักษะดิจิทัลของครูและนักเรียน ขยายการสนับสนุนสื่อและแพลตฟอร์มที่มีคุณภาพ ตลอดจนสร้างความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในระดับพื้นที่อย่างต่อเนื่อง เพื่อยกระดับการศึกษาไทยให้สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างแท้จริง

นโยบายที่ 2.2 : ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่หลุดระบบการศึกษา (Zero Drop Out) ให้มีโอกาสได้รับการศึกษาทั้งในระบบนอกระบบ และตามอัธยาศัย

การขับเคลื่อนนโยบายช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่หลุดระบบการศึกษา (Zero Drop out) ของหน่วยงานการศึกษาในพื้นที่เขตตรวจราชการที่ 16 มีความก้าวหน้าอย่างเป็นรูปธรรม โดยดำเนินการทั้งในด้านการค้นหา ช่วยเหลือ ส่งต่อ และดูแลเด็กและเยาวชนกลุ่มเป้าหมาย ผ่านการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานทางการศึกษา หน่วยงานภาครัฐ ภาคประชาสังคม และชุมชนในพื้นที่

การดำเนินงานเน้นการใช้เทคโนโลยีและฐานข้อมูล เช่น OBEC Zero Dropout, Thai Zero Dropout และ DOLE Learner Data Platform ในการติดตามเด็กนอกระบบอย่างมีระบบควบคู่กับการเยี่ยมบ้าน พูดคุยกับผู้ปกครอง การคัดกรองกลุ่มเสี่ยง และการกำหนดแนวทางส่งต่อไปยังการศึกษานอกระบบหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมุ่งเน้นการช่วยเหลือแบบรายกรณีตามสภาพปัญหาเฉพาะของแต่ละรายทั้งในด้านสุขภาพ พฤติกรรม ครอบครัว และสถานการณ์ย้ายถิ่น

หน่วยงานการศึกษาและสถานศึกษาได้ดำเนินโครงการเชิงรุก เช่น โครงการ "พาน้องกลับมาเรียน" และโครงการ "พาการเรียนไปหาน้อง" รวมถึงการจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะวิชาการ วิชาชีพ และทักษะชีวิต เพื่อพัฒนาศักยภาพนักเรียนกลุ่มเสี่ยง ป้องกันการหลุดออกจากระบบการศึกษาตั้งแต่ต้นทาง นอกจากนี้ ยังมี การพัฒนาเครื่องมือแนวทางการป้องกัน เฝ้าระวัง และการส่งเสริมให้นักเรียนที่ออกกลางคันได้กลับเข้าสู่การศึกษาที่เหมาะสมกับบริบท

การดำเนินงานยังเผชิญกับปัญหาและอุปสรรคหลายด้าน ทั้งข้อจำกัดด้านข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์ ความยากจนและปัญหาครอบครัวที่ทำให้เด็กต้องออกจากระบบการศึกษา ความเสี่ยงจากพฤติกรรมวัยรุ่น ความยากลำบากในการเข้าถึงพื้นที่ห่างไกล และอุปสรรคด้านวัฒนธรรมและค่านิยมในบางกลุ่มชาติพันธุ์ นอกจากนี้ การขาดแคลนบุคลากรสนับสนุน และความไม่ต่อเนื่องในการติดตามช่วยเหลือเด็กยังคงเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการดำเนินงาน

ผลการติดตามพบว่า มีเด็กและเยาวชนที่หลุดจากระบบการศึกษาในพื้นที่จำนวน 94,384 คน และสามารถช่วยเหลือให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษาได้จำนวน 15,066 คน คิดเป็นร้อยละ 15.96 ของจำนวนเด็กที่หลุดออกจากระบบ

โดยภาพรวม นโยบายช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่หลุดจากระบบการศึกษาได้สร้างกลไกการทำงานที่มีความเข้มแข็งมากขึ้น และเปิดโอกาสทางการศึกษาได้อย่างกว้างขวางขึ้น แต่ยังคงจำเป็นต้องเสริมความแข็งแกร่งในเรื่องการพัฒนาฐานข้อมูลที่มีคุณภาพ การสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานและทรัพยากรในพื้นที่ห่างไกล การบูรณาการทำงานระหว่างหน่วยงาน และการสร้างความเข้าใจร่วมกับครอบครัวและชุมชน เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายการสร้างสังคมที่เด็กทุกคนได้รับโอกาสในการศึกษาอย่างเท่าเทียมและยั่งยืนอย่างแท้จริง

นโยบายที่ 2.3 : จัดให้มีโรงเรียนคุณภาพอย่างน้อย 1 โรงเรียน ต่อ 1 อำเภอ

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนและพัฒนาโรงเรียนคุณภาพในแต่ละอำเภอให้มีผลการประเมินสูงขึ้นตามเกณฑ์ (School Grading) มีความคืบหน้าอย่างเป็นรูปธรรม โดยหน่วยงานทางการศึกษาได้วางนโยบายแนวทางการขับเคลื่อนอย่างเป็นระบบ มีการตั้งคณะกรรมการและคณะทำงานในทุกระดับเพื่อกำกับติดตามและบริหารจัดการโรงเรียนคุณภาพอย่างมีเป้าหมาย การสนับสนุนด้านโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการในศตวรรษที่ 21 ล้วนเป็นกลยุทธ์สำคัญที่นำไปสู่การยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนอย่างชัดเจน โรงเรียนคุณภาพได้รับการปรับปรุงทั้งในด้านอาคารสถานที่ เทคโนโลยีที่ทันสมัย การเสริมสร้างห้องเรียนอัจฉริยะ และศูนย์การเรียนรู้ STEM รวมถึงการนำรูปแบบการสอนแบบ Active Learning และ Digital Learning มาใช้ส่งเสริมสมรรถนะผู้เรียน การดำเนินงานดังกล่าวนำไปสู่ผลลัพธ์ที่สามารถยกระดับโรงเรียนในหลายพื้นที่เข้าสู่ระดับสีฟ้าและสีเขียวตามเกณฑ์ School Grading และส่งผลให้คุณภาพผู้เรียน ทั้งในด้านวิชาการ ทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และทักษะเทคโนโลยี มีพัฒนาการที่โดดเด่น ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา เช่น คะแนน O-NET มีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องในหลายโรงเรียน อีกทั้งอัตราการศึกษาต่อและการเตรียมความพร้อมสู่ตลาดแรงงานของนักเรียนในโรงเรียนคุณภาพก็เพิ่มขึ้นตามลำดับ

จากการดำเนินงานพบข้อจำกัดและอุปสรรคหลายประการ ทั้งในด้านการขาดแคลนทรัพยากรโดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกล การขาดครูที่ตรงตามวิชาเอกในสาขาสำคัญ ความไม่พร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานและอุปกรณ์เทคโนโลยี การย้ายถิ่นฐานของนักเรียนซึ่งกระทบต่อจำนวนผู้เรียน และความไม่ชัดเจนในแนวนโยบายจากหน่วยงานต้นสังกัด นอกจากนี้ ความแตกต่างของบริบทพื้นที่ยังส่งผลให้บางโรงเรียนไม่สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีและโอกาสการพัฒนาคุณภาพได้อย่างเท่าเทียม

ภาพรวมการขับเคลื่อนนโยบายแสดงให้เห็นถึงการพัฒนาศักยภาพของโรงเรียนในหลากหลายมิติ โดยมีความจำเป็นต้องเสริมสร้างการสนับสนุนในเชิงนโยบาย การจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอ การพัฒนาครูและบุคลากรอย่างต่อเนื่อง การสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน และการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ทุกโรงเรียนคุณภาพสามารถบรรลุเป้าหมายการยกระดับคุณภาพการศึกษาทั้งในด้านผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนและความพร้อมของสถานศึกษาได้อย่างแท้จริงและยั่งยืน

นโยบายที่ 2.4 : พัฒนาระบบการแนะแนวการเรียนรู้ (Coaching) และเป้าหมายชีวิตให้เป็นรูปธรรม ส่งเสริมการคิดอย่างสร้างสรรค์และมีเหตุผล

การขับเคลื่อนนโยบายพัฒนาระบบการแนะแนวการเรียนรู้และการตั้งเป้าหมายชีวิตได้รับการดำเนินงานอย่างกว้างขวางในทุกพื้นที่ ผ่านการจัดตั้งศูนย์แนะแนวในโรงเรียนและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา การอบรมพัฒนาสมรรถนะครูด้านการแนะแนวและการโค้ช (Coaching) เพื่อเพิ่มศักยภาพในการให้คำปรึกษา และการปรับปรุงกระบวนการแนะแนวที่เน้นค้นหาศักยภาพของผู้เรียนรายบุคคลอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งนี้ได้มีการบูรณาการความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา หน่วยงานราชการ และภาคีเครือข่ายในการดูแลสุขภาพกายและจิตใจของนักเรียน ส่งเสริมการวางแผนชีวิต และสนับสนุนการพัฒนาทักษะชีวิตที่สอดคล้องกับความสนใจและความสามารถของผู้เรียน

นอกจากนี้ การส่งเสริมการเรียนรู้ตามพหุปัญญาได้รับการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยโรงเรียนได้ปรับกระบวนการเรียนการสอนให้ยืดหยุ่นและเหมาะสมกับศักยภาพรายบุคคล ใช้แนวคิด Active Learning และจัดกิจกรรมที่เน้นการพัฒนาทักษะชีวิต การประกวดโครงงาน การฝึกอาชีพ และการแนะแนวเพื่อการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ ทั้งยังมีการใช้เทคโนโลยี เช่น ระบบสำรวจแวວความสามารถพิเศษ และแพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์ เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ที่หลากหลายและเหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน

แม้ว่าการดำเนินงานจะมีความก้าวหน้า แต่ยังพบปัญหาและอุปสรรคหลายประการ เช่น การขาดแคลนครูแนะแนวที่มีความเชี่ยวชาญ ความไม่ต่อเนื่องของการดำเนินงานจากการโยกย้ายบุคลากร ระบบเทคโนโลยีที่ยังไม่เสถียร งบประมาณที่จำกัดสำหรับการพัฒนาระบบแนะแนวและการอบรมครู ตลอดจนปัญหาความแม่นยำของระบบการสำรวจแวວความสามารถพิเศษ อย่างไรก็ตาม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้พยายามพัฒนากลไกการทำงานอย่างต่อเนื่อง ทั้งในระดับนโยบาย ส่วนราชการ และพื้นที่ เพื่อส่งเสริมการแนะแนวและการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้สอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษายุคใหม่อย่างยั่งยืน

โดยภาพรวม การดำเนินงานภายใต้นโยบายนี้สะท้อนให้เห็นถึงการตระหนักถึงความสำคัญของการแนะแนวเชิงรุก การสนับสนุนให้ผู้เรียนค้นพบตนเอง มีเป้าหมายชีวิตที่ชัดเจน และมีทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในสังคมศตวรรษที่ 21 โดยมีแนวโน้มที่จะขยายผลและพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในทุกมิติ

นโยบายที่ 2.5 : พัฒนาระบบการศึกษาที่ยืดหยุ่น ตอบโจทย์ศักยภาพผู้เรียน โดยมีระบบวัดผลรับรองมาตรฐานวิชาชีพ (Skill Certificate) ผู้เรียนสามารถเรียนเพิ่ม เพื่อรับประกาศนียบัตรในการประกอบอาชีพ และมีระบบวัดผลเทียบระดับการศึกษาการประเมินผลการศึกษา ผ่านธนาคารหน่วยกิต (Credit bank)

การขับเคลื่อนนโยบายพัฒนาระบบการศึกษาที่ยืดหยุ่นให้ตอบโจทย์ศักยภาพผู้เรียนมีความคืบหน้าอย่างต่อเนื่องในหลายพื้นที่ โดยสถานศึกษาได้ดำเนินการจัดการศึกษาในรูปแบบหน่วยกิตสะสม (Credit Bank) และเทียบโอนหน่วยกิตจากการเรียนและประสบการณ์การทำงาน เพื่อนำไปสู่การรับรองมาตรฐานวิชาชีพอย่างเป็นระบบ พร้อมทั้งพัฒนาหลักสูตรที่มีความยืดหยุ่น สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียนในแต่ละบริบทของพื้นที่ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเลือกเส้นทางการศึกษาและอาชีพที่เหมาะสมกับตนเอง

สถานศึกษาหลายแห่งได้บูรณาการการจัดการเรียนการสอนทั้งในรูปแบบการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย รวมถึงการจัดทำโครงการห้องเรียนอาชีพ การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และการเทียบโอนประสบการณ์การทำงานเพื่อรับประกาศนียบัตรรับรองมาตรฐานวิชาชีพ ทั้งยังมีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถพิเศษ และการเรียนรู้ในรูปแบบที่ตอบโจทย์ศตวรรษที่ 21 เช่น การพัฒนาหลักสูตร ทวิศึกษา หลักสูตรเสริมทักษะอาชีพ และกิจกรรมการเทียบระดับการศึกษาสำหรับผู้มีสมรรถนะและประสบการณ์จริง

การดำเนินงานยังเผชิญกับข้อจำกัดบางประการ เช่น ความเข้าใจที่ยังไม่ทั่วถึงเกี่ยวกับระบบ Credit Bank ในระดับสถานศึกษา การขาดแคลนครูผู้สอนเฉพาะทาง การขาดแคลนทรัพยากรและงบประมาณในการพัฒนาระบบการเทียบโอนหน่วยกิตอย่างเต็มรูปแบบ ตลอดจนความท้าทายในการบูรณาการข้อมูลหน่วยกิตสะสมให้เชื่อมโยงกับระบบรับรองคุณวุฒิอย่างมีประสิทธิภาพ

โดยภาพรวม การดำเนินงานตามนโยบายนี้สะท้อนให้เห็นถึงการมุ่งมั่นที่จะสร้างโอกาสทางการศึกษาที่หลากหลายและยืดหยุ่น รองรับการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพิ่มขีดความสามารถในการประกอบอาชีพ และเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนสามารถก้าวเข้าสู่ตลาดแรงงานในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ การขับเคลื่อนนโยบายจะต้องได้รับการสนับสนุนอย่างต่อเนื่องในด้านการพัฒนาบุคลากร การสร้างความเข้าใจในทุกกระดับ และการประสานความร่วมมือจากทุกภาคส่วนเพื่อเสริมสร้างระบบการศึกษาใหม่ที่เปิดกว้าง ยืดหยุ่น และตอบสนองความต้องการของผู้เรียนในทุกมิติ

นโยบายที่ 2.6 : พัฒนาทักษะที่ใช้ประโยชน์ได้ในชีวิตจริงของผู้เรียนมีรายได้ระหว่างเรียน จบแล้วมีงานทำ (Learn to Earn)

การขับเคลื่อนนโยบายพัฒนาทักษะที่ใช้ประโยชน์ได้ในชีวิตจริงของผู้เรียน เพื่อให้มีรายได้ระหว่างเรียนและมีงานทำหลังจากจบการศึกษา ได้รับการดำเนินงานอย่างกว้างขวางในหลายพื้นที่ โดยเน้นการส่งเสริมทักษะอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและบริบทของท้องถิ่น ผ่านการจัดกิจกรรมอบรม พัฒนาทักษะเฉพาะด้าน เช่น ช่างเทคนิค การทำอาหาร งานศิลปหัตถกรรม การบริการ และธุรกิจดิจิทัล ตลอดจนการเชื่อมโยงการเรียนรู้กับการฝึกประสบการณ์ในสถานประกอบการจริง เพื่อเตรียมความพร้อมของผู้เรียนให้สามารถประกอบอาชีพได้จริง

หน่วยงานทางการศึกษาได้ดำเนินการบูรณาการทักษะอาชีพเข้าสู่โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา ส่งเสริมการจัดตั้งหลักสูตรทวิศึกษา และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจ มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถานประกอบการและชุมชนเพื่อสนับสนุนการฝึกงาน การทำธุรกิจระหว่างเรียน และการพัฒนาทักษะการเป็นผู้ประกอบการ นอกจากนี้ ยังมีการดำเนินโครงการศูนย์

ปมเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษา และสร้างความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างประเทศ เพื่อยกระดับทักษะของผู้เรียนสู่ระดับสากล

การดำเนินงานยังให้ความสำคัญกับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้ด้อยโอกาส ผ่านโครงการฝึกอาชีพระยะสั้น การพัฒนาทักษะอาชีพในระดับตำบล และการส่งเสริมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องในรูปแบบ Area-Based และ Career-Based Education เพื่อเพิ่มโอกาสในการสร้างรายได้ และต่อยอดสู่การสร้างวิสาหกิจชุมชน

การดำเนินงานยังเผชิญกับอุปสรรคหลายประการ เช่น ข้อจำกัดด้านการเชื่อมโยงกับสถานประกอบการในบางพื้นที่ การขาดแคลนบุคลากรเฉพาะทาง งบประมาณที่จำกัด ความเข้าใจที่ยังไม่ทั่วถึงในระดับพื้นที่ ตลอดจนความจำเป็นในการปรับหลักสูตรให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและตลาดแรงงานอย่างสม่ำเสมอ

โดยภาพรวม การดำเนินงานภายใต้นโยบาย Learn to Earn สะท้อนให้เห็นถึงความมุ่งมั่นในการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะชีวิต ทักษะอาชีพ และคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในโลกยุคใหม่ ผ่านการเรียนรู้เชิงปฏิบัติจริง มีรายได้ระหว่างเรียน และสามารถเข้าสู่ตลาดแรงงานได้อย่างมั่นใจและมีศักยภาพในอนาคต ทั้งนี้ ความสำเร็จของนโยบายจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนอย่างต่อเนื่องในด้านการพัฒนาหลักสูตร บุคลากร ทรัพยากร และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในทุกกระดับ เพื่อเสริมสร้างความยั่งยืนของระบบการศึกษาที่ตอบโจทย์การมีงานทำของผู้เรียนอย่างแท้จริง

นโยบายที่ 2.7 : จัดให้มีอาหารสำหรับนักเรียน เพื่อแก้ปัญหาภาวะทุพโภชนาการ

การขับเคลื่อนนโยบายจัดหาอาหารสำหรับนักเรียนเพื่อแก้ไขปัญหาภาวะทุพโภชนาการได้รับการดำเนินการอย่างต่อเนื่องในสถานศึกษาทุกระดับในพื้นที่ โดยเน้นการจัดหาอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการตามมาตรฐาน เพื่อส่งเสริมสุขภาพและการเจริญเติบโตของนักเรียนอย่างสมวัย ผ่านการใช้โปรแกรม Thai School Lunch ในการออกแบบสัปดาห์อาหาร และการบันทึกข้อมูลการเจริญเติบโตผ่านระบบ Kid Diary ซึ่งช่วยในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานได้อย่างเป็นระบบ

สถานศึกษาได้ดำเนินงานภายใต้การกำกับติดตามตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด พร้อมทั้งส่งเสริมความรู้ให้แก่ครูผู้รับผิดชอบโครงการอาหารกลางวันและโครงการอาหารเสริม (นมโรงเรียน) เพื่อให้สามารถบริหารจัดการโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังมีการส่งเสริมการใช้วัตถุดิบที่มีคุณภาพจากโครงการภายนอก อาทิ โครงการอายุโนะโมะโต๊ะ และการประสานความร่วมมือกับชุมชนเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหารในโรงเรียน

เนื่องจากสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาไม่ได้รับงบประมาณสนับสนุนโดยตรงในด้านอาหารกลางวัน แต่ได้ดำเนินการควบคุมคุณภาพของอาหารที่จัดจำหน่ายในโรงอาหารอย่างเข้มงวด เพื่อให้ผู้เรียนได้รับอาหารที่สะอาด ปลอดภัย และมีคุณค่าทางโภชนาการอย่างเหมาะสม ขณะที่หน่วยงานทางการศึกษาได้เร่งประชาสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจในหลักเกณฑ์การใช้งบประมาณกองทุนอาหารกลางวันอย่างทั่วถึง เพื่อให้ทุกโรงเรียนสามารถดำเนินการได้อย่างถูกต้องตามระเบียบและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

การดำเนินงานยังเผชิญกับปัญหาและอุปสรรคหลายประการ อาทิ การขาดแคลนงบประมาณ บุคลากรที่มีความรู้เฉพาะด้าน การปรับตัวต่อราคาวัตถุดิบที่ผันผวน และปัญหาการเบิกจ่ายงบประมาณที่ล่าช้าในบางพื้นที่ ซึ่งล้วนส่งผลต่อคุณภาพและความต่อเนื่องของโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน

โดยสรุป การดำเนินงานตามนโยบายนี้สะท้อนถึงความพยายามในการสร้างระบบอาหารกลางวันที่มีคุณภาพ ครอบคลุม และยั่งยืน เพื่อให้ผู้เรียนมีสุขภาพดี มีพัฒนาการที่เหมาะสม และพร้อมต่อการเรียนรู้ในทุกมิติ ทั้งนี้ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างเต็มที่ จำเป็นต้องมีการสนับสนุนเพิ่มเติมทั้งในด้านงบประมาณ ทรัพยากรบุคคล และการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในทุกระดับ

นโยบายที่ 2.8 : ส่งเสริมให้มีกระบวนการสร้างความปลอดภัยให้กับผู้เรียน

การขับเคลื่อนนโยบายส่งเสริมให้มีกระบวนการสร้างความปลอดภัยให้กับผู้เรียนในสถานศึกษาทุกระดับในพื้นที่ ได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายอย่างครอบคลุมและเป็นระบบ โดยเน้นทั้งด้านความปลอดภัยทางกายภาพ จิตใจ สุขภาพ และการเตรียมความพร้อมรับมือกับภัยพิบัติหรือสถานการณ์ฉุกเฉิน โดยมีการจัดระบบเฝ้าระวัง การคัดกรองนักเรียนรายบุคคล การติดตั้งกล้องวงจรปิดในพื้นที่สำคัญ และการจัดทำแผนเผชิญเหตุที่ครอบคลุมภัยจากธรรมชาติ อุบัติภัย อาชญากรรม และโรคระบาด ตลอดจนมีการฝึกซ้อมและจัดกิจกรรมสร้างการรับรู้อย่างต่อเนื่อง

สถานศึกษาทุกแห่งได้นำกระบวนการเยี่ยมบ้าน 100% มาวิเคราะห์ข้อมูลรายบุคคลของนักเรียนเพื่อนำไปสู่การวางแผนดูแลและพัฒนาอย่างเหมาะสมกับแต่ละกลุ่มเป้าหมาย โดยมีการบูรณาการความร่วมมือกับชุมชน ผู้ปกครอง ตำรวจ โรงพยาบาล และองค์กรท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างความปลอดภัยในทุกมิติ ภายใต้กรอบมาตรการ 3 ป ได้แก่ ป้องกัน ปลูกฝัง และปราบปราม ซึ่งสะท้อนถึงความมุ่งมั่นของสถานศึกษาในการสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยสำหรับผู้เรียนอย่างแท้จริง

นอกจากนี้ สถานศึกษาได้ให้ความสำคัญต่อความปลอดภัยด้านสุขภาพโดยจัดห้องพยาบาล เวชภัณฑ์ ระบบคัดกรองสุขภาพ และให้คำปรึกษาด้านสุขภาพจิตแก่ผู้เรียน ครอบคลุมถึงการป้องกันการกลั่นแกล้งทางโลกออนไลน์และการสร้างสภาพแวดล้อมทางสังคมที่เอื้อต่อความมั่นคงทางอารมณ์ของนักเรียน พร้อมส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุกผ่านกิจกรรมเสริม เช่น การขับขี่ปลอดภัย กิจกรรม TO BE NUMBER ONE และการจัดค่ายเยาวชนป้องกันหมอกควันและไฟป่า

สถานศึกษาว่า 97% ดำเนินการจัดทำแผนเผชิญเหตุและซ้อมแผนอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ครูบุคลากร และนักเรียนมีทักษะในการรับมือกับสถานการณ์ฉุกเฉินได้อย่างมั่นใจ ขณะที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ร่วมมือสนับสนุนทั้งด้านการอบรม การเผยแพร่ข้อมูลความปลอดภัย และการจัดกิจกรรมรณรงค์ที่เชื่อมโยงกับบริบทท้องถิ่น

ทั้งนี้ แม้การดำเนินงานจะเป็นไปอย่างเข้มแข็ง แต่ยังมีปัจจัยที่เป็นอุปสรรค เช่น ข้อจำกัดด้านงบประมาณ ความพร้อมของบุคลากรในพื้นที่ห่างไกล และการรายงานเหตุการณ์ที่บางครั้งล่าช้า รวมถึงความปลอดภัยในโลกออนไลน์ที่ยังต้องการการพัฒนาและความเข้าใจที่ลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น

โดยภาพรวม การดำเนินนโยบายนี้ถือเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาในมิติของความปลอดภัย และส่งผลให้ผู้เรียนได้รับการดูแลอย่างรอบด้านทั้งในเชิงป้องกัน เฝ้าระวัง และตอบสนองอย่างทันท่วงที โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย มั่นคง และเกื้อกูลต่อการเรียนรู้และการพัฒนาของผู้เรียนในทุกมิติอย่างยั่งยืน

นโยบายที่ 2.9 : สร้างโอกาสให้คนทุกช่วงวัย เข้าถึงการศึกษาและการฝึกอบรมอย่างเท่าเทียมและมีคุณภาพตั้งแต่การศึกษาปฐมวัยจนถึงการศึกษาตลอดชีวิต พร้อมการพัฒนาทักษะ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การอ่าน การคิดวิเคราะห์ อย่างมีเหตุผล, และทักษะอาชีพที่จำเป็น

แห่งอนาคต (Future Skill) และการเตรียมความพร้อมเพื่อการประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากล (PISA)

การขับเคลื่อนนโยบายในพื้นที่มุ่งเน้นการเปิดโอกาสทางการศึกษาและการฝึกอบรมสำหรับคนทุกช่วงวัยอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม ผ่านกลไกหลากหลายรูปแบบ ทั้งระบบการศึกษาทางเลือก การเรียนร่วม การจัดการเรียนรู้ออนไลน์ และการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อรองรับผู้เรียนในทุกบริบท ทั้งกลุ่มเด็กด้อยโอกาส กลุ่มชาติพันธุ์ ผู้พิการ และประชากรในถิ่นทุรกันดาร ให้สามารถเข้าถึงการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ

สถานศึกษาดำเนินการส่งเสริมการเรียนรู้ที่บูรณาการทักษะคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การอ่าน การคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล ตลอดจนส่งเสริมระบบการศึกษาตามแนวทาง STEM และ STEAM เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของโลกอนาคต รวมถึงส่งเสริมการเข้าถึงการประเมินสมรรถนะระดับสากลผ่านการเตรียมความพร้อมสำหรับการประเมิน PISA ทั้งในด้านการพัฒนาครู การฝึกทักษะนักเรียน และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการประเมิน

ในด้านการพัฒนาทักษะอาชีพที่จำเป็นแห่งอนาคต (Future Skills) มีการบูรณาการการเรียนรู้เกี่ยวกับ AI, Data Science, Coding, Internet of Things (IoT) และ Green Technology เข้ากับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พร้อมสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถานประกอบการจริงเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ตรงให้กับผู้เรียนในทุกช่วงวัย มีการดำเนินโครงการ New Skill, Up Skill และ Re Skill เพื่อยกระดับศักยภาพผู้เรียนให้พร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงของตลาดแรงงานในอนาคต

การดำเนินนโยบายยังเผชิญกับข้อจำกัด เช่น การขาดแคลนครูผู้เชี่ยวชาญด้าน Future Skills โดยเฉพาะเทคโนโลยีดิจิทัลและ Coding การขาดแคลนเครื่องมือและอุปกรณ์สนับสนุนการเรียนรู้ในโรงเรียนขนาดเล็กหรือในพื้นที่ห่างไกล การขาดแนวปฏิบัติกลางสำหรับการประเมินสมรรถนะตามแนวทาง PISA รวมถึงภาระงานที่ทำให้ครูมีเวลาจำกัดในการพัฒนาทักษะนักเรียนเพิ่มเติม

โดยสรุป การขับเคลื่อนนโยบายนี้สะท้อนถึงความมุ่งมั่นในการยกระดับโอกาสทางการศึกษา และการฝึกอบรมของประชากรในทุกช่วงวัย สร้างรากฐานการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศในศตวรรษที่ 21 ทั้งในมิติของความเท่าเทียม การพัฒนาทักษะเพื่ออนาคต และการเตรียมความพร้อมสู่เวทีการประเมินมาตรฐานสากล เพื่อผลักดันผู้เรียนให้มีศักยภาพต่อการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ และการมีส่วนร่วมในสังคมอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน

นโยบายที่ 2.10 : นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยและเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาช่วยในการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาทักษะดิจิทัล และการพัฒนาทักษะภาษาต่างประเทศ

การขับเคลื่อนนโยบายการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยและเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เข้ามาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้ดำเนินการอย่างเป็นระบบในทุกระดับการศึกษา โดยมีการจัดอบรมพัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจในเทคโนโลยีดิจิทัลและ AI ตลอดจนส่งเสริมการออกแบบบทเรียน การสร้างสื่อการสอน และการประเมินผลด้วยเครื่องมืออัจฉริยะ เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้มีความทันสมัยและตรงตามความต้องการของผู้เรียนในยุคดิจิทัล

สถานศึกษาได้นำ AI มาใช้ในการวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ แนะนำเนื้อหาที่เหมาะสมกับผู้เรียน ตรวจงาน และประเมินผลแบบเรียลไทม์ พร้อมทั้งส่งเสริมการใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ควบคู่การเรียนการสอนในห้องเรียน เช่น Google Classroom และระบบ LMS มีการส่งเสริมการใช้แอปพลิเคชันเพื่อพัฒนาทักษะภาษาต่างประเทศ เช่น Duolingo และ Memrise รวมถึงการจัดทำหลักสูตรออนไลน์ด้าน Coding และดิจิทัลเบื้องต้น เพื่อพัฒนาทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21

การพัฒนาและใช้สื่อการเรียนรู้ดิจิทัลมีความก้าวหน้า มีการจัดทำวิดีโอการสอน เกมการศึกษา แบบทดสอบออนไลน์ และระบบช่วยเหลือผู้เรียนผ่านแอปพลิเคชันและเว็บไซต์ ทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา นอกจากนี้ยังมีการติดตามและประเมินผลการใช้ AI ในกระบวนการเรียนรู้ทั้งในระดับครูและนักเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพัฒนากระบวนการสอนอย่างเป็นรูปธรรม

การดำเนินงานตามนโยบายประสบกับข้อจำกัดในด้านการเข้าถึงเทคโนโลยีในพื้นที่ห่างไกล การขาดแคลนอุปกรณ์ที่รองรับการใช้งาน AI และอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง รวมถึงข้อจำกัดด้านความรู้และทักษะของครูบางส่วนในการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัล นอกจากนี้ยังมีปัญหาเรื่องประสิทธิภาพของระบบประเมินผลด้วย AI และงบประมาณที่ไม่เพียงพอสำหรับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีในหลายพื้นที่

การขับเคลื่อนนโยบายนี้แสดงถึงความมุ่งมั่นในการสร้างระบบการศึกษาที่ทันสมัย เพิ่มศักยภาพของผู้เรียนให้สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นในโลกอนาคต ผ่านการบูรณาการเทคโนโลยีและปัญญาประดิษฐ์ในกระบวนการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ ทั้งยังเป็นการเตรียมความพร้อมของผู้เรียนในการแข่งขันในเวทีระดับนานาชาติ และรองรับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเศรษฐกิจดิจิทัลในศตวรรษที่ 21 อย่างมั่นคงและยั่งยืน

นโยบายที่ 2.11 : ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสุข และนโยบาย “สุชาติ มีความสุข”

การขับเคลื่อนนโยบายส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสุข และนโยบาย “สุชาติ มีความสุข” ได้รับการดำเนินการอย่างกว้างขวางในสถานศึกษาทุกระดับ ด้วยเป้าหมายในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ พัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียนให้มีความสุข ทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม

สถานศึกษามุ่งเน้นการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพให้สะอาด ปลอดภัย และเป็นมิตรกับการเรียนรู้ เช่น การพัฒนามุมอ่านหนังสือ พื้นที่สีเขียว และแหล่งเรียนรู้จากธรรมชาติภายในโรงเรียน นอกจากนี้ยังมีการจัดกิจกรรมสร้างความสุข อาทิ กิจกรรมยิ้มรับวันใหม่ กิจกรรม 5 นาทีสร้างสุขก่อนเรียน กิจกรรมศิลปะ ดนตรี กีฬา และกิจกรรมนันทนาการ ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสุขและได้พัฒนาทักษะชีวิตอย่างรอบด้าน

การดูแลสุขภาพจิตและการแนะแนวมีการวางระบบอย่างเป็นรูปธรรม โดยมีครูที่ปรึกษาและนักเรียนแกนนำทำหน้าที่ดูแลช่วยเหลือเบื้องต้น ร่วมกับการประสานงานหน่วยงานสาธารณสุขในพื้นที่ เพื่อเสริมสร้างสภาพแวดล้อมทางอารมณ์ที่อบอุ่นและปลอดภัย พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือที่แน่นแฟ้น

นอกจากนี้ โครงการ “สุชาติ มีความสุข” ได้ดำเนินการควบคู่กันเพื่อปรับปรุงสุขาภิบาลในสถานศึกษาให้ถูกสุขลักษณะ สะอาด น่าใช้ และปลอดภัย โดยโรงเรียนได้ปรับปรุงและสร้างห้องสุขาเพิ่มเติม พร้อมส่งเสริมให้นักเรียนมีจิตสำนึกในการรักษาความสะอาดผ่านกิจกรรมต่างๆ เช่น กิจกรรมสุขา 5 นาที และการให้ความรู้เรื่องสุขอนามัยส่วนบุคคล ซึ่งช่วยลดปัญหาสุขภาพที่เกี่ยวข้องและเสริมสร้างพฤติกรรมสุขอนามัยที่ดีอย่างเห็นได้ชัด

ผลการดำเนินงานพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความสุขในการมาโรงเรียนเพิ่มขึ้น มีพฤติกรรมสุขอนามัยที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง และมีการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชนในการพัฒนาสภาพแวดล้อมทางการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม โดยมีโรงเรียนจำนวนมากที่ขับเคลื่อนนโยบายดังกล่าวได้อย่างครอบคลุม คิดเป็นร้อยละ 97 ของสถานศึกษาทั้งหมด

การดำเนินการยังมีปัญหาและอุปสรรคในบางพื้นที่ เช่น การขาดแคลนทรัพยากร อุปกรณ์ และงบประมาณ การขาดความเข้าใจในกลุ่มครูและนักเรียนบางส่วนเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ รวมถึงปัญหาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ระบบน้ำไม่เพียงพอในบางโรงเรียน ทั้งนี้ได้มีการเสนอแนะแนวทางเพื่อเสริมสร้างความยั่งยืนของโครงการ เช่น การเพิ่มงบประมาณสนับสนุน การพัฒนาความรู้ให้กับครู และการติดตามประเมินผลอย่างเป็นระบบ

ตัวอย่างแนวปฏิบัติที่เป็นแบบอย่างที่ดี ได้แก่ การดำเนินโครงการ "สุชาติ มีความสุข" ตามแนวทาง HOMES MODEL ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ซึ่งเน้นการจัดการสุขาภิบาลแบบองค์รวมที่มีมาตรฐาน สะอาด ปลอดภัย และสร้างความสุขให้กับผู้เรียนอย่างแท้จริง การดำเนินงานในครั้งนี้จึงถือเป็นอีกก้าวสำคัญในการสร้างระบบการศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพชีวิต ความสุข และการเติบโตอย่างสมดุลของผู้เรียน เพื่อก้าวสู่นาคตที่ยั่งยืน

สารบัญ

	หน้า
คำนำ.....	ก
บทสรุปผู้บริหาร.....	ข
สารบัญ.....	ค
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญ.....	1
2. วัตถุประสงค์.....	2
3. กรอบแนวคิด.....	2
4. ขอบเขตของการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล.....	2
5. คำนียามศัพท์.....	6
6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
บทที่ 2 บริบทที่เกี่ยวข้อง	
1. กฎ ระเบียบ ที่เกี่ยวข้องกับการตรวจราชการ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล.....	7
2. ประกาศสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.....	13
3. นโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568-2569.....	13
บทที่ 3 รายงานผลการตรวจราชการและติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวง ศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 รอบที่ 1	15
1. นโยบายลดภาระครูและบุคลากรทางการศึกษา	
1.1 พัฒนาและต่อยอดวิธีการประเมินวิทยฐานะครูและบุคลากรทางการศึกษา ลดขั้นตอน มุ่งผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	15
1.2 ย้ายครูและบุคลากรทางการศึกษาค้นถิ่นกลับภูมิลำเนาด้วยความโปร่งใส ไม่มีการ ทุจริตคอร์รัปชัน.....	21
1.3 พัฒนาและต่อยอดการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบ และเห็นผลเป็นรูปธรรม.....	24
1.4 จัดหาอุปกรณ์การสอนและสวัสดิการให้เพียงพอและเหมาะสม.....	28
1.5 ดำเนินการยกเลิกครูเวรอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง “ชีวิตและความปลอดภัย ของครูสำคัญกว่าทรัพย์สิน” ครูมีเวลาจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ.....	33
1.6 จัดหาที่พักการภารโรงเพื่อช่วยลดภาระครูและบุคลากรทางการศึกษา และช่วยรักษา ความปลอดภัย.....	37
1.7 ปรับลดภาระงานที่ไม่จำเป็นหรือซ้ำซ้อน.....	41
1.8 แก้ปัญหาการขาดแคลนครูและบุคลากรทางการศึกษา.....	47

2. นโยบายลดภาระนักเรียนและผู้ปกครอง

2.1 เรียนได้ทุกที่ ทุกเวลา (Anywhere Anytime) เรียนฟรี มีงานทำ “ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง” มีระบบ หรือแพลตฟอร์มการเรียนรู้ โดยผู้เรียนไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย เพื่อสร้างความเสมอภาคทางการศึกษาและส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต.....	50
2.2 ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่หลุดระบบการศึกษา (Zero Drop out) ให้มีโอกาสได้รับการศึกษาทั้งในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย.....	57
2.3 จัดให้มีโรงเรียนคุณภาพอย่างน้อย 1 โรงเรียน ต่อ 1 อำเภอ.....	62
2.4 พัฒนาระบบการแนะแนวการเรียน (Coaching) และเป้าหมายชีวิตให้เป็นรูปธรรม ส่งเสริมการคิดอย่างสร้างสรรค์และมีเหตุผล.....	66
2.5 พัฒนาระบบการศึกษาที่ยืดหยุ่น ตอบโจทย์ศักยภาพผู้เรียน โดยมีระบบ วุฒิบัตรรับรองมาตรฐานวิชาชีพ (Skill Certificate) ผู้เรียนสามารถเรียนเพิ่มเพื่อรับประกาศนียบัตรในการประกอบอาชีพ และมีระบบวุฒิเทียบระดับการศึกษา การประเมินผลการศึกษา ผ่านธนาคารหน่วยกิต (Credit bank).....	71
2.6 พัฒนาทักษะที่ใช้ประโยชน์ได้ในชีวิตจริงของผู้เรียน มีรายได้ระหว่างเรียน จบแล้วมีงานทำ (Learn to Earn).....	76
2.7 จัดให้มีอาหารสำหรับนักเรียน เพื่อแก้ปัญหาภาวะทุพโภชนาการ.....	82
2.8 ส่งเสริมให้มีกระบวนการสร้างความปลอดภัยให้กับผู้เรียน.....	84
2.9 สร้างโอกาสให้คนทุกช่วงวัย เข้าถึงการศึกษาและการฝึกอบรมอย่างเท่าเทียมและมีคุณภาพตั้งแต่การศึกษาปฐมวัยจนถึงการศึกษาตลอดชีวิต พร้อมการพัฒนาทักษะ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การอ่าน การคิด วิเคราะห์ อย่างมีเหตุผล และทักษะอาชีพที่จำเป็นแห่งอนาคต (Future Skill) และการเตรียมความพร้อมเพื่อการประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากล (PISA).....	91
2.10 นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยและเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาช่วยในการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาทักษะดิจิทัล และการพัฒนาทักษะภาษาต่างประเทศ.....	96
2.11 ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสุข และนโยบาย “สุชาติ มีความสุข”.....	99

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ.....	ธ
ภาคผนวก ข คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ.....	ผ
ภาคผนวก ค ภาพกิจกรรม.....	ภ
คณะทำงาน.....	ว

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญ

การตรวจราชการเป็นมาตรการสำคัญประการหนึ่งในการบริหารราชการแผ่นดินที่จะทำให้การปฏิบัติราชการหรือการปฏิบัติภารกิจของหน่วยงานของรัฐให้เป็นไปตามเป้าหมาย สอดคล้องกับแผนการบริหารราชการแผ่นดินและนโยบายของรัฐบาล สามารถแก้ไขปัญหาอุปสรรค และก่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชนด้วยความโปร่งใสเป็นธรรม ประหยัด และมีประสิทธิภาพตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 มาตรา 6 บัญญัติว่า การบริหารราชการต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขแก่ประชาชนเกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ โดยประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ โดยมีผู้ตรวจราชการกระทรวงรับผิดชอบและมีอำนาจหน้าที่ในการตรวจราชการเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการของหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐเฉพาะในขอบเขตอำนาจหน้าที่ของกระทรวงในฐานะผู้สอดส่องดูแลแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงและปลัดกระทรวง ตามที่กำหนดไว้ใน ข้อ 9 ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการตรวจราชการ พ.ศ. 2548 และ ข้อ 8 กำหนดให้การตรวจราชการดำเนินการตามแผนการตรวจราชการประจำปีหรือตามที่ได้รับคำสั่งจากผู้บังคับบัญชา นายกรัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรีโดยให้จัดทำแผนการตรวจราชการประจำปีให้แล้วเสร็จตามกำหนดเวลา รวมทั้งกำหนดมาตรฐาน และเครื่องมือในการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มาตรา 20 บัญญัติให้กระทรวงศึกษาธิการมีผู้ตรวจราชการของกระทรวง เพื่อทำหน้าที่ในการตรวจราชการ ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ติดตาม และประเมินผลระดับนโยบาย การนิเทศ ให้คำปรึกษา แนะนำ เพื่อการปรับปรุงพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ประกอบกับคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 19/2560 ข้อ 5 (4) ให้สำนักงานศึกษาธิการภาคมีอำนาจหน้าที่สนับสนุนการตรวจราชการและการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการในพื้นที่รับผิดชอบและประกาศสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งหน่วยงานภายในสำนักงานศึกษาธิการภาค และสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ข้อ 2.5 และ 4.5 เกี่ยวกับหน้าที่ความรับผิดชอบด้านการตรวจราชการและการติดตามประเมินผลของสำนักงานศึกษาธิการภาค และสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด และระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการตรวจราชการ การติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษา พ.ศ. 2560 ซึ่งกำหนดวัตถุประสงค์อำนาจหน้าที่ และภารกิจในการตรวจราชการและติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการเพื่อใช้เป็นกรอบและแนวทางสำหรับการตรวจราชการ การเร่งรัด ติดตาม ความก้าวหน้า ความสำเร็จ ปัญหาอุปสรรค และให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุงพัฒนาการปฏิบัติงานทั้งในระดับส่วนราชการ ระดับสำนักงานศึกษาธิการภาค ระดับสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด และระดับเขตพื้นที่การศึกษา

ดังนั้น เพื่อให้การรายงานผลการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นไปตามแผนการตรวจราชการ การติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 และเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล จึงได้จัดทำรายงานผลการตรวจราชการและติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 รอบที่ 1 ที่แสดงให้เห็นถึงผลการดำเนินงานตามนโยบาย ปัญหาอุปสรรค

ข้อเสนอแนะ และรูปแบบ แนวทาง หรือนวัตกรรมที่เป็นต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดี เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการดำเนินงานตามนโยบายของผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

2. วัตถุประสงค์

เพื่อรายงานผลการตรวจราชการและติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 รอบที่ 1 รวมทั้งสรุปปัญหาอุปสรรคแนวทางการแก้ไขปัญหา และข้อเสนอแนะเชิงนโยบายของหน่วยงาน สถานศึกษาในเขตตรวจราชการที่ 16 ประกอบด้วยจังหวัดเชียงราย จังหวัดน่าน จังหวัดพะเยา และจังหวัดแพร่ ให้แก่ผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง

3. กรอบแนวคิด

สำนักงานศึกษาธิการภาค 16 มีกรอบแนวคิดของการตรวจราชการ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ประสานแผนการตรวจราชการ ของผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ (นายชาติ ม่วงสว่าง) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2568 กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการตรวจราชการในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ จังหวัดเชียงราย จังหวัดน่าน จังหวัดพะเยา และจังหวัดแพร่

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษา วิเคราะห์ ข้อมูลสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการตรวจราชการ การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาระดับภาค

ขั้นตอนที่ 3 จัดทำแผนการตรวจราชการ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษา และดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการกระทรวง

ขั้นตอนที่ 4 จัดเตรียมข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนที่จะออกตรวจในแต่ละจังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงราย จังหวัดน่าน จังหวัดพะเยา และจังหวัดแพร่ เพื่อใช้เป็นระบบฐานข้อมูลสารสนเทศ เพื่อการตรวจราชการ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล

ขั้นตอนที่ 5 ออกตรวจราชการตามแผนการตรวจราชการ

ขั้นตอนที่ 6 วิเคราะห์ รายงานผลการตรวจราชการ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษาของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดในพื้นที่รับผิดชอบ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการตรวจราชการ ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

ขั้นตอนที่ 7 จัดทำรายงานผลการตรวจราชการและติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 รอบที่ 1

4. ขอบเขตของการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล

4.1 ขอบเขตด้านพื้นที่ เป็นการกำหนดเขตตรวจราชการของผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี ให้สอดคล้องกับการปรับปรุงการจัดกลุ่มจังหวัดและการกำหนดจังหวัดที่เป็นศูนย์ปฏิบัติการกลุ่มจังหวัด 18 กลุ่มจังหวัด ตามมติคณะรัฐมนตรีโดยให้ทุกกระทรวง ทบวง กรม ปรับปรุงเขตตรวจราชการ ให้สอดคล้องกับเขตตรวจราชการ สำนักนายกรัฐมนตรีจึงมีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ 221/2561 ลงวันที่ 10 กันยายน พ.ศ. 2561 เรื่องการกำหนดเขตตรวจราชการของผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี โดยเขตตรวจราชการที่ 16 ประกอบด้วยจังหวัดเชียงราย จังหวัดน่าน จังหวัดพะเยา และจังหวัดแพร่

4.2 ขอบเขตของหน่วยรับตรวจ ได้แก่ หน่วยงานทางการศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในพื้นที่จังหวัดเชียงราย จังหวัดน่าน จังหวัดพะเยา และจังหวัดแพร่

4.3 ด้านพื้นที่จัดเก็บ ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลจากหน่วยงานทางการศึกษาซึ่งเป็นหน่วยรับตรวจในพื้นที่เขตตรวจราชการที่ 16 ประกอบด้วยจังหวัดเชียงราย จังหวัดน่าน จังหวัดพะเยา และจังหวัดแพร่

4.4 ขอบเขตด้านเนื้อหา เป็นการตรวจราชการและติดตามผลการดำเนินงานตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ตามที่สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้เห็นชอบให้นำนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 – 2568 มาใช้เป็นนโยบายการตรวจราชการและติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 รอบที่ 1 ดังนี้

**หน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามจุดเน้น/ประเด็นนโยบายการตรวจราชการและติดตามประเมินผล
การจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568**

นโยบาย	จุดเน้นประเด็น การตรวจราชการและติดตามประเมินผล	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง
1.1 พัฒนาและต่อยอดวิธีการประเมิน วิทยฐานะครูและบุคลากรทางการศึกษา ลดขั้นตอน มุ่งผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน เป็นสำคัญ	1) การสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมิน วิทยฐานะครูและบุคลากรทางการศึกษา (ว PA)	- สพฐ. - สอศ. - สกร. - สำนักงาน ก.ค.ศ.
	2) การใช้งานระบบประเมินวิทยฐานะดิจิทัล (DPA) ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา	- สพฐ. - สอศ. - สกร. - สำนักงาน ก.ค.ศ.
1.2 ย้ายครูและบุคลากรทางการศึกษาคืนถิ่น กลับภูมิลำเนาด้วยความโปร่งใส ไม่มีการ ทุจริตคอร์รัปชัน	1) การเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ หลักเกณฑ์และวิธีการฯ ให้แก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา หรือ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง	สำนักงาน ก.ค.ศ.
	2) การใช้ระบบการย้ายข้าราชการครู และบุคลากร ทางการศึกษาผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (Teacher Rotation System : TRS)	สำนักงาน ก.ค.ศ.
1.3 พัฒนาและต่อยอดการแก้ไขปัญหา หนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่าง เป็นระบบ และเห็นผลเป็นรูปธรรม	1) การดำเนินการของสถานี่แก้หนี้/และคณะกรรมการ แก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาจังหวัด ในการดำเนินการแก้ไขปัญหาหนี้สินของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา	ทุกหน่วยงาน
	2) การเสริมสร้างวินัยทางการเงินให้ครูและบุคลากร ทางการศึกษา	ทุกหน่วยงาน
1.4 จัดหาอุปกรณ์การสอนและสวัสดิการ ให้เพียงพอ และเหมาะสม เพื่อส่งเสริมให้ มีการจัดการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพ ผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ	1) การดำเนินการสำรวจความต้องการจำเป็นของ สถานศึกษาในการใช้อุปกรณ์การจัดการเรียนการสอน	- สพฐ. - สอศ. - สช. - สกร.
	2) การสนับสนุนการจัดหาอุปกรณ์การเรียนการสอน ได้เหมาะสมตามความต้องการของสถานศึกษา	- สพฐ. - สอศ. - สช. - สกร.
	3) การบูรณาการความร่วมมือหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนและ หน่วยงานเครือข่ายอื่น ๆ	- สพฐ. - สอศ.

นโยบาย	จุดเน้นประเด็น การตรวจราชการและติดตามประเมินผล	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง
		- สช. - สกร.
1.5 ดำเนินการยกเลิกครูเวรอย่างเป็นรูปธรรม และต่อเนื่อง “ชีวิตและความปลอดภัยของครู สำคัญ กว่าทรัพย์สิน” ครูมีเวลาจัดการเรียนรู้ อย่างมีคุณภาพ	การบริหารจัดการ และการกำหนดมาตรการของสถานศึกษา หลังการยกเลิกครูเวร	- สพฐ. - สอศ. - สช. - สกร.
1.6 จัดหานักการภารโรงเพื่อช่วยลดภาระครูและบุคลากรทางการศึกษา และช่วยรักษาความปลอดภัย	การจัดหานักการภารโรง เพื่อช่วยลดภาระครูฯ และช่วยรักษาความปลอดภัย	- สพฐ. - สอศ. - สช. - สกร.
1.7 ปรับลดภาระงานที่ไม่จำเป็น หรือซ้ำซ้อน	1) การนำระบบเทคโนโลยีดิจิทัลมาช่วยลดภาระงานที่ไม่จำเป็นหรือซ้ำซ้อน	ทุกหน่วยงาน
	2) การบูรณาการการทำงาน เพื่อปรับลดภาระงานที่ไม่จำเป็น หรือซ้ำซ้อน	ทุกหน่วยงาน
1.8 แก้ปัญหาการขาดแคลนครูและบุคลากรทางการศึกษา	การบริหารจัดการเพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนครูและบุคลากรทางการศึกษา	- สพฐ. - สอศ. - สช. - สกร.
2.1 เรียนได้ทุกที่ ทุกเวลา (Anywhere Anytime) เรียนฟรี มีงานทำ “ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง” มีระบบ หรือแพลตฟอร์มการเรียนรู้ โดยผู้เรียนไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย เพื่อสร้างความเสมอภาคทางการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต	1) การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เข้าถึงแพลตฟอร์มการเรียนรู้แบบไม่เสียค่าใช้จ่าย	- สพฐ. - สอศ. - สช. - สกร.
	2) การส่งเสริม สนับสนุนให้ครูผู้สอนสร้างหรือพัฒนานวัตกรรมสื่อการเรียนรู้ เพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน	- สพฐ. - สอศ. - สช. - สกร.
2.2 ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่หลุดระบบการศึกษา (Zero Drop Out) ให้มีโอกาสได้รับการศึกษาทั้งในระบบนอกระบบ และตามอัธยาศัย	1) การค้นหา ช่วยเหลือ ส่งต่อ และดูแลเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา	- สกศ. - สป. - สพฐ. - สอศ. - สช. - สกร.
	2) การป้องกัน เพาะระวังเด็กและเยาวชน ที่อยู่ในระบบการศึกษาไม่ให้หลุดออกจากระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน (อายุ 3 - 18 ปี)	- สกศ. - สป. - สพฐ. - สอศ. - สช. - สกร.

นโยบาย	จุดเน้นประเด็น การตรวจราชการและติดตามประเมินผล	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง
2.3 จัดให้มีโรงเรียนคุณภาพอย่างน้อย 1 โรงเรียน ต่อ 1 อำเภอ	1) การสนับสนุนและพัฒนาให้โรงเรียนคุณภาพมีผลการประเมิน (School Grading) สูงขึ้น (สพฐ.)	สพฐ.
	๒) คุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนคุณภาพมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาสูงขึ้น อาทิ ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน (O-NET)	สพฐ.
2.4 พัฒนาระบบการแนะแนวการเรียน (Coaching) และเป้าหมายชีวิตให้เป็นรูปธรรม ส่งเสริมการคิดอย่างสร้างสรรค์ และมีเหตุผล	1) การพัฒนาระบบแนะแนวการเรียน (Coaching) และการแนะแนวเป้าหมายชีวิต	- สพฐ. - สอศ. - สช. - สกร.
	2) การส่งเสริม สนับสนุนพัฒนาผู้เรียน พหุปัญญา ตามความถนัดและความสนใจ ของผู้เรียนรายบุคคล เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน	- สพฐ. - สอศ. - สช. - สกร.
2.5 พัฒนาระบบการศึกษาที่ยืดหยุ่น ตอบโจทย์ศักยภาพผู้เรียน โดยมีระบบวัดผลรับรองมาตรฐานวิชาชีพ (Skill Certificate) ผู้เรียนสามารถเรียนเพิ่ม เพื่อรับประกาศนียบัตรในการประกอบอาชีพ และมีระบบวัดผลเทียบระดับการศึกษาการประเมินผลการศึกษา ผ่านธนาคารหน่วยกิต (Credit bank)	1) สถานศึกษามีระบบการนำหน่วยกิตสะสมและประสบการณ์การทำงาน มาเทียบคุณวุฒิรับรองมาตรฐานวิชาชีพ	- สพฐ. - สอศ. - สช. - สกร.
	2) สถานศึกษามีหลักสูตรที่ตอบสนองต่อความถนัดและความสนใจของผู้เรียน	- สพฐ. - สอศ. - สช. - สกร.
	3) การส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนที่มีความสามารถเป็นเลิศ หรือมีความรู้ประสบการณ์หรือสมรรถนะ ได้รับการเทียบระดับการศึกษา	- สพฐ. - สอศ. - สช. - สกร.
2.6 พัฒนาทักษะที่ใช้ประโยชน์ได้ในชีวิตจริงของผู้เรียนมีรายได้ระหว่างเรียน จบแล้วมีงานทำ (Learn to Earn)	การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทักษะอาชีพมีรายได้ระหว่างเรียน จบแล้วมีงานทำ	- สพฐ. - สอศ. - สช. - สกร.
2.7 จัดให้มีอาหารสำหรับนักเรียน เพื่อแก้ปัญหาภาวะทุพโภชนาการ	สถานศึกษาดำเนินการจัดหาอาหารตามหลักโภชนาการให้กับนักเรียน	สพฐ.
2.8 ส่งเสริมให้มีกระบวนการสร้างความปลอดภัยให้กับผู้เรียน	1) สถานศึกษามีและใช้ระบบดูแลความปลอดภัยและภัยทุกรูปแบบให้กับผู้เรียน	- สพฐ. - สอศ. - สช. - สกร.
	2) สถานศึกษามีแผนเผชิญเหตุ กระบวนการแนวทางส่งเสริมสร้างการรับรู้ และการซักซ้อมสร้างความปลอดภัยให้กับผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา	- สพฐ. - สอศ. - สช. - สกร.

นโยบาย	จุดเน้นประเด็น การตรวจราชการและติดตามประเมินผล	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง
2.9 สร้างโอกาสให้คนทุกช่วงวัย เข้าถึง การศึกษาและการฝึกอบรมอย่างเท่าเทียมและมีคุณภาพตั้งแต่การศึกษาปฐมวัยจนถึง การศึกษาตลอดชีวิต พร้อมการพัฒนาทักษะ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การอ่าน การคิดวิเคราะห์ อย่างมีเหตุผล, และทักษะอาชีพที่จำเป็นแห่งอนาคต (Future Skill) และการเตรียมความพร้อมเพื่อก้าวสู่ การประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากล (PISA)	1) นักเรียน/ผู้เรียนเข้าถึงการศึกษาศึกษาและการฝึกอบรมตามช่วงวัยได้อย่างทั่วถึง และเท่าเทียม	- สพฐ. - สอศ. - สช. - สกร.
	2) นักเรียน/ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทักษะอาชีพที่จำเป็นแห่งอนาคต (Future Skill) เหมาะสมตามช่วงวัย	- สพฐ. - สอศ. - สช. - สกร.
	3) การเตรียมความพร้อมเพื่อการประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากล (Program for International Student Assessment : PISA)	- สพฐ. - สอศ. - สช.
2.10 นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยและเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาช่วย ในการจัดการ เรียนรู้ การพัฒนาทักษะดิจิทัล และการพัฒนา ทักษะภาษาต่างประเทศ	การนำเทคโนโลยีที่ทันสมัย และเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน	- สพฐ. - สอศ. - สช. - สกร.
2.11 ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสุข และนโยบาย “สุชาติ มีความสุข”	1) สถานศึกษาดำเนินการ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสุข	- สพฐ. - สอศ. - สช. - สกร.
	2) สุชาติ มีความสุข	- สพฐ. - สอศ. - สช. - สกร.

5. คำนิยามศัพท์

5.1 ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ หมายถึง ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งจากกระทรวงศึกษาธิการให้ทำหน้าที่ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ

5.2 เขตตรวจราชการ หมายถึง พื้นที่ตรวจราชการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการตรวจราชการ

5.3 ผู้รับการตรวจราชการ หมายถึง สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงราย สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดน่าน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพะเยา และสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดแพร่ และหน่วยงานการศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัดเชียงราย จังหวัดน่าน จังหวัดพะเยา และจังหวัดแพร่

5.4 การติดตาม หมายถึง กระบวนการในการติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงาน และมีการรายงานสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น

5.5 การประเมินผล หมายถึง การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผลของการดำเนินงาน เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ว่าได้ผลตามที่กำหนดไว้

5.6 การติดตามและประเมินผล หมายถึง กระบวนการวัดและติดตามผลการปฏิบัติงานตามนโยบายหรือโครงการต่าง ๆ เป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อประเมินว่าสามารถปฏิบัติงานตามนโยบายหรือโครงการให้เป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่โดยมีการรายงานผลแก่ผู้เกี่ยวข้อง

5.7 หน่วยงานการศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัด หมายถึง

- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงราย จังหวัดน่าน จังหวัดพะเยา และ จังหวัดแพร่
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 เขต 2 เขต 3 และ เขต 4
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 และ เขต 2
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 และ เขต 2
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 1 และ เขต 2
- สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย น่าน พะเยา และ แพร่
- สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเชียงราย จังหวัดน่าน จังหวัดพะเยา และ จังหวัดแพร่
- สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดเชียงราย จังหวัดน่าน จังหวัดพะเยา และจังหวัดแพร่
- ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดเชียงราย จังหวัดน่าน จังหวัดพะเยา และจังหวัดแพร่

5.8 สถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัดเชียงราย จังหวัดน่าน จังหวัดพะเยา และจังหวัดแพร่

5.9 นโยบายกระทรวงศึกษาธิการ หมายถึง นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 - 2568

5.10 ผลการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ หมายถึง ผลการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ตามกรอบนโยบาย การตรวจราชการและติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 รอบที่ 1

5.11 หน่วยรับตรวจ / ผู้รับการตรวจ หมายถึง หน่วยงานของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในหน่วยงานของรัฐในสังกัด หรือในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการ รวมทั้งโรงเรียนเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชน ที่รับผิดชอบในการปฏิบัติราชการให้เป็นไปตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และรับการตรวจราชการจากผู้ตรวจราชการกระทรวง

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 หน่วยงานและสถานศึกษาสามารถนำไปเป็นข้อมูลในการพัฒนางานด้านการศึกษาตามภารกิจของหน่วยงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6.2 หน่วยงานในระดับพื้นที่ สามารถนำข้อเสนอแนะจากการตรวจราชการนำไปปรับปรุง และพัฒนางานให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษา และนำไปวางแผนงานในการพัฒนาการศึกษา เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อคุณภาพการศึกษาและทำให้งานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

6.3 สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ สำนักตรวจราชการ และติดตามประเมินผล และสำนักงานศึกษาธิการภาค 16 ได้รับข้อมูลการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษา ตามนโยบายกระทรวงศึกษาธิการของจังหวัดในเขตตรวจราชการที่ 16 ประกอบด้วยจังหวัด เชียงราย จังหวัดน่าน จังหวัดพะเยา และจังหวัดแพร่ และของสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การศึกษาสู่การปฏิบัติระดับเขตตรวจราชการต่อไป

บทที่ 2

บริบทที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากบริบทที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการกำหนดแนวคิดสำหรับจัดทำรายงานผลการตรวจราชการและติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 รอบที่ 1 เขตตรวจราชการที่ 16 มีข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการศึกษา ดังนี้

1. กฎ ระเบียบ ที่เกี่ยวข้องกับการตรวจราชการ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล
2. ประกาศสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
3. นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567 - 2568
4. นโยบายการตรวจราชการและติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

1. กฎ ระเบียบ ที่เกี่ยวข้องกับการตรวจราชการ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล

1.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 หมวดที่ 5 หน้าที่ของรัฐ มาตรา 54 กำหนดว่ารัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย วรรคสอง รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษิตามวรรคหนึ่ง เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการ ด้วย วรรคสาม รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่างๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน ในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการกำกับ ส่งเสริม สนับสนุนให้การจัดการศึกษามีคุณภาพ และได้มาตรฐานสากล ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติซึ่งอย่างน้อยต้องบัญญัติเกี่ยวกับการจัดทำ แผนการศึกษาแห่งชาติ และการดำเนินการตรวจสอบการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติ วรรคสี่ การศึกษาทั้งปวงต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ

1.2 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.2545 มาตรา 3/1 กำหนดให้ การบริหารราชการ ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ความมี ประสิทธิภาพในเชิงภารกิจแห่งรัฐ การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน การลดภารกิจและยุบเลิกหน่วยงาน ที่ไม่จำเป็น การกระจายภารกิจและทรัพยากรให้แก่ท้องถิ่น การกระจายการตัดสินใจ การอำนวยความสะดวก และการตอบสนองความต้องการของประชาชน ทั้งนี้ โดยมีผู้รับผิดชอบต่อผลของงาน และวรรคสาม ในการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการต้องใช้วิธีการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้คำนึงถึง ความรับผิดชอบต่อผู้ปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมของประชาชน การเปิดเผยข้อมูล การติดตามตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ตามความเหมาะสมของแต่ละภารกิจ

1.3 พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546 มาตรา 20 กำหนดให้มีผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อทำหน้าที่ในการตรวจราชการ ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ติดตาม และประเมินผลระดับนโยบาย เพื่อบริหารให้คำปรึกษาและแนะนำ และเพื่อการปรับปรุงพัฒนา

1.4 พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 มาตรา 6 ได้แก่ การบริหารราชการเพื่อบรรลุเป้าหมาย ดังนี้

1. เกิดประโยชน์สุขของประชาชน

2. เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ
3. มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ
4. ไม่มีขั้นตอนปฏิบัติงานเกินความจำเป็น
5. มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อสถานการณ์
6. ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ
7. มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ

มาตรา 9 ได้กำหนดสรุปได้ว่า การบริหารราชการเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ให้ส่วนราชการปฏิบัติดังต่อไปนี้

(1) ก่อนจะดำเนินการตามภารกิจใด ส่วนราชการต้องจัดทำแผนปฏิบัติราชการไว้เป็นการล่วงหน้า

(2) การกำหนดแผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการตาม (1) ต้องมีรายละเอียดของขั้นตอนระยะเวลา และงบประมาณที่จะต้องใช้ในการดำเนินการของแต่ละขั้นตอน เป้าหมายของภารกิจผลสัมฤทธิ์ของภารกิจ และตัวชี้วัดความสำเร็จของภารกิจ

(3) ส่วนราชการต้องจัดให้มีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติราชการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ส่วนราชการกำหนดขึ้น ซึ่งต้องสอดคล้องกับมาตรฐานที่ กพร. กำหนด

(4) ในกรณีที่การปฏิบัติภารกิจหรือการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติราชการ เกิดผลกระทบต่อประชาชนให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการที่จะต้องดำเนินการแก้ไขหรือบรรเทาผลกระทบนั้น หรือเปลี่ยนแผนปฏิบัติราชการให้เหมาะสม

1.5 ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการตรวจราชการ พ.ศ. 2548 ข้อ 8 บัญญัติไว้ว่า การตรวจราชการให้ดำเนินการตามแผนการตรวจราชการประจำปี หรือตามที่ได้รับคำสั่งจากผู้บังคับบัญชา นายกรัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรีให้จัดทำแผนการตรวจราชการตามรอบปีงบประมาณ โดยให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ และผู้ตรวจราชการร่วมกันจัดทำให้แล้วเสร็จภายในเดือนตุลาคมของปีงบประมาณนั้น และ ข้อ 12 ให้ผู้ตรวจราชการมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1. สั่งเป็นลายลักษณ์อักษรให้ผู้รับการตรวจปฏิบัติในเรื่องใดเรื่องหนึ่งให้ถูกต้องตามกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ มติของคณะรัฐมนตรี หรือคำสั่งของนายกรัฐมนตรี
2. สั่งเป็นลายลักษณ์อักษรให้ผู้รับการตรวจปฏิบัติหรืองดเว้นการปฏิบัติในเรื่องใดๆ ในระหว่างการตรวจราชการไว้ก่อน หากเห็นว่าจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการหรือประโยชน์ของประชาชนอย่างร้ายแรง และเมื่อได้สั่งการดังกล่าวแล้ว ให้รายงานผู้บังคับบัญชาเพื่อทราบหรือพิจารณาโดยด่วน
3. สั่งให้หน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐชี้แจง ให้ถ้อยคำ หรือส่งเอกสารและหลักฐานเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเพื่อประกอบการพิจารณา
4. สอบข้อเท็จจริง สืบสวนสอบสวน หรือสดับตรับฟังเหตุการณ์ เมื่อได้รับการร้องเรียน หรือมีเหตุอันสมควร โดยประสานการดำเนินงานกับหน่วยงานตรวจสอบอื่นๆ เพื่อแก้ไขปัญหา ความเดือดร้อนของประชาชนหรือปัญหาอุปสรรคของหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ
5. ประเมินผลการปฏิบัติราชการของผู้รับการตรวจ และรายงานผู้บังคับบัญชาเพื่อทราบ
6. เรียกประชุมเจ้าหน้าที่ของรัฐเพื่อชี้แจง แนะนำ หรือปรึกษาหารือร่วมกัน

1.6 ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการตรวจ ติดตามประเมินผล พ.ศ.2560
ข้อ 5 ผู้รับการตรวจราชการ ประกอบด้วย หน่วยงานของรัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ใน

หน่วยงานของรัฐในสังกัด หรือในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ สำนักงานศึกษาธิการภาค สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด หน่วยงานการศึกษาและสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ยกเว้นสถาบันอุดมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (ข้อ 15) ผู้รับการตรวจราชการ มีหน้าที่ ดังนี้

1. อำนวยความสะดวก และให้ความร่วมมือแก่ผู้ตรวจราชการหรือผู้ทำหน้าที่ติดตามประเมิน เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงาน
2. จัดเตรียมบุคคล เอกสาร หลักฐาน ในการปฏิบัติงานให้ครบถ้วนสมบูรณ์ พร้อมทั้งจะรับการตรวจ
3. ชี้แจงและตอบคำถามต่าง ๆ พร้อมทั้งให้ข้อมูลเพิ่มเติมแก่ผู้ตรวจราชการ
4. จัดให้มีสมุดตรวจราชการตามแบบที่กฎหมายหรือระเบียบกำหนด
5. ปฏิบัติหรือดเว้นการปฏิบัติงานใด ๆ ที่ผู้ตรวจราชการได้ตรวจและแนะนำในระหว่างการตรวจราชการ หากไม่สามารถปฏิบัติได้ให้รายงานผู้บังคับบัญชาเพื่อทราบหรือพิจารณา และรายงานให้ผู้ตรวจราชการทราบภายในสิบห้าวัน
6. รายงานความก้าวหน้า ความสำเร็จของการดำเนินงานตามข้อสั่งการหรือข้อเสนอแนะของผู้ตรวจราชการต่อผู้บังคับบัญชา และผู้ตรวจราชการ

1.7 ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการตรวจราชการ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษา พ.ศ.2560 ข้อ 8 กำหนดว่า การตรวจราชการ การติดตาม ประเมินผลและนิเทศการศึกษา ระดับกระทรวง เป็นการตรวจราชการ ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ติดตามและประเมินผลระดับนโยบาย เพื่อนิเทศให้คำปรึกษา และแนะนำเพื่อการปรับปรุงพัฒนาเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการของหน่วยงาน และเจ้าหน้าที่ในขอบเขตอำนาจหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะผู้สอดส่องดูแลแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ข้อ 11 (6) และ (7) ผู้ช่วยผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการมีหน้าที่จัดทำรายงานผลการตรวจราชการหลังการตรวจราชการ และจัดทำในภาพรวมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อรายงานผู้บริหารระดับสูง (8) ติดตามผลการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ ข้อสั่งการของผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ และผู้บริหารระดับสูงในระดับเขตตรวจราชการ และข้อ 21 กำหนดให้มีคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2560 มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. กำหนดนโยบาย เกณฑ์มาตรฐาน ระบบการติดตามตรวจสอบประเมินผลและแผนการตรวจราชการประจำปี แผนการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ
2. กำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ
3. กำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติราชการของส่วนราชการสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ
4. กำกับ ดูแล ติดตาม ประเมินผล และเสนอแนะการบริหารงบประมาณของส่วนราชการสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ
5. พิจารณาให้ความเห็นชอบ และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรายงานผลการตรวจราชการ การรายงานการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษา
6. ส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาระบบ และการศึกษา วิเคราะห์ วิจัยเกี่ยวกับการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ
7. แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงาน เพื่อดำเนินการใดๆ ตามที่คณะกรรมการกำหนด

8. ดำเนินการอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับการตรวจราชการ การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล การจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ

1.8 คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 19/2560 เรื่อง การปฏิรูปการศึกษา ในภูมิภาคของกระทรวงศึกษาธิการ (ข้อ 5 (4)) ให้มีสำนักงานศึกษาธิการภาค มีอำนาจหน้าที่ สนับสนุน การตรวจราชการ และติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ ในพื้นที่รับผิดชอบ (ข้อ 11 (3)) ให้มีสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ ส่งการ กำกับ ดูแล เร่งรัด ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของส่วนราชการหรือหน่วยงาน และสถานศึกษาในสังกัด กระทรวงศึกษาธิการให้เป็นไปตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และ ข้อ 8 (6) ให้ กศจ. มีอำนาจหน้าที่ กำกับ เร่งรัด ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของส่วนราชการ หรือหน่วยงาน และสถานศึกษาในสังกัด กระทรวงศึกษาธิการ

1.9 การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษา การติดตาม ตรวจสอบ และ ประเมินผลการจัดการศึกษา แบ่งออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่

1. ระดับกระทรวง หมวด 2 ส่วนที่ 1 ข้อ 22 การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการ จัดการศึกษาระดับส่วนราชการ เป็นการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ ของส่วนราชการนั้น ๆ ตามภารกิจและตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการโดยให้ส่วนราชการดำเนินการ ดังนี้

(1) กำหนดแนวทางการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษา การใช้จ่าย งบประมาณการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานการศึกษา ในสังกัด

(2) ศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ วิจัย นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการบริหารจัดการศึกษา ของหน่วยงานการศึกษาในสังกัด

(3) รายงานผลการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาของหน่วยงาน การศึกษาในสังกัดไปยังคณะกรรมการ

2. ระดับภาค หมวด 2 ส่วนที่ 2 ข้อ 23 การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษา ระดับภาค ซึ่งเป็นการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน ศึกษาธิการภาคนั้น ๆ ตามภารกิจและตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ โดยให้สำนักงานศึกษาธิการภาค ดำเนินการ ดังนี้

(1) กำหนดแนวทางการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษา การใช้จ่าย งบประมาณการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ

(2) ศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ วิจัย นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการบริหารจัดการศึกษา ของหน่วยงานการศึกษา

(3) ให้คำแนะนำหรือข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงระบบการติดตามประเมินผลการ จัดการศึกษา และข้อเสนอเพื่อพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาระดับจังหวัด

(4) รายงานผลการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาระดับภาคไปยัง คณะกรรมการ

(5) ติดตาม ตรวจสอบ เฝ้าระวังเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่มีผลกระทบและรายงานผลกระทบผลการ ดำเนินการต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

(6) จัดทำข้อมูลสารสนเทศ เพื่อประโยชน์ในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล การจัดการศึกษาในระดับภาค

(7) ปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมาย

3. ระดับจังหวัด หมวด 2 ส่วนที่ 3 ข้อ 24 การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาระดับจังหวัด เป็นการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาและการนิเทศการศึกษาที่อยู่ในจังหวัดนั้น ๆ ตามภารกิจของกระทรวงศึกษาธิการโดยให้สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดดำเนินการ ดังนี้

(1) กำหนดแนวทางการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาของหน่วยงานการศึกษาในระดับจังหวัด

(2) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการบริหารจัดการศึกษาของหน่วยงานการศึกษาในระดับจังหวัด

(3) จัดทำข้อมูลสารสนเทศ เพื่อประโยชน์ในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาในระดับจังหวัด

(4) รวบรวม ศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ ผลการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาของหน่วยงานการศึกษาในสังกัดและจัดทำรายงานเสนอต่อคณะกรรมการการศึกษาธิการจังหวัด และสำนักงานศึกษาธิการภาค

(5) ติดตาม ตรวจสอบ เฝ้าระวังเหตุการณ์ต่างๆ ที่มีผลกระทบและรายงานต่อผู้ตรวจราชการ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

(6) ปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมาย

4. ระดับเขตพื้นที่การศึกษา หมวด 2 ส่วนที่ 4 ข้อ 25 การติดตาม ประเมินผลและนิเทศการศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษา เป็นการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการบริหาร และการดำเนินการ โดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ของหน่วยงานและสถานศึกษาในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อเตรียมการรับการนิเทศติดตาม และประเมินผลจากหน่วยงานภายนอก และข้อ 26 ให้คณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยการกำหนด จำนวน หลักเกณฑ์ และวิธีการได้มาของคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(1) ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการนำมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มากำหนดเป็นแนวทางในการติดตาม ประเมินผล และนิเทศการบริหาร และการดำเนินการของหน่วยงานและสถานศึกษาในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา

(2) กำหนดแนวทางการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย การบริหารและการดำเนินการของหน่วยงาน และสถานศึกษาในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา

(3) พิจารณาแผนการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลและนิเทศการศึกษา โดยมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของหน่วยงานและสถานศึกษาในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา

(4) ติดตาม ประเมินผลและนิเทศการบริหารและการดำเนินการตามแผนที่กำหนด

(5) รับทราบผลการติดตาม ประเมินผลและนิเทศการบริหารและการดำเนินการตามแผน และให้ข้อเสนอแนะ เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

(6) ส่งเสริมให้มีการประสานงานการติดตาม ประเมินผล และนิเทศการศึกษากับคณะกรรมการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(7) แต่งตั้งคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการจัดการศึกษาตามความจำเป็น

(8) ปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมาย

2. ประกาศสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งหน่วยงานภายในสำนักงานศึกษาธิการภาค และสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กำหนดให้ข้อ 2.5 (2) (3) และ (4) กำกับ ดูแล เร่งรัด ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดในพื้นที่รับผิดชอบ รวมถึงการบริหารการจัดการศึกษาของหน่วยงานการศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และตามนโยบายและยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการในพื้นที่รับผิดชอบและ ข้อ 4.5 หน้าที่ของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด (4) ประสานและสนับสนุนการตรวจราชการของกระทรวงศึกษาธิการ (5) ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการตรวจราชการ จัดทำแผนการรองรับการตรวจราชการ และดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจราชการ และดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการกระทรวงในการติดตามและประเมินผลตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ (7) ส่งการ กำกับ ดูแล เร่งรัด ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของส่วนราชการหรือหน่วยงานและสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในจังหวัดให้เป็นไปตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและยุทธศาสตร์ชาติ

3. นโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 - 2569

ตามที่คณะรัฐมนตรีได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 12 กันยายน พ.ศ. 2567 นโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาล โดย พลตำรวจเอก เพิ่มพูน ชิดชอบ ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ จึงได้ประกาศนโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 - 2569 โดยมุ่งมั่นสานต่อนโยบาย “เรียนดี มีความสุข” ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อผู้เรียนเป็นที่ประจักษ์ ภายใต้หลักการ “การศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ และ การศึกษาเพื่อความมั่นคงของชีวิต” ใช้แนวทางการทำงาน “จับมือไว้ แล้วไปด้วยกัน” มุ่งสร้าง “การศึกษาเท่าเทียม” ผ่านเครือข่ายการศึกษาเพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และต่อยอดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกระดับให้ทันสมัย ได้มาตรฐานสากล ภายใต้แนวคิด “ปฏิวัติการศึกษา แก้ปัญหาประเทศ” เพื่อพัฒนาคนไทยทุกคนในทุกช่วงวัย ให้ “ฉลาดรู้ ฉลาดคิด ฉลาดทำ” มีศักยภาพและความพร้อมสนับสนุนการพัฒนาประเทศให้ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” เพื่อเป็นแนวทางให้ส่วนราชการในสังกัดและองค์กรในกำกับกระทรวงศึกษาธิการ นำไปใช้ในการขับเคลื่อนนโยบาย ดังนี้

1. ลดภาระครูและบุคลากรทางการศึกษา

1.1 พัฒนาและต่อยอดวิธีการประเมินวิทยฐานะครูและบุคลากรทางการศึกษา ลดขั้นตอนมุ่งผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.2 ย้ายครูและบุคลากรทางการศึกษาค้นถิ่น กลับภูมิลำเนาด้วยความเป็นธรรม โปร่งใส ไม่มีการทุจริตคอร์รัปชัน

1.3 พัฒนาและต่อยอดการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบ และเห็นผลเป็นรูปธรรม

1.4 จัดหาอุปกรณ์การสอนและสวัสดิการให้เพียงพอและเหมาะสม เพื่อส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ

1.5 ดำเนินการยกเลิกครูเวรอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง “ชีวิตและความปลอดภัยของครูสำคัญกว่าทรัพย์สิน” ครูมีเวลาจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ

1.6 จัดหาที่พักการภารโรง เพื่อช่วยลดภาระงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาและช่วยรักษาความปลอดภัย

1.7 ปรับลดภาระงานที่ไม่จำเป็นหรือซ้ำซ้อน

1.8 แก้ปัญหาการขาดแคลนครูและบุคลากรทางการศึกษา

2. ลดภาระนักเรียนและผู้ปกครอง

2.1 เรียนได้ทุกที่ ทุกเวลา (Anywhere Anytime) เรียนฟรี มีงานทำ “ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง” มีระบบหรือแพลตฟอร์มการเรียนรู้ โดยผู้เรียนไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย เพื่อสร้างความเสมอภาคทางการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

2.2 ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่หลุดออกจากระบบการศึกษา (Zero Dropout) ให้มีโอกาสดำเนินการศึกษาทั้งในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย

2.3 จัดให้มีโรงเรียนคุณภาพอย่างน้อย 1 โรงเรียน ต่อ 1 อำเภอ

2.4 พัฒนาระบบการแนะแนวการเรียน (Coaching) และเป้าหมายชีวิตให้เป็นรูปธรรม ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์อย่างสร้างสรรค์และมีเหตุผล

2.5 พัฒนาระบบการศึกษาที่ยืดหยุ่นตอบสนองโจทย์ศักยภาพผู้เรียน โดยมีระบบจัดผลรับรองมาตรฐานวิชาชีพ (Skill Certificate) ผู้เรียนสามารถเรียนเพิ่มเพื่อรับประกาศนียบัตรในการประกอบอาชีพ และมีระบบวัดผลเทียบระดับการศึกษา การประเมินผลการศึกษา ผ่านธนาคารหน่วยกิต (Credit Bank)

2.6 พัฒนาทักษะที่ใช้ประโยชน์ได้ในชีวิตจริงของผู้เรียน มีรายได้ระหว่างเรียน จบแล้ว มีงานทำ (Learn to Earn)

2.7 จัดให้มีอาหารสำหรับนักเรียน เพื่อแก้ปัญหาภาวะทุพโภชนาการ

2.8 ส่งเสริมให้มีกระบวนการสร้างความปลอดภัยให้กับผู้เรียน

2.9 สร้างโอกาสให้คนทุกช่วงวัยเข้าถึงการศึกษาและการฝึกอบรมอย่างเท่าเทียมและมีคุณภาพ ตั้งแต่การศึกษาปฐมวัยจนถึงการศึกษาตลอดชีวิต พร้อมการพัฒนาทักษะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การคิดวิเคราะห์ อย่างมีเหตุผล และทักษะอาชีพที่จำเป็นแห่งอนาคต (Future Skill)

2.10 นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยและเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาช่วยในการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาทักษะดิจิทัล และการพัฒนาทักษะภาษาต่างประเทศ

2.11 ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสุข

บทที่ 3

รายงานผลการตรวจราชการและติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 รอบที่ 1 สำนักงานศึกษาธิการภาค 16

1. นโยบายลดภาระครูและบุคลากรทางการศึกษา

นโยบายที่ 1.1 : พัฒนาและต่อยอดวิธีการประเมินวิทยฐานะครูและบุคลากรทางการศึกษา ลดขั้นตอนมุ่งผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ

1. ผลการดำเนินงานการขับเคลื่อนนโยบายฯ

1) การสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินวิทยฐานะครูและบุคลากรทางการศึกษา (ว PA)

1.1 การสร้างการรับรู้ ความเข้าใจ หน่วยงานทางการศึกษา มีการประชาสัมพันธ์ และชี้แจงหลักเกณฑ์ (ว PA) ตามที่คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) กำหนด ไปยังสถานศึกษาในสังกัด เพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาทราบและถือปฏิบัติได้อย่างถูกต้องตรงตามแนวทางที่กำหนด มีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินวิทยฐานะตามหลักเกณฑ์ใหม่ (ว PA) ให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในสังกัดผ่านกิจกรรมการอบรม PLC และการนิเทศการเรียนการสอน เพื่อให้ครู และบุคลากรทางการศึกษาได้เข้าใจในประเด็นการพิจารณา และจัดการเรียนการสอนได้ถูกต้องตรงตามประเด็นการประเมิน รวมถึงเพื่อให้คณะครูที่มีความประสงค์ประเมินเพื่อเลื่อนวิทยฐานะตามหลักเกณฑ์ (ว PA) สามารถปฏิบัติตามแนวทางได้ถูกต้อง

1.2 ทำข้อตกลงในการพัฒนางาน (PA) ทุกระดับ หน่วยงานทางการศึกษาได้กำหนดให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนจัดทำ บันทึกข้อตกลงในการพัฒนางาน (Performance Agreement - PA) กับผู้บังคับบัญชาตามสายงานของตนในช่วงต้นปีงบประมาณ เพื่อใช้เป็นกรอบในการประเมินผลการปฏิบัติงาน และประเมินวิทยฐานะเมื่อครบกำหนดรอบเวลา ตามมาตรฐานตำแหน่งและหลักเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนด

1.3 มีช่องทางสื่อสารและติดตามอย่างต่อเนื่อง หน่วยงานทางการศึกษาได้สร้างกลุ่มสื่อสารออนไลน์ (เช่น กลุ่ม Line หรือ Facebook) เพื่อเป็นศูนย์กลางแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ชักชวนความเข้าใจ ตอบข้อสงสัย ตลอดจนแจ้งเตือนข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับการประเมินวิทยฐานะแบบใหม่ แต่ละโรงเรียนมอบหมายให้ตัวแทนครูหรือผู้ดูแลในโรงเรียนเข้าร่วมกลุ่มดังกล่าว เพื่อรับข้อมูลไปถ่ายทอดให้เพื่อนครูในโรงเรียนทราบทั่วกัน นอกจากนี้ยังมีการแจ้งเตือนเป็นรายบุคคลให้ครูที่มีคุณสมบัติครบตามเกณฑ์ไม่พลาดโอกาสในการยื่นขอมีหรือเลื่อนวิทยฐานะ

1.4 จัดตั้งศูนย์ให้คำแนะนำในการดำเนินงานตามหลักเกณฑ์การประเมินวิทยฐานะแนวใหม่ Performance Appraisal (PA) โดยใช้ระบบการประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาระบบ Digital Performance Appraisal (DPA) และทีม PA Support Teme ได้มีแนวทางช่วยเหลือโดยการมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่ดูแล และให้คำปรึกษา แนะนำในการดำเนินการจัดทำข้อมูลเพื่อเสนอขอมีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะ เพื่อนำเข้าสู่ระบบ DPA โดยแจ้งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณสมบัติครบที่จะขอมีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะ ให้คณะกรรมการชุดนี้ตรวจสอบก่อนที่จะนำข้อมูลเข้าสู่ระบบ DPA

1.5 จัดทำคู่มือแนะนำแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจนเพื่อให้ครูสามารถดำเนินการได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านชุมชนวิชาชีพครู (PLC) เพื่อช่วยให้ครูสามารถพัฒนาตนเองตามเกณฑ์ที่กำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากข้อมูลข้างต้น จะเห็นได้ว่าหน่วยงานทางการศึกษามีแนวทางในการดำเนินงานที่มุ่งเน้นการมีระบบสนับสนุนอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งด้านโครงสร้างบุคลากร การพัฒนาองค์ความรู้ และการจัดทำแนวปฏิบัติเพื่อให้ครูสามารถดำเนินการตามเกณฑ์ ว PA ได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

2) การใช้งานระบบประเมินวิทยฐานะดิจิทัล (DPA) ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

2.1 หน่วยงานทางการศึกษา มีการส่งเสริมสนับสนุนการใช้งานระบบประเมินวิทยฐานะดิจิทัล (ระบบ DPA : Digital Performance Appraisal) โดยได้มีการประชาสัมพันธ์และแจ้งหลักเกณฑ์วิธีการประเมินฯ ดังกล่าว ให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัด ตลอดจนได้มีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยเชิญวิทยากรผู้มีความรู้จากสำนักงาน ก.ค.ศ. มาให้ความรู้ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ให้แก่ข้าราชการครูในทุกพื้นที่ เพื่อให้ครูสามารถยื่นคำขอมีหรือเลื่อนวิทยฐานะผ่านระบบออนไลน์ได้อย่างถูกต้องและมั่นใจ มีการจัดตั้งทีม PA Support Team เพื่อให้ความรู้ ให้คำแนะนำในการแก้ไขปัญหาการใช้งานระบบ และช่วยตรวจสอบความครบถ้วนถูกต้องของเอกสารหรือสื่อประกอบการประเมินก่อนการยื่นคำขอ นอกจากนี้ สถานศึกษายังจัดให้มีผู้รับผิดชอบงานวิทยฐานะที่ครูสามารถปรึกษาได้โดยตรง ช่วยลดความผิดพลาดในการใช้งานระบบได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 ประชาสัมพันธ์ประโยชน์ของระบบดิจิทัล หน่วยงานทางการศึกษาได้เน้นย้ำถึงข้อดีของระบบ DPA ว่าเป็นระบบที่ทันสมัย ลดการใช้กระดาษ รวดเร็วโปร่งใส และช่วยอำนวยความสะดวกให้ครูไม่ต้องจัดทำเอกสารรูปเล่มเหมือนในอดีต การบันทึกและส่งข้อมูลทางระบบออนไลน์ทำให้ลดภาระงานเอกสารที่ซ้ำซ้อน และข้อมูลการประเมินสามารถจัดเก็บเป็นระบบ เข้าถึงง่ายต่อการติดตามความก้าวหน้าของการประเมินแต่ละราย

2.3 การปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน หน่วยงานทางการศึกษาได้แจ้งกำชับสถานศึกษาในสังกัดทุกแห่ง ปรับปรุงข้อมูลในระบบ DPA ให้ถูกต้องครบถ้วนและทันสมัย อยู่เสมอ เช่น การกรอกข้อมูลประวัติและคุณวุฒิของครู, การบันทึกผลการประเมินตามแบบ PA-3 ทุกสิ้นรอบการประเมิน และการตรวจสอบสถานะคำขอให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด การดำเนินการนี้เพื่อให้ข้อมูลพร้อมสำหรับการยื่นคำขอผ่านระบบ และลดปัญหาคำขอถูกส่งคืนเนื่องจากข้อมูลไม่ถูกต้อง

2.4 มีการสร้างช่องทางสื่อสารโดยได้จัดตั้งกลุ่มไลน์เฉพาะสำหรับระบบวิทยฐานะ DPA เพื่ออำนวยความสะดวกในการสื่อสาร แจ้งข้อมูล และตอบข้อสงสัยเกี่ยวกับการใช้งานระบบให้กับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

การดำเนินงานเกี่ยวกับระบบประเมินวิทยฐานะดิจิทัล (DPA) ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในพื้นที่เขตตรวจราชการที่ 16 พบว่ามีการส่งเสริมการใช้งานระบบ DPA อย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง โดยหน่วยงานทางการศึกษามีการจัดอบรมให้ความรู้ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติแก่ครูและบุคลากรพร้อมจัดตั้งทีมสนับสนุนหรือกลุ่มไลน์เพื่อให้คำปรึกษา แก้ปัญหา และแจ้งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการยื่นขอวิทยฐานะผ่านระบบ DPA นอกจากนี้ ยังมีการประชาสัมพันธ์ข้อดีของระบบ DPA ซึ่งช่วยลดภาระเอกสารเพิ่มความโปร่งใส และสามารถติดตามความก้าวหน้าได้อย่างเป็นระบบ พร้อมทั้งให้ความสำคัญกับการปรับปรุงข้อมูลในระบบให้เป็นปัจจุบัน เพื่อป้องกันปัญหาการส่งคำขอที่ข้อมูลไม่ครบถ้วน ทั้งยังมีการบูรณาการระบบกับฐานข้อมูลบุคลากรเพื่อความสะดวกยิ่งขึ้น มีการใช้กลุ่มไลน์และระบบสนับสนุนอื่น ๆ ควบคู่กับการอบรม และส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจการใช้งาน DPA อย่างลึกซึ้ง ส่งผลให้ครูสามารถยื่นคำขอและใช้งานระบบได้อย่างมั่นใจและมีประสิทธิภาพ

2. ปัญหาอุปสรรค

2.1) ปัญหาด้านระบบ DPA และเทคโนโลยี

- ระบบ DPA ขาดความเสถียร โดยเฉพาะช่วงที่มีผู้ใช้งานจำนวนมาก เช่น ช่วงสิ้นปีงบประมาณ หรือในช่วงเร่งดำเนินการ ทำให้เข้าใช้งานไม่ได้ ระบบล่ม หรือทำงานช้า
- การประมวลผลข้อมูลล่าช้า โดยเฉพาะเมื่ออัปโหลดไฟล์จำนวนมาก หรือไฟล์วิดีโอที่มีขนาดใหญ่
- ระบบมีข้อจำกัดด้านรูปแบบไฟล์ และการรองรับอุปกรณ์หลากหลายยังไม่ครอบคลุม
- ปัญหาทางเทคนิค เช่น ระบบ Error เมื่อกรอกข้อมูลจำนวนมาก หรือไม่สามารถบันทึกข้อมูลได้
- การจัดการข้อมูลของผู้ใช้ เช่น กรณีย้ายโรงเรียนหรือสังกัด ระบบยังไม่สามารถจัดการฐานข้อมูลได้แบบเรียลไทม์ ทำให้การยื่นคำขอติดขัด

2.2) ข้อจำกัดด้านโครงสร้างพื้นฐาน

- สัญญาณอินเทอร์เน็ตในบางพื้นที่ โดยเฉพาะโรงเรียนห่างไกล ไม่เสถียรหรือใช้งานไม่ได้ในบางช่วงเวลา
- ปัญหาไฟฟ้าดับ ส่งผลให้ไม่สามารถดำเนินการผ่านระบบออนไลน์ได้อย่างต่อเนื่อง

2.2) ความไม่พร้อมของผู้ใช้งาน

- ครูและบุคลากรบางส่วนขาดความเข้าใจในหลักเกณฑ์ วPA และวิธีใช้ระบบ DPA ส่งผลให้ดำเนินการผิดพลาด ต้องแก้ไขและยื่นใหม่
- ขาดทักษะด้านดิจิทัล โดยเฉพาะกลุ่มครูที่ไม่คุ้นเคยกับการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ
- ผู้ดูแลงานในสถานศึกษาหรือเขตพื้นที่บางรายไม่มีความต่อเนื่องในงาน ทำให้การประสานงานและดำเนินการติดขัด

2.4) ภาระงานและบริบทของครู

- ครูมีภาระงานมาก นอกเหนือจากงานสอน เช่น งานธุรการ งานกิจกรรมต่าง ๆ ทำให้ไม่มีเวลาจัดทำผลงานตาม วPA
- บริบทการสอนของแต่ละระดับ/สังกัดไม่เหมือนกัน แต่ใช้เกณฑ์การประเมินชุดเดียวกันทำให้ไม่เหมาะสมกับลักษณะงานของครูบางกลุ่ม

2.5) ปัญหาในการบริหารจัดการและสนับสนุน

- การตรวจสอบคุณสมบัติหรือข้อมูลคำขอของครูยังมีข้อผิดพลาดจากฝ่ายโรงเรียน ต้องส่งเรื่องกลับไปแก้ไข ส่งผลให้การดำเนินงานล่าช้า
- กระบวนการสู่กรรมการผู้ประเมินไม่มีระบบอัตโนมัติในการจัดการเมื่อกรรมการไม่ตอบรับภารกิจ ต้องดำเนินการใหม่หลายรอบ
- ความคิดเห็นของกรรมการผู้ประเมินยังมีความแตกต่าง ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน
- งบประมาณและทรัพยากรในการอบรม/พัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับระบบยังไม่เพียงพอ ส่งผลให้ไม่สามารถสนับสนุนหรือช่วยเหลือครูได้อย่างทั่วถึง

3. ข้อเสนอแนะ

1) ระดับนโยบาย

1. ปรับปรุง หลักเกณฑ์และแนวทางการประเมินวิทยฐานะ ให้มีความยืดหยุ่นและสอดคล้องกับบริบทการปฏิบัติงานของครูแต่ละระดับการศึกษาและแต่ละสังกัดมากขึ้น. ควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างการจัดการเรียนการสอนในระดับปฐมวัย, ประถมศึกษา, มัธยมศึกษา, อาชีวศึกษา ตลอดจนการศึกษาพิเศษและการศึกษานอกระบบ เพื่อให้เกณฑ์การประเมินมีความเป็นธรรม และ กระตุ้นให้ครูทุกกลุ่มสามารถพัฒนาตนเองได้ ภายใต้ข้อจำกัดในบริบทของตน

2. กระทรวงศึกษาธิการควร สนับสนุนงบประมาณ สำหรับพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับระบบการประเมินวิทยฐานะ เช่น การเสริมประสิทธิภาพเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โรงเรียนให้ครอบคลุมและรวดเร็วเพียงพอ, การจัดหาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์หรือกล้องที่จำเป็นสำหรับบันทึกการสอนและจัดทำสื่อผลงานดิจิทัล ตลอดจนการปรับปรุงเซิร์ฟเวอร์ของระบบ DPA ให้รองรับการใช้งานหนักในช่วงเวลาสำคัญ. การสนับสนุนเหล่านี้จะช่วยลดภาระของครูในพื้นที่ห่างไกลและเพิ่มความคล่องตัวในการใช้งานระบบ

3. กำหนด มาตรการเชิงนโยบายเพื่อลดภาระงานที่ไม่เกี่ยวกับการสอน ของครูลง โดยส่งเสริมการใช้ระบบดิจิทัลหรือเครื่องมือบริหารจัดการงานในหน้าที่อื่น ๆ เพื่อให้ครูสามารถทุ่มเทเวลาให้กับการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาตนเองตาม ว PA ได้เต็มที่ เช่น พัฒนาระบบหรือแอปพลิเคชันกลางในการจัดเก็บเอกสาร/ข้อมูลต่าง ๆ ของโรงเรียน ลดการขอข้อมูลซ้ำซ้อนจากครู เป็นต้น

2) ระดับส่วนราชการ

1. พัฒนาและปรับปรุงระบบ DPA อย่างต่อเนื่อง: หน่วยงานเจ้าของระบบ (เช่น สำนักงาน ก.ค.ศ. หรือผู้พัฒนาระบบ) ควรเร่งแก้ไขข้อบกพร่องทางเทคนิคของระบบ DPA ให้มีความครบถ้วนสมบูรณ์และเสถียรมากขึ้น – เช่น เพิ่มประสิทธิภาพการประมวลผลและความสามารถรองรับผู้ใช้งานพร้อมกันจำนวนมาก, ปรับปรุงฟังก์ชันการสุ่มแต่งตั้งกรรมการให้เป็นระบบอัตโนมัติเมื่อครบกำหนดเวลา, และรองรับการอัปโหลดไฟล์ได้หลากหลายรูปแบบยิ่งขึ้น พัฒนาแพลตฟอร์มให้ใช้งานง่าย รองรับการใช้จากทุกอุปกรณ์ รวมถึงการใช้งานบนโทรศัพท์มือถือ เชื่อมโยงระบบ DPA กับฐานข้อมูลของกระทรวงศึกษาธิการ เช่น ระบบข้อมูลบุคลากรและระบบสารสนเทศโรงเรียน เพื่อป้องกันข้อมูลซ้ำซ้อน

2. จัดอบรมและสร้างความเข้าใจอย่างทั่วถึง: ส่วนราชการที่รับผิดชอบงานวิทยฐานะ (เช่น สำนักงาน ก.ค.ศ. และหน่วยงานการศึกษาระดับภูมิภาค) ควรจัด อบรม/สัมมนาชี้แจงประจำปี ให้แก่บุคลากรผู้รับผิดชอบงานประเมินวิทยฐานะในเขตพื้นที่และสถานศึกษา รวมถึงครูผู้ขอประเมินเอง การอบรมควรครอบคลุมทั้งรูปแบบ ออนไลน์และออฟไลน์ เพื่อให้ครูในทุกพื้นที่สามารถเข้าร่วมได้สะดวก นอกจากนี้ควรมีการอบรมเฉพาะทางสำหรับสังกัดพิเศษ (เช่น สังกัด สกร. หรือการศึกษาพิเศษ) โดยเชิญวิทยากรที่เข้าใจบริบทนั้น ๆ เพื่อให้คำแนะนำที่ตรงจุด การสื่อสารและฝึกอบรมอย่างต่อเนื่องจะช่วยลดความสับสนและความผิดพลาดในการดำเนินการตามระบบใหม่

3. จัดทำคู่มือและสื่อช่วยเหลือที่ชัดเจน: ควรจัดทำ คู่มือการใช้งานระบบ DPA และสื่อการสอน (เช่น วิดีโอสาธิต) ที่มีเนื้อหาเข้าใจง่าย ภาษาไม่ซับซ้อน และมีขั้นตอนปฏิบัติที่ชัดเจน สำหรับแจกจ่ายให้โรงเรียนและครูทุกคน. คู่มือดังกล่าวจะเป็นแหล่งอ้างอิงให้ครูสามารถศึกษาและใช้งานระบบด้วยตนเองได้โดยไม่ต้องรอการอบรมหรือการช่วยเหลือเฉพาะหน้า ลดภาระงานของเจ้าหน้าที่เขตพื้นที่ในการตอบคำถามซ้ำ ๆ

4. ช่องทางให้คำปรึกษาและตอบข้อสงสัย: จัดตั้ง ศูนย์ช่วยเหลือ (Help Desk) หรือช่องทางสื่อสารออนไลน์ (เช่น กลุ่มไลน์เฉพาะสำหรับตอบปัญหา DPA) ที่มีเจ้าหน้าที่ประจำเพื่อตอบข้อสงสัยและแก้ไขปัญหาให้ครูแบบทันที การมีผู้เชี่ยวชาญตอบคำถามรวดเร็วจะช่วยแก้ปัญหาเฉพาะหน้าและลดความกังวลของครูผู้ใช้งาน โดยเฉพาะในช่วงเวลาสำคัญของการยื่นคำขอ

5. บริหารบุคลากรและกรรมการอย่างเพียงพอ: ควรวางแผน สรรหาและพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับระบบประเมินวิทยฐานะให้เพียงพอและเหมาะสม – เช่น เตรียม รายชื่อกรรมการผู้ประเมินวิทยฐานะ ในสาขาวิชาต่าง ๆ ให้ครอบคลุมและมีจำนวนเพียงพอกับความต้องการ, และดูแลการโยกย้าย/

หมุนเวียนเจ้าหน้าที่ในเขตพื้นที่ไม่ให้กระทบต่อความต่อเนื่องของงาน (หากจำเป็นควรมีการส่งต่องานและอบรมผู้รับช่วงต่ออย่างเป็นระบบ)

3) ระดับพื้นที่

1. ส่งเสริมชุมชนการเรียนรู้ครู (PLC): ในระดับพื้นที่ให้ จัดตั้งเครือข่ายหรือชุมชนครู เพื่อเป็นเวทีให้ครูได้ปรึกษาหารือและช่วยเหลือกันในการพัฒนางานตาม ว PA เช่น การรวมกลุ่มครูในกลุ่มสาระหรือในอำเภอเพื่อแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดทำผลงาน, มีครูพี่เลี้ยงหรือครูต้นแบบคอยเป็นพี่เลี้ยงแนะนำเพื่อนครูที่ยังขาดประสบการณ์ แนวทางนี้จะช่วยสร้างแรงสนับสนุนระหว่างเพื่อนร่วมวิชาชีพและยกระดับคุณภาพผลงานโดยรวมของครูในพื้นที่

2. ติดตามและประสานงานเชิงรุก: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควร ติดตามการดำเนินการของโรงเรียน อย่างใกล้ชิดให้เป็นไปตามกรอบเวลาและแนวทางที่กำหนด โดยสื่อสารทั้งทางหนังสือราชการและช่องทางออนไลน์ เมื่อพบข้อผิดพลาดหรือการดำเนินการไม่ถูกต้องของโรงเรียนหรือครูผู้ยื่นคำขอควรประสานแจ้งเตือนและให้คำแนะนำในการแก้ไขทันที ก่อนที่จะส่งคืนคำขอผ่านระบบ DPA เพื่อให้สามารถแก้ไขได้รวดเร็วและไม่เสียสิทธิ์ของครู การทำงานเชิงรุกนี้รวมถึงการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลในระบบ DPA ระดับโรงเรียน และการช่วยเหลือกรณีโรงเรียนมีปัญหาทางเทคนิคในการใช้งานระบบ

3. ใช้เทคโนโลยีและสื่อออนไลน์ในพื้นที่: ส่งเสริมให้ ใช้สื่อสังคมออนไลน์ และเครื่องมือเทคโนโลยีในระดับพื้นที่เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านวิทยฐานะอย่างต่อเนื่อง เช่น สร้างกลุ่มไลน์หรือ Facebook ของเขตพื้นที่ฯ สำหรับประกาศเรื่องสำคัญ กำหนดการ ย้ำเตือนช่วงเวลาการยื่นคำขอ และเปิดโอกาสให้ครูสอบถามข้อสงสัยโดยตรง นอกจากนี้ ควรพิจารณา พัฒนาระบบหรือแอปพลิเคชันเสริม เพื่อให้ครูในพื้นที่สามารถใช้งานระบบ DPA ผ่านอุปกรณ์มือถือได้สะดวกขึ้น และเข้าถึงการประเมินได้ทุกที่ทุกเวลา

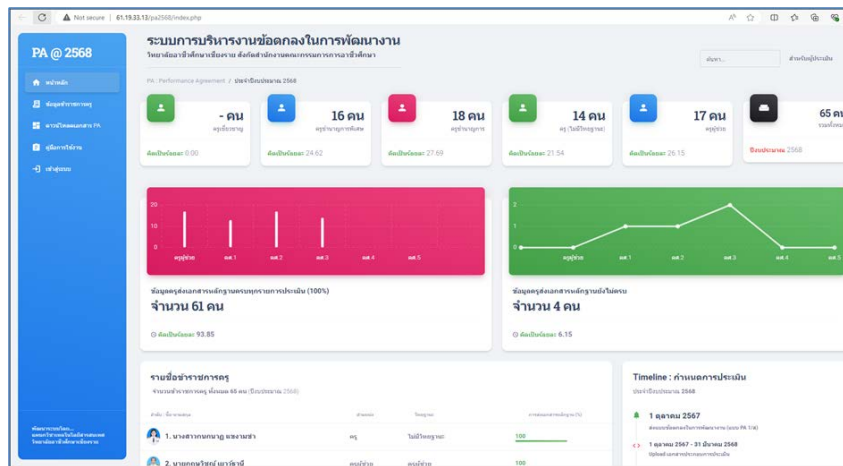
4. สร้างแรงจูงใจและยกย่องแนวปฏิบัติที่ดี: ในระดับพื้นที่ให้มีการ ยกย่องชมเชยครูหรือสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี ในการดำเนินการตาม ว PA หรือมีผลงานเป็นที่ประจักษ์ เพื่อสร้างแรงบันดาลใจให้ครูอื่น ๆ ปฏิบัติตาม อาจจัดประกวดผลงานนวัตกรรมการเรียนการสอนที่เกิดจากการทำ PA แล้วประสบผลสำเร็จ หรือกำหนด “ครูต้นแบบ ว PA” ในแต่ละเขตพื้นที่เพื่อเป็นแบบอย่าง การสร้างแรงจูงใจเชิงบวกจะช่วยกระตุ้นให้ครูมุ่งมั่นพัฒนาตนเองและคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

5. ปรับปรุงหลักเกณฑ์การประเมินวิทยฐานะ (ว PA) และระบบ DPA ในระดับพื้นที่มุ่งเน้นที่การปรับเกณฑ์ให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละพื้นที่ การสนับสนุนการใช้งานระบบ DPA และการพัฒนาศักยภาพของครู ในพื้นที่ รวมถึงการ ติดตามผลการดำเนินงาน เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุงระบบให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยมุ่งหวังให้ครูทุกคนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพในทุกสภาพแวดล้อม

4. รูปแบบ แนวทาง หรือนวัตกรรม ที่คิดว่าเป็นต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดี (ถ้ามี)

สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดเชียงราย

พัฒนา “ระบบการบริหารงานข้อตกลงในการพัฒนางาน (PA) ออนไลน์” ภายในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงราย ระบบดังกล่าวช่วยจัดเก็บและติดตามการดำเนินงานตามข้อตกลง PA ของครูแต่ละคนอย่างเป็นระบบ เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการข้อมูลวิทยฐานะในสถานศึกษา และถือเป็นต้นแบบหนึ่งในการนำเทคโนโลยีมาช่วยลดภาระงานเอกสารของครู แนวทางนี้สะท้อนถึงความพยายามในระดับพื้นที่ที่จะสร้างนวัตกรรมเพื่อสนับสนุนการประเมินวิทยฐานะแบบดิจิทัลให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 และทีม PA Support Teme ได้มีแนวทางช่วยเหลือโดยการมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่ดูแล และให้คำปรึกษา แนะนำในการดำเนินการจัดทำข้อมูลเพื่อเสนอขอมีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะ เพื่อนำเข้าสู่ระบบ DPA ส่งกีดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ซึ่งประกอบไปด้วย ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เป็นประธาน รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกคน ผู้อำนวยการโรงเรียนทุกโรงเรียน ครูวิชาการโรงเรียนทุกโรงเรียน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวิจัยฯ ก.ต.ป.น. ผู้แทนผู้บริหารสถานศึกษาใน อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา ผู้แทนครูใน อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา ศักขานีเทศ์ทุกคนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เป็นกรรมการ ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานบุคคล เป็นกรรมการและเลขานุการ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ โดยแจ้งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณสมบัติครบที่จะขอยื่นคำขอมีวิทยฐานะและเลื่อนวิทยฐานะ ให้คณะกรรมการชุดนี้ตรวจสอบก่อนที่จะนำข้อมูลเข้าระบบ DPA ทำให้การขอมีหรือขอเลื่อนวิทยฐานะไม่ผ่านเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนด ลดลงอย่างเห็นได้ชัด บางรอบการประเมิน มีผู้ผ่านเกณฑ์ 100 %

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 1

1. การรวบรวมข้อสังเกต / ข้อบกพร่อง / ความคลาดเคลื่อน ของข้อมูลผู้ยื่นคำขอในระบบ DPA และข้อสังเกต / ข้อบกพร่อง ของตัวชีวิตที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน แจ้งให้ครูนำไปปรับปรุงในการขอมีและขอเลื่อนวิทยฐานะในระบบ DPA ของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้
2. การสื่อสารกับครูในสังกัด ได้อย่างรวดเร็วและชัดเจน โดยผ่าน Application ไลน์กลุ่ม

นโยบายที่ 1.2 : ย้ายครูและบุคลากรทางการศึกษาคืนถิ่นกลับภูมิลำเนาด้วยความโปร่งใส ไม่มีการทุจริตคอร์รัปชัน

1. ผลการดำเนินงานการขับเคลื่อนนโยบายฯ

1) การเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ หลักเกณฑ์และวิธีการฯ ให้แก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา หรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

1.1 การเผยแพร่ข้อมูลหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติ

หน่วยงานทางการศึกษาได้ดำเนินการประชาสัมพันธ์หลักเกณฑ์และวิธีการย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครู ตามที่สำนักงาน ก.ค.ศ. กำหนด ได้แก่ หนังสือ ว 6 (12 ก.พ. 2567) และ ว 24 (4 ธ.ค. 2567) ผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น หนังสือราชการผ่านระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ , เว็บไซต์ของหน่วยงาน , การแจ้งเวียนในกลุ่มไลน์ และการประชุมประจำเดือนของหน่วยงานทางการศึกษา

1.2 การจัดทำและเผยแพร่คู่มือ/สื่อประกอบความเข้าใจ

หน่วยงานทางการศึกษาได้ดำเนินการจัดทำคู่มือและสื่ออธิบายการใช้งานระบบ TRS อย่างละเอียด เป็นอีกหนึ่งแนวทางที่ทุกหน่วยงานนำมาใช้เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ โดยรูปแบบของสื่อมีความหลากหลาย ได้แก่ เอกสารคู่มือ (ทั้งสำหรับผู้ขอย้ายและผู้บริหารสถานศึกษา) , อินโฟกราฟิก แสดงขั้นตอนการดำเนินการ และวิดีโอสาธิตการใช้งานระบบ TRS ในรูปแบบที่เข้าถึงง่าย พร้อมทั้งพัฒนาให้ระบบใช้งานสะดวกและโปร่งใส

1.3 การจัดประชุม อบรม และสัมมนาเพื่อสร้างความเข้าใจ

หน่วยงานทางการศึกษาได้ดำเนินการจัดอบรมและสัมมนาในระดับพื้นที่ โดยมีทั้งรูปแบบ onsite และออนไลน์ ให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ประสงค์ขอย้ายไปยังสถานศึกษาอื่นหรือกลับภูมิลำเนาของตนเอง โดยยึดถือระบบคุณธรรม และความโปร่งใส ปฏิบัติตามปฏิทินการดำเนินการย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครู ผ่านระบบ TRS

1.4 การขยายผลสู่หน่วยงานในระดับปฏิบัติ

หน่วยงานทางการศึกษาได้ดำเนินการขยายผลความเข้าใจจากระดับส่วนกลางสู่สถานศึกษา และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง โดยการนำแนวทางจาก ก.ค.ศ. ไปขยายผลผ่านการประชุมภายในเขตพื้นที่และการอบรมเพิ่มเติม และแจ้งแนวปฏิบัติให้ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดภายใต้ปฏิทินที่กำหนด

1.5 การสร้างระบบสื่อสาร/สนับสนุนการดำเนินงาน

เพื่อให้การใช้งานระบบ TRS มีประสิทธิภาพ มีการจัดตั้งระบบสื่อสารภายใน และกลไกสนับสนุนในแต่ละพื้นที่ เช่น กลุ่ม Line TRS เฉพาะทาง , ช่องทางสื่อสารออนไลน์ สำหรับตอบข้อสงสัย ติดตามสถานะ และแจ้งข่าวสารสำคัญแบบ real-time และการให้คำปรึกษาเชิงลึก ผ่านการประชุมส่วนบุคคล/รายโรงเรียน

2) การใช้ระบบการย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (Teacher Rotation System: TRS)

2.1 การนำนโยบายไปปฏิบัติ หน่วยงานทางการศึกษาได้นำระบบ TRS มาปรับใช้ในการย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา อย่างเป็นทางการตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ 2568 ตามแนวทางของ ก.ค.ศ. มีการกำหนดเป้าหมายการลงทะเบียน และการใช้งานระบบ TRS อย่างครอบคลุมทุกโรงเรียน รวมถึงติดตามผล อย่างใกล้ชิดเพื่อให้ครอบคลุม 100%

2.2 การอบรมและสร้างความเข้าใจ หน่วยงานทางการศึกษามีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ / ประชุม / สื่อสารผ่านกลุ่มไลน์ เพื่อสร้างความเข้าใจแก่ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และเจ้าหน้าที่จัดทำคู่มือการใช้งานระบบ TRS และแนบประกาศ/แนวทางจาก ก.ค.ศ. ให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางเดียวกัน

2.3 การบริหารจัดการคำร้องขอย้าย มีการจำแนกคำร้องขอย้ายเป็น 4 ประเภทหลัก ได้แก่ ย้ายกรณีปกติ (ในเขต/ต่างเขต), ย้ายกรณีพิเศษ, ย้ายสับเปลี่ยน, ย้ายเพื่อประโยชน์ของทางราชการ บางหน่วย มีการรายงานจำนวนคำร้องอย่างละเอียด เช่น ยื่นขอย้ายผ่านระบบ TRS รวมถึงตั้งแต่หลักสิบถึงหลักร้อยรายต่อเขต/หน่วยงาน

2.4 การใช้ระบบ TRS เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ระบบ TRS ช่วยให้กระบวนการย้ายมีความรวดเร็ว โปร่งใส ตรวจสอบได้ เชื่อมโยงฐานข้อมูลสำคัญ เช่น วิทยฐานะ / อัตราค่าจ้าง / ทะเบียนประวัติ สามารถลดภาระงานเอกสารและสามารถดำเนินการได้ทุกที่ทุกเวลา ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่สามารถติดตามสถานะการย้ายของแต่ละรายแบบเรียลไทม์

2. ปัญหาอุปสรรค

1) สำนักงาน ก.ค.ศ. จัดทำคู่มือล่าช้า และไม่มีการชี้แจงโดยละเอียดหรือซักซ้อมการดำเนินการในระบบ TRS เนื่องจากการดำเนินการในระบบ TRS มีรายละเอียดที่ต้องดำเนินการหลายขั้นตอน ทำให้เจ้าหน้าที่ ผู้บริหารสถานศึกษา และข้าราชการครูขาดความเข้าใจ หรือมีความเข้าใจไม่ตรงกัน บางรายการในระบบ TRS เมื่อดำเนินการผิดและต้องการแก้ไข ระบบไม่สามารถดำเนินการให้แก้ไขได้ ต้องดำเนินการยกเลิกคำร้องทำให้เกิดความล่าช้า หรือบางรายการที่เป็นการดำเนินการของเจ้าหน้าที่หากดำเนินการผิดพลาดคลาดเคลื่อนไม่สามารถแก้ปัญหาได้ทันท่วงที

2) สำนักงาน ก.ค.ศ. ไม่กำหนดกรอบการพิจารณาในรายละเอียด ตัวชี้วัด ที่กำหนดเป็นค่าคะแนนทำให้การส่งเอกสารในระบบ TRS ของผู้ขอย้ายไม่เป็นไปในทางเดียวกัน

3) ระบบ TRS เป็นระบบที่เริ่มใช้งานครั้งแรก ทำให้ประสิทธิภาพการเข้าใช้งานยังไม่สมบูรณ์ และเกิดปัญหาขัดข้องในกรณีที่ผู้ใช้ใช้งานพร้อมกันเป็นจำนวนมาก

4) การกำหนดปฏิทินการดำเนินงานไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติจริง ทำให้การตรวจสอบคุณสมบัติและเอกสารหลักฐาน ของเจ้าหน้าที่มีระยะเวลาที่ไม่เพียงพอ ซึ่งอาจทำให้การตรวจเอกสารผิดพลาดได้

5) รายละเอียดองค์ประกอบ ตัวชี้วัด ที่ ก.ค.ศ. กำหนด ไม่ชัดเจนทำให้ข้าราชการครูผู้ยื่นคำร้องขอย้ายเข้าใจคลาดเคลื่อน โดยเฉพาะไม่มีการแจ้งรายละเอียดองค์ประกอบแต่ละข้อว่า ข้าราชการครูผู้ขอย้ายต้องแนบเอกสารหลักฐานใดบ้างประกอบจึงจะถูกต้อง ครบถ้วน และปฏิทินที่ ก.ค.ศ. กำหนดบางขั้นตอนมีระยะเวลาน้อยเกินไปทำให้ไม่สามารถดำเนินการได้ทันตามที่กำหนดได้

6) ตำแหน่งว่าง ที่เกิดขึ้นหลังวันที่กำหนดให้นำข้อมูลตำแหน่งว่างที่ใช้ในการรับย้ายเข้าสู่ระบบ TRS ไม่สามารถนำมาพิจารณาปรับย้ายได้ ทำให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครูเสียโอกาสในการพิจารณาให้ย้ายลงตำแหน่งว่างที่เกิดขึ้นภายหลัง

7) ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครู ไม่สามารถระบุสถานศึกษาได้ก็ทำได้ ทำให้มีโอกาสได้รับการพิจารณาย้ายน้อยลง

8) ตำแหน่งที่ว่างในระบบยังไม่มี ความชัดเจน ควรมีตำแหน่งที่คาดว่าจะว่างขึ้นให้ทราบ

9) กรณีการย้ายสับเปลี่ยน ไม่สามารถค้นหาชื่อ คู่ที่จะสับเปลี่ยนได้ ค้นหาได้เพียง สาขาวิชาเอก เพราะบางอำเภอมีข้าราชการ 2 คน ที่มีความประสงค์ขอย้ายพร้อมกัน ทำให้เกิดการผิดพลาดในการคัดเลือกคู่สับเปลี่ยน

10) ผู้ยื่นคำร้องขอย้ายและผู้อำนวยการสถานศึกษาขาดความเข้าใจ และไม่ตรวจสอบข้อมูลเอกสารหลักฐานให้ถูกต้องครบถ้วนก่อนกดส่งมายังเขตพื้นที่ และระบบที่ยังไม่เสถียรทำให้ยากในการส่งคืนคำร้องให้กลับไปแก้ไขในห้วงเวลาในการยื่นคำร้อง

11) ระยะเวลาในการตรวจสอบคุณสมบัติคำร้องขอย้ายจากเขตต้นทางที่ส่งมายังเขตปลายทางมีความกระชั้นชิดเกินไป เนื่องจากการตรวจสอบคุณสมบัติบางเขตพื้นที่ดำเนินการในรูปแบบคณะกรรมการซึ่งจะทำให้ดำเนินการไม่ทันตามกำหนดการ

3. ข้อเสนอแนะ

1) ระดับนโยบาย

- ควรปรับปรุงระบบ TRS (Teacher Rotation System) ให้มีประสิทธิภาพ รองรับจำนวนผู้ใช้งานที่เพิ่มขึ้น และสามารถใช้งานผ่านอุปกรณ์หลากหลาย รวมถึงเพิ่มเสถียรของระบบ
- กำหนดแนวทาง ตัวชี้วัด และองค์ประกอบต่าง ๆ ให้ชัดเจน เป็นมาตรฐานเดียวกันทุกเขตพื้นที่/หน่วยงานทางการศึกษา
- ปรับปรุงหลักเกณฑ์และแนวทางการย้ายให้มีความยืดหยุ่น เพื่อเพิ่มโอกาสให้ข้าราชการครูที่มีความจำเป็นสามารถย้ายได้
- พัฒนาและบูรณาการข้อมูลบุคลากรให้ครบถ้วน ทันสมัย และพร้อมใช้ในการตัดสินใจ
- พิจารณาเพิ่มกลไกการตรวจสอบ และตั้งคณะกรรมการกลางที่เป็นอิสระ เพื่อป้องกันการแทรกแซงหรือทุจริตในการย้าย
- กำหนดปฏิทินการย้ายที่ชัดเจน และล่วงหน้า เพื่อให้บุคลากรมีเวลาเตรียมตัวและเข้าใจขั้นตอน

2) ระดับส่วนราชการ

- จัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้แก่เจ้าหน้าที่และครูที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีความเข้าใจในการใช้ระบบ TRS อย่างถูกต้อง
- จัดประชุมชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับเกณฑ์ แนวปฏิบัติ และการประเมินผลการย้าย เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน
- กำหนดกรอบและตัวชี้วัดในการพิจารณาการย้ายให้ชัดเจน เพื่อสร้างความเป็นธรรมและโปร่งใส
- พัฒนาคู่มือและแนวปฏิบัติที่ชัดเจน เข้าใจง่าย และเผยแพร่ให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบก่อนการใช้งานระบบ
- บริหารอัตรากำลังให้เหมาะสม โดยคำนึงถึงความต้องการในแต่ละพื้นที่ และลดผลกระทบจากการโยกย้าย
- จัดให้มีระบบสนับสนุน เช่น ช่องทางให้คำปรึกษาในกรณีพบปัญหาในการใช้งานระบบ

3) ระดับพื้นที่

- ส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่และสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบ TRS ผ่านการอบรมหรือการซักซ้อมก่อนเริ่มใช้งาน
- ติดตามผลการใช้งานระบบ TRS อย่างสม่ำเสมอ และประเมินผลการดำเนินงานเพื่อนำไปปรับปรุง
- จัดทำฐานข้อมูลความต้องการครูในแต่ละพื้นที่ เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในการย้าย
- สร้างความเข้าใจร่วมกันกับข้าราชการครูและผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างราบรื่น
- สนับสนุนการใช้ระบบอย่างเต็มประสิทธิภาพ และเปิดช่องทางให้ครูเสนอความคิดเห็นหรือข้อร้องเรียนเกี่ยวกับระบบ

4. รูปแบบ แนวทาง หรือนวัตกรรม ที่คิดว่าเป็นต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดี (ถ้ามี)

- ไม่พบแบบอย่างที่ดี

นโยบายที่ 1.3 : พัฒนาและต่อยอดการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบ และเห็นผลเป็นรูปธรรม

1. ผลการดำเนินงานการขับเคลื่อนนโยบายฯ

1) การดำเนินการของสถานี่แก้หนี้/และคณะกรรมการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาจังหวัด ในการดำเนินการแก้ไขปัญหานี้สินของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

1.1 การจัดตั้งสถานี่แก้หนี้

• สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและมัธยมศึกษาได้จัดตั้ง “สถานี่แก้หนี้ครู” ตามแนวทาง “1 เขต 1 สถานี่” ตั้งอยู่ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

1.2 บทบาทของสถานี่แก้หนี้

• ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก เช่น ธนาคารออมสิน, สหกรณ์ออมทรัพย์ครู, สำนักงานคลังจังหวัด และสำนักงานพัฒนาสังคมฯ เพื่อช่วยเหลือครูและบุคลากรทางการศึกษาในการแก้ไขปัญหาหนี้สิน โดยมีการสำรวจสภาพหนี้จัดทำฐานข้อมูลและจัดกลุ่มสภาพปัญหาหนี้สินครู ซึ่งการดำเนินงานนี้ครอบคลุมถึงการให้คำปรึกษาด้านการเงินและการปรับโครงสร้างหนี้ที่เหมาะสม เพื่อให้ครูสามารถลดภาระหนี้ในระยะยาว

1.3 การดำเนินงานของคณะกรรมการระดับจังหวัด

• แต่งตั้งคณะกรรมการระดับจังหวัดเพื่อขับเคลื่อนการแก้หนี้ โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน
• ทำงานร่วมกับเขตพื้นที่การศึกษา ธนาคาร สหกรณ์ออมทรัพย์ครู หน่วยงานให้คำปรึกษาด้านกฎหมาย/การเงิน

• จัดประชุม ติดตาม และประเมินผลการแก้ไขปัญหาย่อยอย่างต่อเนื่อง

1.4 ผลการดำเนินงานเบื้องต้น

• เปิดสถานี่แก้หนี้ ณ สำนักงานเขตพื้นที่ฯ โดยร่วมมือกับธนาคารออมสิน
• ดำเนินการให้คำปรึกษาแก่ครูหลายราย มีแนวทางการปรับโครงสร้างหนี้ร่วมกับธนาคาร/สหกรณ์ออมทรัพย์ครู
• ดำเนินกิจกรรมรณรงค์สร้างวินัยการเงินให้ครู เช่น การอบรมให้ความรู้ด้านการบริหารจัดการหนี้
• ประชาสัมพันธ์การกู้ยืมเงินทุนหมุนเวียนเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินข้าราชการครู ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘ เพื่อให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีความประสงค์กู้ยืมเงินกองทุนฯ จัดส่งคำขอกู้ยืมฯ พร้อมเอกสารประกอบการกู้ยืม โดยกองทุนคิดอัตราดอกเบี้ยร้อยละ ๔ มีวัตถุประสงค์เพื่อนำไปชำระหนี้ธนาคาร สถาบันการเงิน สหกรณ์ หรือบัตรเครดิต บัตรกดเงินสด ที่มีอัตราดอกเบี้ยสูง

2) การเสริมสร้างวินัยทางการเงินให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา

2.1 มีการประชาสัมพันธ์และจัดอบรมเสริมสร้างวินัยการเงินและการออมแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนเข้าอบรมออนไลน์ผ่านระบบ e-learning สร้างความยั่งยืนด้วยความรู้ด้านการเงิน "Money Coach" เพื่อส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีวินัยทางการเงิน รู้จักการบริหารจัดการหนี้สิน และสามารถวางแผนการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 การจัดตั้งกองทุนสวัสดิการบุคลากร เพื่อให้บุคลากรออมเงินและสามารถขอกู้ยืมได้ในยามฉุกเฉิน แล้วนำผลกำไรที่ได้ปันผลแก่สมาชิกเพื่อให้บุคลากรตระหนักถึงการออม และส่งเสริม สนับสนุนให้ครูและบุคลากร ทำอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ เพื่อลดปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนส่งเสริมให้บุคลากรนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น ปลูกพืชผักสวนครัว เลี้ยงสัตว์ และ การทำน้ายาอเนกประสงค์ เพื่อนำมาใช้อุปโภค - บริโภค เพื่อลดรายจ่ายภายในครัวเรือน และส่งเสริมครู

มีรายได้เสริมที่ถูกต้อง โดยไม่ส่งผลกระทบต่อหน้าที่การสอนหรือการปฏิบัติงานส่งผลให้ครูรู้จักการใช้ชีวิตแบบพอเพียง มีเงินเหลือใช้มากขึ้น ลดการกู้ยืมสินของครูมากขึ้น

2.3 มีการดำเนินการสร้างความตระหนัก และประชาสัมพันธ์การอบรมการเสริมสร้างวินัยทางการเงินให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา เช่น โครงการสร้างวินัยทางการเงินตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงการอบรมให้ความรู้ทางการเงิน (Financial Literacy) หลักสูตร “การบริหารการเงินอย่างยั่งยืน” ที่จะจัดขึ้นโดยสำนักงานคณะกรรมการ สกสค.

2.4 สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา ส่งเสริมให้ครูจัดทำบัญชีครัวเรือน เพื่อให้ทราบรายรับ-รายจ่ายของตนเอง และหาแนวทางในการวางแผนการใช้จ่ายเงินในชีวิตประจำวันให้เหมาะสมและเพื่อเป็นการลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรในสังกัด น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการใช้ชีวิตประจำวัน

2.5 ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการเร่งรัด ปรับปรุง ยุกระดับเงินเดือนเพื่อชำระหนี้ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการหักเงินเดือนเงินบำเหน็จบำนาญข้าราชการเพื่อชำระหนี้เงินกู้ให้แก่สวัสดิการภายในส่วนราชการและสหกรณ์ พ.ศ.2551 และตามมติ ครม. เมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2564

2. ปัญหาอุปสรรค

1. ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ในกลุ่มบุคลากรทางการศึกษาอื่น ตามมาตรา 38 ค (2) ไม่สามารถยื่นคำขอกู้ยืมกองทุนหมุนเวียนฯ ได้ ซึ่งไม่ครอบคลุมในการแก้ไขปัญหาหนี้สินข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

2. ผู้ลงทะเบียน ส่วนใหญ่เป็นลูกหนี้ที่มีหนี้สินจำนวนมาก หรือเป็นลูกหนี้ในกลุ่มลูกฟ้องคดี และกลุ่มผู้ค้าประกันที่ถูกฟ้องคดีโดยเฉพาะข้าราชการบำนาญ ซึ่งได้รับเงินเดือนน้อยลงและไม่มีรายได้อื่น รวมทั้งไม่มีหลักทรัพย์ในการค้าประกัน จึงทำให้ไม่มีสถาบันการเงิน พิจารณาให้เงินกู้หรือรวมหนี้

3. กรณีที่สถานีแก้หนี้ครู ได้เป็นตัวกลางในการเจรจากับเจ้าหนี้ และสามารถตกลงในเงื่อนไขการชำระหนี้ในจำนวนที่เหมาะสมและไม่เป็นการเอารัดเอาเปรียบลูกหนี้จนเกินไปได้แล้ว แต่ถึงกระนั้นลูกหนี้ก็ยังไม่มีความสามารถในการชำระหนี้ตามที่เจรจาสำเร็จ เนื่องจากไม่มีแหล่งเงินกู้สำหรับการนำมาชำระหนี้

4. ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ยื่นขอแก้ไขหนี้สิน มีหนี้สินจำนวนมากและได้กู้เงินจากหลายสถาบันการเงิน และมีเงินเดือนคงเหลือน้อยกว่าร้อยละ 30 และมีหนี้สินนอกระบบซึ่งดอกเบี้ยจะสูง รวมถึงการสอบถามข้อมูลผู้กู้เพื่อนำข้อมูลมาประกอบการพิจารณา ผู้กู้บางท่านไม่พูดความจริงทั้งหมดได้ปกปิดข้อมูลบางส่วนเนื่องจากกลัวว่าค่านวนแล้วจะเหลือน้อยกว่าร้อยละ 30 ทำให้ข้อมูลที่คณะกรรมการได้รับมีความคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง

5. ครูและบุคลากรทางการศึกษา กลุ่มสีแดงที่ไม่สามารถดำเนินการช่วยเหลือได้ เนื่องจากรวมหนี้ที่มีในระบบแล้วมียอดที่สูงกว่าที่สถาบันการเงินจะช่วยเหลือได้ ทำให้สถานะในระบบแก้ไขปัญหานี้สินครู สพฐ. ยังค้างสถานะอยู่ในระหว่างดำเนินการ

3. ข้อเสนอแนะ

1) ระดับนโยบาย

- รัฐควรกำหนดมาตรการในการให้ความช่วยเหลือข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา อย่างเป็นรูปธรรมในระดับประเทศ สามารถดำเนินการได้จริงและไม่สร้างความคาดหวังให้กับลูกหนี้ โดยให้กระทรวงศึกษาธิการ เป็นหน่วยงานหลักในการประสานและจัดทำข้อตกลงกับทางสถาบันการเงินต่างๆ แล้วจึงให้สถานีแก้หนี้ระดับเขตพื้นที่การศึกษาเป็นหน่วยงานในการประสานให้ความช่วยเหลือต่อไป

- ส่งเสริมการสร้างโครงการสวัสดิการเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำให้แก่ครู โดยรัฐสนับสนุนให้ครูกู้เงินในอัตราดอกเบี้ยที่ลดลง และบังคับใช้มาตรการลดดอกเบี้ยเงินกู้ให้ครู
- ส่งเสริมให้ครูจัดทำบัญชีรายรับ - รายจ่ายครัวเรือน และพัฒนาการจัดการเงินที่เหมาะสมกับภาระหนี้
- จัดให้มีเงินกองทุนช่วยเหลือลูกหนี้ดอกเบี้ยต่ำและมีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจน และมีความเสมอภาค ไม่ใช่ให้เฉพาะรายที่มีปัญหาต้องแก้ไขทั้งระบบ และมีมาตรการที่ชัดเจนเนื่องจากจรรยาบรรณครูหรือข้าราชการที่ระบุว่าต้องไม่มีหนี้สินส่วนตัว หากรายใดเข้าหลักเกณฑ์ต้องพิจารณาเป็นราย ๆ ไป เพื่อเป็นการป้องกันให้ทุกคนมีจรรยาบรรณและมีวินัยในการใช้จ่ายเงิน
- สนับสนุนโครงการปรับโครงสร้างหนี้ครูให้ความร่วมมือกับ ธนาคารแห่งประเทศไทยและ สหกรณ์ออมทรัพย์ครู ในการลดดอกเบี้ยเงินกู้ให้ต่ำกว่าร้อยละ 5% ต่อปี

2) ระดับส่วนราชการ

- ควรมีการสร้างระบบติดตามสถานะหนี้สินออนไลน์เพื่อให้ครูสามารถจัดการหนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น
- พัฒนาโครงการรีไฟแนนซ์หนี้สินครูในอัตราดอกเบี้ยต่ำและพัฒนาระบบฐานข้อมูลหนี้สินของครูเพื่อช่วยในการวางแผนการเงิน
- สร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน ลูกหนี้และสถาบันการเงินเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ

3) ระดับพื้นที่

- ให้การสนับสนุนการประชาสัมพันธ์และการอบรมเกี่ยวกับการบริหารจัดการหนี้สินอย่างต่อเนื่องในระดับพื้นที่ และจัดกิจกรรมเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับการเงินอย่างสม่ำเสมอ
- คณะกรรมการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาหนี้สินครู ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรมีความตระหนักและให้ความสำคัญในการนำนโยบายฯ มาสู่การปฏิบัติเพื่อจะช่วยเหลือปัญหาให้กับครูอย่างจริงจัง
- ส่งเสริมการออมเงินและสร้างรายได้เสริม โดยน้อมนำหลักหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต เช่น ปลูกผักสวนครัว เลี้ยงสัตว์ เพื่อลดค่าใช้จ่ายและเพิ่มรายได้

4. รูปแบบ แนวทาง หรือนวัตกรรม ที่คิดว่าเป็นต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดี (ถ้ามี)

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเชียงราย

หลังจากที่ครูได้มีความรู้ เรื่อง การเสริมสร้างวินัยทางการเงิน ครูได้นำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการสร้างอาชีพเสริม เช่น การเปิดกิจการเล็ก ๆ การทำการค้าขายออนไลน์ หาปลาในแม่น้ำธรรมชาติเพื่อนำไปขายในหมู่บ้าน ปลูกพืชผักสวนครัวตามฤดูกาล เพื่อเพิ่มรายได้และพัฒนาทักษะด้านการเงินให้มีความมั่นคง การทำอาชีพเสริมนี้ช่วยให้ครูสามารถใช้เวลาวางในการสร้างรายได้เพิ่มเติม พร้อมทั้งเป็นตัวอย่างที่ดีในการจัดการการเงินส่วนบุคคลให้กับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นายเจษฎา จันทิมา ครู ศกร.ระดับตำบลห้วยซ้อ ทำอาชีพเสริม หาปลาในแม่น้ำและนำไปขายในหมู่บ้าน

นางโสภา กายสิทธิ์ บรรณารักษ์ปฏิบัติการทำอาชีพเสริม ขายของที่ระลึก และตุ๊กตา

นโยบายที่ 1.4 : จัดหาอุปกรณ์การสอนและสวัสดิการให้เพียงพอและเหมาะสม

1. ผลการดำเนินงานการขับเคลื่อนนโยบายฯ

1) การดำเนินการสำรวจความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาในการใช้อุปกรณ์การจัดการเรียนการสอน

1.1 หน่วยงานทางการศึกษา มีการสำรวจความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาในการใช้อุปกรณ์การจัดการเรียนการสอนให้เพียงพอและเหมาะสม ส่งเสริม สนับสนุนการจัดทำแผนงาน/โครงการในการจัดหาอุปกรณ์การจัดการเรียนการสอนและมีการจัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อครุภัณฑ์ให้เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน นักศึกษา และมีโครงการปรับปรุงพัฒนาห้องเรียนอย่างต่อเนื่องในทุกปีการศึกษา

1.2 สถานศึกษามีการสำรวจรายการหนังสือเรียนตามโครงการเรียนฟรี 15 ปี ก่อนการจัดการเรียนการสอนทุกภาคเรียน และสำรวจความต้องการอุปกรณ์สื่อการเรียนการสอน

1.3 สถานศึกษามีการดำเนินการบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และหน่วยงานเครือข่ายอื่น ๆ ในการจัดหาอุปกรณ์การเรียนการสอน เช่น คอมพิวเตอร์และสื่อการสอน

1.4 สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ มีสำรวจการใช้อุปกรณ์ทุกภาคเรียน และสำรวจความต้องการการใช้สื่ออุปกรณ์ สื่อเทคโนโลยี คอมพิวเตอร์ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้งและดำเนินการขอรับงบประมาณไปยังหน่วยเหนือ นอกจากนี้ยังมีการสำรวจความต้องการสื่อ หนังสือห้องสมุดประชาชนโดยดำเนินการให้กลุ่มเป้าหมายเขียนถึงความต้องการสื่อ หนังสือ รวมไปถึงสำรวจหนังสือเรียนหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีละ 2 ครั้ง เพื่อเป็นฐานข้อมูลสารสนเทศในการจัดหา อุปกรณ์การสอนและสวัสดิการให้เพียงพอและเหมาะสม

1.5 ดำเนินการรายงานข้อมูลอุปกรณ์ DLTV และสื่อการเรียนการสอนในระบบ BIG DATA DLTV เพื่อใช้ในการประกอบการจัดสรรจากมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในพระบรมราชูปถัมภ์

1.6 ดำเนินการจัดทำข้อเสนอโครงการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อส่งคำของบประมาณ งบลงทุนครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ไปยังหน่วยงานต้นสังกัด เช่น กรมส่งเสริมการเรียนรู้ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นต้น

2) การสนับสนุนการจัดหาอุปกรณ์การเรียนการสอน ได้เหมาะสมตามความต้องการของสถานศึกษา

2.1 พิจารณาจัดหางบประมาณและอุปกรณ์ที่เหมาะสม เช่น การจัดหาคอมพิวเตอร์ เครื่องมือการสอน และอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ตามความจำเป็นของแต่ละสถานศึกษา

2.2 บริหารจัดการงบประมาณให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดและตรงตามความต้องการของสถานศึกษา

2.3 ส่งเสริมให้โรงเรียนสามารถพัฒนาและใช้สื่อการเรียนการสอนดิจิทัลที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน

2.4 สนับสนุนการใช้อุปกรณ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและสามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้

2.5 การสนับสนุนอุปกรณ์การเรียนการสอนจากหน่วยงาน องค์กรต่าง ๆ

3) การบูรณาการความร่วมมือหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และหน่วยงานเครือข่ายอื่น ๆ

การดำเนินงานของหน่วยงานทางการศึกษาในพื้นที่เขตตรวจราชการที่ 16 แสดงให้เห็นถึงความเข้มแข็งของการบูรณาการความร่วมมือจากหลากหลายภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรท้องถิ่น และหน่วยงานเครือข่าย เพื่อสนับสนุนและพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างรอบด้าน ทั้งในด้านทรัพยากรการเรียนรู้ สื่อเทคโนโลยี การสร้างเครือข่ายวิชาการ และการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ดังนี้

เชียงราย

มีความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ เช่น มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย กับภาคเอกชนหลายแห่งในการจัดหาอุปกรณ์การเรียน เช่น คอมพิวเตอร์และสื่อการสอน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

น่าน

- การดำเนินงานในการสร้างและประสานความร่วมมือกับเครือข่ายให้เข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้การสนับสนุนอุปกรณ์การเรียนการสอน ในรูปแบบต่างๆ ทั้งหน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอกกระทรวงศึกษาธิการ เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน ฯลฯ เป็นต้น ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาร่วมกันระหว่างโรงเรียน

- สร้างความร่วมมือกับภาคเอกชนและหน่วยงานเครือข่าย เช่น กองทุน สสส. องค์กรบริหารส่วนจังหวัดน่าน ห้างหุ้นส่วนจำกัด กิตติชัยพาณิชย์น่าน บริษัท สยามโกลบอลเฮ้าส์ จำกัด(มหาชน) สาขาน่าน ฯลฯ

- ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ร่วมกันระหว่างโรงเรียน เช่น ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ หรืออุปกรณ์ทางวิทยาศาสตร์

- องค์กรบริหารส่วนจังหวัดน่าน ร่วมกับ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา น่าน ทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือในโครงการจัดหาสื่อวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา เพื่อพัฒนาจังหวัดน่านในด้านการศึกษา สื่อเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา และด้านอื่นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาร่วมกัน เพื่อร่วมมือทางการศึกษา ในด้านวิชาการและองค์ความรู้ ด้านบุคลากร สื่อเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา ด้านวัสดุ ด้านงบประมาณ และองค์ประกอบอื่นที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาของประชาชนในจังหวัดน่าน

- สร้างวิทยากรภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือปราชญ์ชาวบ้านเพื่ออนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้คงไว้ โดยส่งเสริมและจัดกระบวนการเรียนรู้พัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในชุมชนให้มีความพร้อมในการให้บริการ

พะเยา

- สนับสนุนโดยการบูรณาการสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภายนอก เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานเอกชน มูลนิธิซีซีเอฟ มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ธนาคารอมสิน ในการจัดหาอุปกรณ์การเรียนการสอน

- สนับสนุนให้สถานศึกษาจัดหาอุปกรณ์ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ และจัดทำแพลตฟอร์มการเรียนรู้ (Digital Learning Platform) เช่น สนับสนุนวิทยากร ในการจัดทำสื่อดิจิทัลที่มีเพื่อการเรียนรู้ในช่องทางเรียนรู้รูปแบบต่างๆ ทั้ง Online On-site ให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงสื่อ อุปกรณ์การเรียนรู้ และเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา (Anywhere Anytime) มีการระดมทรัพยากรอย่างเป็นระบบ ทั้งในรูปแบบของงบประมาณ บุคลากร และเทคโนโลยี

- ความร่วมมือกระจายทั่วถึงในทุกสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้

แพร่

- มีการลงนามความร่วมมือกับบริษัทโทรคมนาคมแห่งชาติในการให้บริการอินเทอร์เน็ต

- สถานศึกษามีการบูรณาการความร่วมมือหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และหน่วยงานเครือข่ายอื่นๆ โดยปีงบประมาณ พ.ศ.2568 ได้มีหน่วยงาน องค์กรและภาคเอกชน ได้ให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการจัดการศึกษา โดยสนับสนุนอุปกรณ์การสอนและสวัสดิการ ให้แก่สถานศึกษา

อย่างหลากหลาย ส่งผลได้สถานศึกษาสามารถขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติในการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

- สถานศึกษาหลายแห่งร่วมมือกับวิทยาลัยอาชีวศึกษาและบริษัทเอกชนผ่าน MOU เพื่อพัฒนาทักษะและจัดการศึกษา

- องค์กรท้องถิ่น เช่น อบจ.แพร่ สนับสนุนงบประมาณด้านการศึกษา

- เครือข่ายศิษย์เก่า บริษัทท้องถิ่น และภาคประชาชน มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ และการเรียนรู้

- โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในกำกับสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดแพร่ ได้รับการสนับสนุนในเรื่องชุดอุปกรณ์การเรียนโดยสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม(สศค.) DEPA : Digital Economy Promotion โดยบริษัทฟิวก์ แอสโซซิเอท จำกัด “FICT” ได้ทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ กับโรงเรียนเทพนารี ในการดำเนินการเรียนรู้โค้ดดิ้งพัฒนาคุณภาพชีวิต (Coding for Better Life) เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่การดำเนินการให้ความรู้ด้านโค้ดดิ้งแก่นักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาอย่างเหมาะสม

2. การติดตามผลการขับเคลื่อนนโยบายฯ

1) จำนวนสถานศึกษาทั้งหมด จำนวน 1,471 แห่ง

2) จำนวนสถานศึกษาที่ได้รับการสนับสนุนอุปกรณ์การเรียนการสอน จำนวน 1,054 แห่ง

3) สถานศึกษาที่ได้รับการสนับสนุนอุปกรณ์การเรียนการสอนจากแหล่งต่าง ๆ ดังนี้

3.1) มีสถานศึกษาที่ได้รับการสนับสนุนอุปกรณ์ฯ จากหน่วยงานต้นสังกัด จำนวน 962 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 65.39 (เทียบกับจำนวนสถานศึกษาที่ได้รับการสนับสนุนอุปกรณ์การเรียนการสอน)

3.2) มีสถานศึกษาที่ได้รับการสนับสนุนอุปกรณ์ฯ จากเครือข่ายภาครัฐ จำนวน 179 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 12.16 (เทียบกับจำนวนสถานศึกษาที่ได้รับการสนับสนุนอุปกรณ์การเรียนการสอน)

3.3) มีสถานศึกษาที่ได้รับการสนับสนุนอุปกรณ์ฯ จากเครือข่ายภาคเอกชน จำนวน 151 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 10.26 (เทียบกับจำนวนสถานศึกษาที่ได้รับการสนับสนุนอุปกรณ์การเรียนการสอน)

3.4) มีสถานศึกษาที่ได้รับการสนับสนุนอุปกรณ์ฯ จากแหล่งอื่นๆ จำนวน 100 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 6.79 (เทียบกับจำนวนสถานศึกษาที่ได้รับการสนับสนุนอุปกรณ์การเรียนการสอน)

หมายเหตุ การรายงานข้อมูลข้อ 1) – 3) จำแนกตามสังกัด ซึ่งสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดจะรายงานข้อมูลผ่านระบบ e-Inspection

3. ปัญหาอุปสรรค

3.1 งบประมาณไม่เพียงพอ และการจัดสรรงบประมาณมีข้อจำกัด

• งบประมาณที่ได้รับไม่เพียงพอต่อการจัดหาอุปกรณ์การเรียนการสอนและสื่อการเรียนรู้ให้ครบถ้วนตามความต้องการ

• การจัดสรรงบประมาณไม่ยืดหยุ่น ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์หรือช่วงเวลาที่เป็นต้องใช้

• งบประมาณสนับสนุนจากต้นสังกัดมีจำนวนน้อยหรือขาดช่วง ทำให้การดำเนินงานขาด

ความต่อเนื่อง

• ราคาสื่อและอุปกรณ์ผันผวนตามสภาพเศรษฐกิจ ทำให้การวางแผนงบประมาณทำได้ยาก

3.2 ขาดแคลนอุปกรณ์และเทคโนโลยีที่ทันสมัย

• คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ ICT และเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของโรงเรียนล้าสมัย ช้า รุด หรือไม่เพียงพอ

- โรงเรียนจำนวนมากยังขาดเครื่องมือ เช่น โปรเจคเตอร์ ซอฟต์แวร์ หรือสื่อการสอนด้านเทคโนโลยี
- นักเรียนบางส่วนขาดอุปกรณ์ส่วนตัว เช่น สมาร์ทโฟนหรือแท็บเล็ต เพื่อใช้ในการเรียนออนไลน์

3.3 ความพร้อมของบุคลากรและการบริหารจัดการ

- ครูและบุคลากรขาดความรู้และทักษะในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน
- บุคลากรมีภาระงานหลายด้าน ทำให้ไม่มีเวลาหรือขาดความต่อเนื่องในการดูแล

บำรุงรักษาอุปกรณ์

- การเปลี่ยนแปลงบุคลากรในฝ่ายงบประมาณบ่อยครั้ง ส่งผลให้เกิดข้อผิดพลาดในการจัดทำเอกสารขอจัดสรรงบประมาณ

- คณะกรรมการบางส่วนไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง ส่งผลต่อความล่าช้าในการดำเนินโครงการ

3.4 ระบบอินเทอร์เน็ตและการเข้าถึงเทคโนโลยีของผู้เรียน

- ระบบอินเทอร์เน็ตไม่เสถียรหรือไม่มีสัญญาณในบางพื้นที่ ทำให้การเรียนรู้แบบดิจิทัลไม่ทั่วถึง
- นักเรียนบางคนไม่สามารถเข้าถึงแพลตฟอร์มการเรียนรู้ เนื่องจากไม่มีอุปกรณ์หรือไม่สามารถจ่ายค่าใช้อินเทอร์เน็ต

3.5 ความไม่พร้อมของสถานประกอบการในพื้นที่

- สถานประกอบการสำหรับฝึกประสบการณ์วิชาชีพยังไม่เพียงพอในระดับพื้นที่ ทำให้นักเรียนต้องเดินทางไปต่างจังหวัด มีภาระค่าใช้จ่ายสูง

3.6 การบริหารจัดการข้อมูลและการรายงาน

- การรายงานข้อมูลของโรงเรียนยังมีความคลาดเคลื่อนและไม่สมบูรณ์ ส่งผลต่อการวางแผนและการพิจารณาจัดสรรงบประมาณ

4. ข้อเสนอแนะ

1) ระดับนโยบาย

- ควรจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอและเหมาะสมกับบริบทของแต่ละพื้นที่ โดยเน้นความจำเป็นและความเหลื่อมล้ำ

- สนับสนุนโครงการจัดซื้อครุภัณฑ์เพื่อทดแทนของเดิมที่ชำรุดหรือล้าสมัย
- กำหนดนโยบายระยะยาวที่เน้นการพัฒนาเทคโนโลยีในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2) ระดับส่วนราชการ

- สนับสนุนการจัดหาอุปกรณ์และเทคโนโลยีที่ทันสมัยให้สถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง
- พัฒนาระบบตรวจสอบและประเมินการใช้งานอุปกรณ์ที่โปร่งใส ตรวจสอบได้
- บูรณาการความร่วมมือกับภาคเอกชนและองค์กรเครือข่ายเพื่อสนับสนุนครุภัณฑ์และงบประมาณเพิ่มเติม

- ควรมีระบบสำรวจความต้องการอุปกรณ์/สื่อ ของสถานศึกษาในพื้นที่ห่างไกลหรือในตำบล

3) ระดับพื้นที่

- จัดอบรมพัฒนาความรู้ให้ครูและบุคลากรในการใช้และบำรุงรักษาอุปกรณ์การเรียนการสอน
- พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือกับภาคีทุกภาคส่วน เพื่อจัดหาอุปกรณ์ที่ขาดแคลน
- ส่งเสริมให้สถานศึกษาวางระบบฐานข้อมูลสื่อ ICT เพื่อการเข้าถึงที่สะดวกรวดเร็ว
- บริหารจัดการงบประมาณในระดับพื้นที่เพื่อจัดหาคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต และระบบเครือข่ายที่พร้อมใช้งาน

5. รูปแบบ แนวทาง หรือนวัตกรรม ที่คิดว่าเป็นต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดี (ถ้ามี)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 1 แนวทางและนวัตกรรมด้านการสื่อสารและ
โทรคมนาคม จากบริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน) สาขาจังหวัดแพร่

นโยบายที่ 1.5 : ดำเนินการยกเลิกครูเวรอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง “ชีวิตและความปลอดภัยของครูสำคัญกว่าทรัพย์สิน” ครูมีเวลาจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ

1. ผลการดำเนินงานการขับเคลื่อนนโยบายฯ

การบริหารจัดการและกำหนดมาตรการของสถานศึกษาหลังการยกเลิกครูเวร

จากการยกเลิกนโยบายการจัดเวรรักษาการณ์ของครู ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 23 มกราคม 2567 สถานศึกษาในพื้นที่เขตตรวจราชการที่ 16 ได้ปรับเปลี่ยนแนวทางการบริหารจัดการและกำหนดมาตรการด้านความปลอดภัย เพื่อให้สถานศึกษาดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่องโดยไม่กระทบต่อการเรียนการสอนและความปลอดภัยของบุคลากรและนักเรียน ดังนี้

1. การใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพด้านความปลอดภัย

- ติดตั้งกล้องวงจรปิด (CCTV) ครอบคลุมจุดเสี่ยง เช่น ทางเข้าโรงเรียน อาคารเรียน โรงอาหาร โรงจอดรถ และบ้านพักครู

- ใช้แอปพลิเคชันในการตรวจสอบและรายงานความเคลื่อนไหวแบบ Real-time
- ติดตั้งระบบสัญญาณเตือนภัย และระบบแจ้งเตือนผู้บุกรุกผ่านโทรศัพท์มือถือ
- สร้างระบบรายงานเหตุการณ์ฉุกเฉินผ่านแอปพลิเคชัน (เช่น LINE OA, MOE Safety Center)

2. การบูรณาการความร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานภายนอก

- ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ทหาร ฝ่ายปกครอง ผู้นำชุมชน ชรบ. และ อพปร. เพื่อร่วมกันดูแลความปลอดภัย

- มีการจัดเวรยามร่วมกับเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นในช่วงเวลากลางคืน วันหยุดราชการ และนอกเวลาราชการ
- จัดประชุมร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อสร้างแนวทางการดูแล

ความปลอดภัยร่วมกัน

3. การจัดสรรบุคลากรสนับสนุนและการปรับโครงสร้างภายใน

- จัดจ้างเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย นักการภารโรง และเจ้าหน้าที่ธุรการมาดูแลพื้นที่แทนครูเวร
- ขอรับการสนับสนุนงบประมาณเพื่อจัดจ้างบุคลากรในโรงเรียนที่ขาดแคลน
- จัดตั้งคณะกรรมการด้านความปลอดภัยภายในสถานศึกษา ดูแลในช่วงเวลาเช้าเรียน พักกลางวัน

และเลิกเรียน

4. การวางแผนและซักซ้อมมาตรการรักษาความปลอดภัย

- จัดทำแผนรักษาความปลอดภัย แผนเผชิญเหตุ และคู่มือการปฏิบัติตามบริบทของแต่ละสถานศึกษา
- ซักซ้อมแผนเผชิญเหตุเป็นระยะ เพื่อให้บุคลากรพร้อมรับมือกับเหตุการณ์ต่าง ๆ
- กำหนดให้มีการประเมินผลและปรับปรุงแผนอย่างสม่ำเสมอ โดยรับฟังความคิดเห็นจากครู

นักเรียน และผู้ปกครอง

5. การส่งเสริมบทบาทของนักเรียนและผู้ปกครอง

- ส่งเสริมบทบาทผู้ปกครองในการดูแลนักเรียน เช่น เป็นอาสาสมัครช่วยดูแลช่วงเวลาเข้า-เลิกเรียน
- ปลุกฝังจิตสำนึกด้านวินัย ความรับผิดชอบแก่เด็กนักเรียนผ่านกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ระบบเวร

นักเรียน พร้อมรางวัลและบทลงโทษ

- สร้างระบบสื่อสารระหว่างบ้านกับโรงเรียนเพื่อแจ้งเตือนและรับมือเหตุฉุกเฉินร่วมกัน

6. การดำเนินการตามนโยบายและแนวทางจากส่วนกลาง

- ทุกจังหวัดได้ดำเนินการแจ้งและปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีอย่างเคร่งครัด
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและศึกษาธิการจังหวัดมีบทบาทสำคัญในการประสานงานกับ

หน่วยงานอื่น เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัดและตำรวจภูธรจังหวัด

- สถานศึกษาได้รับคำแนะนำให้ดำเนินการมาตรการภายใต้บริบทของตนเองอย่างเหมาะสม โดยมี การติดตามและรายงานผลอย่างต่อเนื่อง

2. การติดตามผลการขับเคลื่อนนโยบายฯ

- 1) จำนวนสถานศึกษาทั้งหมด จำนวน 1,471 แห่ง
- 2) จำนวนสถานศึกษาที่มีการบริหารจัดการและมีมาตรการหลังการยกเลิกครูเวร จำนวน 1,467 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 99.72 (เปรียบเทียบกับจำนวนสถานศึกษาทั้งหมด)

หมายเหตุ การรายงานข้อมูลข้อ 1) – 2) จำแนกตามสังกัด ซึ่งจะรายงานข้อมูลผ่านระบบ e-Inspection

3. ปัญหาอุปสรรค

หลังจากการยกเลิกครูเวรในสถานศึกษา พบว่าสถานศึกษาหลายแห่งยังประสบปัญหาในการ ปรับตัวและจัดการด้านความปลอดภัย โดยสามารถสรุปประเด็นหลักได้ ดังนี้

3.1 ข้อจำกัดด้านงบประมาณ

- งบประมาณไม่เพียงพอสำหรับ
 - 1) ติดตั้งกล้องวงจรปิดหรือระบบรักษาความปลอดภัยที่ทันสมัย
 - 2) จัดจ้างเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย นักการภารโรง หรือบุคลากรเพิ่มเติม
 - 3) ซ่อมแซมหรือเปลี่ยนกล้องวงจรปิดที่ชำรุด
- โรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนที่อยู่ห่างไกลยังขาดโอกาสในการเข้าถึงงบประมาณสนับสนุน
- สถานศึกษาในสังกัดอาชีวศึกษาและโรงเรียนพิกนอนมีภาระค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด

3.2 การขาดแคลนกำลังคน

- โรงเรียนหลายแห่งไม่สามารถจัดหาบุคลากรดูแลความปลอดภัยได้เพียงพอ โดยเฉพาะใน พื้นที่กว้างขวาง
 - ขาดเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือหน่วยงานความมั่นคงในบางพื้นที่ ทำให้การเฝ้าระวังไม่ทั่วถึง
 - จัดจ้างยามได้น้อยเพราะข้อจำกัดงบประมาณ ส่งผลให้การรักษาความปลอดภัยในช่วงนอก

เวลาราชการยังมีช่องว่าง

3.3 ความท้าทายในการรับมือกับสถานการณ์ฉุกเฉิน

- แม้จะมีกล้องวงจรปิด แต่ยังมีข้อจำกัด เช่น
 - 1) ไม่มีเจ้าหน้าที่คอยตรวจสอบภาพแบบ Real-time
 - 2) ไม่สามารถระงับเหตุทันทีในกรณีฉุกเฉิน เช่น वादภัย อัคคีภัย หรืออุบัติเหตุในช่วงเวลากลางคืน/ปิดภาคเรียน
- โรงเรียนพิกนอนต้องใช้ครูที่พักในโรงเรียนเป็นผู้ดูแลแทนครูเวร ซึ่งอาจไม่เพียงพอหากเกิด เหตุหลายจุดพร้อมกัน

3.4 ข้อจำกัดด้านพื้นที่และบริบทของสถานศึกษา

- โรงเรียนหลายแห่งมีพื้นที่กว้างและมีจุดเสี่ยงหลายจุด แต่กล้องวงจรปิดและยามดูแลไม่ ครอบคลุม

- การออกแบบระบบความปลอดภัยต้องคำนึงถึงบริบทที่แตกต่างกันของแต่ละโรงเรียน เช่น โรงเรียนในพื้นที่ห่างไกลหรือภูเขา

3.5 ภาระงานของครู

- ครูต้องแบกรับภาระงานหลายด้านทั้งการสอน งานเอกสาร และการดูแลความปลอดภัย (แม้ไม่มีหน้าที่เวรโดยตรงแล้ว)
- ทำให้เกิดปัญหาการจัดสรรเวลาและความสมดุลในการปฏิบัติงาน

4. ข้อเสนอแนะ

1) ระดับนโยบาย

1.1 การจัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอและต่อเนื่อง

- o สนับสนุนงบประมาณติดตั้งและบำรุงรักษาอุปกรณ์รักษาความปลอดภัย เช่น กล้องวงจรปิด ระบบแจ้งเหตุฉุกเฉิน
- o จัดสรรงบประมาณสำหรับจ้างยามรักษาความปลอดภัยหรือนักการภารโรงเพิ่มเติม
- o จัดสรรงบประมาณสำหรับฝึกอบรมเจ้าหน้าที่และครูในด้านการดูแลความปลอดภัย

1.2 การกำหนดนโยบายที่ครอบคลุมและสอดคล้องกับบริบท

- o พัฒนาหลักเกณฑ์การประเมินความปลอดภัยที่เหมาะสมกับพื้นที่ต่าง ๆ
- o กำหนดนโยบายยกเลิกครูเวรควบคู่กับแนวทางและเครื่องมือสนับสนุนด้านเทคโนโลยีความปลอดภัย
- o ควรปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการประเมินความปลอดภัยในโรงเรียนให้เหมาะสมกับความต้องการและบริบทของแต่ละพื้นที่ โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงสูง

1.3 การสนับสนุนด้าน ICT

- o จัดหาอุปกรณ์และระบบ ICT ที่ทันสมัยมาใช้แทนการอยู่เวร เช่น ระบบสัญญาณเตือนภัย กล้อง AI หรือระบบตรวจจับอัตโนมัติ

2) ระดับส่วนราชการ

2.1 การพัฒนาและสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐาน

- o พัฒนาระบบกล้องวงจรปิดและเครือข่ายอินเทอร์เน็ตให้ครอบคลุม โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกล
- o เพิ่มอัตรานักการภารโรงและจัดจ้างยามในโรงเรียนที่มีพื้นที่ขนาดใหญ่หรือเสี่ยงภัย

2.2 การสร้างมาตรการและแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน

- o กำหนดมาตรการรักษาความปลอดภัยให้ครอบคลุมทั่วถึง พร้อมกำกับติดตามการปฏิบัติอย่างเข้มงวด
- o จัดทำแนวทางการประสานงานกับหน่วยงานภายนอก เช่น ตำรวจ หรือ อปพร.

2.3 การลงพื้นที่และการสนับสนุนเชิงบริหาร

- o หน่วยงานต้นสังกัดควรลงพื้นที่อย่างสม่ำเสมอ เพื่อรับทราบปัญหาที่แท้จริง และให้การสนับสนุนตามสภาพจริงของแต่ละโรงเรียน

2.4 การพัฒนาบุคลากร

- o จัดอบรมครูและบุคลากรเรื่องความปลอดภัย การใช้เทคโนโลยี และการจัดการสถานการณ์ฉุกเฉิน

3) ระดับพื้นที่

3.1 ความร่วมมือในพื้นที่

- o ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ชุมชน ผู้ปกครอง และตำรวจในการดูแลความปลอดภัย
- o สนับสนุนให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการสอดส่องดูแลพื้นที่โรงเรียน โดยเฉพาะช่วงนอกเวลาวิชาการหรือช่วงปิดเทอม

3.2 การจัดจ้างและเพิ่มทรัพยากรบุคคล

- o จัดจ้างยามดูแลโรงเรียนแบบ 24 ชั่วโมง โดยเฉพาะในโรงเรียนที่มีพื้นที่กว้าง
- o เสนอเพิ่มจำนวนครูที่พักในโรงเรียนให้เพียงพอต่อการดูแลนักเรียนกรณีโรงเรียนพักนอน

3.3 การพัฒนาระบบสื่อสารภายใน

- o พัฒนาการสื่อสารภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ เช่น ระบบแจ้งเตือน/ประกาศเหตุฉุกเฉิน
- o มีช่องทางสื่อสารที่เปิดเผย โปร่งใส และสามารถประสานงานได้ทันเวลา

3.4 การบูรณาการร่วมในพื้นที่

- o ประสานตำรวจหรือหน่วยงานในพื้นที่ติดตั้งตู้แดงหรือเข้าเวรตรวจตรารอบสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ
- o ส่งเสริมกิจกรรมร่วมระหว่างโรงเรียนและชุมชนเพื่อสร้างเครือข่ายดูแลความปลอดภัย

5. รูปแบบ แนวทาง หรือนวัตกรรม ที่คิดว่าเป็นต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดี (ถ้ามี)

- นวัตกรรม Safety SPM.NAN ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา น่าน
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 1 มีเครื่องมือทันสมัย และมีเทคโนโลยี

รวมถึงมีบริษัทรักษาความปลอดภัยจากหน่วยงานภาคเอกชน

- สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดแพร่ ใช้เทคโนโลยีมาทดแทน สร้างนวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์ ชื่อครูเวอร์ 2024 มาช่วยในการดูแลรักษาความปลอดภัยในบริเวณอาคาร และช่วยลดภาระให้กับครู บุคลากรทางการศึกษา อีกทั้งยังช่วยลดทรัพยากรสิ้นของทางราชการ ภายในอาคาร ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ซึ่งเป็นผลงานของนักเรียน สาขาวิชาช่างไฟฟ้าและสาขาวิชาช่างเทคนิคคอมพิวเตอร์ วิทยาลัยเทคนิคแพร่

- สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดแพร่

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอเมืองแพร่ ได้จัดทำโครงการ ครูเวอร์ 2024 เวอร์ชัน 2 ดำเนินการด้วยระบบ AI ได้รับรางวัลรองชนะเลิศระดับประเทศ

นโยบายที่ 1.6 : จัดหานักการภารโรงเพื่อช่วยลดภาระครูและบุคลากรทางการศึกษา และช่วยรักษาความปลอดภัย

1. ผลการดำเนินงานการขับเคลื่อนนโยบายฯ

การจัดหานักการภารโรง เพื่อช่วยลดภาระครูฯ และช่วยรักษาความปลอดภัย

การจัดหานักการภารโรงเป็นมาตรการสำคัญในการลดภาระงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับการสอนของครู และเป็นการเสริมสร้างความปลอดภัยภายในโรงเรียนเพื่อให้ครูสามารถมุ่งเน้นไปที่การสอนและการพัฒนาผู้เรียนได้เต็มที่ ผลจากการดำเนินงานการขับเคลื่อนนโยบายฯ

การจัดหานักการภารโรง: หลายเขตพื้นที่การศึกษาได้ดำเนินการจัดหานักการภารโรงในโรงเรียนที่ขาดแคลนบุคลากร ซึ่งถือเป็นการช่วยเหลือให้ครูสามารถลดภาระงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับการสอนได้ รวมถึงการช่วยในด้านการรักษาความปลอดภัยภายในโรงเรียน โดยเฉพาะโรงเรียนที่มีการจ้างลูกจ้างประจำหรือชั่วคราว

การจัดจ้างและการสรรหานักการภารโรง: สถานศึกษาในบางพื้นที่ เช่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ได้ดำเนินการจัดหาตำแหน่งนักการภารโรงให้ครบทุกโรงเรียน ยกเว้นสถานศึกษาที่มีการจ้างลูกจ้างประจำอยู่แล้ว อย่างไรก็ตาม ในบางเขตพื้นที่ยังคงขาดแคลนตำแหน่งนักการภารโรงเนื่องจากมีการเกษียณอายุราชการ หรือการลาออกของเจ้าหน้าที่ที่ดำรงตำแหน่งเดิม

การช่วยเหลือด้านความปลอดภัย: การจัดหานักการภารโรงยังสามารถช่วยเสริมสร้างระบบรักษาความปลอดภัยในโรงเรียน โดยเฉพาะในช่วงเวลาที่นักเรียนอยู่ในโรงเรียน นักการภารโรงมีบทบาทสำคัญในการรักษาความปลอดภัยภายในโรงเรียน ทั้งการเฝ้าระวังสถานที่ การป้องกันเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น การควบคุมการเข้า-ออกของบุคคล และการดูแลอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงพื้นที่ต่างๆ ทำให้ผู้เรียนและบุคลากรในโรงเรียนมีความรู้สึกปลอดภัยมากขึ้น

การลดภาระครูและบุคลากรทางการศึกษา: นักการภารโรงได้ช่วยแบ่งเบาภาระของครูและบุคลากร โดยเฉพาะในเรื่องการดูแลความเรียบร้อยในโรงเรียน เช่น การทำความสะอาดพื้นที่การเรียนการสอน การจัดการอุปกรณ์การเรียนการสอน การดูแลกิจกรรมภายในโรงเรียน ซึ่งทำให้ครูสามารถมุ่งเน้นในการสอนและพัฒนาผู้เรียนได้มากขึ้น

ผลกระทบทางบวกในแง่ของการทำงานร่วมกัน: การมีนักการภารโรงทำให้เกิดการทำงานร่วมกันระหว่างครูและบุคลากรอื่นๆ ซึ่งช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการโรงเรียนโดยรวม การแบ่งงานที่เหมาะสมทำให้เกิดการใช้ทรัพยากรบุคคลอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

การส่งเสริมคุณภาพชีวิตของนักการภารโรง: การจัดหานักการภารโรงยังช่วยให้พวกเขามีงานทำ และได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสม ซึ่งเป็นการส่งเสริมการมีรายได้และคุณภาพชีวิตของบุคคลในชุมชน

2. การติดตามผลการขับเคลื่อนนโยบายฯ

- 1) จำนวนสถานศึกษาทั้งหมด จำนวน 1,471 แห่ง
- 2) จำนวนสถานศึกษาที่ได้ดำเนินการจัดหา/จัดจ้างนักการภารโรง จำนวน 1,327 แห่ง
- 3) สถานศึกษาได้ดำเนินการจัดหา/จัดจ้างนักการภารโรง จำแนกตามแหล่งงบประมาณ ดังนี้

3.1) มีสถานศึกษาที่ได้ดำเนินการจัดหา/จัดจ้างนักการภารโรงโดยใช้งบประมาณจากหน่วยงานต้นสังกัด จำนวน 1,165 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 87.79 (เทียบกับจำนวนสถานศึกษาที่ได้ดำเนินการจัดหา/จัดจ้างนักการภารโรงทั้งหมด)

3.2) มีสถานศึกษาที่ได้ดำเนินการจัดหา/จัดจ้างนักรการการโรงโดยใช้งบประมาณจากเงินรายได้สถานศึกษาจำนวน 158 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 11.90 (เทียบกับจำนวนสถานศึกษาที่ได้ดำเนินการจัดหา/จัดจ้างนักรการการโรงทั้งหมด)

3.3) มีสถานศึกษาที่ได้ดำเนินการจัดหา/จัดจ้างนักรการการโรงโดยใช้งบประมาณจากงบประมาณอื่นๆ จำนวน 4 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 0.30 (เทียบกับจำนวนสถานศึกษาที่ได้ดำเนินการจัดหา/จัดจ้างนักรการการโรงทั้งหมด)

หมายเหตุ การรายงานข้อมูลข้อ 1) – 3) จำแนกตามสังกัด ซึ่งจะรายงานข้อมูลผ่านระบบ e-Inspection

3. ปัญหาอุปสรรค

3.1) การขาดแคลนตำแหน่งนักรการการโรง

- หลายโรงเรียนยังคงขาดตำแหน่งนักรการการโรง โดยเฉพาะโรงเรียนที่มีการเกษียณอายุราชการหรือลาออกจากตำแหน่ง ทั้งนี้เกิดจากข้อจำกัดด้านงบประมาณและความสามารถในการสรรหาบุคลากรที่เหมาะสม

- บางโรงเรียนในพื้นที่ห่างไกลอาจจะมีปัญหาในการสรรหาผู้สมัครที่มีคุณสมบัติตรงตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ทำให้ต้องมีการจัดจ้างแบบชั่วคราวหรือไม่สามารถหาผู้ที่มีทักษะในการรักษาความปลอดภัยและงานอื่น ๆ ได้

- การคัดเลือกและฝึกอบรมนักรการการโรง บางครั้งอาจพบปัญหาในการคัดเลือกบุคลากรที่มีคุณสมบัติที่เหมาะสม รวมถึงการฝึกอบรมให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในด้านการรักษาความปลอดภัยและการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการดูแลสถานศึกษา

- การปรับวิธีการจ้างอัตราจ้างผู้ปฏิบัติงานให้ราชการเป็นวิธีการจ้างเหมาบริการตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ นั้น เป็นการเพิ่มภาระด้านการจัดทำเอกสารในส่วนของอัตราจ้างผู้ปฏิบัติงานให้ราชการ เจ้าหน้าที่ด้านงานพัสดุของสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการและตรวจสอบเอกสาร

- นโยบายปรับเปลี่ยนรูปแบบการจ้างงาน นักรการการโรง จากเดิมที่เป็น ลูกจ้างชั่วคราวมาเป็นการจ้างเหมาบริการ ส่งผลต่อความมั่นคงในอาชีพระยะยาว เนื่องจากการจ้างเหมาบริการ เป็นการจ้างแบบสัญญารายปีหรือระยะสั้นรายเดือน ทำให้บุคลากรไม่มีความมั่นคงในอาชีพ ขาดสิทธิประโยชน์และสวัสดิการ เช่น ประกันสังคม กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ และเงินชดเชยเมื่อเลิกจ้าง ซึ่งต่างจากระบบลูกจ้างชั่วคราวที่มีสวัสดิการดีกว่า บุคลากรหมุนเวียนสูง เนื่องจากไม่มีความมั่นคง ทำให้มีการเปลี่ยนนักรการการโรงบ่อยครั้ง ความล่าช้าในการเบิกจ่ายเงิน เนื่องจากขั้นตอนของระบบการจ้างเหมาบริการมีความซับซ้อนกว่าการจ้างลูกจ้างชั่วคราว ทำให้บางโรงเรียนประสบปัญหาในการเบิกจ่ายเงินเดือน

3.2) ข้อจำกัดด้านงบประมาณ

- โรงเรียนบางแห่งในพื้นที่ทุรกันดารหรือพื้นที่ห่างไกลไม่สามารถจัดหานักรการการโรงได้เนื่องจากงบประมาณที่จำกัด โดยเฉพาะโรงเรียนที่มีจำนวนครูไม่เพียงพอหรือมีนักเรียนจำนวนมากที่ต้องดูแล

- การจัดหานักรการการโรงต้องใช้ทรัพยากรทางการเงินที่ค่อนข้างมาก โดยเฉพาะในโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่หรือโรงเรียนที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล ซึ่งอาจทำให้เกิดปัญหาการขาดแคลนงบประมาณในการจัดหานักรการการโรงหรือให้ค่าตอบแทนที่เหมาะสม

3.3) การขาดแคลนอุปกรณ์และการรักษาความปลอดภัย

- แม้ว่าจะมีนักรการการโรงช่วยในเรื่องการรักษาความปลอดภัย แต่ในบางโรงเรียนที่

ขาดแคลนอุปกรณ์สำคัญ เช่น ระบบกล้องวงจรปิด หรือเครื่องมือรักษาความปลอดภัยอื่น ๆ ก็ทำให้ความปลอดภัยของโรงเรียนยังคงเป็นปัญหาที่ต้องได้รับการแก้ไข

3.4) การขาดการสนับสนุนจากชุมชน

- การขับเคลื่อนอาจประสบปัญหาการขาดการสนับสนุนจากชุมชนหรือผู้ปกครอง ซึ่งอาจทำให้การดำเนินงานในบางสถานศึกษายังไม่ประสบความสำเร็จตามที่คาดหวัง โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีการต่อต้านหรือไม่เห็นความสำคัญของการมีนักรการการโรง

3.5) ขาดความเข้าใจในบทบาทของนักรการการโรง

- อาจมีความเข้าใจผิดในบทบาทของนักรการการโรง ทั้งจากครู ผู้ปกครอง หรือผู้เกี่ยวข้อง อาจไม่เห็นความสำคัญของการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ หรือไม่เข้าใจการแบ่งหน้าที่และความสำคัญของนักรการการโรงในการรักษาความปลอดภัยและดูแลความเรียบร้อย

4. ข้อเสนอแนะ

1) ระดับนโยบาย

1.1) ควรมีการเพิ่มอัตราค่าจ้างนักรการการโรงให้เหมาะสมกับภาระงานและความสำคัญของตำแหน่ง โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกลหรือพื้นที่ที่มีความเสี่ยงทางด้านความปลอดภัยสูง

1.2) ควรกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานของนักรการการโรงอย่างชัดเจน เช่น การดูแลความปลอดภัยภายในโรงเรียน การช่วยจัดระเบียบสถานที่ และการดูแลอุปกรณ์การเรียนการสอนให้มีความปลอดภัยจากการถูกขโมย

1.3) ควรจัดสรรอัตราตำแหน่งในการจ้างนักรการการโรง และการจัดสรรงบประมาณค่าจ้างนักรการการโรงสำหรับหน่วยงานและสถานศึกษาทุกแห่ง

1.4) พิจารณาปรับเปลี่ยนวิธีการจ้างนักรการการโรง จากจ้างเหมาบริการเป็นการจ้างลูกจ้างชั่วคราว เพื่อความมั่นคงในอาชีพระยะยาว และสิทธิประโยชน์และสวัสดิการ เช่น ประกันสังคม กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ และเงินชดเชยเมื่อเลิกจ้าง และเป็นขวัญกำลังใจสำหรับผู้ปฏิบัติงาน

1.5) การจัดสรรงบประมาณค่าจ้างควรจัดสรรต่อเนื่องในงบประมาณ

2) ระดับส่วนราชการ

2.1) เสนอให้มีการอบรมและพัฒนาทักษะให้กับนักรการการโรงในด้านการรักษาความปลอดภัยและการดูแลทรัพย์สินภายในโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

2.2) ควรมีการสนับสนุนและส่งเสริมการจัดสรรงบประมาณให้กับโรงเรียนที่ขาดแคลน เพื่อให้การจัดหานักรการการโรงเกิดขึ้นอย่างทั่วถึงและเป็นประโยชน์ต่อทุกโรงเรียน

2.3) การเสริมสร้างความรู้และทักษะแก่บุคลากร ควรจัดให้มีการอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับการดูแลรักษาความปลอดภัยในโรงเรียน การทำงานร่วมกับชุมชนและผู้ปกครอง เพื่อสร้างความเข้าใจและความร่วมมือในการดูแลนักเรียนให้ดีขึ้น

2.4) การจัดสรรอัตราค่าจ้างตำแหน่งนักรการการโรงในช่วงสิ้นปีงบประมาณให้เร็วขึ้น และจัดสรรงบประมาณค่าตอบแทนแต่ละเดือนอย่างสม่ำเสมอ

3) ระดับพื้นที่

3.1) ควรพิจารณาจัดสรรนักรการการโรงให้โรงเรียนในพื้นที่ห่างไกลอย่างทั่วถึง เพื่อให้การดูแลความปลอดภัยในสถานศึกษาสามารถดำเนินการได้อย่างเต็มที่

3.2) หากพบปัญหาการขาดแคลนตำแหน่ง ควรมีมาตรการในการจัดหาผู้สมัครทดแทนที่เหมาะสม หรือให้การจ้างแบบชั่วคราวเป็นทางเลือกในการแก้ไขปัญหาชั่วคราว

3.3) การทำความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของนักการภารโรงในระบบการศึกษาที่จะช่วยให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3.4) การเพิ่มการมีส่วนร่วมจากผู้ปกครองและชุมชน โดยการส่งเสริมให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาและดูแลความปลอดภัยในโรงเรียนมากขึ้น

5. รูปแบบ แนวทาง หรือนวัตกรรม ที่คิดว่าเป็นต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดี (ถ้ามี)

- ไม่พบแบบอย่างที่ดี

นโยบายที่ 1.7 : ปรับลดภาระงานที่ไม่จำเป็นหรือซ้ำซ้อน

1. ผลการดำเนินงานการขับเคลื่อนนโยบายฯ

1) การนำระบบเทคโนโลยีดิจิทัลมาช่วยลดภาระงานที่ไม่จำเป็นหรือซ้ำซ้อน

1.1) แนวโน้มและทิศทางภาพรวม หน่วยงานทางการศึกษามีการตื่นตัวและให้ความสำคัญกับการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ลดภาระงานซ้ำซ้อน และเปลี่ยนผ่านระบบงานจากเอกสารกระดาษสู่ดิจิทัล มีการใช้งานทั้งในระดับหน่วยงาน และสถานศึกษาในสังกัดต่าง ๆ โดยครอบคลุมการบริหารงานบุคคล งานสารบรรณ การเรียนการสอน และการประชุม/นิเทศออนไลน์

1.2) หน่วยงานทางการศึกษา และสถานศึกษา นำระบบและแนวปฏิบัติที่สำคัญมาใช้ เช่น

- การประเมินวิทยฐานะ ระบบ DPA (Digital Performance Appraisal)
- ระบบบริหารสำนักงาน Smart Office, E-Office, Smart Area : AMSS
- งานสารบรรณ/หนังสือราชการ ระบบรับ-ส่งหนังสือราชการออนไลน์, e-Doc
- ระบบบัญชี/การเงิน e-Money, ระบบ BMS, new GFMS Thai , ระบบ DMIS
- ระบบบริหารสถานศึกษา RMS, ศธ.02 ออนไลน์, DMIS
- การประชุม/นิเทศออนไลน์ Google Meet, Zoom Cloud Meeting
- การเรียนการสอนออนไลน์ OBEC Content Center, Project14, ChatGPT, Youtube
- ระบบสนับสนุนการบริหารจัดการเขต AMSS, Cert-SPMNAN
- ลดการรายงานซ้ำซ้อน Google Form, QR Code, Online MOU
- การบริหารงานบุคคล TRS (ระบบโยกย้ายครู), ระบบขอ กพ.7 ออนไลน์
- ระบบเกียรติบัตรออนไลน์ Cert-SPMNAN
- ระบบจัดเก็บข้อมูลและใช้ประมวลผลเพื่อการพัฒนาและวางแผนงานภาพรวมของ สศศ. SET
- ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนในสังกัด สศศ. NCMS

1.3) ผลสัมฤทธิ์ที่ปรากฏ หน่วยงานทางการศึกษา และสถานศึกษาสามารถลดการใช้กระดาษ และการเดินทางติดต่อราชการ ข้อมูลการปฏิบัติงานและการประเมินมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรมีเวลาพักกับนักเรียนมากขึ้น การสื่อสารภายในองค์กรคล่องตัวมากขึ้น และการบูรณาการข้อมูลระหว่างหน่วยงานดีขึ้น ลดงานซ้ำซ้อน

2) การบูรณาการการทำงานเพื่อปรับลดภาระงานที่ไม่จำเป็นหรือซ้ำซ้อน

การบูรณาการการทำงานในภาครัฐได้มีการปรับเปลี่ยนไปสู่การใช้เทคโนโลยีที่สามารถบูรณาการข้อมูลต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว โดยมีการทำงานร่วมกันในระบบเดียวกัน เช่น การใช้ Google Form และระบบ E-Office สำหรับการรวบรวมข้อมูลต่างๆ เช่น ประเมินผลการทำงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อไม่ให้เกิดการทำงานซ้ำซ้อน และใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการประชุมจากการประชุมแบบดั้งเดิมเป็นการประชุมออนไลน์ผ่าน Zoom หรือระบบออนไลน์อื่นๆ ซึ่งช่วยลดการเดินทางและใช้เวลาอันน้อยลงในการประชุมต่างๆ จัดเก็บข้อมูลสถานศึกษาโดยใช้โปรแกรมเดียวกันแต่นำไปใช้วางแผนพัฒนาร่วมกัน เช่น บันทึกข้อมูลในระบบ DMC มาจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศ นำไปใช้กับทุกกลุ่มในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ดำเนินการลด/เลิก การรายงานในรูปแบบกระดาษ ด้วยรายงานผ่านระบบออนไลน์ มีการรายงานผลความก้าวหน้าของผู้เรียน, การจัดส่งแผนการจัดการเรียนรู้, การส่งบันทึกหลังการสอน ผ่าน QR Code , Google Drive สถานศึกษาในสังกัด สพฐ. นำนโยบายลดภาระการประเมินของสถานศึกษา OBEC Share Together “แบ่งเบาภาระครู มุ่งสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้” ตามแนวทางการลดการประเมิน 6 ลดสู่การปฏิบัติภายในโรงเรียน มีการลดความซ้ำซ้อนโดยบูรณาการประเด็นการนิเทศ / แผนงาน/

โครงการ/ กิจกรรมที่มีลักษณะและแนวทางร่วมกัน และสถานศึกษาในสังกัด สศศ. ได้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลกันทั้งในภาคของจังหวัดและต้นสังกัดรวมทั้งภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อปรับลดภาระงานที่ซ้ำซ้อน

2. ปัญหาอุปสรรค

- 2.1) ความล่าช้าในการใช้งานระบบดิจิทัล ถึงแม้ว่าจะมีการใช้ระบบดิจิทัลในการทำงานหลายระบบ แต่ยังคงพบปัญหาความล่าช้าในการใช้งานระบบ เช่น ระบบ DPA (Digital Performance Appraisal) ซึ่งเกิดความยากลำบากในการส่งข้อมูลหรือการตรวจสอบเอกสารในช่วงเวลาที่มีการใช้งานจำนวนมาก
- 2.2) การขาดการบูรณาการในบางกิจกรรม แม้ว่าจะมีการบูรณาการหลายกิจกรรม แต่ยังคงมีบางกิจกรรมที่ไม่สามารถทำการบูรณาการได้เต็มที่ เช่น ภาระงานบางงานที่ต้องทำการนิเทศหรือประเมินตามกำหนด
- 2.3) มีงานตามนโยบายเร่งด่วน ของกระทรวงศึกษาธิการ และ สพฐ. เข้ามาตลอดปีงบประมาณ/ปีการศึกษา ทำให้มีภาระงานเพิ่มขึ้น ไม่สอดคล้องกับแนวทางการลดภาระการประเมินของสถานศึกษา
- 2.4) กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์และแนวทางการดำเนินงานส่วนใหญ่ยังไม่เอื้อต่อการนำนโยบายลดภาระการประเมินของสถานศึกษาสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม
- 2.5) มีการติดตามให้รายงานจากหลายๆ หน่วยงาน สอบถามข้อมูลที่ซ้ำซ้อน ไม่ค่อยชัดเจนและสอบถามข้อมูลจำนวนมาก ระยะเวลากระชั้นชิด
- 2.6) อุปกรณ์ของโรงเรียนปลายทางยังไม่ตอบสนองการประชุมออนไลน์อย่างมีประสิทธิภาพ
- 2.7) เนื่องจากมีการปรับเปลี่ยนผู้บริหารระดับสูงอยู่บ่อยครั้งทำให้การดำเนินงานตามนโยบายขาดความต่อเนื่องและยั่งยืน
- 2.8) ระบบบางระบบที่มีการนำมาใช้งาน อาจทำให้ครูและบุคลากรบางท่านยังไม่เข้าใจการใช้งานจะต้องทำความเข้าใจ โดยการจัดอบรมหรือจัดทำคู่มือการใช้งานของระบบนั้น ๆ ด้วย
- 2.9) อุปกรณ์ด้านเทคโนโลยีของสถานศึกษามีไม่เพียงพอต่อการใช้งาน และ ศกร.ตำบลบางแห่งมีเทคโนโลยี ที่ไม่สามารถอัปเดตได้

3. ข้อเสนอแนะ

1) ระดับนโยบาย

- 1.1 ควรพิจารณาการปรับปรุงหลักเกณฑ์และวิธีการให้เหมาะสมกับเทคโนโลยีใหม่ๆ เพื่อรองรับการทำงานในยุคดิจิทัล และจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีให้มีประสิทธิภาพ
- 1.2 การขับเคลื่อนนโยบายจัดหาอุปกรณ์การสอนและสวัสดิการให้เพียงพอ และเหมาะสม เพื่อส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ
- 1.3 หน่วยงานต้นสังกัดทุกระดับควรปรับปรุงหลักเกณฑ์และแนวทางการดำเนินงานให้เอื้อต่อการนำนโยบายลดภาระการประเมินของสถานศึกษาสู่การปฏิบัติ
- 1.4 หน่วยงานต้นสังกัดควรบูรณาการฐานข้อมูลเพื่อลดภาระการรายงานและนำเข้าข้อมูลทั้งรูปแบบเอกสารและการรายงานในระบบออนไลน์

2) ระดับส่วนราชการ

- 2.1 การพัฒนาระบบการประเมินดิจิทัลให้มีความเสถียร และสามารถรองรับการใช้งานจากผู้ใช้งานจำนวนมากในช่วงเวลาที่มีการประเมิน
- 2.2 ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีแนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนทุกระดับการศึกษา รวมถึงจัดกิจกรรมเสริมทักษะเพื่อพัฒนาทักษะ

สำหรับศตวรรษที่ 21 มีการผสมผสานเทคโนโลยีเข้ากับเนื้อหาและวิธีการสอน โดยใช้เทคโนโลยีสนับสนุน ทฤษฎีการเรียนรู้แบบใหม่ ในการพัฒนาเนื้อหา ทักษะแบบใหม่

2.3 ควรมีการสรรหาบุคลากรเฉพาะด้าน IT เข้ามาดูแลระบบให้หน่วยงาน เพราะบุคลากร จะสามารถทำงานของตนเองได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ และไม่ต้องกังวลเกี่ยวกับปัญหาด้าน IT ที่เกิดขึ้น อีกต่อไปด้วย

3) ระดับพื้นที่

3.1 ควรมีการซักซ้อมและอบรมเกี่ยวกับการใช้ระบบดิจิทัลในพื้นที่ต่างๆ เพื่อให้บุคลากร สามารถใช้เครื่องมือได้อย่างมีประสิทธิภาพ ลดภาระงานที่ไม่จำเป็น

3.2 สถานศึกษาควรส่งเสริมให้บุคลากรได้พัฒนาองค์ความรู้ และเข้ารับการอบรมด้านการใช้ เทคโนโลยีอย่างสม่ำเสมอ

3.3 สถานศึกษาจัดหาสนับสนุน วิทยากร กิจกรรมที่พัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ เทคนิค การสอนเพื่อพัฒนาทักษะบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น

4. รูปแบบ แนวทาง หรือนวัตกรรม ที่คิดว่าเป็นต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดี (ถ้ามี)

- ระบบสารสนเทศ Nanoi Info Sys โรงเรียนน่าน้อย (สพม.น่าน)

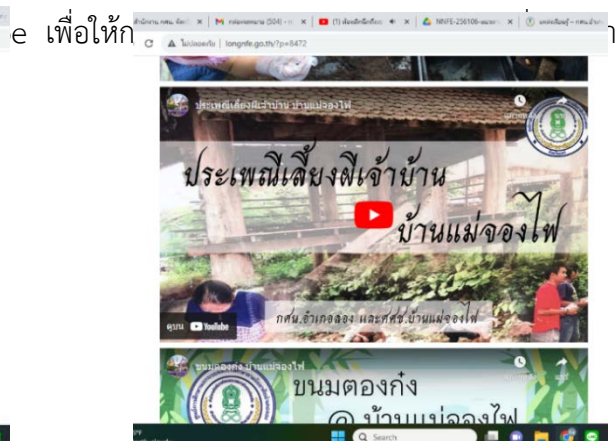
- สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดแพร่ มีระบบบริหารจัดการแผนปฏิบัติการ วิทยาลัยเทคนิคแพร่ เป็นระบบในการบริหารจัดการแผนงบประมาณประจำปีของสถานศึกษา งานวางแผนและงบประมาณ สามารถกำหนดงบประมาณรายรับ-รายจ่ายตามแผนปฏิบัติการประจำปี รวมถึงงบประมาณที่ได้รับการ จัดสรรในแต่ละระยะได้ แผนกและงานฝ่ายต่าง ๆ สามารถเขียนโครงการผ่านระบบออนไลน์ และผู้บริหารใน แต่ละระดับสามารถอนุมัติโครงการผ่านระบบออนไลน์ได้ทุกที่ทุกเวลา สามารถเขียนคำขอจัดซื้อจัดจ้างใน ระบบ งานที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างเช่น งานพัสดุ งานวางแผนและงบประมาณ งานบัญชี และงาน การเงิน สามารถเข้าไปตรวจสอบความถูกต้องของคำขอจัดซื้อ และรายการวัสดุที่จัดซื้อ เมื่อสิ้นสุดโครงการ แล้วสามารถรายงานผลการดำเนินงานผ่านระบบได้ ช่วยให้ประหยัดเวลา และลดการใช้กระดาษในการจัดทำ โครงการและการจัดซื้อจัดจ้าง เมื่อการจัดซื้อ เบิกเงินครบกระบวนการแล้วงบประมาณก็จะถูกตัดจ่ายจาก ระบบช่วยให้ผู้บริหารสามารถติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินโครงการ และการเบิกจ่ายงบประมาณได้ อย่างเป็นปัจจุบัน

- สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดแพร่

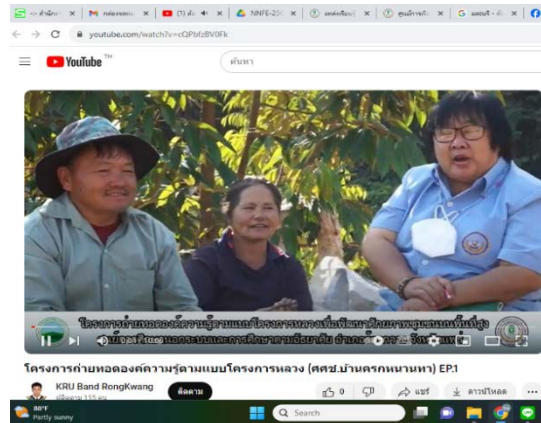
1. ศศช.บ้านแม่จองไฟ และ ศศช.บ้านครกหนานทา ได้มีการสร้างแพลตฟอร์ม พัฒนา

<https://www.youtube.com/watch?v=3msjmd4FDII>

<https://www.youtube.com/watch?v=TRZVPs0SirA>

<https://www.youtube.com/watch?v=cOPbfzBV0Fk>

2. สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดแพร่ ส่งเสริมสนับสนุน การพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อใช้ในการบริหารจัดการของสถานศึกษา โดยการให้บุคลากรเข้าร่วมอบรม เพื่อพัฒนา หลักสูตรการสร้างบทเรียนออนไลน์

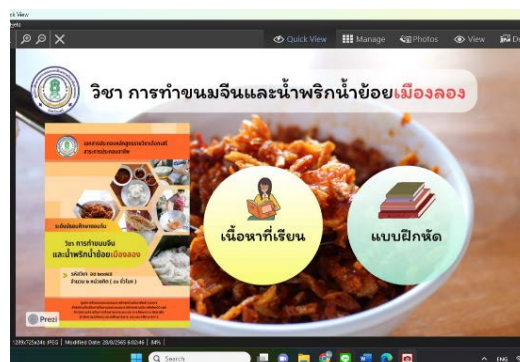
- หลักสูตร การสร้างสื่อการสอนโดยใช้ Prezi สำหรับครู สกร
- หลักสูตรการสร้างบทเรียนออนไลน์ โดยให้ Google Application
- หลักสูตรการพัฒนาครู กศน.ด้านการเขียนเพื่อสร้างสื่อการเรียนรู้
- หลักสูตรการพัฒนาบุคลากรหลักสูตรการสร้างสื่อการเรียนรู้แบบ Motion infographic

หน้าแรกของการเรียนการสอน
โดยใช้โปรแกรม Prezi วิชาสูงเม่นศึกษา

QR_Code สื่อการเรียนด้วยโปรแกรม Prezi

- สกร อำเภอลอง ได้จัดทำสื่อการสอนออนไลน์ โดยใช้โปรแกรม Prezi วิชาการทำขนมจีน และสื่อการเรียนรู้เรื่องน้ำพริกน้ำย่อยเมืองลอง

- สกร.อำเภอเมืองแพร่ มีระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน prompt care ที่มีข้อมูลหลักสูตรและสื่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน

การพัฒนานวัตกรรมระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนออนไลน์ : “Prompt Care”

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

หน่วยตรวจสอบภายใน ร่วมกับกลุ่มส่งเสริมการศึกษาทางไกล เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 1 จัดทำระบบรายงานสถานะการเงินของสถานศึกษา ผ่านเว็บไซต์ของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 https://ict.chiangrai1.go.th/school_audit/userlogin.php โดยให้สถานศึกษาในสังกัด รายงานเงินคงเหลือประจำเดือน พร้อมทั้งแนบเอกสารหลักฐาน ได้แก่ สมุดบัญชีธนาคารและงบเทียบยอดเงินฝากธนาคารทุกบัญชี เพื่อให้หน่วยตรวจสอบภายใน ตรวจสอบการใช้จ่ายเงินงบประมาณของสถานศึกษาทุกรายการ ให้ถูกต้อง ครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

ต้นแบบในการนำระบบเทคโนโลยีเข้ามาจัดการที่เกิดประสิทธิภาพและถือว่าเป็นต้นแบบได้คือ แพลตฟอร์ม การรับเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์ Traffy Fondue ที่หน่วยงานราชการหลายๆ แห่งเริ่มนำเข้ามาใช้ในการแก้ไขปัญหาให้ประชาชนในพื้นที่ของตนเอง และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 ได้เริ่มนำระบบดังกล่าวเข้ามาใช้แล้วในปัจจุบันแต่ยังอยู่ในระหว่างเริ่มต้นใช้งาน

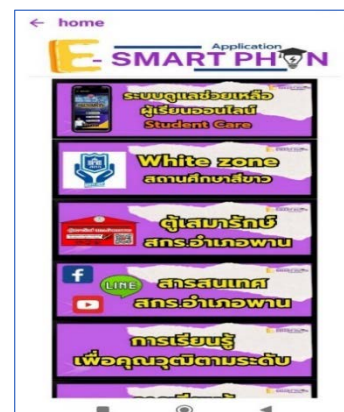

- สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเชียงราย

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอพาน ได้ส่งเสริม สนับสนุน ให้มีการนำระบบเทคโนโลยีดิจิทัลมาช่วยลดภาระงาน เพื่อเข้าถึงกลุ่มผู้เรียนอย่างทั่วถึง สามารถสืบค้นข้อมูลการจัดการเรียนการสอนได้ตลอดเวลาผ่าน Application E – Smart Phan ซึ่งเป็นการพัฒนาออกแบบนวัตกรรมมาจากต้นแบบ Application DOLE Pahung STU V.3 ของ ศกร.ระดับตำบลป่าหุ่ง application โดยการนำเทคโนโลยี

สารสนเทศ Digital Learning Platform ต่างๆ เข้ามาใช้ในการบริหารจัดการศึกษา เชื่อมโยงภารกิจหน้าที่ตามนโยบายของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ นำมาสู่การปฏิบัติให้มีความสอดคล้องเหมาะสม และสามารถขับเคลื่อนกิจกรรมตามภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ ควบคู่กับการประชาสัมพันธ์ข่าวสาร กิจกรรมต่างๆ ของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอพาน และเพื่อเป็นการส่งเสริมให้ครูและผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากสื่อดิจิทัล มีการ Up Skill ด้านเทคโนโลยีให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงเป็นปัจจุบันและทันสมัย สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันในยุคดิจิทัลได้อย่างเหมาะสม โดย Application E-Smart Phan มีการออกแบบการทำงาน ดังนี้

1. เมนู นวัตกรรมระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนออนไลน์
2. เมนู White Zone สถานศึกษาสีขาว
3. เมนู Line official account ตั้งแอดมินสกร.อำเภอพาน
4. เมนู สารสนเทศอำเภอพาน
5. เมนู การเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ
6. เมนู การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง
7. เมนู การเรียนรู้ตลอดชีวิต
8. เมนู ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนชาวไทยภูเขาแม่ฟ้าหลวง
9. เมนู ส่งเสริมการรู้หนังสือไทย

นโยบายที่ 1.8 : แก้ปัญหาการขาดแคลนครูและบุคลากรทางการศึกษา

1. ผลการดำเนินงานการขับเคลื่อนนโยบายฯ

การบริหารจัดการเพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนครูและบุคลากรทางการศึกษา

ผลการดำเนินงานการบริหารจัดการเพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนครูและบุคลากรทางการศึกษาของหน่วยงานทางการศึกษาในพื้นที่เขตตรวจราชการที่ 16 ดังนี้

1) การวางแผนและจัดการอัตราากำลังครู มีการใช้ ระบบข้อมูลสารสนเทศ เช่น HRMS, DMC, SCS เพื่อวิเคราะห์และวางแผนอัตรากำลังตามจำนวนผู้เรียนและสถานภาพจริงของโรงเรียน และจัดทำแผนอัตรากำลังประจำปี อย่างสม่ำเสมอ โดยอ้างอิงข้อมูล ณ วันที่ 10 มิ.ย. และ 10 พ.ย. โดยใช้เกณฑ์และแนวทางของ ก.ค.ศ. เป็นแนวทางกลางในการวางแผนกำลังคนอย่างเป็นระบบ มีการจัดตั้ง คณะกรรมการบริหารอัตรากำลัง ในระดับสำนักงานเขตพื้นที่ฯ เพื่อความโปร่งใสและเป็นธรรม

2) การบริหารจัดการบุคลากรในพื้นที่ โดยการเกลี่ยและตัดโอนอัตรากำลัง ระหว่างโรงเรียนที่มีครูเกินเกณฑ์กับโรงเรียนที่ขาดแคลน ตามความสมัครใจและความจำเป็น จัดสรรตำแหน่งว่างจากผลการเกษียณอายุ และการลาออก เพื่อคืนอัตราให้กับโรงเรียนที่มีปัญหา และบางพื้นที่มีการควบรวมการเรียนการสอน (เรียนรวม) ในโรงเรียนขนาดเล็กเพื่อลดปัญหาครูไม่ครบชั้น

3) การสรรหาและบรรจุบุคลากร โดยการส่งเสริมและสนับสนุนโครงการ "ครูคืนถิ่น" หรือ "ครูรัก(ษ์)ถิ่น" เพื่อลดปัญหาขาดครูในพื้นที่ห่างไกล เร่งรัดกระบวนการ บรรจุครูใหม่ โดยเฉพาะในสาขาวิชาขาดแคลน มีการประสานความร่วมมือกับ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, มหาวิทยาลัย, ภาคเอกชน และชุมชน เพื่อขอรับการสนับสนุนอัตราจ้างครู

4) การใช้ระบบและเทคโนโลยีสนับสนุน โดยนำ ระบบ TRS (Teacher Rotation System) มาใช้ในการย้ายและจัดสรรครูอย่างโปร่งใส ใช้ DLTV และการเรียนการสอนทางไกลเพื่อทดแทนครูในพื้นที่ขาดแคลน ส่งเสริมการใช้ ระบบดิจิทัล เช่น DPA และการอบรมเทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนครูในการพัฒนางาน

5) การจ้างครูอัตราจ้างและบุคลากรสนับสนุน มีการจ้าง ครูอัตราจ้าง, ครูเฉพาะกิจ, ครูท้องถิ่น, พี่เลี้ยงเด็กพิการ, ครู DLTV ฯลฯ จากงบประมาณภาครัฐและรายได้สถานศึกษา จัดหาบุคลากรสนับสนุนเพื่อคืนครูให้นักเรียน ช่วยลดภาระงานที่ไม่ใช่งานสอน เช่น งานธุรการ

6) การพัฒนาศักยภาพครูและบุคลากร โดยการจัดอบรมครูที่สอนไม่ตรงสายวิชา ส่งเสริมการอบรมเพื่อใช้ระบบสารสนเทศ และการยื่น PA ผ่านระบบออนไลน์

2. ปัญหาอุปสรรค

2.1) ปัญหาการขาดแคลนอัตรากำลังครูและบุคลากรทางการศึกษาในพื้นที่ห่างไกลและโรงเรียนขนาดเล็ก โดยเฉพาะในวิชาเอกที่สำคัญ เช่น คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ครูไม่ครบชั้นเรียนต้องสอนวิชาไม่ตรงเอก โรงเรียนขนาดเล็กจำนวนมากไม่สามารถรับจัดสรรอัตรากำลังเพิ่มตามเกณฑ์ได้ ศูนย์การศึกษาพิเศษและหน่วยงานสนับสนุน เช่น สกร. มีอัตรากำลังไม่เพียงพอ

2.2) ข้อจำกัดเชิงนโยบายและระบบราชการ มาตรการจำกัดขนาดกำลังคนภาครัฐของ คปร. ทำให้ไม่สามารถเพิ่มอัตรากำลังใหม่ได้แม้จะมีความจำเป็น กระบวนการบรรจุ แต่งตั้ง และการเกลี่ยอัตรากำลังมีความล่าช้า ขั้นตอนมาก และไม่ยืดหยุ่น แนวปฏิบัติการคำนวณอัตรากำลังบางประเด็นไม่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง เช่น กรณีโรงเรียนเรียนรวมไม่ได้นับรวมนักเรียน

2.3) ข้อจำกัดในการโยกย้าย/การกระจายครู การย้ายครูระหว่างโรงเรียนยังมีข้อจำกัด เช่น ครูไม่ประสงค์ย้ายไปพื้นที่ห่างไกล หรือโรงเรียนในเมืองไม่มีใครย้ายออก ความต้องการโยกย้ายของครูส่วนใหญ่มักกระจุกตัวในพื้นที่เมืองหรือภูมิลำเนาเดิม

2.4) ปัญหาทางเทคนิคและระบบดิจิทัล ระบบดิจิทัล เช่น DPA และ TRS ไม่เสถียรในช่วงเวลาที่มีการใช้งานสูง ทำให้กระบวนการยื่นคำขอและจัดการล่าช้า ครูบางส่วนยังขาดความเข้าใจในการใช้งานระบบใหม่และการผลิตสื่อดิจิทัลเพื่อใช้ในการประเมินวิทยฐานะ

2.5) ข้อจำกัดด้านบุคลากรจ้างและงบประมาณ การเปลี่ยนจากลูกจ้างชั่วคราวเป็นจ้างเหมาบริการสร้างความไม่มั่นคงในอาชีพ ทำให้มีการลาออกบ่อย งบประมาณสนับสนุนการจ้างครูอัตราจ้างไม่เพียงพอ และกฎระเบียบยังไม่เอื้อต่อการจ้างงานทันความต้องการ ขาดพนักงานราชการ และเจ้าหน้าที่สนับสนุนที่เพียงพอ ทำให้ครูต้องรับภาระงานที่ไม่เกี่ยวกับการสอน

2.6) ขวัญกำลังใจและแรงจูงใจของบุคลากร ค่าตอบแทนไม่สอดคล้องกับค่าครองชีพ ขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติงานในพื้นที่ห่างไกลหรือทุรกันดาร

2.7) ข้อจำกัดจากชุมชนและบริบทเฉพาะพื้นที่ ชุมชนบางแห่งไม่เห็นด้วยกับการยุบโรงเรียนหรือเรียนรวมแม้จะมีเหตุผลด้านอัตราค่าจ้าง ความเปราะบางของโรงเรียนเอกชนในการจัดหาครูทดแทนและการขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ

3. ข้อเสนอแนะ

1) ระดับนโยบาย

1.1) ควรเพิ่มประสิทธิภาพของระบบ DPA และระบบ TRS โดยการพัฒนาให้รองรับการใช้งานจำนวนมากในช่วงเวลาที่สำคัญ เช่น การประเมินประจำปีหรือการยื่นคำขอวิทยฐานะ

1.2) การปรับปรุงหลักเกณฑ์การประเมินวิทยฐานะให้ยืดหยุ่นและตอบสนองกับสภาพแวดล้อมและประเภทของโรงเรียนที่หลากหลาย เช่น ครูในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษาที่มีภารกิจการสอนแตกต่างกัน

1.3) ควรมีการกำหนดอัตราค่าจ้างข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้เหมาะสมกับโรงเรียนขนาดเล็กที่อยู่ห่างไกล สามารถมีครูครบชั้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน

1.4) ควรมีนโยบายให้ทุกโรงเรียน มีธุรการโรงเรียน เพื่อลดภาระงานของครู

1.5) ควรจัดสรรอัตราพนักงานราชการและผู้ปฏิบัติงานให้ราชการ ให้เพียงพอต่อความต้องการของสถานศึกษามีการบรรจุแต่งตั้งครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ครบตามตำแหน่ง

1.6) ควรออกมาตรการที่ชัดเจนและเข้มงวดในการให้โรงเรียนไปเรียนรวมหรือยุบเลิก

1.7) พัฒนาระบบข้อมูลบุคลากรให้มีความครบถ้วนและสามารถใช้วิเคราะห์ความต้องการของพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.8) ผลិតครูให้สอดคล้องกับความต้องการ โดยเฉพาะเรื่องการผลิตครูทุนประเภทต่าง ๆ และการกำหนดเงื่อนไขการขอรับครูทุน และกลุ่มสาระวิชาเอก

1.9) ปรับปรุงหลักเกณฑ์การย้ายครูให้เป็นธรรม และมีมาตรการจูงใจให้ครูอยู่ในพื้นที่ห่างไกล

1.10) สนับสนุนค่าครองชีพเพิ่มเติมสำหรับครูที่สอนในพื้นที่ห่างไกล หรือจัดทำ "โควตาพิเศษ" สำหรับการบรรจุครูในพื้นที่ขาดแคลน

2) ระดับส่วนราชการ

2.1) การพัฒนาและปรับปรุงระบบดิจิทัลให้มีความเสถียรและรองรับการใช้งานจากผู้ใช้งานจำนวนมากในช่วงเวลาที่มีการประเมินหรือส่งข้อมูลจำนวนมาก

2.2) การจัดอบรมให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาในรูปแบบออนไลน์และออฟไลน์ เพื่อให้ครูทุกคนสามารถเข้าถึงการอบรมได้อย่างทั่วถึง

2.3) การจัดสรรครูทุนแต่ละประเภท ควรมีฐานข้อมูล หรือสอบถามความต้องการกลุ่มสาระวิชาเอกก่อนการจัดสรรเพื่อลดปัญหาอัตรากำลังครูเกินเกณฑ์ในบางกลุ่มสาระวิชาเอก และขาดในบางกลุ่มสาระวิชา

2.4) จัดทำฐานข้อมูลความต้องการครู โดยการจัดระบบข้อมูลครูให้ทันสมัย เพื่อให้สามารถคาดการณ์และแก้ไขปัญหาขาดแคลนครูได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.5) สนับสนุนการพัฒนาครูผ่านโครงการอบรมและพี่เลี้ยงครูใหม่ จัดให้มีโครงการ "พี่เลี้ยงครู" เพื่อช่วยลดอัตราการลาออกของครูใหม่

3) ระดับพื้นที่

3.1) ควรส่งเสริมการพัฒนาความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการประเมินวิทยฐานะดิจิทัลให้กับครูในทุกพื้นที่ และช่วยแก้ไขปัญหาการส่งข้อมูลผิดพลาดผ่านการให้คำปรึกษาในช่องทางต่าง ๆ เช่น กลุ่มไลน์หรือระบบออนไลน์

3.2) ควรมีการพัฒนาเครื่องมือช่วยในการประเมินผลงานและวิทยฐานะให้เหมาะสมกับสภาพการทำงานจริงของครูในแต่ละพื้นที่

3.3) สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในการสนับสนุนบุคลากรทางการศึกษา ใช้เครือข่ายการเรียนการสอนออนไลน์เพื่อช่วยเหลือโรงเรียนที่ขาดแคลนครู นำระบบ Hybrid Learning มาใช้ในกรณีที่ขาดแคลนครูเฉพาะทาง

3.4) พัฒนาสภาพแวดล้อมการทำงานให้ดึงดูดครูให้อยู่ในพื้นที่ สร้างชุมชนครูให้เข้มแข็ง และสนับสนุนกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตครู

4. รูปแบบ แนวทาง หรือนวัตกรรม ที่คิดว่าเป็นต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดี (ถ้ามี)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

1) ระบบบริหารทรัพยากรบุคคล (HRMS) ระบบจัดเก็บข้อมูลข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อใช้ในการวิเคราะห์และวางแผนอัตรากำลังที่มีความครบถ้วน สมบูรณ์ ถูกต้องเป็นปัจจุบัน สามารถติดตามผลการแก้ไขข้อมูลแบบ Real Time เชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานการศึกษา เพื่อใช้ประโยชน์ร่วมกัน ผ่านข้อมูลที่มีความแม่นยำ

2) ระบบบริหารอัตรากำลัง (SCS) เชื่อมโยงกับระบบบริหารทรัพยากรบุคคล ระบบจัดเก็บข้อมูลนักเรียน เพื่อให้การบริหารอัตรากำลังมีความถูกต้อง แม่นยำ เหมาะสมกับภาระงานตามสภาพบริบทของพื้นที่ และเชื่อมโยงข้อมูลไปยังระบบการย้ายข้าราชการครูและบุคลากร

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 1

1) ระบบการขอข้อมูลอัตรากำลังครูในสถานศึกษา ทางเว็บไซต์ กลุ่มบริหารงานบุคคล

2) การสื่อสารกับข้าราชการครูและบุคลากรในสังกัด ได้อย่างรวดเร็วและชัดเจน โดยผ่าน Application ไลน์กลุ่ม HRMS สพป.แพร่ เขต 1

2. นโยบายลดภาระนักเรียนและผู้ปกครอง

นโยบายที่ 2.1 : เรียนได้ทุกที่ ทุกเวลา (Anywhere Anytime) เรียนฟรี มีงานทำ “ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง” มีระบบ หรือแพลตฟอร์มการเรียนรู้ โดยผู้เรียนไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย เพื่อสร้างความเสมอภาคทางการศึกษาและส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

1. ผลการดำเนินงานการขับเคลื่อนนโยบายฯ

1) การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เข้าถึงแพลตฟอร์มการเรียนรู้แบบไม่เสียค่าใช้จ่าย

เพื่อขับเคลื่อนนโยบายเรียนได้ทุกที่ ทุกเวลา (Anywhere Anytime) เรียนฟรี มีงานทำ “ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง” มีระบบ หรือแพลตฟอร์มการเรียนรู้ โดยผู้เรียนไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย เพื่อสร้างความเสมอภาคทางการศึกษาและส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต หน่วยงานทางการศึกษา และสถานศึกษา ได้ดำเนินการส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงแพลตฟอร์มการเรียนรู้แบบไม่เสียค่าใช้จ่ายอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ โดยมีแนวทาง ดังนี้

1.1) การใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลของภาครัฐและหน่วยงานทางการศึกษา เช่น

- ส่งเสริมให้โรงเรียนและครูใช้งานแพลตฟอร์ม Google for Education, Thai MOOC, Starfish Labz, Zoom, Microsoft teams, Google Classroom, OBEC Content Center, DLTV ฯลฯ เพื่อจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเข้าถึงได้ฟรีทุกที่ทุกเวลา

- พัฒนาแพลตฟอร์มท้องถิ่น เช่น Nan2 MOOC, PUA App, NPCS : Nan Pole Creative Space, CET Media App และแพลตฟอร์มเฉพาะกลุ่มในแต่ละจังหวัด

1.2) การฝึกอบรมและสนับสนุนความพร้อมของครูและนักเรียน เช่น

- จัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการผลิตสื่อดิจิทัล และการจัดการเรียนรู้ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ เช่น Generative AI, การสร้างห้องเรียนออนไลน์, Canva, PowerPoint, และ Google Site
- สนับสนุนการอบรมระยะยาว เช่น โครงการ Neo Pro ที่เน้นพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษผ่านออนไลน์

1.3) การสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานและอุปกรณ์ เช่น

- ขยายโครงข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงในโรงเรียน
- จัดหาอุปกรณ์เทคโนโลยีให้กับนักเรียนที่ขาดแคลน เช่น Mobile Unit (ห้องสมุดเคลื่อนที่), คอมพิวเตอร์เคลื่อนที่ ฯลฯ

1.4) การจัดกิจกรรมและโครงการขับเคลื่อนระดับพื้นที่ เช่น

- สพพ.แพร่ เขต 1 ใช้กลยุทธ์ 1+1+3 เพื่อสร้างเครือข่ายโรงเรียนต้นแบบด้านการใช้แพลตฟอร์มการเรียนรู้แบบไม่เสียค่าใช้จ่าย
- จัดกิจกรรมเรียนรู้ตามแนวทาง Anywhere Anytime Learning ทั้งในระดับโรงเรียนและอำเภอ เช่น การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 3 มิติ, การใช้แพลตฟอร์ม YouTube, Facebook และ LINE เพื่อการเรียนรู้

1.5) การพัฒนานวัตกรรมและแหล่งเรียนรู้เฉพาะทาง เช่น

- สร้างและใช้แพลตฟอร์มนวัตกรรม เช่น SciMath, Project 14, OpenAI, PISA style testing, True Plookpanya, ระบบสุจริตจิตอาสา (aced.nacc.go.th)
- จัดทำบทเรียน CAI, วิดีโอการเรียนรู้สำหรับนักเรียนกลุ่มพิเศษ และส่งเสริมให้ผู้ปกครองร่วมใช้สื่อเหล่านี้ที่บ้าน

การดำเนินงานของหน่วยงานทางการศึกษา และสถานศึกษา แสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นในการเปิดโอกาสทางการเรียนรู้อย่างเท่าเทียม ด้วยการใช้เทคโนโลยีและแพลตฟอร์มการเรียนรู้แบบไม่เสียค่าใช้จ่าย โดยมีการบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งโรงเรียน หน่วยงานการศึกษา ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนสามารถเข้าถึงองค์ความรู้ได้อย่างต่อเนื่อง ครอบคลุม และยั่งยืนในยุคดิจิทัล

2) การส่งเสริม สนับสนุนให้ครูผู้สอนสร้างหรือพัฒนานวัตกรรมสื่อการเรียนรู้ เพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

2.1) การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนการสอน

- ส่งเสริมการใช้ แพลตฟอร์มดิจิทัล เช่น OBEC Content Center, Google Classroom, Microsoft Teams, DLTV, DLIT, YouTube, Facebook, Canva, และ Genially
- มีการอบรมการใช้เครื่องมือดิจิทัลต่าง ๆ เช่น Canva, Kahoot, OBS Studio และแอปพลิเคชันเพื่อการเรียนการสอนอื่น ๆ
- สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบ Anywhere Anytime Learning เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงการเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา

2.2) การอบรมและพัฒนาครูด้านการสร้างสื่อ

- จัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้ครูพัฒนาสื่อ เช่น บทเรียนออนไลน์, E-learning, Infographic, บทเรียนวิดีโอ, แบบทดสอบออนไลน์ ฯลฯ
- พัฒนาศักยภาพการใช้สื่อเพื่อการเรียนรู้ในรูปแบบอินเทอร์แอคทีฟ และการใช้เทคโนโลยี AI/Chatbot เป็นเครื่องมือช่วยสอน

2.3) การจัดตั้ง/พัฒนาค้นคลังสื่อของโรงเรียนและหน่วยงาน

- ส่งเสริมให้โรงเรียนสร้างคลังสื่อของตนเองและเผยแพร่ให้เข้าถึงได้ฟรี
- การสร้างและรวบรวมคลังสื่อการเรียนรู้จากครูผู้สอนไว้ในเว็บไซต์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
- จัดทำ “มุมนิตยออนไลน์” และ “คลังสื่อดิจิทัล” เพื่อเผยแพร่สื่อการเรียนรู้ของครูสู่สาธารณะ

2.4) การจัดโครงการ/กิจกรรมแข่งขัน และการสร้างขวัญกำลังใจ

- จัดการประกวดแข่งขันผลงานสร้างสื่อและนวัตกรรม เช่น โครงการ “ครูนักสร้างสื่อ”, ประกวด Best Practice ด้าน Anywhere Anytime Learning

- มอบโล่รางวัลและเกียรติบัตรเพื่อยกย่องผลงานของครู เป็นแรงจูงใจในการสร้างและเผยแพร่สื่อ

2.5) การสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- หน่วยงานต่าง ๆ ทั้ง สพป., สพม., สอศ., สกร. ได้มีบทบาทส่งเสริมครูในด้านการเรียนรู้เทคโนโลยี และการใช้สื่อการสอนร่วมกับระบบบริหารจัดการที่เน้นประสิทธิภาพ

- การพัฒนาเทคนิคการบริหารงานและงานวิจัยในชั้นเรียน เช่น การอบรม PDCA หรือ งานวิจัยเชิงปฏิบัติการ

2. การติดตามผลการขับเคลื่อนนโยบายฯ

1) จำนวนผู้เรียนทั้งหมด จำนวน 352,189 คน

2) ผู้เรียนที่เข้าถึงแพลตฟอร์มการเรียนรู้แบบไม่เสียค่าใช้จ่าย จำนวน 314,508 คน คิดเป็นร้อยละ 89.30 (แยกตามสังกัด)

หมายเหตุ การรายงานข้อมูลข้อ 1) – 2) จำแนกตามสังกัด ซึ่งสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดจะรายงานข้อมูลผ่านระบบ e-Inspection

3. ปัญหาอุปสรรค

3.1) ปัญหาโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยี

• อินเทอร์เน็ตไม่เสถียร โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกล ทำให้การเรียนการสอนผ่านระบบออนไลน์ขาดความต่อเนื่อง

- อุปกรณ์เทคโนโลยีไม่เพียงพอและล้าสมัย เช่น คอมพิวเตอร์ โปรเจคเตอร์ สมาร์ททีวี
- ข้อจำกัดด้านงบประมาณ โดยเฉพาะในโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งขาดการสนับสนุนในการจัดซื้อ

อุปกรณ์ ICT และสื่อดิจิทัล

3.2) ปัญหาทักษะและความพร้อมของครู

- ครูบางส่วนยังขาดทักษะด้านดิจิทัลและการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้
- ขาดองค์ความรู้ในการพัฒนานวัตกรรมและการประเมินประสิทธิภาพของสื่อ
- ความแตกต่างของระดับความสามารถด้านเทคโนโลยีระหว่างครูรุ่นใหม่และรุ่นเก่า
- ภาระงานที่มาก ทำให้ครูมีเวลาจำกัดในการพัฒนาสื่อหรือเรียนรู้ทักษะใหม่

3.3) ความพร้อมของนักเรียน

- นักเรียนในบางพื้นที่ยังขาดแคลนอุปกรณ์ เช่น คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต สมาร์ทโฟน
- ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ ส่งผลต่อการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตและแหล่งเรียนรู้ออนไลน์
- ทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองยังแตกต่างกัน ทำให้การเรียนออนไลน์ไม่ได้ผลในบางกลุ่ม

3.4) ปัญหาเกี่ยวกับแพลตฟอร์มและสื่อการเรียนรู้

- แพลตฟอร์มบางระบบรองรับเฉพาะคอมพิวเตอร์ ไม่เหมาะกับโทรศัพท์มือถือ
- บทเรียนออนไลน์และสื่อที่มีในระบบ ยังไม่ตอบโจทย์ต่อความต้องการของครูในบริบทจริง

ของห้องเรียน

- ระบบคลังสื่อยังขาดการกลั่นกรองอย่างมีประสิทธิภาพ และคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องยังขาด

ความเข้าใจในการตรวจสอบเนื้อหา

3.5) การบริหารจัดการและความยั่งยืนของโครงการ

- ขาดแนวทางชัดเจนในการบูรณาการเทคโนโลยีกับหลักสูตรและการเรียนการสอนในชีวิตจริง
- การติดตามและประเมินผลโครงการยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร
- ความยั่งยืนของโครงการยังต้องพึ่งพางบประมาณจากส่วนกลางเป็นหลัก
- ขาดการสร้างวัฒนธรรมการใช้เทคโนโลยีในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

3.6) ทักษะคิดและการยอมรับการเปลี่ยนแปลง

- ครูและผู้ปกครองบางส่วนยังไม่ยอมรับการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยี หรือไม่มั่นใจในประสิทธิภาพ

ของการเรียนรู้รูปแบบนี้

- มีความต้านทานต่อการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อการนำนวัตกรรมและสื่อใหม่ ๆ ไปใช้จริงในห้องเรียน

4. ข้อเสนอแนะ

1) ระดับนโยบาย

1.1 ส่งเสริมการพัฒนาทักษะดิจิทัลและการใช้เทคโนโลยีในสถานศึกษา

- จัดอบรมครูและนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ทั้งในรูปแบบออนไลน์และออฟไลน์ เกี่ยวกับการใช้

แพลตฟอร์มและเทคโนโลยีทางการศึกษา

- พัฒนาหลักสูตรอบรมครูที่เน้นการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น ปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการจัดการเรียนรู้

- จัดทำคู่มือหรือสื่อแนะนำการใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ที่เข้าใจง่าย เหมาะสมกับทุกกลุ่มเป้าหมาย

1.2 พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีในโรงเรียน

- จัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอและต่อเนื่องเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยี โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกล

- กำหนดมาตรฐานขั้นต่ำของอุปกรณ์เทคโนโลยีที่จำเป็นสำหรับทุกโรงเรียน เช่น คอมพิวเตอร์ สมาร์ททีวี อินเทอร์เน็ตความเร็วสูง

- พิจารณาจัดตั้งงบประมาณเฉพาะกิจ (Digital Equity Fund) สำหรับลดช่องว่างด้านเทคโนโลยีระหว่างโรงเรียน

1.3 พัฒนาและบูรณาการแพลตฟอร์มการเรียนรู้ดิจิทัล

- จัดทำแพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์ที่มีคุณภาพ เข้าถึงง่าย และรองรับการใช้งานทั้งในและนอกระบบอินเทอร์เน็ต

- ส่งเสริมการใช้คลังสื่อดิจิทัลแบบเปิด (Open Content) ที่ครอบคลุมทุกสาระการเรียนรู้ และไม่มีค่าใช้จ่าย

- กำหนดมาตรฐานกลางของแพลตฟอร์มดิจิทัลที่ใช้ในสถานศึกษา เพื่อความเป็นระบบและลดความสับสน

1.4 สนับสนุนการพัฒนาเนื้อหาและนวัตกรรมสื่อ

- สนับสนุนงบประมาณเพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้และนวัตกรรมโดยครูผู้สอน พร้อมระบบพี่เลี้ยงและที่ปรึกษาทางวิชาการ

- พัฒนาเกณฑ์กลั่นกรองสื่อการเรียนรู้ดิจิทัลให้มีความชัดเจน และอบรมคณะกรรมการให้สามารถใช้งานระบบได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.5 ปรับระบบประเมินและรับรองคุณภาพการศึกษาให้รองรับการเรียนรู้ดิจิทัล

- บรรจุกฎชี้วัดการใช้เทคโนโลยีและสื่อดิจิทัลลงในระบบประกันคุณภาพการศึกษา
- ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา รูปแบบการประเมินผลที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ผ่านสื่อเทคโนโลยี

- พิจารณาปรับระบบการรับรองผลงานนวัตกรรมของครูให้ยืดหยุ่นและตอบโจทย์บริบทการเรียนรู้ยุคใหม่

2) ระดับส่วนราชการ

2.1 ด้านโครงสร้างพื้นฐานและระบบแพลตฟอร์ม

- ปรับปรุงระบบแพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์ให้มีเสถียรภาพ รองรับผู้ใช้งานจำนวนมากได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- ส่งเสริมโครงการความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนในการพัฒนาแพลตฟอร์มการเรียนรู้

- จัดทำสื่อการเรียนรู้ดิจิทัลให้หลากหลายและครอบคลุมตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

- เผยแพร่สื่อผ่านแพลตฟอร์มต่าง ๆ ให้สามารถเข้าถึงได้อย่างทั่วถึง

2.2 ด้านการพัฒนาและสนับสนุนสื่อการเรียนรู้

- จัดตั้งศูนย์พัฒนาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในแต่ละเขตพื้นที่ ให้เป็นแหล่งกลางของการผลิตและเผยแพร่สื่อ

- หน่วยงานต้นสังกัดควรสนับสนุนทรัพยากรที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ดิจิทัลให้ครอบคลุมทุกโรงเรียน

- ส่งเสริมการจัดทำคู่มือการใช้งานแพลตฟอร์มและแนวปฏิบัติที่เหมาะสมสำหรับครู

2.3 ด้านการพัฒนาครูและบุคลากร

- พัฒนาศูนย์อบรมครูด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมการสอนแบบดิจิทัล

- จัดตั้งศูนย์พัฒนาสมรรถนะดิจิทัลสำหรับครูแบบครบวงจรในระดับเขตพื้นที่

- จัดทำหลักสูตรการอบรมที่เน้นการฝึกปฏิบัติจริง และมีระบบติดตามผลหลังการอบรม

- สนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนางานวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะทักษะด้าน Active Learning และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

- จัดอบรมและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับหลักสูตร วิธีการสอน และการใช้เทคโนโลยีอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

2.4 ด้านการบริหารจัดการและทรัพยากร

- ขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐในการจัดหาอุปกรณ์และพัฒนาเทคโนโลยี

- พัฒนาระบบจัดซื้อจัดจ้างแบบรวมศูนย์ เพื่อลดต้นทุนในการจัดหาอุปกรณ์และซอฟต์แวร์

- สร้างความร่วมมือกับภาคเอกชนในการสนับสนุนด้านเทคโนโลยีการศึกษา

- สนับสนุนให้เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษามีบทบาทในการพัฒนาสื่อและนวัตกรรมที่เหมาะสมกับบริบทท้องถิ่น

2.5 ด้านระบบสนับสนุนและติดตามผล

- จัดตั้งทีมสนับสนุนทางเทคนิคในระดับพื้นที่ เพื่อให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหาได้ทันเวลา

- พัฒนาระบบติดตามและประเมินผลการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

3) ระดับพื้นที่

3.1 ขยายโอกาสการเข้าถึงเทคโนโลยีในพื้นที่ห่างไกล สนับสนุนการจัดหาอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงและอุปกรณ์การเรียนรู้ดิจิทัลให้กับโรงเรียนในพื้นที่ห่างไกล เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา ส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ดิจิทัลในโรงเรียนและชุมชน เพื่อรองรับผู้เรียนที่ไม่มีอุปกรณ์หรือการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตที่เพียงพอ

3.2 พัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น ส่งเสริมให้โรงเรียนพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่สะท้อนบริบทของท้องถิ่น ผ่านระบบออนไลน์ สนับสนุนการพัฒนาและจัดหาสื่อเทคโนโลยีดิจิทัล โดยเฉพาะสำหรับโรงเรียนขนาดเล็กหรือขาดแคลน พร้อมผลักดันการใช้ซอฟต์แวร์โอเพนซอร์ส (Open Source) ที่มีต้นทุนต่ำ

3.3 พัฒนาโรงเรียนต้นแบบและสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ พัฒนาโรงเรียนต้นแบบด้านเทคโนโลยีการศึกษา เพื่อถ่ายทอดแนวปฏิบัติที่ดีแก่โรงเรียนอื่น ๆ ในพื้นที่ จัดตั้งกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนในระดับพื้นที่ เพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเรียนรู้

3.4 พัฒนาศักยภาพครู นักเรียน และผู้เกี่ยวข้อง จัดเวิร์คช็อปและการอบรมอย่างต่อเนื่องให้ครูและนักเรียน มีโอกาสฝึกใช้เทคโนโลยีและแพลตฟอร์มการเรียนรู้ที่ทันสมัย พัฒนาศูนย์กลางในกระบวนการ

ประเมินสื่อดิจิทัล รวมถึงอบรมคณะกรรมการกลั่นกรองคุณภาพสื่อให้สามารถใช้ระบบ OBEC Content Center ได้อย่างถูกต้อง

3.5 สร้างความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในพื้นที่ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน และภาคธุรกิจในห้องเรียนในการสนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษา เช่น ทุนอุปกรณ์การเรียนดิจิทัล และสนับสนุนให้สถานศึกษาหาเครือข่ายในการดูแล ซ่อมบำรุง และบริหารจัดการอุปกรณ์เทคโนโลยีอย่างยั่งยืน

3.6 ส่งเสริมการบริหารจัดการและการจัดทำงบประมาณ ส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดทำคำขอ งบประมาณอย่างเป็นระบบ เพื่อจัดหาและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีที่ตอบโจทย์การเรียนรู้ และสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรด้านเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้

5. รูปแบบ แนวทาง หรือนวัตกรรม ที่คิดว่าเป็นต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดี (ถ้ามี)

สพป.พะเยา 1

1. โครงการโรงเรียนดิจิทัลต้นแบบ (Smart School) นำแนวคิดโรงเรียนอัจฉริยะมาใช้โดยเน้นเทคโนโลยี AI, IoT และ Big Data ในการบริหารจัดการการเรียนรู้

2. โมเดล “ครูดิจิทัล” (Digital Teacher Model) จัดตั้งเครือข่ายครูที่เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยี เพื่อช่วยเหลือและเป็นพี่เลี้ยงให้กับครูคนอื่น ๆ ในการพัฒนาสื่อดิจิทัล

3. ระบบคลังสื่อออนไลน์ OBEC Content Center ขยายการใช้งานระบบ OBEC Content Center ให้ครอบคลุมทุกโรงเรียน โดยเพิ่มเนื้อหาทั้งในรูปแบบวิดีโอ บทเรียนแบบโต้ตอบ และแบบทดสอบออนไลน์

สกร.พะเยา

ชื่อผลงาน นวัตกรรมช่วยเหลือผู้เรียนผ่านระบบออนไลน์ SMART PHUSANG

จากสถานการณ์การระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ส่งผลต่อระบบการศึกษาของประเทศไทย และทั่วโลกเป็นอย่างมาก ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของการจัดการศึกษาให้สอดคล้องเหมาะสมกับสถานการณ์ ซึ่งสถานศึกษาจึงได้นำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ทำให้เกิดการพัฒนา นวัตกรรมช่วยเหลือผู้เรียนผ่านระบบออนไลน์ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย สอดคล้องกับบริบทความต้องการของผู้เรียนเป็นเครื่องมือในการช่วยเหลือผู้เรียน ได้มีโอกาสเข้าถึง การศึกษาตามความต้องการได้ทุกที่ ทุกเวลาอย่างมีประสิทธิภาพ “SMART PHUSANG” ถูกพัฒนาขึ้นมา พร้อมกับ 15 เมนูการใช้งานเพื่อให้บริการผู้เรียนได้สะดวก รวดเร็ว ได้ทุกที่ ทุกเวลา มีข้อมูลครบถ้วน ถูกต้อง ทันสมัยตรงตามความต้องการของผู้เรียนใช้งานง่ายมีการเชื่อมโยงข้อมูลอย่างเป็นระบบ ผู้เรียน สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตัวเองผ่านนวัตกรรมช่วยเหลือผู้เรียนผ่านระบบออนไลน์ “SMART PHUSANG” ถือเป็น การพัฒนาทักษะการใช้สื่อเทคโนโลยีและการสื่อสารของผู้เรียนอีกทางหนึ่ง นอกจากนั้นแล้ว “SMART PHUSANG” ยังสามารถช่วยอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนได้ดีขึ้น สามารถช่วยลด ระยะเวลาการสืบค้นข้อมูลสารสนเทศจากการดำเนินการพัฒนา นวัตกรรมช่วยเหลือผู้เรียนผ่านระบบออนไลน์

“SMART PHUSANG” ส่งผลให้นักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอกระบบ (N-NET) สูงกว่าค่าเป้าหมายขั้นสูง ที่สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ สถานศึกษาและคณะผู้พัฒนาได้รับการยอมรับจากหน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานอื่น ๆ ให้เป็นวิทยากรบรรยายให้ความรู้ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานวัตกรรม และพัฒนาระบบช่วยเหลือผู้เรียนในรูปแบบออนไลน์ และได้รับการยกย่องให้เป็นข้าราชการครูดีเด่น ด้านการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษามีนวัตกรรมทางการศึกษาที่เป็นระบบช่วยเหลือผู้เรียน ในการส่งเสริม สนับสนุน การจัดการเรียนรู้การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเป็นที่ยอมรับ โดยได้รับรางวัลในระดับต่าง ๆ ทั้งในด้านนวัตกรรมระบบช่วยเหลือผู้เรียน และการพัฒนาประสิทธิภาพการทำงานของระบบราชการ

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอเมืองแพร่

มอบหมายให้บุคลากรครู จัดกิจกรรมการเรียนรู้ การสอนผ่านระบบเทคโนโลยีดิจิทัลออนไลน์ ที่มีคุณภาพ ด้วยนวัตกรรมจัดการเรียนการสอน Active Learning โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนการสอนโครงงานอย่างต่อเนื่อง และพัฒนานวัตกรรมสื่อการเรียนรู้ออนไลน์ “Prompt care เรียนดี Happy to Learn Happy to Goal” และใช้ระบบ AI เข้ามาดำเนินการจัดทำแบบประเมินผลวัดผลสัมฤทธิ์ผ่านระบบเทคโนโลยีดิจิทัลออนไลน์ที่มีคุณภาพ ซึ่งผู้เรียนสามารถเข้าไปศึกษาค้นคว้า เรียนรู้จากสื่อหนังสือเรียน สื่อวิดีโอเสริมความรู้ การทำใบงาน การทำแบบข้อสอบกลางภาค ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดทักษะการทำโครงงานและนำผลงานไปประกวดได้รับรางวัลต่างๆ ทั้งในระดับจังหวัด ระดับพื้นที่ และระดับประเทศ ในปีงบประมาณ 2567

นโยบายที่ 2.2 : ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่หลุดระบบการศึกษา (Zero Drop out) ให้มีโอกาสได้รับการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย

1. ผลการดำเนินการขับเคลื่อนนโยบายฯ

1) การค้นหา ช่วยเหลือ ส่งต่อ และดูแลเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษาให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา

การดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่หลุดระบบการศึกษา (Zero Drop out) ให้มีโอกาสได้รับการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย มีความก้าวหน้าอย่างเป็นรูปธรรมในหลายมิติ โดยแบ่งเป็น 3 แนวทางหลัก ได้แก่

1.1) การค้นหาและติดตามเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา โดยการใช้เทคโนโลยีและแพลตฟอร์มข้อมูล เช่น เว็บไซต์ OBEC Zero Dropout, Thai Zero Dropout และ DOLE Learner Data Platform การใช้ฐานข้อมูลจากกองทุน กสศ. และระบบทะเบียนราษฎร

1.2) การช่วยเหลือ ส่งต่อ และดูแลอย่างเป็นระบบ มีการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่ เช่น ศูนย์การศึกษาพิเศษ, อปท., พัฒนาสังคมฯ, กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน กำหนดแนวทางช่วยเหลือเฉพาะกลุ่ม ดังนี้

- เด็กพิการ – ส่งต่อสู่ศูนย์การศึกษาพิเศษ
- เด็กที่มีปัญหาสุขภาพหรือพฤติกรรม – ส่งต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- เด็กที่ย้ายถิ่น – ตรวจสอบสถานะหรือส่งต่อยังพื้นที่ปลายทาง
- กลุ่มพร้อมเรียน – ส่งต่อเข้าสู่ระบบการศึกษานอกระบบหรือการศึกษาทางเลือก

1.3) การป้องกันและเฝ้าระวังการหลุดออกจากระบบ ดำเนินการตามโครงการพาน้องกลับมาเรียน / พาการเรียนไปหาน้อง การเยี่ยมบ้านพูดคุยกับผู้ปกครอง การคัดกรองความเสี่ยง ครูที่ปรึกษาดูแลนักเรียนเสี่ยงออกกลางคัน และการมอบทุนการศึกษา หรือจัดกิจกรรมสร้างแรงจูงใจ

2) การป้องกัน เฝ้าระวังเด็กและเยาวชน ที่อยู่ในระบบการศึกษาไม่ให้หลุดออกจากระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน (อายุ 3-18 ปี)

2.1) หน่วยงานทางการศึกษา ดำเนินการติดตามเด็กที่อยู่ในเขตพื้นที่ให้ยังคงอยู่ในระบบการศึกษาผ่านการจัดทำโครงการ "พาน้องกลับมาเรียน" โดยการเยี่ยมบ้านและพูดคุยกับผู้ปกครอง

2.2) สถานศึกษา จัดการเรียนการสอนและปฏิบัติตามแนวทางการรับนักเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยเฝ้าระวังดูแลให้คำแนะนำ ให้ความช่วยเหลือเด็กที่มีปัญหาและเสี่ยงออกกลางคันด้วยมาตรการตามแนวทางการรับนักเรียนเพื่อให้เด็กเรียนอยู่ในระบบจนจบการศึกษาภาคบังคับ

2.3) หน่วยงานทางการศึกษา ดำเนินการป้องกัน เฝ้าระวังเด็กและเยาวชน ที่อยู่ในระบบการศึกษาไม่ให้หลุดออกจากระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการให้ความช่วยเหลือและให้คำปรึกษาสถานศึกษาในสังกัดที่มีนักเรียนที่มีแนวโน้มจะหลุดออกจากระบบการศึกษา และผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษา ได้ดำเนินการแก้ไขและหาทางออกให้กับนักเรียน ส่งผลให้มีเด็กที่ออกกลางคันกลับเข้ามาในระบบการศึกษา

2.4) หน่วยงานทางการศึกษากิจกรม เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะด้านวิชาการ ด้านวิชาชีพ และด้านวิชาชีพชีวิต โดยการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนานักเรียนกลุ่มเป้าหมายให้มีความรู้ความสามารถ เสริมสร้างทักษะในด้านวิชาการ วิชาชีพ และวิชาชีพชีวิต ในการใช้เป็นแนวทางการดำเนินชีวิต

2.5) ครูที่ปรึกษาดำเนินการจัดกิจกรรมโฮมรูมนักเรียน นักศึกษา เพื่อครูที่ปรึกษาจะได้ติดตาม ดูแลและประสานความช่วยเหลือจากผู้ปกครองตามแผนที่วางไว้

2.6) ดำเนินการส่งเสริม สนับสนุน และสร้างความรู้ความเข้าใจให้สถานศึกษาในการป้องกัน ฝักระวังเด็กและเยาวชนที่อยู่ในระบบการศึกษา ไม่ให้หลุดออกจากระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือได้รับการศึกษาด้วยรูปแบบที่เหมาะสม

2.7) จัดทำคู่มือแนวทางป้องกันฝักระวังเด็กที่มีแนวโน้มออกกลางคันหรือออกกลางคันให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา ทั้งในระบบและนอกระบบ สามารถเรียนจบตามหลักสูตร ฯ ของสถานศึกษา

2.8) กิจกรรมคลินิกจิตวิทยาเคลื่อนที่ และกิจกรรม PS On Tour โดยนักจิตวิทยาโรงเรียน ประจำสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และผู้รับผิดชอบงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดำเนินการลงพื้นที่เพื่อติดตามสร้างความเข้าใจ ให้ความช่วยเหลือเด็กนักเรียนที่ขาดเรียนโดยไม่มีสาเหตุ เด็กนักเรียนกลุ่มเสี่ยง นักเรียนเจ็บป่วยและนักเรียนที่มีอยู่ในภาวะยากลำบาก และมีแนวโน้มออกกลางคัน ร่วมกับสถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และภาคีเครือข่ายในพื้นที่ให้กลับเข้าเรียนในระบบการศึกษา โดยวิเคราะห์สภาพปัญหา สาเหตุ วิธีการแก้ไขปัญหาเป็นรายบุคคล ให้กับสถานศึกษาในสังกัด

2.9) สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัด โดยงานกิจกรรมนักเรียน นักศึกษา ฝ่ายพัฒนากิจการนักเรียนนักศึกษา ได้ดำเนินการตามนโยบาย "เรียนดี มีความสุข" ด้วยการจัดกิจกรรมหลากหลายรูปแบบเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียน ได้พัฒนาทั้งด้านวิชาการและทักษะชีวิต เปิดโอกาสให้นักเรียนนักศึกษาได้แสดงศักยภาพ สร้างสมดุลระหว่างการเรียนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง ชุมชน และสังคม ซึ่งมุ่งเน้นการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่มีความสุข ควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับการประกอบอาชีพในอนาคต มีการป้องกัน ฝักระวังเด็กและเยาวชน ที่อยู่ในระบบการศึกษาไม่ให้หลุดออกจากระบบการศึกษา

2.10) สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จะอยู่ในส่วนที่รองรับเด็กและเยาวชนที่หลุดออกจากระบบการศึกษาให้ได้รับการศึกษา โดยการประสานงานระหว่างส่วนราชการในพื้นที่ ในกรณีที่เด็กที่อยู่ในสังกัดจะมีการได้มีการติดตามนักศึกษาเป็นรายบุคคล เมื่อนักศึกษาไม่มาร่วมกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ตามที่ครูกำหนด เพื่อจะได้ทราบถึงปัญหาของศึกษาและฝักระวังไม่ให้นักศึกษาหลุดออกจากระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. การติดตามผลการขับเคลื่อนนโยบายฯ

1) เด็กและเยาวชนที่หลุดจากระบบการศึกษา จำนวน 94,384 คน

2) เด็กและเยาวชนที่หลุดจากระบบการศึกษาได้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา จำนวน 15,066 คน

คิดเป็นร้อยละ 15.96 (แยกตามสังกัด)

หมายเหตุ การรายงานข้อมูลข้อ 1) – 2) จำแนกตามสังกัด ซึ่งสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดจะรายงานข้อมูลผ่านระบบ e-Inspection

3. ปัญหาอุปสรรค

การดำเนินงานเพื่อให้เด็กและเยาวชนที่หลุดจากระบบการศึกษาได้กลับเข้าสู่ระบบ พบว่ายังเผชิญกับปัญหาและอุปสรรคในหลายด้าน โดยสามารถสรุปได้เป็น 6 กลุ่มประเด็นหลัก ดังนี้

3.1 ปัญหาด้านข้อมูลและระบบติดตาม

- ฐานข้อมูลที่ใช้ไม่เป็นปัจจุบัน หรือมีความไม่ชัดเจน โดยเฉพาะข้อมูลจาก กสศ. และระบบ OBEC-Zero Dropout ที่มีช่องว่าง

- ความซ้ำซ้อนในการติดตาม เช่น ครูดำเนินการติดตามและรายงานไปแล้ว แต่ยังได้รับคำสั่งให้ติดตามซ้ำอีก

- การเข้าถึงระบบดิจิทัลมีข้อจำกัด ทั้งจากปัญหาอินเทอร์เน็ตที่ไม่เสถียร หรือไม่มีอุปกรณ์

บางกรณีไม่มีข้อมูลติดต่อผู้ปกครอง หรือไม่สามารถหาตัวเด็กได้ในพื้นที่จริง

3.2 ปัญหาด้านเศรษฐกิจและความยากจน

- ครอบครัวมีรายได้น้อย จำเป็นต้องให้เด็กออกมาทำงานช่วยเหลือครอบครัว
- ไม่มีทุนทรัพย์ในการสนับสนุนเรื่องการเรียนรู้ เช่น ค่าเดินทาง ค่าอุปกรณ์การเรียน
- เด็กบางรายต้องย้ายถิ่นฐานตามพ่อแม่ไปทำงานต่างจังหวัด หรือไปอยู่กับญาติที่ไม่สามารถดูแล

ด้านการศึกษาได้

3.3 ปัญหาครอบครัวและสภาพสังคม

- เด็กบางคนประสบปัญหาครอบครัว เช่น การหย่าร้าง การใช้ความรุนแรงในบ้าน หรือการขาดการดูแลจากพ่อแม่

- เด็กอยู่กับปู่ย่าตายายซึ่งไม่เข้าใจพฤติกรรมวัยรุ่น หรือไม่มีอำนาจควบคุมดูแล
- ผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือกับโรงเรียน เช่น ไม่ยอมเปิดเผยข้อมูล ไม่เข้าร่วมประชุม ไม่

สนับสนุนการเรียนรู้ของบุตรหลาน

3.4 ปัญหาด้านพฤติกรรมและวัยรุ่น

- นักเรียนระดับมัธยมต้นเริ่มเข้าสู่วัยรุ่น มีพฤติกรรมเสี่ยง เช่น สูบบุหรี่ไฟฟ้า ขับมอเตอร์ไซด์

รวมกลุ่มก๊วน

- บางคนถูกรุ่นพี่ชักชวนออกนอกกลุ่มนอกทาง จนขาดเรียนหรือไม่สามารถควบคุมพฤติกรรมได้
- เด็กบางรายมีปัญหาทางจิตใจหรือพฤติกรรมที่ต้องได้รับการส่งต่อเพื่อดูแลเฉพาะทาง

3.5 ปัญหาการเข้าถึงพื้นที่และการประสานงาน

- พื้นที่บางแห่งห่างไกล ทุกข์กันดาร ต้องอาศัยผู้นำชุมชนหรือกำนัน/ผู้ใหญ่บ้านในการเข้าถึง
- ขาดทรัพยากรและบุคลากรในการลงพื้นที่ติดตามเด็กอย่างต่อเนื่อง
- หน่วยงานผู้ปฏิบัติแต่ละพื้นที่มีบริบทต่างกัน ทำให้แนวทางการดำเนินงานไม่เป็นรูปแบบเดียวกัน

3.6 ปัญหาทางวัฒนธรรมและค่านิยม

- กลุ่มชาติพันธุ์บางกลุ่มมีค่านิยมเร่งให้เด็กแต่งงานเร็ว หรือให้เด็กช่วยทำงานมากกว่าส่งไปเรียน
- บางครอบครัวไม่เห็นความสำคัญของการศึกษา โดยเฉพาะหลังจบการศึกษาภาคบังคับ

4. ข้อเสนอแนะ

1) ระดับนโยบาย

1.1) สนับสนุนงบประมาณและทรัพยากร สำหรับการเข้าถึงข้อมูลและเทคโนโลยีที่จำเป็นในการติดตามเด็กที่หลุดออกจากระบบการศึกษา เช่น การจัดหาอินเทอร์เน็ตที่มีคุณภาพและอุปกรณ์การเรียน

1.2) พัฒนาระบบฐานข้อมูล เพื่อให้การติดตามเด็กที่หลุดออกจากระบบการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ในทุกพื้นที่

1.3) ควรมีการส่งเสริมนโยบายให้การช่วยเหลือสำหรับนักเรียนที่ไม่ประสงค์เรียนต่อ แต่อยากทำงานเพื่อหารายได้

1.4) จัดสรรงบประมาณสนับสนุน เพื่อเพิ่มบุคลากรช่วยงานด้านการสำรวจ ติดตาม และฟื้นฟูเด็กหลุดออกจากระบบ พร้อมส่งเสริมการอบรมครูผู้รับผิดชอบให้เชี่ยวชาญระบบฐานข้อมูล (LD Platform)

1.5) ส่งเสริมการบูรณาการข้อมูลระหว่างหน่วยงาน เช่น กระทรวงมหาดไทย กระทรวงแรงงาน เพื่อให้ข้อมูลประชากรวัยเรียนมีความถูกต้องและทันสมัย

2) ระดับส่วนราชการ

2.1) การฝึกอบรมและสนับสนุนบุคลากร ให้สามารถใช้เทคโนโลยีในการค้นหาผู้เรียนที่หลุดออกจากระบบได้อย่างแม่นยำ รวมถึงการเสริมสร้างความเข้าใจให้กับครูและเจ้าหน้าที่ในการดำเนินงาน

2.2) ควรมีการจัดทำสถิติอย่างต่อเนื่องทุกปี เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์สภาพปัญหา หาสาเหตุวิธีการแก้ไขปัญหา เป็นรายบุคคล และดำเนินการให้เด็กอยู่ในระบบการศึกษา

2.3) โรงเรียนควรจัดทำแผนป้องกันเด็กออกจากระบบการศึกษา

2.4) พัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่และครูผู้รับผิดชอบงานสำรวจ โดยจัดการอบรมการใช้ DOLE Learner Data Platform (LD) ให้มีความเข้าใจและคล่องตัวมากขึ้น

2.5) ส่งเสริมการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ เช่น โรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) และหน่วยงานสาธารณสุข เพื่อ แลกเปลี่ยนข้อมูลเด็กหลุดจากระบบและกลุ่มเสี่ยง ให้ครอบคลุม

3) ระดับพื้นที่

3.1) การสนับสนุนจากองค์กรท้องถิ่น ในการช่วยเหลือเด็กที่หลุดจากระบบการศึกษาผ่านการพัฒนากระบวนการเชื่อมต่อระหว่างโรงเรียนและชุมชน รวมถึงการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานประกอบการและสถานศึกษา

3.2) จัดตั้งทีมเครือข่ายในระดับตำบล/หมู่บ้าน โดยดึงบุคลากรในชุมชน เช่น ผู้นำชุมชน อสม. อบต. และผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในการค้นหาและติดตามเด็กหลุดจากระบบ และดูแลช่วยเหลือเด็ก

3.3) เสริมกิจกรรมการเรียนรู้ทางเลือก เช่น การศึกษานอกระบบ อาชีวศึกษาอาชีพ เพื่อรองรับเด็กที่กลับเข้าสู่ระบบได้อย่างเหมาะสมกับความต้องการและบริบทพื้นที่

3.4) จัดให้มีครูหรือเจ้าหน้าที่ที่ปรึกษาเพื่อดูแลและให้คำแนะนำแก่เด็กแต่ละคนอย่างใกล้ชิด

3.5) ควรให้ระยะเวลาในการดำเนินการติดตามของผู้ปฏิบัติงานให้มากขึ้นซึ่งเป็นเรื่องที่ต้องใช้เวลาในการลงพื้นที่ติดตามต้องประสานเครือข่ายในการดำเนินงาน และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบมีภาระงานอื่นที่ต้องรับผิดชอบด้วย

3.6) โรงเรียนควรมีมาตรการการป้องกันและให้ความรู้กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นรวมถึงครูที่ปรึกษาควรมีการเช็คชื่อนักเรียนหรือสำรวจการมาโรงเรียนของนักเรียน หากนักเรียนขาดเรียนบ่อยควรเรียกผู้ปกครองมาพบและทำความเข้าใจในเรื่องของการขาดเรียน

3.7) โรงเรียนควรสร้างความเข้าใจให้กับผู้ปกครอง (ในวันประชุมผู้ปกครอง) เพื่อจะได้ทราบปัญหาและแนวทางการแก้ไขตามลำดับต่อไป

5. รูปแบบ แนวทาง หรือนวัตกรรม ที่คิดว่าเป็นต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดี (ถ้ามี)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

ดำเนินการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้วยรูปแบบ FAST ในการเสริมสร้างโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพ ด้วยการประสานภาคีเครือข่าย ติดตาม ค้นหา ดูแล และช่วยเหลือผู้เรียนให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา หรือจัดการศึกษาตามความต้องการและเหมาะสมกับผู้เรียนสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

ดำเนินโครงการ “พาน้องกลับมาเรียน” โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อป้องกันไม่ให้นักเรียนที่อยู่ในระบบหลุดออกจากระบบการศึกษา และติดตาม เด็กนักเรียนที่เสี่ยงหลุดออกจากระบบการศึกษา ให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา และเพื่อให้นักเรียนที่อยู่ในระบบเกิดโอกาสทางด้านทักษะ โอกาสทางการเรียน โอกาสในการเข้าถึงทรัพยากร และโอกาสด้านทุนการศึกษา ภายใต้รูปแบบการบริหารจัดการ CR 4 Model

โดยมีกระบวนการตาม SPDCA มุ่งสู่เป้าหมายเพื่อดูแลนักเรียนให้เป็น คนดี เก่ง มีความสุขและมีทักษะชีวิต (Smart Student) มีความปลอดภัย ซึ่งมีรูปแบบการดำเนินงาน “SPFR Model ”

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

ดำเนินการห้องเรียนระบบสองของโรงเรียนห้วยซ้อวิทยาคม เริ่มต้นขึ้นตั้งแต่ช่วงปีการศึกษา 2564 ซึ่งเป็นช่วงที่โควิดระบาด เป็นแนวคิดที่มีจุดเริ่มต้นจากการพยายามหาแนวทางช่วยนักเรียนคนหนึ่งที่กำลังเรียนในระดับชั้น ม.6 แต่หยุดเรียนกลางคันไม่มาเรียน ครูที่ปรึกษาได้ติดตามและพบว่าตัดสินใจหยุดเรียนเพราะสถานะทางบ้านของนักเรียนคนนี้มีปัญหา ประกอบกับพฤติกรรมของตัวนักเรียนที่ไม่ชอบมาโรงเรียน เพราะประสบปัญหาเรื่องการเรียนรู้อาจทำให้ขาดเรียนติดต่อกันเป็นเวลานาน ห้องเรียนระบบสองถูกคิดค้นขึ้นเพื่อให้โอกาสเขากลับมาเรียน และขยายผลไปสู่การเปิดโอกาสให้เด็กอีกกลุ่มหนึ่ง ซึ่งมีเงื่อนไขชีวิตไม่อาจเรียนในระบบปกติที่เรียกว่าเป็นเด็กขาดโอกาส ซึ่งส่วนใหญ่มาจากปัญหาความยากจนและความไม่พร้อมของครอบครัว รวมถึงเด็กอีกกลุ่มหนึ่งซึ่งเป็นเด็กทิ้งโอกาส เพราะ เหตุผลบางประการที่ทำให้มองไม่เห็นความสำคัญของการศึกษา มีโอกาสกลับมาเรียน โรงเรียนจึงพยายามหาวิธีให้เด็กเหล่านี้ กลับมาอยู่ในวัฏจักรและวิถีของการศึกษาให้ได้ เพื่อให้เขามีความรู้ ทักษะ และวุฒิการศึกษา เป็นใบเบิกทางสำหรับก้าวไปสู่การแสวงหาโอกาสในการเรียนต่อ การทำงาน ต่อยอดชีวิตไปสู่อนาคตข้างหน้า จนกระทั่งเมื่อ 2 ปีที่ผ่านมา มีโครงการห้องเรียนข้ามขอบและ กสศ. เข้ามาช่วยหนุนเสริม และพยายามพัฒนาห้องเรียนระบบสองของเราให้กลายเป็นเสมือนต้นแบบในการสร้างห้องเรียนที่ยืดหยุ่น สอดคล้องกับบริบทชีวิตและความต้องการของเด็กอีกกลุ่มหนึ่งในพื้นที่ห้วยซ้อ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัศึกษาน่าน

ใช้รูปแบบ I LOVE NAN Model

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

ดำเนินการขับเคลื่อนโครงการส่งเสริมโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษาในการช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่หลุดระบบการศึกษา (Zero Drop out) ให้มีโอกาสดำเนินการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย โดยจะใช้นวัตกรรม 3T-CARE MODEL

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 1

ดำเนินการจัดทำคู่มือแนวทางการป้องกันเฝ้าระวัง เด็กที่มีแนวโน้มออกกลางคันหรือออกกลางคันให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษาทั้งในระบบสามารถเรียนจนจบตามหลักสูตร ฯ

นโยบายที่ 2.3 : จัดให้มีโรงเรียนคุณภาพอย่างน้อย 1 โรงเรียน ต่อ 1 อำเภอ

1. ผลการดำเนินงานการขับเคลื่อนนโยบายฯ

- 1) การสนับสนุนและพัฒนาให้โรงเรียนคุณภาพมีผลการประเมิน (School Grading) สูงขึ้น
ภาพรวมผลการดำเนินงานด้านการสนับสนุนและพัฒนาโรงเรียนคุณภาพให้มีผลการประเมิน (School Grading) สูงขึ้น
 - 1.1) การกำหนดนโยบายและแนวทางการขับเคลื่อน
 - หน่วยงานทางการศึกษา มีการกำหนดนโยบายหรือแนวทางในการส่งเสริมโรงเรียนคุณภาพ โดยบูรณาการผ่านการอบรม สัมมนา การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการกำกับติดตามแบบมีเป้าหมาย
 - มีการตั้งคณะกรรมการ/คณะทำงานขับเคลื่อนระดับจังหวัด เขตพื้นที่ และสถานศึกษา เพื่อบริหารจัดการตามนโยบายอย่างเป็นระบบ
 - 1.2) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก
 - มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อปรับปรุงอาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องเรียนอัจฉริยะ (Smart Classroom) ห้องปฏิบัติการ STEM และศูนย์การเรียนรู้ดิจิทัล
 - โรงเรียนคุณภาพหลายแห่งได้รับการสนับสนุนในการจัดหาเทคโนโลยีที่ทันสมัยและระบบสารสนเทศเพื่อให้เหมาะสมต่อการเรียนรู้
 - 1.3) การพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา
 - มีการอบรมและพัฒนาครูในด้านต่าง ๆ เช่น การใช้ AI เพื่อการเรียนรู้ การเรียนการสอนแบบ Active Learning การประเมินผล การวิจัยและนวัตกรรมในห้องเรียน
 - ส่งเสริมสมรรถนะของครูผ่านโครงการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การอบรมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศติดตาม
 - 1.4) การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้
 - มีการพัฒนาหลักสูตรเฉพาะทาง เช่น STEM ภาษา กีฬา รวมถึงการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21
 - โรงเรียนได้นำสื่อดิจิทัล e-Learning และการสอนแบบ Active Learning มาใช้ พร้อมทั้งสนับสนุนให้เกิดหลักสูตรที่ตอบโจทย์ท้องถิ่น
 - 1.5) การบริหารจัดการโรงเรียนแบบมีเป้าหมาย
 - ทุกโรงเรียนมีแผนงานและโครงการที่ชัดเจน สอดคล้องกับนโยบายและบริบทพื้นที่ มีการบริหารงบประมาณอย่างคุ้มค่า พร้อมรับการตรวจสอบ
 - ใช้ระบบ School Performance Dashboard และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงระบบเพื่อประเมินความก้าวหน้าและจุดที่ต้องพัฒนา
 - 1.6) การมีส่วนร่วมของชุมชน
 - มีการสร้างการรับรู้และมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ผู้นำท้องถิ่น และเครือข่ายเพื่อสนับสนุนโรงเรียนคุณภาพ
 - โรงเรียนจัดทำ MOU ร่วมกับองค์กรภายนอก เพื่อระดมทรัพยากรและพัฒนาอย่างยั่งยืน
 - 1.7) ผลลัพธ์จากการดำเนินงาน
 - โรงเรียนหลายแห่งสามารถยกระดับผลการประเมิน School Grading ขึ้นเป็นกลุ่มสีฟ้าและสีเขียว
 - การดำเนินงานครอบคลุมครบทั้ง 5 ด้านขององค์ประกอบโรงเรียนคุณภาพ ได้แก่ โครงสร้างพื้นฐาน, ผู้บริหารและครู, การบริหารจัดการ, การจัดการเรียนรู้ และผู้เรียน

- โรงเรียนคุณภาพมีผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้น ทั้งด้านผลการเรียน ความพร้อมของครู การพัฒนาทักษะนักเรียน และการมีส่วนร่วมของชุมชน

2) คุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนคุณภาพมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาสูงขึ้น อาทิ ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน (O-Net)

2.1) การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเป็นอีกหนึ่งส่วนสำคัญในการดำเนินการตามนโยบาย โดยได้มีการส่งเสริมและสนับสนุนการทดสอบ O-Net ในระดับต่างๆ ซึ่งผลจากการทดสอบพบว่าโรงเรียนที่ได้รับการสนับสนุนภายใต้โครงการนี้มีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่ดีขึ้นอย่างชัดเจน ทั้งในด้านวิชาการและการพัฒนาทักษะอื่นๆ เช่น ทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหาของนักเรียน

2.2) มีการสนับสนุนด้านการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนผ่านกิจกรรมเสริม เช่น การฝึกปฏิบัติการที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ และการพัฒนาความสามารถด้านเทคโนโลยีในห้องเรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเตรียมตัวเข้าสู่ตลาดแรงงานและพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3) คะแนนเฉลี่ยของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้นในการทดสอบ O-Net มีอัตราการเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง

2.4) นักเรียนที่เรียนในหลักสูตรเฉพาะทางมีผลสัมฤทธิ์ที่โดดเด่น อาทิ นักเรียนที่เข้าร่วมหลักสูตร STEM มีความสามารถด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ที่สูงขึ้น นักเรียนที่เรียนหลักสูตรภาษาจีนมีทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศที่ดีขึ้น

2.5) อัตราการเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นของนักเรียนเพิ่มขึ้น เนื่องจากนักเรียนได้รับโอกาสพัฒนาทักษะในสาขาที่ตนเองสนใจและได้รับการสนับสนุนด้านแนวทางอาชีพจากโรงเรียน

2.6) สนับสนุนงบประมาณยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ O-NET, NT และ RT

2.7) ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการสอน เช่น Digital Learning Platform และ Online Assessment Tools โดยจัดระบบคลังข้อสอบ On line ให้โรงเรียนเข้าใช้งานพร้อมประเมินผล

2.8) สนับสนุนการเรียนแบบ Active Learning เช่น Problem-Based Learning (PBL), STEM และ Coding

2.9) เปิดห้องเรียนออนไลน์เตรียมความพร้อมสอบ O-NET โดยเชื่อมโยงนักเรียนในพื้นที่ห่างไกลให้สามารถเข้าถึงการเรียนพิเศษ โดยใช้ Google Meet

2.10) การนิเทศ กำกับติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรู้ตามโครงการการจัดการเรียนรู้ Active Learning เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะผู้เรียนที่ตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21

2. ปัญหาอุปสรรค

1) การขาดแคลนทรัพยากร โดยเฉพาะในโรงเรียนที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล ซึ่งทำให้การพัฒนาโรงเรียนคุณภาพต้องเผชิญกับข้อจำกัดในการจัดหาอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ทันสมัย รวมถึงการพัฒนาคุณภาพทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพ

2) การขาดครูที่ตรงตามวิชาเอก เป็นอุปสรรคสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนคุณภาพในหลายๆ อำเภอ โดยเฉพาะในบางพื้นที่ที่ไม่สามารถหาครูที่มีทักษะเฉพาะทางได้ตามที่ต้องการ เช่น ครูวิชาภาษาอังกฤษ หรือวิทยาศาสตร์ ที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียน

3) ปัญหาด้านการบริหารจัดการภายในโรงเรียน ในบางพื้นที่ที่โรงเรียนยังขาดระบบการจัดการที่มีประสิทธิภาพ เช่น การจัดสรรทรัพยากรและการติดตามผลการพัฒนาโรงเรียนอาจจะไม่ได้รับการประสานงานและจัดการอย่างมีระบบ ทำให้การขับเคลื่อนนโยบายไม่ได้ผลอย่างที่ต้องการ

4) ข้อจำกัดด้านงบประมาณที่ส่งผลต่อการจัดหาอุปกรณ์การเรียนการสอนที่ทันสมัยและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของโรงเรียนให้มีความพร้อม

5) ความต้องการบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทางสูงขึ้น โดยเฉพาะในหลักสูตรเฉพาะทาง เช่น STEM และภาษาต่างประเทศ

6) ความแตกต่างของบริบทพื้นที่และชุมชน อาทิ บางพื้นที่มีข้อจำกัดด้านการเข้าถึง อินเทอร์เน็ตและเทคโนโลยีดิจิทัล ทำให้การใช้สื่อการเรียนการสอนแบบ e-Learning อาจไม่สามารถ ดำเนินการได้เต็มประสิทธิภาพ

7) โรงเรียนบางแห่งยังขาดโครงสร้างพื้นฐานและอุปกรณ์สนับสนุน เช่น อินเทอร์เน็ต ความเร็วสูงและอุปกรณ์ดิจิทัล

8) ข้อจำกัดด้านงบประมาณในการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพให้ได้มาตรฐานเท่าเทียมกันใน แต่ละอำเภอ

9) การย้ายถิ่นฐานของนักเรียนในบางพื้นที่ ทำให้จำนวนนักเรียนลดลง กระทบต่อการคงอยู่ ของโรงเรียน

10) ผู้ปกครองยังมีความนิยมต้องการให้บุตรหลานเรียนโรงเรียนแข่งขันสูง

11) ความไม่ชัดเจนในการดำเนินนโยบายจากหน่วยงานต้นสังกัด สถานศึกษาบางแห่งขาด งบประมาณ เช่น พาหนะ รับ-ส่งนักเรียน เป็นต้น

3. ข้อเสนอแนะ

1) ระดับนโยบาย

1.1) ควรกำหนดนโยบายที่ชัดเจนในการจัดสรรงบประมาณให้เหมาะสมกับความต้องการ ของโรงเรียนในพื้นที่ห่างไกล และต้องสนับสนุนการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีความรู้ในการบริหารจัดการ โรงเรียนคุณภาพอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2) ควรมีการจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติมสำหรับโรงเรียนคุณภาพเพื่อให้สามารถพัฒนา โครงสร้างพื้นฐานและอุปกรณ์การเรียนการสอนให้มีมาตรฐานที่สูงขึ้น

1.3) สนับสนุนให้มีการพัฒนาหลักสูตรที่เชื่อมโยงกับภาคอุตสาหกรรมและมหาวิทยาลัย เพื่อ เพิ่มโอกาสให้นักเรียนได้รับความรู้ที่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานและการศึกษาต่อ

1.4) หน่วยงาน กระทรวงศึกษาธิการ สพฐ. และ สทศ.ควรมีการออกแบบการบริหารการ จัดสอบโดยเฉพาะช่วงที่นักเรียนทุกคนจะต้องเข้าระบบการเข้าสอบพร้อมกันทั่วประเทศ

1.5) สทศ. ควรมีการปรับปรุงรายงานผล เพื่อให้ศูนย์สอบและสนามสอบ สามารถแก้ไข ข้อมูลพื้นฐานให้เป็นปัจจุบัน

2) ระดับส่วนราชการ

2.1) ควรพัฒนาระบบการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานท้องถิ่น เพื่อให้การสนับสนุนด้านงบประมาณและทรัพยากรการศึกษา เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถตอบสนองต่อความต้องการของโรงเรียนคุณภาพได้อย่างรวดเร็ว

2.2) ควรมีการจัดอบรมและพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการสนับสนุนให้ครูได้รับโอกาส ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสถานศึกษาที่มีมาตรฐานสูง

2.3) สนับสนุนให้มีโครงการแลกเปลี่ยนนักเรียนและโครงการความร่วมมือกับองค์กร ภายนอกเพื่อเพิ่มโอกาสการเรียนรู้ของนักเรียน

3) ระดับพื้นที่

3.1) ควรมีการส่งเสริมให้ครูในพื้นที่ห่างไกลได้รับการอบรมและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มทักษะการสอน และการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งมีการติดตามผลการดำเนินงานในแต่ละโรงเรียนอย่างใกล้ชิด เพื่อให้การพัฒนาโรงเรียนคุณภาพเป็นไปตามเป้าหมาย

3.2) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาโรงเรียน เช่น การสนับสนุนทรัพยากรและการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการเรียนรู้

3.3) จัดทำโครงการพิเศษเพื่อให้เด็กในพื้นที่ห่างไกลสามารถเข้าถึงการเรียนรู้ที่มีคุณภาพผ่านระบบการเรียนทางไกลหรือเทคโนโลยีดิจิทัล

3.4) ผู้บริหารตระหนักและพร้อมนำนโยบายลงสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม อำนวยความสะดวก พร้อมนำปฏิบัติ ร่วมสร้างงาน ร่วมแก้ปัญหา ร่วมรับผิดชอบไปกับทุกฝ่าย สร้างความเข้าใจทุกฝ่ายงานให้ตรงกัน

3.5) ประสานงานกับกลุ่มภารกิจด้านการศึกษา ลดความซ้ำซ้อนในภาระงานสถานศึกษา เตรียมความพร้อมในการเข้ารับการทดสอบให้นักเรียนตั้งแต่ต้นปีการศึกษา

3.6) สถานศึกษาโดยผู้บริหารและผู้รับผิดชอบงาน พร้อมดำเนินการตามปฏิทินกำหนดการ ดำเนินงานการจัดการทดสอบทางการศึกษาอย่างเคร่งครัด ตระหนักในการศึกษารายละเอียดการดำเนินงานให้เข้าใจอย่างถ่องแท้และบริหารจัดการรวมถึงชี้แจงงานได้

4. รูปแบบ แนวทาง หรือนวัตกรรม ที่คิดว่าเป็นต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดี (ถ้ามี)

- ไม่พบแบบอย่างที่ดี

นโยบายที่ 2.4 : พัฒนาระบบการแนะแนวการเรียน (Coaching) และเป้าหมายชีวิตให้เป็นรูปธรรม ส่งเสริมการคิดอย่างสร้างสรรค์และมีเหตุผล

1. ผลการดำเนินงานการขับเคลื่อนนโยบายฯ

1) การพัฒนาระบบแนะแนวการเรียน (Coaching) และการแนะแนวเป้าหมายชีวิต

การพัฒนาระบบการแนะแนวการเรียนและการตั้งเป้าหมายชีวิตเป็นหนึ่งในเป้าหมายหลักของนโยบายนี้ ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากทั้งภาครัฐและภาคประชาสังคมในหลายพื้นที่ โดยแต่ละหน่วยงานได้ดำเนินการในหลายลักษณะ เช่น **การสร้างศูนย์การแนะแนวการเรียน (Coaching Centers):** สถานศึกษาหลายแห่งได้จัดตั้งศูนย์แนะแนว เพื่อให้นักเรียนสามารถเข้ามารับคำปรึกษาและการแนะนำเกี่ยวกับการเลือกสายการเรียนหรืออาชีพในอนาคต รวมถึงการค้นหาศักยภาพและจุดแข็งของตัวเอง ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนสามารถเลือกเส้นทางการศึกษาที่สอดคล้องกับความสนใจและความสามารถ **การจัดกิจกรรมแนะแนวทั้งในและนอกห้องเรียน:** กิจกรรมโค้ชชิ่งที่จัดขึ้นภายในโรงเรียน เช่น การสัมมนา การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม หรือกิจกรรมด้านวิชาชีพที่เหมาะสมกับความถนัดและความสนใจของนักเรียน นอกจากนี้ยังมีการสร้างโอกาสให้ครูได้ฝึกฝนและเรียนรู้ทักษะในการเป็นโค้ชเพื่อพัฒนาแนะแนวนักเรียน

หน่วยงานทางการศึกษาได้ดำเนินโครงการอบรมพัฒนาสมรรถนะบุคลากรด้านการแนะแนวและให้คำปรึกษา (Coaching) สถานศึกษาได้มีการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้หลักสูตรวิชาชีพ มีการแนะแนว การชี้แนะ (Coaching) ให้ผู้เรียนรู้จัก ค้นพบตนเอง และมีสมรรถนะอาชีพ สนับสนุนให้สถานศึกษาในสังกัดจัดโครงการกิจกรรมนักเรียนเพื่อนที่ปรึกษา (YC : Youth Counselor) การพัฒนาระบบแนะแนวการเรียน (Coaching) และการแนะแนวเป้าหมายชีวิต โดยดำเนินการจัดอบรมคุ้มครองเด็ก เพิ่มทักษะการชี้แนะ (Coaching) แนวทางการดูแลสุขภาพกายและสุขภาพจิตผู้เรียน ให้กับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่รับผิดชอบงานด้านระบบช่วยเหลือดูแลนักเรียน ทำให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดได้รับความรู้และมีการเพิ่มทักษะ มีความเข้าใจที่ดีขึ้นเกี่ยวกับการคุ้มครองเด็ก สามารถให้การชี้แนะที่เหมาะสม มีทักษะการดูแลสุขภาพทั้งทางกายและจิตใจของผู้เรียนเพิ่มขึ้น สามารถสื่อสารและสร้างความเข้าใจระหว่างครูและผู้เรียน ซึ่งการจัดการอบรมดังกล่าว เป็นการช่วยพัฒนาความสัมพันธ์และการสื่อสารที่ดีขึ้นระหว่างครูและผู้เรียน รวมถึงการรับฟังและตอบสนองต่อปัญหา หรือความต้องการของผู้เรียน นำไปสู่การสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย และส่งเสริมสุขภาพกายและจิตใจของเด็กในโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดตั้งศูนย์แนะแนว ประจำจังหวัดและศูนย์แนะแนวประจำสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อขับเคลื่อนนโยบายและการดำเนินงานแนะแนวให้ได้รับการพัฒนาระบบงานแนะแนว ในโรงเรียนให้สอดคล้องในการดูแลสุขภาพกายและสุขภาพจิตของนักเรียน โดยส่งเสริมให้มีการพัฒนาระบบแนะแนวการเรียน และการวางแผนชีวิตของนักเรียนต่อไป

2) การส่งเสริม สนับสนุนพัฒนาผู้เรียน พหุปัญญา ตามความถนัดและความสนใจ ของผู้เรียนรายบุคคล เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน

การส่งเสริมพหุปัญญาของนักเรียนได้รับการสนับสนุนเป็นอย่างดีในหลายสถานศึกษา โดยมีการดำเนินการในการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนในหลายด้าน เช่น การส่งเสริมการคิดอย่างสร้างสรรค์และการพัฒนาทักษะการแก้ปัญหา โรงเรียนได้จัดกิจกรรมและโปรแกรมการฝึกอบรมที่มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ การสร้างความคิดสร้างสรรค์ และการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นตามความถนัดของนักเรียนแต่ละคน การปรับกระบวนการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละคน การเรียนการสอนที่มุ่งเน้นความสามารถและ

ความสนใจเฉพาะตัว เช่น การเรียนรู้ผ่านโครงการ หรือกิจกรรมที่เป็นการผสมผสานระหว่างการเรียนในห้องเรียนกับการทำงานจริงภายนอก

สถานศึกษาดำเนินการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้ให้มีทักษะที่เหมาะสมและจำเป็นต่อการดำรงชีวิต บูรณาการระบบแนะแนวการเรียน (Coaching) จัดให้มีที่ปรึกษาหรือโค้ชที่คอยให้คำแนะนำ และสนับสนุนผู้เรียน ร่วมกับผู้เรียนในการออกแบบแผนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเป้าหมายและความสามารถ และนำเทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ เช่น แพลตฟอร์มออนไลน์ สนับสนุนการพัฒนาครูแนะแนว โดยการอบรม พัฒนาตนเอง ทั้งการอบรมเชิงปฏิบัติการระดับประเทศ และระดับเขตพื้นที่ ส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนรู้โดยมุ่งเน้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เน้นให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง (Active Learning) การดูแลสุขภาพกาย และสุขภาพจิตของผู้เรียน โดยใช้ระบบ school health hero

สถานศึกษาได้ดำเนินการสำรวจแวວความสามารถพิเศษของผู้เรียนผ่านระบบสำรวจแวວความสามารถพิเศษด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา ดำเนินการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้สามารถออกแบบแผนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อพหุปัญญาของผู้เรียน พัฒนาสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อรองรับรูปแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน เช่น E-learning, AI Tutor, Gamification และการจัดระบบโค้ชชิ่ง (Coaching System) เพื่อให้ครูสามารถให้คำแนะนำผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผ่านโครงการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดพหุปัญญา โดยต่อยอดแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning ซึ่งครูผู้สอนสามารถออกแบบ วางแผนและจัดการเรียนรู้ตามศักยภาพของผู้เรียนรายบุคคล

สถานศึกษามีการดำเนินการส่งเสริม สนับสนุน ผู้เรียนแบบพหุปัญญาตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียนรายบุคคล เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียน ในรูปแบบที่หลากหลาย อาทิ การจัดกิจกรรมประกวดแข่งขันโครงงานและสิ่งประดิษฐ์เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ค้นคว้า ทดลอง และลงมือปฏิบัติ เพื่อสร้างสรรค์ชิ้นงานตามความถนัดและความสนใจ การจัดกิจกรรมแข่งขันทักษะวิชาการและวิชาชีพเพื่อให้ผู้เรียนได้แสดงออกถึงศักยภาพ ความสามารถ ตามความถนัดและความสนใจ การจัดกิจกรรมโครงการ Upskill – Reskill หรืออบรมหลักสูตรระยะสั้นเพื่อพัฒนาทักษะ ความรู้ ความสามารถของผู้เรียนทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ตลอดจนมีการประสานความร่วมมือกับศูนย์ทดสอบฝีมือแรงงานเพื่อทดสอบและรับรองคุณวุฒิวิชาชีพให้แก่ผู้เรียน รวมถึงการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาคีเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และฝึกประสบการณ์วิชาชีพให้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาชีพของตนเองในสถานประกอบการที่สนใจและต้องการร่วมงานในอนาคต และการจัดกิจกรรมปัจฉิมนิเทศนักศึกษาฝึกอาชีพและผู้สำเร็จการศึกษาจากหน่วยงานภายนอก อาทิ สำนักงานจัดหางานจังหวัดพะเยา เพื่อให้ความรู้ด้านการทำงาน และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับฟังการแนะแนวเพื่อศึกษาต่อ จากสถานศึกษาต่าง ๆ เพื่อศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นตามความสนใจเป็นประจำทุกปีการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและมัธยมศึกษา จัดทำข้อมูลสารสนเทศสถานศึกษาที่ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพผู้เรียน ตามพหุปัญญา ภาพรวมในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และดำเนินการคัดกรองวัดแวວความสามารถพิเศษของผู้เรียน สร้างความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนักให้สถานศึกษาจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนตามพหุปัญญา โดยจัดประชุมเสริมสร้างความรู้ ความตระหนักในการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนตามพหุปัญญาของสถานศึกษา ในพื้นที่รับผิดชอบ

สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในกำกับสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด ได้พัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ ให้มีทักษะที่เหมาะสมและจำเป็นต่อการดำรงชีวิต ตอบสนองความสนใจและความต้องการของผู้เรียน ตามกิจกรรมงานแนะแนวผู้เรียน กิจกรรม

โฮมรูม และการดูแลสุขภาพจิตนักเรียนในเพื่อให้ให้นักเรียนได้รับการแนะแนวที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ส่งเสริมให้นักเรียนได้ค้นพบตนเอง เสริมสร้างทักษะชีวิต ป้องกันแก้ไขปัญหายุทธศาสตร์สุขภาพจิต ซึ่งอยู่ในกิจกรรม พัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีครูประจำชั้นทำหน้าที่ ช่วยเหลือนักเรียนให้เกิดความเข้าใจตนเองและผู้อื่น รู้จักวางแผนชีวิตและการแก้ปัญหา มีพัฒนาการในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา ที่เหมาะสมตามวัย

นอกจากนี้ มีการบูรณาการความรู้และทักษะกระบวนการต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เน้นให้ผู้เรียน เรียนรู้โดยการลงมือปฏิบัติ ตามโครงการส่งเสริมทักษะชีวิตโดยใช้กิจกรรมลูกเสือ ใช้ทักษะทางลูกเสือเอื้อต่อการดำรงชีวิตประจำวัน ชีวิตตนเอง ช่วยเหลือตนเองในการอยู่รอดในสถานการณ์การดำเนินชีวิต ฝึกการทำงาน การแก้ปัญหาและรับความสำเร็จเป็นหมู่คณะ ฝึกเป็นผู้ให้บริการและเป็นผู้รับบริการ เพื่อสร้างอารมณ์ จิตใจที่เป็นมิตร ทำให้ผู้เรียนเป็นบุคคลที่มีจิตใจแจ่มใส มีความเชื่อมั่นในตนเองและกล้าแสดงออก มีทักษะการสื่อสาร ทักษะการนำตนเอง ทักษะการทำงานเป็นหมู่คณะ พัฒนาการเป็นผู้นำ

2. ปัญหาอุปสรรค

1) ระบบการแนะแนวในหลายพื้นที่ยังขาดแคลนครูแนะแนวที่มีความเชี่ยวชาญและทักษะในการโค้ชภาระงานของครูที่มีอยู่มาก ทำให้ไม่มีเวลาเพียงพอสำหรับการแนะแนวรายบุคคล ขาดแคลนบุคลากร สนับสนุน เช่น นักจิตวิทยาและที่ปรึกษา

2) ครูบางคนยังขาดทักษะในการใช้เครื่องมือการแนะแนว หรือการฝึกฝนในด้านโค้ชซึ่งที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งทำให้การให้คำปรึกษาและการแนะนำไม่เต็มประสิทธิภาพ

3) ปัญหาในการใช้งานเทคโนโลยี แม้ระบบการแนะแนวจะมีการใช้เทคโนโลยีในการช่วยจัดการข้อมูลนักเรียนและการแนะนำ แต่บางระบบยังมีปัญหาการเข้าใช้งานหรือความล่าช้าในการประมวลผลข้อมูล

4) การดำเนินการประเมินผลหลักสูตร ไม่ต่อเนื่องทั้งจากผู้เรียนและผู้สอน เพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงเนื้อหาและวิธีการสอนตามผลการประเมินและข้อเสนอแนะ

5) การวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยและมีประสิทธิภาพไม่ต่อเนื่อง

6) การโยกย้ายของบุคลากร ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงผู้รับผิดชอบงานจึงเกิดความไม่ต่อเนื่องในการดำเนินงาน

7) งบประมาณไม่เพียงพอสำหรับการจัดกิจกรรมแนะแนว การอบรมครู และการจัดหาเครื่องมือที่จำเป็น ขาดแคลนงบประมาณในการจัดหาเทคโนโลยีและสื่อการเรียนรู้ที่ทันสมัย

8) งานแนะแนวอาชีพและจัดหางานไม่สามารถดูแลแนะแนวหรือให้คำปรึกษาผู้เรียนเป็นรายบุคคลได้อย่างทั่วถึง เนื่องด้วยผู้เรียนมีความแตกต่างกัน และสถานศึกษาจัดการเรียนการสอนหลายรูปแบบและหลายสาขาวิชา

9) ระบบสำรวจวัดแววความสามารถพิเศษ ไม่มีความแม่นยำ ข้อมูลการประเมินของโรงเรียนไม่ตรงกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

3. ข้อเสนอแนะ

1) ระดับนโยบาย

1.1) ควรมีการปรับหลักเกณฑ์การดำเนินการในระดับนโยบายให้มีความยืดหยุ่นและเหมาะสมกับสภาพจริงในแต่ละพื้นที่ โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางภูมิศาสตร์และสังคม

1.2) ควรมีการจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาระบบการแนะแนว และการจัดหาทรัพยากรที่เหมาะสมทั้งในด้านเครื่องมือและบุคลากร

1.3) จัดสรรงบประมาณแบบ Targeted Funding เพื่อให้โรงเรียนคุณภาพสามารถพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง

1.4) สนับสนุน โครงการพี่เลี้ยง (Mentor Schools) โดยให้โรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูงช่วยพัฒนา

1.5) ควรมีการเพิ่มอัตรากำลังบุคลากรในที่มีความเชี่ยวชาญด้านจิตวิทยาในโรงเรียน โดยเฉพาะเพื่อการทำงานที่สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็ว

1.6) การออกแบบหลักสูตร หลักที่สอดคล้องกับหลักสูตรสมรรถนะของผู้เรียนและฝึกผู้เรียนในระบบการทำงานจริงในตลาดแรงงาน

2) ระดับส่วนราชการ

2.1) การพัฒนาระบบการแนะแนวด้วยเทคโนโลยีควรได้รับการปรับปรุงให้ทันสมัยและรองรับการใช้งานของครูทุกคน โดยเฉพาะในช่วงที่มีการใช้งานจำนวนมาก

2.2) ควรจัดอบรมพัฒนาโค้ชและครูให้มีทักษะที่จำเป็นในการใช้เครื่องมือการแนะแนว รวมถึงการอบรมการใช้เทคโนโลยีในกระบวนการเรียนการสอน

2.3) สถานศึกษาพัฒนาความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อเพิ่มโอกาสการเรียนรู้และพัฒนาทักษะ

2.4) สร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาหลักสูตรและการแนะแนว

2.5) สร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าและความสำคัญของการเรียนรู้ตลอดชีวิต

2.6) พัฒนาหลักสูตรอบรมครูและผู้บริหารเกี่ยวกับ School Grading, Active Learning และ Digital Pedagogy

2.7) พัฒนาแพลตฟอร์ม Big Data for Education เพื่อติดตามและวิเคราะห์คุณภาพของโรงเรียนคุณภาพ

3) ระดับพื้นที่

3.1) ควรมีการสร้างเครือข่ายการสนับสนุนการแนะแนวที่มีความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ชุมชน และผู้ปกครอง เพื่อให้นักเรียนได้รับคำแนะนำที่เหมาะสมและต่อเนื่อง

3.2) ควรปรับปรุงระบบเทคโนโลยีที่ใช้ในกระบวนการแนะแนวให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และสามารถรองรับการใช้งานจากครูและผู้เรียนได้ในทุกเวลา

3.3) สร้างความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) และภาคเอกชน ในการสนับสนุนโรงเรียนคุณภาพ

3.4) ส่งเสริมให้มีการจัดตั้ง "ชมรมผู้ปกครองเพื่อการพัฒนาโรงเรียนคุณภาพ" เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของชุมชน

3.5) ควรมีการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับฝึกอบรมหรือพัฒนาครูทุกคนด้านระบบการแนะแนวการเรียน (Coaching) และเป้าหมายชีวิตให้เป็นรูปธรรม เพื่อให้การดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเป็นไปอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ในทุกมิติ

4. รูปแบบ แนวทาง หรือนวัตกรรม ที่คิดว่าเป็นต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดี (ถ้ามี)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 เป็นสถานศึกษาต้นแบบการแนะแนวนักเรียน เพื่อนที่ปรึกษา (YC : Youth Counselor) วิถีใหม่ โดยปีการศึกษา 2567 โรงเรียนแม่ม่อนวิทยา

ได้รับรางวัลระดับต้นแบบ จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และได้ส่งเสริมให้โรงเรียนขยายโอกาสทุกแห่งได้รับรางวัลสถานศึกษาต้นแบบการแนะแนวนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา น่าน

โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์ราชบุรี รัชมิ่งคลาสิก เป็นสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานแนะแนวการศึกษาต่อ การมีงานทำ ทักษะอาชีพและการดำเนินชีวิต

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา น่าน เขต 1

โรงเรียนบ้านน้ำโค้ง อำเภอเมืองน่าน เป็นโรงเรียนศูนย์แนะแนวต้นแบบ

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา

ระบบแนะแนวการเรียน และเป้าหมายชีวิตออนไลน์ (Phusang Smart Coaching)

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จังหวัดพะเยา

โรงเรียนอนุบาลตรุณวิทยา ได้จัดกิจกรรม funny land ลานสี่เหลี่ยมให้ผู้เรียนได้ลงมือทำกิจกรรมที่หลากหลายให้ค้นพบความสนใจของผู้เรียนอย่างแท้จริง

นโยบายที่ 2.5 : พัฒนาระบบการศึกษาที่ยืดหยุ่น ตอบโจทย์ศักยภาพผู้เรียน โดยมีระบบวัดผลรับรองมาตรฐานวิชาชีพ (Skill Certificate) ผู้เรียนสามารถเรียนเพิ่มเพื่อรับประกาศนียบัตรในการประกอบอาชีพ และมีระบบวัดผลเทียบระดับการศึกษา การประเมินผลการศึกษา ผ่านธนาคารหน่วยกิต (Credit bank)

1. ผลการดำเนินงานการขับเคลื่อนนโยบายฯ

1) สถานศึกษามีระบบการนำหน่วยกิตสะสมและประสบการณ์การทำงาน มาเทียบคุณวุฒิรับรองมาตรฐานวิชาชีพ

จังหวัดเชียงราย

1. วิทยาลัยเทคนิคเวียงป่าเป้า ได้ดำเนินการจัดการศึกษาในระบบหน่วยกิตสะสม (Credit Bank) โดยจะเริ่มในปีการศึกษา 2568 ซึ่งให้การรับรองมาตรฐานวิชาชีพผ่านการเทียบโอนหน่วยกิตจากการเรียนและประสบการณ์การทำงาน

2. โรงเรียนบ้านห้วยไคร้ ได้เริ่มดำเนินการตามนโยบายนี้ร่วมกับวิทยาลัยเทคโนโลยีไทย-เอเชียเพื่อเปิดหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ในปีการศึกษา 2568

จังหวัดน่าน

สถานศึกษาดำเนินการเก็บสะสมหน่วยกิตคู่ขนานระหว่างหลักสูตรที่กำลังศึกษากับหลักสูตรในระดับที่สูงกว่า มีการจัดการเรียนการสอนแบบหน่วยกิตสะสมการเรียนอาชีพระยะสั้นและการจัดการศึกษาแบบทวิศึกษาในสาขาช่างไฟฟ้ากำลัง สาขาการตลาด และสาขาการบัญชีร่วมกับวิทยาลัยการอาชีพเวียงสา และวิทยาลัยสารพัดช่างน่าน มีระบบการนำหน่วยเก็บสะสมและประสบการณ์การทำงานมาใช้ในการเทียบคุณวุฒิรับรองมาตรฐานวิชาชีพเพื่อรองรับการพัฒนาและยกระดับทักษะของผู้เรียนในสาขาต่างๆโดยผู้เรียนสามารถสะสมหน่วยกิตจากการศึกษาและการฝึกปฏิบัติงานจริงเพื่อให้ได้รับการรับรองมาตรฐานวิชาชีพซึ่งเป็นการเสริมสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพและการพัฒนาอาชีพอย่างมั่นคง ปัจจุบันยังไม่มีผู้เรียนที่เข้ามาเพื่อเทียบคุณวุฒิรับรองมาตรฐานวิชาชีพแต่ทางสถานศึกษายังคงมุ่งมั่นในการสร้างโอกาสให้กับผู้เรียนในการพัฒนาทักษะและคุณวุฒิที่สามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพผ่านการฝึกอบรมที่เหมาะสมกับมาตรฐานวิชาชีพในทุกๆด้าน สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้มีระบบการนำหน่วยกิตสะสมและประสบการณ์การทำงาน มาเทียบคุณวุฒิรับรองมาตรฐานวิชาชีพ พัฒนาระบบการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ที่ชัดเจนและเป็นธรรม โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินที่สะท้อนสมรรถนะจริงของผู้เรียน มีคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญจากหลากหลายภาคส่วนร่วมพิจารณา และสร้างเครื่องมือวัดประเมินที่หลากหลาย เช่น แฟ้มสะสมผลงาน การสัมภาษณ์ และการทดสอบภาคปฏิบัติ มีการจัดทำฐานข้อมูลหน่วยกิตสะสมที่เชื่อมโยงกับระบบรับรองคุณวุฒิวิชาชีพ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำประสบการณ์การทำงานมาเทียบโอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จังหวัดพะเยา

1. ในปีการศึกษา 2567 สถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพะเยา ได้รับทราบแนวทางการดำเนินงานธนาคารหน่วยกิต และอยู่ระหว่างการปรับใช้ให้เหมาะสมกับนักเรียนในกลุ่มที่มีความต้องการ ในปีการศึกษา 2568

2. สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดพะเยา ประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินการระบบการนำหน่วยกิตสะสมและประสบการณ์การทำงาน การประเมินผลการศึกษาผ่านธนาคารหน่วยกิต (Credit bank) ให้กับผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรในสังกัดทราบและปฏิบัติ

3. สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดพะเยา จัดทำโครงการจัดการศึกษาร่วมหลักสูตรอาชีวศึกษาและมัธยมศึกษาตอนปลาย (ทวิศึกษา)

จังหวัดแพร่

สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดแพร่ มีการจัดการเทียบโอนผลการเรียนให้แก่ผู้เรียนที่มีผลการเรียนจากการเรียนวิชาชีพระยะสั้น เพื่อรองรับลงในหลักสูตร ปวช. และ ปวส.

- 2) สถานศึกษามีหลักสูตรที่ตอบสนองต่อความถนัดและความสนใจของผู้เรียน

จังหวัดเชียงราย

สถานศึกษามีการปรับหลักสูตรเพื่อให้ตอบสนองกับความถนัดและความสนใจของผู้เรียน โดยวิทยาลัยต่างๆ มีการจัดหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับทักษะและวิชาชีพที่ตลาดแรงงานต้องการ

จังหวัดน่าน

สถานศึกษามีการพัฒนาหลักสูตรสาระท้องถิ่นสู่การอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นและสิ่งแวดล้อม มีการออกแบบหลักสูตรการเรียนการสอนที่ตอบสนองต่อความถนัดและความสนใจของผู้เรียนอย่างครอบคลุม โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถเลือกเส้นทางการเรียนที่เหมาะสมกับความสามารถและความสนใจของตนเองซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาไปในทิศทางที่เหมาะสมกับตัวเองและเตรียมพร้อมสู่การทำงานในตลาดแรงงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วยหลักสูตรที่หลากหลายที่ช่วยเพิ่มพูนทักษะในด้านต่างๆทั้งด้านวิชาการและทักษะชีวิตเพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสดำเนินชีวิตของตนเองให้เต็มที่ตามความถนัด พัฒนาหลักสูตรที่มีความยืดหยุ่นและหลากหลาย โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบแผนการเรียนของตนเอง มีรายวิชาเลือกที่หลากหลายครอบคลุมทั้งด้านวิชาการ วิชาชีพ และทักษะชีวิต จัดทำระบบที่ปรึกษาทางวิชาการเพื่อช่วยผู้เรียนค้นพบความถนัดและวางแผนการเรียน สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถานประกอบการและชุมชนเพื่อจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์จริง และมีการประเมินผลที่หลากหลายสอดคล้องกับธรรมชาติของแต่ละวิชาและความแตกต่างของผู้เรียน

จังหวัดพะเยา

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ส่งเสริม สนับสนุน สถานศึกษาในสังกัดให้มีการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาที่ยืดหยุ่นตอบสนองต่อความถนัดและความสนใจของผู้เรียน และสอดคล้องกับหลักสูตรระดับท้องถิ่น

2. สถานศึกษามีการออกแบบหลักสูตรให้ตอบสนองต่อความถนัดและความสนใจของผู้เรียน ได้หลายวิธี โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีโอกาสดำเนินชีวิตตามศักยภาพของตนเอง โดยมีการวิเคราะห์ถึงความต้องการของชุมชน ความสนใจของผู้เรียน ตามบริบทสถานศึกษา

3. สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดพะเยา ได้วางแผนร่วมกับงานหลักสูตร งานวัดผล งานทะเบียน และแผนกวิชา โดยการนำหน่วยกิตสะสมประสบการณ์การทำงานมาเทียบคุณวุฒิรับรองมาตรฐานวิชาชีพ

4. สถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดพะเยา ได้ทำบันทึกข้อตกลงกับโรงเรียนแม่ใจวิทยาคม และโรงเรียนดงเจนวิทยาคม จัดการเรียนการสอนห้องเรียนอาชีพ มี 2 สาขา ได้แก่ 1) สาขาช่างเชื่อม 2) สาขาช่างกลโรงงาน โดยนำรายวิชาปรับพื้นฐาน ของแต่ละสาขามาพัฒนาหลักสูตรระยะสั้น และนำผลการเรียนมาเทียบโอนรายวิชาเพื่อเข้าศึกษาต่อในระดับ ปวส. หลักสูตรทวิศึกษาร่วมกับโรงเรียนมัธยมศึกษา ใน 4 สาขาวิชาตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน ได้แก่ สาขาช่างยนต์ สาขาช่างไฟฟ้า สาขาเทคโนโลยีดิจิทัล และสาขาการบัญชี

จังหวัดแพร่

อาชีวศึกษาจังหวัดแพร่ มีการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย ยึดหยุ่นตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและสถานประกอบการ ทั้ง ระดับ ปวช. ปวส. ปริญญาตรี หลักสูตรระยะสั้น หลักสูตรภาคสมทบ

สถานศึกษาได้มีการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อพัฒนาแผนการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และวิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้ ที่มีคุณภาพและมาตรฐาน เหมาะสมและเป็นไปตามสภาพความต้องการ ความถนัดและสอดคล้อง กับสถานการณ์ปัจจุบัน เช่น โครงการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรรายวิชาเลือกเสรี ส่งผลให้สถานศึกษามีหลักสูตรที่สอดคล้องกับผู้เรียน โดยมีหลักสูตรรายวิชาเลือกเสรีทุกแห่ง เช่น วิชาสูงเม่นศึกษา วิชาหม้อฮ่อมสู่สากล วิชาเสรีไทย วิชาปฏิกิริยาโลก

3) การส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนที่มีความสามารถเป็นเลิศ หรือมีความรู้ประสบการณ์ หรือสมรรถนะ ได้รับการเทียบระดับการศึกษา

3.1) มีการสนับสนุนผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการเทียบระดับการศึกษาหรือการได้รับประกาศนียบัตรเพิ่ม เพื่อให้เหมาะสมกับทักษะที่พวกเขามีและสามารถนำไปประกอบอาชีพได้

3.2) สถานศึกษามีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนที่มีความสามารถเป็นเลิศ หรือมีความรู้ ประสบการณ์หรือสมรรถนะในสาขาวิชาชีพต่าง ๆ ได้รับการเทียบระหว่างการศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนด โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถยกระดับความสามารถของตนเองและได้รับการยอมรับในระดับที่เหมาะสมกับความรู้และทักษะที่มีอยู่ ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนเข้าร่วมโครงการต่าง ๆ เช่น นำนานพาะพันธุ์ปัญญา โครงการ Fap Lab และโครงการ Show and Share เพื่อส่งเสริมความเป็นเลิศประสบการณ์และสมรรถนะ และในปัจจุบันยังไม่มีผู้เรียนที่เข้ามาเทียบคุณวุฒิรับรองมาตรฐานวิชาชีพ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้มีการดำเนินงานการเทียบระดับการศึกษา มีการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการประเมินเทียบระดับการศึกษา ซึ่งเป็นวิธีเรียน อีกรูปแบบหนึ่งที่เปิดโอกาสให้ผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์จากการทำงานเข้ารับการประเมินเทียบระดับการศึกษา ทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ คุณธรรม จริยธรรม เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับตัดสินผลการเรียนรู้ให้เท่าระดับการศึกษาระดับใดระดับหนึ่ง หรือสูงกว่าระดับการศึกษาที่ยื่นขอรับการประเมินตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยผู้เข้ารับการประเมินเทียบระดับต้องจัดทำแฟ้มประมวลประสบการณ์ตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้การประเมินเทียบระดับการศึกษา มีติประสบการณ์ พร้อมทั้งเข้ารับการประเมินเชิงประจักษ์ ประกอบการสัมภาษณ์ ครบทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาอาชีพ ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต และด้านการพัฒนาสังคมและชุมชน

3.3) จัดทำแนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการนำ ตัวชี้วัดระหว่างทาง และตัวชี้วัดปลายทางสู่การปฏิบัติ เพื่อให้ครูวิชาการ ครูผู้รับผิดชอบงานหลักสูตรและครูผู้สอนนำไปใช้ปฏิบัติจริงสู่ผู้เรียน จัดอบรมเชิงปฏิบัติการจัดทำโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาและสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นสถานศึกษา ท้องถิ่นสถานศึกษาให้ทันสมัย มีอัตลักษณ์ (Soft Power) สู่การจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 นิเทศติดตามการออกแบบหน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลเพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะในศตวรรษที่ 21 เรียนดี มีความสุข จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (PLC) การออกแบบหน่วยการเรียนรู้การวัดและประเมินผลตามตัวชี้วัดระหว่างทาง และตัวชี้วัดปลายทาง ได้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาที่มีความยืดหยุ่นตามความต้องการของบริบท และความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน

3.4) จัดนิทรรศการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลจากการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ ผลงานของนักเรียนผ่าน งานมหกรรมเปิดบ้านวิชาการ(Symposium) จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (PLC) ผลงานนวัตกรรม/ Best Practice และการขับเคลื่อนงานตามนโยบาย

3.5) มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนที่มีความสามารถเป็นเลิศ ผ่านห้องเรียนพิเศษ SMTE (Science, Math, Technology and Environment) ที่ผู้เรียนได้รับการพัฒนาและส่งเสริมกิจกรรมทางวิชาการ เช่น การเข้าค่ายวิทยาศาสตร์ ศึกษาฐานงาน /ทัศนศึกษา การฝึกงานกับนักวิจัย ทั้งภาครัฐและเอกชน และได้รับการส่งเสริมการทำโครงงานวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์และเทคโนโลยี พร้อมทั้งได้รับการส่งเสริม สนับสนุนให้ไปนำเสนอผลงานทางวิชาการในระดับจังหวัด ระดับภาคและระดับประเทศ นอกจากนี้ยังมีห้องเรียนวิทยาศาสตร์พลังสิบ ห้องเรียน Education Hub เป็นต้น

3.6) สถานศึกษามีการสอนออนไลน์และเทียบระดับการศึกษาให้นักศึกษาที่ฝึกงานต่างประเทศ เช่น เดนมาร์ค และญี่ปุ่น

3.7) สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดแพร่ มีการจัดหารูปแบบการเรียนรู้รายวิชาที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะและสมรรถนะเพื่อรองรับการทดสอบมาตรฐานวิชาชีพ สถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอนในระดับ ปวช. ปวส. และมีการทดสอบมาตรฐานวิชาชีพก่อนจะสำเร็จการศึกษา และมีการวัดผลของผู้เรียนตามสภาพจริงเป็นรายบุคคล ดำเนินการจัดการเรียนการสอนห้องเรียนอาชีพ ร่วมกับโรงเรียนม่วงไข่พิทยาคม โรงเรียนถิ่นโอภาสวิทยา โรงเรียนร่องกวางอนุสรณ์ โรงเรียนกีฬา อบจ.แพร่ (วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนสาขาวิชาการโรงแรมเข้าร่วมการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานกับสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดแพร่

3.8) สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดแพร่ มีการส่งเสริมให้สถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์ให้กับกลุ่มเป้าหมายที่สนใจและมีความรู้ประสบการณ์ให้เข้ารับการเทียบระดับการศึกษา โดยดำเนินการทุกภาคเรียน

3.9) โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในกำกับสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดแพร่ ได้แก่วรรณเจริญราษฎร์ได้จัดทำหลักสูตร ทวิภาคีสาขางานธุรกิจค้าปลีกสมัยใหม่ โดยมีการลงนามบันทึกข้อตกลง MOU กับโรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนาหลักสูตร ทวิภาคี สาขางานธุรกิจค้าปลีกสมัยใหม่ เพื่อส่งเสริมอาชีพและการมีงานทำ ปีการศึกษา ๒๕๖๗ ได้แก่ โรงเรียนบ้านแม่ทราย (คุรุราษฎร์เจริญวิทย์) และโรงเรียนบ้านทุ่งไธ้ง (อภิวังวิทยาลัย)

2. การติดตามผลการขับเคลื่อนนโยบาย

- 1) สถานศึกษาทั้งหมด จำนวน 1,471 แห่ง
- 2) สถานศึกษาที่มีหลักสูตรสถานศึกษาที่ยืดหยุ่นตอบสนองต่อความถนัดและความสนใจของผู้เรียน จำนวน 1,223 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 83.14 (แยกตามสังกัด)

หมายเหตุ การรายงานข้อมูลข้อ 1) – 2) จำแนกตามสังกัด ซึ่งสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดจะรายงานข้อมูลผ่านระบบ e-Inspection

3. ปัญหาอุปสรรค

1) ข้อจำกัดในการดำเนินงานในบางพื้นที่ สถานศึกษาบางแห่งยังไม่สามารถดำเนินการตามนโยบายได้เต็มที่ เนื่องจากขาดทรัพยากรหรือยังไม่พร้อมในด้านการพัฒนา Credit Bank อย่างเต็มรูปแบบ

2) ปัญหาความเข้าใจในการใช้ระบบ ผู้ใช้งานบางคนยังขาดความเข้าใจในระบบ Credit Bank และการเทียบโอนหน่วยกิต ส่งผลให้กระบวนการดำเนินการไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง

3) มีวิชาเฉพาะที่ผู้เรียนมีความสนใจ แต่ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนได้เนื่องจากขาดแคลนบุคลากรและต้องใช้งบประมาณสูง

4) สถานศึกษาที่มีหลักสูตรสถานศึกษาที่ยืดหยุ่นตอบสนองต่อความถนัดและความสนใจของผู้เรียน แต่จากการดำเนินการพบว่า บางสถานศึกษายังขาดครูที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านในเนื้อหาที่ผู้เรียนมีความสนใจ เช่น รายวิชาทางด้านกฎหมาย เมื่อครูเกษียณอายุราชการและจำนวนนักเรียนที่ลดลง จึงไม่สามารถจัดสรรบุคลากรได้จำกัดตามกรอบอัตรากำลัง

5) การดำเนินงานธนาคารหน่วยกิตยังเป็นการดำเนินงานที่ต้องสร้างความรู้ความเข้าใจกับครูและบุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการกำหนดรูปแบบการศึกษาในแต่ละระดับให้ชัดเจน และเชื่อมโยงฐานข้อมูลกับระบบหลายระดับ ขณะนี้ยังมีความชัดเจนจากระดับหน่วยงานต้นสังกัดในการพัฒนาทีมงานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

6) เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้จัดการเรียนการสอนยังไม่ทันสมัย ตามการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนที่ต้องเน้นผู้เรียนให้สามารถปฏิบัติได้จริง

4. ข้อเสนอแนะ

1) ระดับนโยบาย

1.1) ควรมีการสนับสนุนให้สถานศึกษาที่ไม่สามารถดำเนินการตามนโยบายนี้ได้ มีการอบรมและให้ข้อมูลที่ครบถ้วนเกี่ยวกับการใช้ระบบหน่วยกิตสะสม

1.2) ควรสร้างการรับรู้อย่างกว้างขวางแบบบูรณาการไปยังทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดการศึกษารูปแบบธนาคารหน่วยกิต

1.3) กำหนดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการในการสร้างความรู้ความเข้าใจและในทุกระดับ และวางแผนการดำเนินงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2) ระดับส่วนราชการ

2.1) ควรมีการพัฒนาระบบการวัดผลและการรับรองมาตรฐานวิชาชีพให้มีความยืดหยุ่นและรองรับการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วของตลาดแรงงาน

2.2) ควรได้รับการสร้างการรับรู้อย่างกว้างขวางแบบบูรณาการไปยังทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดการศึกษารูปแบบธนาคารหน่วยกิต

2.3) มีหน่วยงานกลางในการประสานสร้างความรู้ความเข้าใจและวางแผนการดำเนินงานในระดับพื้นที่

3) ระดับพื้นที่

3.1) ควรสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาในพื้นที่ต่างๆ เพื่อเพิ่มโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และใช้ประสบการณ์ที่ได้รับในการประกอบอาชีพได้

3.2) ควรได้รับการสร้างการรับรู้อย่างกว้างขวางแบบบูรณาการไปยังทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดการศึกษารูปแบบธนาคารหน่วยกิต

3.3) ควรประชาสัมพันธ์ให้กับสถานศึกษาเครือข่ายในเขตพื้นที่รับบริการผ่านการแนะนำหรือช่องทางอื่น ๆ

5. รูปแบบ แนวทาง หรือนวัตกรรม ที่คิดว่าเป็นต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดี (ถ้ามี)

- ไม่พบแบบอย่างที่ดี

นโยบายที่ 2.6 : พัฒนาทักษะที่ใช้ประโยชน์ได้ในชีวิตจริงของผู้เรียน มีรายได้ระหว่างเรียน จบแล้วมีงานทำ (Learn to Earn)

1. ผลการดำเนินงานการขับเคลื่อนนโยบายฯ

การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทักษะอาชีพมีรายได้ระหว่างเรียน จบแล้วมีงานทำ

นโยบายพัฒนาทักษะที่ใช้ประโยชน์ได้ในชีวิตจริงของผู้เรียน มีรายได้ระหว่างเรียน จบแล้วมีงานทำ (Learn to Earn) มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพัฒนาทักษะที่สามารถนำไปใช้ใน ชีวิตจริงของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถสร้างรายได้ระหว่างการเรียนและมีงานทำหลังจากจบการศึกษา ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ได้มีการขับเคลื่อนนโยบายนี้ผ่านการจัดกิจกรรมฝึกอบรมทักษะอาชีพที่หลากหลาย เช่น การฝึกอบรมทางด้านช่างเทคนิค, การทำอาหาร, การสร้างสรรค์สื่อดิจิทัล, การพัฒนาทักษะภาษา, การฝึกทักษะการบริการลูกค้าและการจัดการธุรกิจส่วนตัว เป็นต้น ในแต่ละพื้นที่มีการดำเนินงานที่แตกต่างกันออกไปตามบริบทของท้องถิ่น เช่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ได้จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับนักเรียน โดยมีการพัฒนาทักษะการทำงานจริงในสถานประกอบการและมีการฝึกงานในองค์กรต่าง ๆ ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงจากการทำงานที่เกี่ยวข้องกับทักษะที่เรียนมา

หน่วยงานทางการศึกษา ดำเนินการขับเคลื่อนด้านการส่งเสริมทักษะอาชีพ โดยการให้สถานศึกษาจัดเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตรหรือเปิดกิจกรรมชุมนุมตามแต่บริบทของโรงเรียน โดยให้จัดลงในโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษานั้น ๆ จัดทำกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่นที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ เศรษฐกิจ ทรัพยากรในท้องถิ่น จัดทำคลังข้อมูลเพื่อการสนับสนุนการเรียนการสอนอาชีพของสถานศึกษา สร้างเครือข่ายกับหน่วยงานภาครัฐ และเอกชนในการส่งเสริมสนับสนุน ให้ความร่วมมือในการจัดศึกษาเพื่อการต่อยอดในระดับที่สูงขึ้น การศึกษาเฉพาะทาง หรือการประกอบอาชีพ กำกับ ติดตาม ดูแล ให้การจัดการศึกษาของสถานศึกษาดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง มีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน ท้องถิ่น ประเทศชาติและทันต่อความเปลี่ยนแปลงของโลก เชื่อมโยงการเรียนในห้องเรียนกับการฝึกประสบการณ์ในสถานประกอบการจริง เพื่อให้ผู้เรียนได้รับทักษะและความรู้ที่ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน นอกจากนี้ยังมีการเปิดโอกาส ให้ผู้เรียน มีรายได้ระหว่างเรียนผ่านการฝึกงานในสถานประกอบการ ช่วยให้ผู้เรียนสามารถแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายในระหว่างการเรียน พร้อมทั้งได้รับประสบการณ์จริงในการทำงาน นอกจากนี้ยังเสริมสร้างความรับผิดชอบ และทักษะในการบริหารจัดการการเงินซึ่งเป็นการเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนสามารถเข้าสู่ตลาดแรงงานได้อย่างมั่นใจ และมีประสิทธิภาพ มีการส่งเสริมพัฒนาทักษะอาชีพทักษะการเป็นผู้ประกอบการให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษาโดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาชีพ หลักสูตรอาชีพระยะสั้น มีวิทยากรท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนและเพิ่มทักษะงานอาชีพให้นักเรียน ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจัดให้มีหลักสูตรให้นักเรียนได้เลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจของตนเองนอกเหนือจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานได้แก่หลักสูตรทวิศึกษา มีเครือข่ายสถานประกอบการในการพัฒนาการจัดการศึกษาในหลักสูตรทวิศึกษาให้นักเรียนได้มีโอกาสในการฝึกทักษะงานอาชีพ สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ มีการจัดกิจกรรม ฝึกอาชีพให้ประชาชนและนักศึกษาการศึกษาจากระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่อาศัยอยู่ในระดับตำบล ประกอบด้วยกลุ่มเป้าหมายผู้ด้อย พลาด ขาดโอกาส ให้ได้รับการพัฒนาสมรรถนะและทักษะในการประกอบอาชีพเพื่อการมีรายได้ มีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยใช้หลักสูตรการพัฒนาทักษะอาชีพระยะสั้น เพื่อให้ผู้ผ่านการฝึกอาชีพได้รับความรู้ สามารถนำไปประกอบอาชีพ สร้างอาชีพ พัฒนาอาชีพ เพิ่มรายได้ มีคุณภาพชีวิตที่ดี ต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น สร้างมูลค่าเพิ่ม และพัฒนาสู่วิสาหกิจชุมชน นอกจากนี้ยังเน้นการจัดการศึกษาที่ยึดพื้นที่เป็นฐานในการพัฒนา (Area – based Development) ใช้หลักสูตรอาชีพเป็นฐาน (Career – Based Education) ในหลักสูตร 5 กลุ่มอาชีพ ได้แก่

หลักสูตรกลุ่มอาชีพด้านเกษตรกรรม หลักสูตรกลุ่มอาชีพด้านอุตสาหกรรม หลักสูตรกลุ่มอาชีพด้านพาณิชยกรรมและบริการ หลักสูตรกลุ่มอาชีพด้านความคิดสร้างสรรค์ และหลักสูตรกลุ่มอาชีพเฉพาะทาง ตลอดจนเน้นหลักสูตรการพัฒนาอาชีพ Up – skill Re – skill และ New – skill ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และตลาดแรงงาน การดำเนินการของสถานศึกษาที่สามารถสร้างรายได้ ได้แก่ ด้านการเกษตร ปลูกผักปลอดสารพิษ เลี้ยงไก่ไข่ เลี้ยงปลา ภูมิปัญญาของท้องถิ่นสู่วิชาชีพ เช่น งานฝีมือผ้าปัก ด้านธุรกิจร้านค้าแฟรนไชส์ การปักผ้าเขียนเทียน ช่างปูน แกะสลักหัวเรือ ดอกไม้ใบตอง ทอผ้า ช่างซ่อมมุ้งลวด พลังงานทางเลือก ผ้าปักชนเผ่า เครื่องเงิน เป็นต้น

สถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาขีดความสามารถของนักเรียน นักศึกษา ให้สามารถนำความรู้ ทักษะวิชาชีพ เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ เชิงพาณิชย์ให้มีความพร้อมที่จะเริ่มต้นประกอบธุรกิจของตนเอง หรือต่อยอดธุรกิจเดิม โดยเริ่มจากการอบรมเขียนแผนธุรกิจ การศึกษาดูงานในสถานประกอบการ เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ และความสนใจในการประกอบธุรกิจในอนาคต ตลอดจนศึกษาแนวทาง วิธีการ เพื่อเป็นการเพิ่มสมรรถภาพทางด้านความรู้และทักษะของนักเรียน นักศึกษา ซึ่งปัจจุบันมีนักเรียน นักศึกษา ประกอบธุรกิจหารายได้ระหว่างเรียนอย่างต่อเนื่องในทุก ๆ ปีการศึกษา ได้แก่ ธุรกิจครัวเทคนิค และธุรกิจข้าวไข่เจียว

หน่วยงานทางการศึกษา ดำเนินการตามที่รัฐบาลมีนโยบายจัดให้มีการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้ โดยให้ความสำคัญทั้งการศึกษา ในระบบและการศึกษาทางเลือกไปพร้อมกัน ในห้องศักรภาค ประชาสังคม ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนทั่วไปมีโอกาสร่วมจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและทั่วถึง ซึ่งจะครอบคลุมผู้เรียนทุกระดับทุกประเภท รวมถึงเด็กพิการและเด็กด้อยโอกาสจะได้มีความรู้และทักษะแห่งโลกยุคใหม่ควบคู่กันไป โดยเฉพาะทักษะการอ่าน การเขียนและการคิด เพื่อให้มีความพร้อมเข้าสู่การศึกษาระดับสูงขึ้นและโลกของการทำงาน และนโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ที่เห็นความสำคัญในการน้อมนำพระบรมราโชบาย ด้านการศึกษามาเป็นหลักในการสร้างผู้เรียน ให้เป็นคนดี และพัฒนาให้เป็นคนเก่งสู่การปฏิบัติอย่างรูปธรรม มุ่งหวังให้ผู้เรียนทุกช่วงวัย ได้รับการพัฒนาในทุกมิติ ทั้งในโอกาสความเท่าเทียม ความเสมอภาค คุณภาพ และสมรรถนะที่สำคัญจำเป็นตามบริบทของประเทศและสังคมโลก โดยเน้นให้ผู้เรียน เรียนดี มีความสุข ใช้หลักการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาจากทุกภาคส่วนในการขับเคลื่อนนโยบายลดภาระครูและบุคลากรทางการศึกษา ลดภาระนักเรียนและผู้ปกครอง ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้และมีรายได้ระหว่างเรียน จบแล้วมีงาน (Learn to Earn) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้จัดสรรงบประมาณให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อดำเนินโครงการส่งเสริมการมีรายได้ให้แก่ นักเรียน (ทุนแรงงาน) ประจำปี พ.ศ.2568 โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป หรือกำลังจะจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปี ได้มีโอกาสทำงานที่เหมาะสม ในหน่วยงานราชการช่วงปิดภาคเรียนฤดูร้อน เพื่อให้ นักเรียนได้นำรายได้จากการทำงานไปใช้เป็นทุนการศึกษา ชี้อุปกรณ์การเรียน รวมทั้งแบ่งเบาภาระของผู้ปกครอง

สถานศึกษาสามารถจัดแผนการเรียน/ห้องเรียนและจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา และการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร (รายวิชาพื้นฐาน/รายวิชาเพิ่มเติม/กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน/โครงการ/กิจกรรม) เพื่อเสริมสร้างทักษะอาชีพ ศักยภาพและคุณลักษณะของผู้เรียนตามความถนัด ความสนใจ จบแล้วมีทักษะที่จำเป็นในการศึกษาต่อ/ การประกอบอาชีพในอนาคต/ การมีรายได้ระหว่างเรียน จบแล้วมีงานทำ (Learn to Earn) ที่สอดคล้องกับตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ในรายวิชาพื้นฐาน โดยเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพ ซึ่งมีมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถและทักษะในการปฏิบัติงาน และประกอบอาชีพโดยตรง นอกจากนี้ยังมีการจัดเสริมทักษะอาชีพในรายวิชาเพิ่มเติม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ความ

แตกต่างของอาชีพ ความรู้และทักษะที่ต้องมีในการประกอบอาชีพ และเพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสสำรวจ ค้นพบ ความถนัด ความสนใจของตนเองและวางแผนการศึกษาสู่อาชีพ หรือออกไปประกอบอาชีพได้

สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัด ได้ดำเนินโครงการศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการอาชีวศึกษา เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีทักษะการเป็นผู้ประกอบการ และสามารถนำไปประกอบอาชีพได้ในอนาคต ผู้เรียน จะต้องเข้ารับการบ่มเพาะ โดยการอบรมเขียนแผนธุรกิจ การศึกษาดูงานในสถานประกอบการ ดำเนินธุรกิจ และสรุปผลการดำเนินธุรกิจ ซึ่งผู้เรียนจะได้รับการพัฒนาทักษะการเป็นผู้ประกอบการ อีกทั้ง ประสบการณ์ ตรงจากการเข้าร่วมโครงการศูนย์บ่มเพาะผู้ประกอบการ การสร้างความร่วมมือด้านอาชีวศึกษาระหว่าง สถานศึกษาในสาธารณรัฐประชาชนจีนกับประเทศไทย เช่น วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ ได้ลงนามบันทึกข้อตกลง ความร่วมมือ (MOU) กับสมาพันธ์ความร่วมมือนานาชาติจีนหลู สาธารณรัฐประชาชนจีน , การสร้างความ ร่วมมือด้านการจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษา ตามโครงการพัฒนาเยาวชนหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนใน ระบบทวิภาคี (ญี่ปุ่น) กับสถาบันพัฒนาชีวิตสู่ความยั่งยืน AIU เพื่อพัฒนาทักษะความรู้พื้นฐานวิชาชีพของ ผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยการคัดเลือกนักเรียนเพื่อรับโควตาเข้าศึกษาต่อในวิทยาลัยเทคนิค แพร่ แผนกที่จะนำร่อง คือ แผนกช่างไฟฟ้า ช่างยนต์ ช่างอิเล็กทรอนิกส์ และช่างกลโรงงาน เพื่อต่อเนื่องไป ฝึกงาน ณ ประเทศญี่ปุ่น หลังสำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส. 2) ตามโครงการ ฝึกงานเทคนิคที่ประเทศญี่ปุ่น โดยมีทุนการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ

ดำเนินการขับเคลื่อนนโยบายฯ ผู้เรียนเรียนรู้ และมีรายได้ระหว่างเรียน จบแล้วมีงานทำ (Learn to Earn) ด้วยการจัดการศึกษาระดับวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาสมรรถนะกำลังคนระดับเทคนิค โดยมุ่งเน้นการผลิตและพัฒนาากำลังคนในสาขาที่มีความจำเป็นเร่งด่วน ที่ตรงความต้องการของตลาดแรงงาน สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ โดยเน้นรูปแบบการเรียนรู้สู่ การปฏิบัติ เพื่อสร้างทักษะอาชีพและทักษะชีวิต ให้ผู้สำเร็จ การศึกษาอาชีวศึกษามีความพร้อมในการเข้าสู่ อาชีพได้ทันต่อความต้องการกำลังคนของประเทศ และอยู่ร่วมกัน ในสังคมได้อย่างมีความสุข

2. การติดตามผลการขับเคลื่อนนโยบายฯ

- 1) มีผู้เรียนที่ได้รับการพัฒนาด้านการสร้างทักษะอาชีพ จำนวน 197,105 คน
- 2) มีผู้เรียนที่ได้รับการพัฒนาด้านการสร้างทักษะอาชีพและมีรายได้ระหว่างเรียน (คน) จำนวน 104,038 คน (เทียบกับจำนวนผู้เรียนที่ได้รับการพัฒนาด้านการสร้างทักษะอาชีพทั้งหมด)
- 3) มีผู้เรียนที่ได้รับการพัฒนาด้านการสร้างทักษะอาชีพ เรียนจบแล้วมีงานทำ (คน) จำนวน - คน (เทียบกับจำนวนผู้เรียนที่ได้รับการพัฒนาด้านการสร้างทักษะอาชีพทั้งหมด)

หมายเหตุ การรายงานข้อมูลข้อ 1) – 3) จำแนกตามสังกัด ซึ่งจะรายงานข้อมูลผ่านระบบ e-Inspection

3. ปัญหาอุปสรรค

1) ปัญหาด้านการเชื่อมโยงการฝึกงานกับสถานประกอบการ สถานประกอบการบางแห่งไม่สามารถรองรับการฝึกงานจากผู้เรียนได้ เนื่องจากข้อจำกัดด้านจำนวนที่สามารถรับผู้ฝึกงานได้หรือบางสถานที่ ไม่พร้อมในการให้การฝึกงานที่มีคุณภาพ โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกลหรือพื้นที่ชนบทที่ขาดแคลนโอกาสในการ เข้าถึงธุรกิจและการฝึกทักษะที่เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน

2) ปัญหาด้านการพัฒนาทักษะที่ตรงกับความต้องการของตลาด หลักสูตรการฝึกอบรมและการพัฒนาทักษะบางครั้งไม่สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของตลาดแรงงาน เช่น ทักษะการใช้เทคโนโลยี ดิจิทัลในยุคปัจจุบันหรือทักษะในด้านการบริการลูกค้า ซึ่งยังไม่ถูกพัฒนาในบางสถานศึกษา

3) ความเข้าใจที่ไม่เท่ากันในพื้นที่ต่าง ๆ บางพื้นที่ยังขาดความเข้าใจในเรื่องของนโยบายพัฒนาทักษะที่ใช้ประโยชน์ได้ในชีวิตจริงของผู้เรียน ทำให้การดำเนินงานอาจไม่ได้รับความร่วมมือจากครูหรือผู้ปกครองในบางกรณี

4) ขาดพื้นที่แสดงสินค้า ส่งเสริมทักษะอาชีพ และการมีรายได้ระหว่างเรียน (Learn to Earn) ในรูปแบบต่าง ๆ ที่เป็นศูนย์กระจายสินค้า

5) งบประมาณสนับสนุนโครงการในการยกระดับการมีรายได้ระหว่างเรียนที่มั่นคงยั่งยืน

6) นักเรียน นักศึกษา เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว มุ่งเรียนต่อในระดับสูงขึ้น และมีบางส่วนไปประกอบอาชีพอื่นไม่ได้ทำธุรกิจตามแผนของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง

7) การเรียนรู้งานอาชีพของนักเรียนเป็นการเรียนรู้ระยะสั้นไม่มีความต่อเนื่องจึงทำให้เกิดความชำนาญในอาชีพนั้นๆ

8) สำหรับนักเรียนที่ไม่ได้ศึกษาต่อเมื่อสำเร็จการศึกษาไปแล้วนักเรียนไม่มีต้นทุนในการต่อยอดในการประกอบอาชีพจึงไปประกอบอาชีพรับจ้างทำการเกษตรตามอาชีพเดิมของครอบครัว

9) ด้านงบประมาณมีจำนวนจำกัด ไม่สามารถนำไปใช้พัฒนาครู และส่งเสริมสนับสนุนครูได้เท่าที่ควร หากในโอกาสต่อไปได้รับการสนับสนุนงบประมาณเพิ่มมากขึ้นจะทำให้สามารถพัฒนาครูที่สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ แต่ยังไม่มีความทักษะทางด้านงานอาชีพ หรือไม่ได้สำเร็จด้านสาขาอาชีพ มาให้มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ได้มากยิ่งขึ้น

10) ควรมีการพัฒนาหลักสูตรให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและความต้องการของตลาดแรงงานอย่างสม่ำเสมอ โดยสามารถทำงานร่วมกับภาคธุรกิจในการออกแบบหลักสูตรที่ตอบโจทย์ทักษะที่จำเป็น

11) ผู้เรียนมีความสนใจเข้ารับการพัฒนาเป็นจำนวนมาก แต่เนื่องด้วยโครงการมีงบประมาณจำกัด จึงทำให้รับผู้เข้าร่วมโครงการได้น้อย

12) บริบทของสถานศึกษาในโรงเรียนบางแห่งไม่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติจริงได้ในระดับประถมศึกษา จึงทำให้ผู้เรียนไม่ได้รับการส่งเสริมอย่างแท้จริง ในส่วนของระดับมัธยมศึกษา คือด้านการโยกย้ายบุคลากรที่สอนทำให้ขาดความต่อเนื่อง และการไม่ได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษาอย่างแท้จริง

13) ผู้เรียนส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาที่อยู่ในวัยแรงงานอยู่แล้ว และมีอาชีพรองรับ จึงไม่ได้สนใจในด้านการพัฒนาทักษะอาชีพที่มีรายได้ระหว่างเรียน

4. ข้อเสนอแนะ

1) ระดับนโยบาย

1.1) ควรมีการพัฒนาหลักสูตรการฝึกทักษะอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยให้ความสำคัญในการพัฒนาทักษะที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงและเพิ่มโอกาสในการสร้างรายได้ระหว่างเรียน ควรปรับหลักสูตรให้ยืดหยุ่นตามบริบทของแต่ละท้องถิ่น และให้ความสำคัญกับการฝึกอบรมที่ช่วยสร้างอาชีพและรายได้ในช่วงเวลาของการศึกษา

1.2) ส่งเสริมและผลักดันให้มียุทธศาสตร์สนับสนุนหลักสูตรสถานศึกษาอิงพื้นที่ที่สามารถสร้างรายได้ระหว่างเรียน

1.3) บรรจุแนวคิด Future Skill & Learn to Earn เป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์การศึกษา ระดับประเทศ

1.4) สนับสนุนงบประมาณและทรัพยากรเพิ่มเติมให้แก่สถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดีในด้านการพัฒนา Soft Power ทางวัฒนธรรม

1.5) ควรมีนโยบายและแผนงาน ที่ชัดเจนส่งเสริมสนับสนุนโรงเรียนที่เปิดการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เปิดรายวิชาเพิ่มเติมด้านงานอาชีพ

1.6) ส่งเสริมความร่วมมือกับภาคเอกชน มีการร่วมในการให้ความรู้และทักษะแก่นักเรียน รวมถึงการรับนักเรียนเข้าฝึกงานหรือทำงาน

1.7) สร้างเครือข่ายความร่วมมือ ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจ สถาบันการศึกษา หน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน เพื่อแลกเปลี่ยนทรัพยากร ความรู้ และประสบการณ์ ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างระบบนิเวศน์ของผู้ประกอบการให้แข็งแกร่งยิ่งขึ้น

2) ระดับส่วนราชการ

2.1) ควรเพิ่มการสร้างความร่วมมือกับสถานประกอบการในท้องถิ่นให้มากขึ้น เพื่อให้สามารถจัดการฝึกงานและฝึกทักษะในสถานประกอบการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถตอบโจทย์ความต้องการของตลาดแรงงานได้มากขึ้น. นอกจากนี้ยังควรมีการจัดการอบรมที่สอดคล้องกับทักษะที่ต้องการในโลกของการทำงาน และปรับปรุงเทคโนโลยีการฝึกอบรมให้เข้ากับยุคดิจิทัลเพื่อเพิ่มโอกาสในการพัฒนาทักษะของผู้เรียน

2.2) จัดสรรงบประมาณและบุคลากรสนับสนุนโรงเรียนที่ดำเนินโครงการพัฒนาทักษะอาชีพ

2.3) ส่งเสริมให้มีหลักสูตรอบรมพัฒนาครูด้านการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการทักษะอาชีพและ Soft Power

2.4) ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านการตลาดและการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของนักเรียน

2.5) การจัดทำคู่มือและแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจน เพื่อให้สถานศึกษาสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

2.6) ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถในการทำงานอิสระ หรือการเป็นผู้ประกอบการ เช่น การให้คำปรึกษาด้านการเริ่มต้นธุรกิจ หรือจัดอบรมเกี่ยวกับการสร้างธุรกิจของตนเอง

3) ระดับพื้นที่

3.1) ควรสนับสนุนและสร้างความเข้าใจให้กับสถานศึกษาในพื้นที่ต่าง ๆ โดยเฉพาะพื้นที่ห่างไกลให้มีความเข้าใจและร่วมมือในการพัฒนาทักษะการทำงานจริง โดยการเชื่อมโยงการศึกษากับการทำงานในตลาดแรงงาน. นอกจากนี้ยังควรสนับสนุนการสร้างเครือข่ายระหว่างโรงเรียน สถานประกอบการ และหน่วยงานด้านการศึกษา เพื่อเพิ่มโอกาสในการฝึกงานและการพัฒนาทักษะอาชีพ

3.2) ขยายผลขับเคลื่อนการเสริมสร้างทักษะที่จำเป็นแห่งอนาคต (Future Skill) และการมีรายได้ระหว่างเรียนด้วยการจัดตั้งศูนย์กลางจำหน่ายสินค้า จัดพื้นที่แสดงสินค้า ส่งเสริมให้มีรายได้

3.3) สนับสนุนการจัดตั้งเครือข่ายโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดีในด้านการพัฒนาอาชีพ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้

3.4) ร่วมมือกับภาคเอกชนและชุมชนในการสนับสนุนการฝึกงานและช่องทางตลาดให้กับนักเรียน

3.5) จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้ครอบคลุมทั้งด้านทฤษฎีและปฏิบัติ โดยเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมและทรัพยากรท้องถิ่น

3.6) หน่วยงานต้นสังกัดควรสนับสนุนงบประมาณเพิ่มให้สถานศึกษาทุกปี เพื่อเป็นการสร้างแรงบันดาลใจให้นักเรียน นักศึกษา

3.7) สำรวจความต้องการของตลาดแรงงานในพื้นที่ เพื่อให้สามารถออกแบบกิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานได้อย่างเหมาะสม

5. รูปแบบ แนวทาง หรือนวัตกรรม ที่คิดว่าเป็นต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดี (ถ้ามี)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอำนาจ

ใช้แนวทาง SPARK 3 วิ “เชิงรุก” (LOOK) Model

- โรงเรียนบ่อเกลือ มีกิจกรรมเสริมหลักสูตร วิชาเลือกเสรี การส่งเสริมอาชีพผลิตภัณฑ์จากเกลือ การทำสปา ร้านกาแฟ และรีสอร์ท

- โรงเรียนสา การสร้างผลิตภัณฑ์ตะกร้าจากพลาสติก งานศิลปะจากวัสดุธรรมชาติ และแกะสลักหัวเรือเมืองน่าน

- โรงเรียนมัธยมป่ากลาง การสร้างผลิตภัณฑ์จากผ้าเขียนเทียน

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดน่าน

- กาแฟดอยภูแว ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอเฉลิมพระเกียรติ

- ผลิตภัณฑ์กลุ่มทอผ้าบ้านพะเยา ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอเวียงสา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่

ดำเนินงานส่งเสริม การสร้าง จัดทำ หรือพัฒนานวัตกรรม ของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ตามจุดเน้น PRE เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการสร้างทักษะสู่การมีอาชีพหรือรายได้ระหว่างเรียนของผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่ ด้วยจุดเน้น PRE

นโยบายที่ 2.7 : จัดให้มีอาหารสำหรับนักเรียน เพื่อแก้ปัญหาภาวะทุพโภชนาการ

1. ผลการดำเนินงานการขับเคลื่อนนโยบายฯ

สถานศึกษาดำเนินการจัดหาอาหารตามหลักโภชนาการให้กับนักเรียน

สถานศึกษาทุกแห่งในพื้นที่ได้ดำเนินการจัดหาอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการให้กับนักเรียนตามหลักโภชนาการ เพื่อแก้ไขปัญหาภาวะทุพโภชนาการ โดยมีการดำเนินงานดังนี้:

1) การจัดสำรับอาหารกลางวันให้นักเรียนโดยใช้โปรแกรม **Thai School Lunch** และระบบ **Kid Diary** เพื่อบันทึกการเจริญเติบโตของนักเรียน (ระบบบันทึกข้อมูลที่ช่วยคัดกรองการพัฒนาการเด็ก) ส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษาในการขับเคลื่อนโครงการอาหารกลางวัน ให้ดำเนินงานตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 อย่างเคร่งครัด สร้างเสริมทักษะ ความรู้ ให้กับผู้รับผิดชอบงานสุขภาพของสถานศึกษาซึ่งสอดคล้องในการดำเนินโครงการอาหารกลางวัน เพื่อแก้ปัญหาเด็กที่มีภาวะทุพโภชนาการในสถานศึกษา มีแนวทาง การตรวจสอบการดำเนินโครงการอาหารกลางวัน ของโรงเรียนโดยมีการติดตามตรวจสอบทุกปีงบประมาณจากหน่วยตรวจสอบภายในและนิเทศ กำกับ ติดตาม การดำเนินงานสถานศึกษาที่ได้รับจัดสรรงบประมาณจากกองทุนอาหารกลางวันโครงการสร้างความเท่าเทียมด้านโภชนาการสำหรับนักเรียนที่มีภาวะทุพโภชนาการอย่างสม่ำเสมอ

2) มีการอบรมให้ความรู้แก่ครูผู้รับผิดชอบโครงการอาหารกลางวันและโครงการอาหารเสริม (นมโรงเรียน) เพื่อให้สามารถดำเนินการได้อย่างถูกต้อง

3) ส่งเสริมการใช้วัตถุดิบจากโครงการอาหารกลางวันของกองทุนและหน่วยงานภายนอก เช่น โครงการ **อาหารกลางวันในโรงเรียน** และ **โครงการอายิโนะโมะโต๊ะ** เพื่อการเสริมโภชนาการที่ดีให้แก่ นักเรียน

4) สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาไม่มีงบประมาณสนับสนุนสำหรับอาหารกลางวันให้กับผู้เรียนแต่ละสถานศึกษาจึงได้ส่งเสริมให้มีการดูแลโรงอาหารที่แม่ค่านำมาจำหน่ายได้มีมาตรฐานที่เข้มงวดในเรื่องความสะอาดถูกหลักอนามัยและส่งเสริมสุขภาพของนักเรียนอย่างเต็มที่ โดยการสนับสนุนให้มีการจัดหาแหล่งอาหารที่มีคุณภาพในราคาที่เหมาะสมและสามารถเข้าถึงได้แม้ว่าจะไม่มีงบประมาณสนับสนุนอาหารกลางวันจากหน่วยงานต้นสังกัดแต่ละสถานศึกษายังคงมั่นในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาทางด้านการเรียนและสุขภาพของผู้เรียนอย่างดีที่สุด

5) หน่วยงานทางการศึกษา ได้ประชาสัมพันธ์ให้สถานศึกษาทราบถึงแนวทางการใช้จ่ายเงิน และหลักเกณฑ์วิธีการจัดสรรงบประมาณกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อสนับสนุนและช่วยเหลือภาวะทุพโภชนาการของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา ตามโครงการสร้างความเท่าเทียมด้านโภชนาการสำหรับนักเรียนที่มีภาวะทุพโภชนาการ และโครงการสร้างมูลค่าเพิ่มผลผลิตกับชุมชนและภาคีเครือข่ายเพื่ออาหารนักเรียนในโรงเรียน ตามแผนปฏิบัติการ ประจำปีบัญชี 2568 ของกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา ผ่านระบบ **School lunch System** มีโรงเรียนในสังกัดได้ส่งคำขอรับการสนับสนุนโครงการสร้างความเท่าเทียมด้านโภชนาการสำหรับนักเรียนที่มีภาวะทุพโภชนาการ เพื่อให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานพิจารณาอนุมัติจัดสรรงบประมาณต่อไป

6) หน่วยงานทางการศึกษาดำเนินการส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาในสังกัด จัดหาผู้ประกอบการที่มีคุณลักษณะเหมาะสมโดยยึดหลักความสะอาด ถูกหลักสุขาภิบาล มีการจัดการดูแลและควบคุมให้อาหารสะอาดปลอดภัยจากเชื้อโรค พยาธิ และสารเคมีที่มีพิษ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประทานอาหารที่สะอาด มีคุณภาพ และถูกหลักโภชนาการ

7) หน่วยงานทางการศึกษา ได้จัดทำโครงการนิเทศความพร้อมเปิดภาคเรียน โครงการนี้เป็น การบูรณาการแต่งตั้งคณะกรรมการทุกกลุ่มที่เกี่ยวข้อง ซึ่งคณะกรรมการชุดนี้ประกอบด้วยผู้แทนกลุ่มส่งเสริม ได้ออกติดตาม เน้นย้ำเรื่องการจัดอาหารกลางวันให้ถูกต้องตามหลักโภชนาการ และสอบถามการได้รับจัดสรร อาหารกลางวัน ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการ แนวทางวิธีการแก้ไขปัญหาของโรงเรียน โรงเรียนในสังกัดทุก โรงเรียน

2. ปัญหาอุปสรรค

- 1) การขาดแคลนงบประมาณในการดำเนินโครงการอาหารกลางวันในบางโรงเรียน ทำให้ไม่สามารถจัดหาอาหารที่มีคุณภาพได้ครบถ้วนตามมาตรฐาน
- 2) การขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน โดยเฉพาะในโรงเรียนที่มีการโยกย้ายหรือเปลี่ยนแปลงบุคลากร
- 3) วัตถุดิบบางประเภทมีราคาสูงขึ้นและอาจมีคุณภาพต่ำ ส่งผลกระทบต่อการจัดสำหรับอาหาร
- 4) การจัดสำหรับอาหารตามโปรแกรม Thai School Lunch บางครั้งไม่ค่อยมีผักและผลไม้ ตามที่โปรแกรมระบุไว้ต้องใช้ผักและผลไม้ตามฤดูกาลในการปรับเปลี่ยน
- 5) งบประมาณไม่เพียงพอในการออกติดตามโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน
- 6) โรงเรียนได้รับงบประมาณจากองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นล่าช้า

3. ข้อเสนอแนะ

1) ระดับนโยบาย

ควรเพิ่มงบประมาณให้สอดคล้องกับราคาวัตถุดิบที่เพิ่มสูงขึ้น และเพื่อสนับสนุนการ ดำเนินการในระยะยาว และสนับสนุนงบประมาณค่าอาหารกลางวันสำหรับเด็กตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับ มัธยมศึกษา

2) ระดับส่วนราชการ

ควรให้ความรู้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดอาหารกลางวันโดยการจัดอบรมเพิ่มเติมเพื่อ เสริมสร้างทักษะและความรู้ที่จำเป็น

3) ระดับพื้นที่

3.1) ควรให้โรงเรียนในพื้นที่ที่มีความขาดแคลนงบประมาณและทรัพยากรได้รับการ สนับสนุนอย่างเพียงพอเพื่อให้สามารถดำเนินโครงการอาหารกลางวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.2) แจ้งกำชับให้โรงเรียนทุกโรงในสังกัดดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน ให้เป็นไป ตามระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

3.3) สร้างความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน การใช้โปรแกรม ระบบแนะนำสำหรับอาหารกลางวันสำหรับโรงเรียนแบบอัตโนมัติ (Thai School Lunch) เพื่อให้การ ดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันเป็นไปตามหลักโภชนาการที่ดี เหมาะสมกับช่วงวัย

3.4) ประสานการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4. รูปแบบ แนวทาง หรือนวัตกรรม ที่คิดว่าเป็นต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดี (ถ้ามี)

- ไม่พบแบบอย่างที่ดี

นโยบายที่ 2.8 : ส่งเสริมให้มีกระบวนการสร้างความปลอดภัยให้กับผู้เรียน

1. ผลการดำเนินงานการขับเคลื่อนนโยบายฯ

1) สถานศึกษามีและใช้ระบบดูแลความปลอดภัยและภัยทุกรูปแบบให้กับผู้เรียน

สถานศึกษาในสังกัดได้ดำเนินการจัดระบบดูแลความปลอดภัยให้กับผู้เรียน รวมถึงการติดตั้งกล้องวงจรปิด (CCTV) และการจัดทำแผนเผชิญเหตุที่ครอบคลุมภัยพิบัติต่างๆ เช่น ไฟไหม้ น้ำท่วม และแผ่นดินไหว เพื่อรับมือกับสถานการณ์ที่ไม่คาดคิด พร้อมทั้งสร้างการรับรู้ให้กับนักเรียนและบุคลากรผ่านกิจกรรมต่างๆ เช่น โครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัยเสถียร และอบายมุข

สถานศึกษาทุกแห่งในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดำเนินการคัดกรอง รวบรวมข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนเป็นรายบุคคล ใช้กิจกรรมเยี่ยมบ้าน 100% โดยครูประจำชั้นเรียนและนำข้อมูลมาคัดกรอง จำแนกเป็นกลุ่มเพื่อวางแผนช่วยเหลือ พัฒนาอย่างเป็นระบบทุกกลุ่ม นักเรียนกลุ่มปกติ จัดกิจกรรมดำเนินการพัฒนาส่งเสริม เช่น กิจกรรมส่งเสริมความเป็นเลิศด้านวิชาการ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมชุมนุม นักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา ดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนา ส่งเสริม เช่น การสอนซ่อมเสริม การดูแลเป็นพิเศษจากครูและเพื่อนในชั้นเรียน (เพื่อนช่วยเพื่อน) กิจกรรมจิตอาสา กิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรมเชิงบวก กิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิต (ให้นักเรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น) และการส่งต่อหน่วยงานภายนอก กรณีที่นักเรียนต้องได้รับการช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน จัดทำกิจกรรมด้านการป้องกัน เช่น ขอเชิญตำรวจ (ครูแดร์) บุคลากรโรงพยาบาล เจ้าหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ฯลฯ มาให้ความรู้แก่นักเรียน ครูและบุคลากรในโรงเรียน มีภาคีเครือข่ายในการดำเนินงานดูแลความปลอดภัยให้กับนักเรียน เช่น ผู้ปกครอง ชุมชน ตำรวจ โรงพยาบาล มีกิจกรรมดูแลความปลอดภัยได้แก่ กิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการ SAFE สถานศึกษาปลอดภัย 4 ภัยพึงระวัง กิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการ SAFE นักเรียนปลอดภัย ด้วยวิชาชีพ กิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาเครือข่ายระบบความปลอดภัย รถรับ – ส่งนักเรียน กิจกรรมค่ายเยาวชนป้องกันหมอกควัน PM 2.5 และไฟฟ้าและกิจกรรมเฝ้าระวังนักเรียนประสบภัย

ความปลอดภัยด้านสุขภาพสถานศึกษามีห้องพยาบาลที่จัดให้มียาและเวชภัณฑ์ไว้สำหรับนักเรียนนักศึกษาที่เจ็บป่วยหรือได้รับอุบัติเหตุในสถานศึกษาและในช่วงการระบาดของโรคสถานศึกษาได้มีมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดเช่นการตรวจคัดกรองนักเรียนและบุคลากรทางการศึกษาการจัดให้มีจุดล้างมือการใช้หน้ากากอนามัยและการจัดระเบียบการเว้นระยะห่างทางสังคมเพื่อคุ้มครองสุขภาพของทุกคนในสถานศึกษา ปัญหาสุขภาพจิตของนักเรียนนักศึกษาสถานศึกษามีครูที่ปรึกษาและมีการจัดตั้ง TO BE NUMBER ONE ให้คำปรึกษาด้านต่างๆโดยผู้เรียนสามารถขอคำปรึกษาและการช่วยเหลือในเรื่องสุขภาพจิตเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่เปิดกว้างและให้การสนับสนุนทางจิตใจแก่ผู้เรียน

การป้องกันอุบัติเหตุภายในสถานศึกษาสถานศึกษามีการดูแลความปลอดภัยในทุกพื้นที่โดยมีการติดตั้งอุปกรณ์ความปลอดภัยและการฝึกอบรมให้กับผู้เรียนและบุคลากรเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุ เช่น การใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลเป็นการบูรณาการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงานโครงการขับเคลื่อนปลอดภัยโครงการเยาวชนรุ่นใหม่มีใบขับขี่การณรงค์ใส่หมวกกันน็อกและการกวดขันวินัยจราจร การพัฒนาความรู้ด้านความปลอดภัยสถานศึกษามีการจัดฝึกอบรมและกิจกรรมเสริมความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยในหลายด้านรวมทั้งการฝึกทักษะในการป้องกันและรับมือกับสถานการณ์ฉุกเฉินเพื่อให้ผู้เรียนและบุคลากรมีความรู้ความเข้าใจและสามารถดูแลความปลอดภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพเช่นการอบรมดับเพลิงและการฝึกซ้อมอพยพหนีไฟ

ความปลอดภัยทางกายภาพ มีระบบแสงส่องสว่างในอาคารนอกอาคารและพื้นที่ต่าง ๆ ภายในสถานศึกษารวมถึงได้ติดตั้งกล้องวงจรปิดทุกอาคารพื้นที่ที่เป็นจุดอับ ได้แก่ ตรวจสอบและบำรุงรักษา

อาคารสถานที่ สภาพอาคาร ห้องเรียน สนามกีฬา และอุปกรณ์ต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ เพื่อป้องกันอุบัติเหตุ ที่อาจเกิดจากโครงสร้างที่ชำรุดหรือเสื่อมสภาพ สร้างสุขภาวะและความปลอดภัยด้านสุขภาพ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสุขอนามัยที่ดี เช่น การจัดพื้นที่ล้างมือ การให้ความรู้เกี่ยวกับการรักษาความสะอาด และการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันโรคติดเชื้อ จัดให้มีระบบดูแล ฝ้าระวังและเตือนภัย สร้างความร่วมมือกับหน่วยงาน ความปลอดภัยในพื้นที่ รวมทั้งฝ้าระวัง และประเมินสถานการณ์ความปลอดภัย ประสานงานกับหน่วยงาน ท้องถิ่น เช่น สถานีตำรวจ โรงพยาบาล สำนักงานสาธารณสุข เพื่อให้ความช่วยเหลือในกรณีฉุกเฉินและการจัด อบรมด้านความปลอดภัย

จัดทำโครงการส่งเสริมการขับเคลื่อนระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและความปลอดภัยใน สถานศึกษา และโครงการสถานศึกษาปลอดภัย (Safety School) เพื่อให้สถานศึกษาทุกแห่งในสังกัดดำเนินงานระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยกลุ่มเป้าหมายคือ สถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา และ นักเรียน เพื่อให้ทุกคนได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างทั่วถึง และดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน การนำนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มุ่งมั่นในการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ เป็น “การศึกษา ขั้นพื้นฐานวิถีใหม่ วิถีคุณภาพ” มุ่งเน้นความปลอดภัยในสถานศึกษา ส่งเสริมโอกาสทาง การศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียม และบริหารจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมุ่งเน้นพัฒนาระบบ และกลไกในการดูแล ความปลอดภัยให้แก่ผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา และสถานศึกษา ด้วยการ บริหารจัดการตามมาตรการ 3 ป ได้แก่ ป้องกัน ปลุกฝัง และปราบปราม

2) สถานศึกษามีแผนเผชิญเหตุ กระบวนการ แนวทางส่งเสริมสร้างการรับรู้ และการซักซ้อม สร้างความปลอดภัยให้กับผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา

2.1) สถานศึกษาได้จัดทำแผนเผชิญเหตุที่ครอบคลุมภัยทั้ง 4 กลุ่ม ได้แก่ ภัยจากธรรมชาติ ภัยจากอุบัติเหตุ ภัยจากอาชญากรรม และภัยจากโรคระบาด โดยมีการซ้อมแผนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ทั้ง ผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาทุกคนสามารถปฏิบัติกรได้อย่างถูกต้องในสถานการณ์ฉุกเฉิน

2.2) บริหารจัดการตามมาตรการ 3 ป ได้แก่ ป้องกัน ปลุกฝัง และปราบปราม จัดทำแผน เสริมสร้างและแผนเผชิญเหตุเพื่อความปลอดภัยสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติในการสร้างความ ปลอดภัยในสถานศึกษา 4 กลุ่มภัย โดยมีการประเมินความเสี่ยงภัยที่อาจเกิดขึ้น วิเคราะห์และนำมา จัดลำดับความเสี่ยง และใช้มาตรการด้านการป้องกัน การปลุกฝังและการปราบปราม ในการป้องกันไม่ให้เกิด เหตุที่ไม่ปลอดภัยหรือเหตุที่เป็นอันตรายจากภัยคุกคามต่อนักเรียน ครูและบุคลากรในโรงเรียน และสร้างความ มั่นใจ ความเชื่อมั่นให้กับนักเรียน ผู้ปกครอง และประชาชน จัดโครงการกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เพื่อ พัฒนาทักษะชีวิต ขับขี่ปลอดภัยสร้างวินัยจราจรและโทษพิษภัยยาเสพติด ภัยใต้ ชมรม TO BE NUMBER ONE เพื่อให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงความปลอดภัยในการใช้ชีวิตทุกด้าน

2.3) สถานศึกษามีการชี้แจงแผนเผชิญเหตุให้กับนักเรียน ครูและบุคลากรในโรงเรียนให้ทราบ มีการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจและซักซ้อมการเผชิญเหตุให้กับนักเรียนครู บุคลากรในสถานศึกษาในการ เผชิญเหตุจากความปลอดภัยต่าง ๆ เช่น ขอเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาให้ความรู้ เป็นวิทยากรสาธิต และ จัดกิจกรรมซ้อมแผนเผชิญเหตุ ดำเนินศูนย์บริหารความสุขและความปลอดภัยโดยแต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์ บริหารความสุขและความปลอดภัย มีคู่มือศูนย์บริหารความสุขและความปลอดภัย มีการรายงานเหตุพื้นที่ผ่าน เว็บไซต์สำนักงาน เข้าร่วมประชุมรายงานความปลอดภัยในสถานศึกษา กับเครือข่ายความปลอดภัย สมาคม พัฒนาศักยภาพชุมชน ตำรวจภูธร

2.4) สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษามีการขับเคลื่อนการสร้าง การรับรู้ สร้างความปลอดภัยให้กับผู้เรียน ครูและบุคลากร โดยได้ดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

เช่น โครงการขับเคลื่อนอย่างปลอดภัยใส่ใจกฎจราจร โครงการสุขภาพดีชีวิที่มีสุข โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เพศศึกษา โครงการส่งเสริมการเรียนรู้ป้องกันปัญหาเสพติด ใส่ใจสุขภาพป้องกันภาวะเครียดและซึมเศร้า โครงการอบรมยุวภาคาต หลักสูตรพื้นฐานยุวภาคาต และโครงการส่งเสริมทักษะด้านความปลอดภัย เป็นต้น

๒.๕) ส่งเสริมให้สถานศึกษาประเมินความเสี่ยงภัยภายในและภายนอก มีแผนงาน/มาตรการ/กิจกรรมในการสร้างความตระหนักรู้หรือทักษะในการรับมือด้านความปลอดภัยทุกรูปแบบ มีการดำเนินการตามแผนอย่างเป็นระบบ ผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความรู้และทักษะการเอาตัวรอดจากภัยเฉพาะหน้าและรองรับภัยคุกคามทุกรูปแบบที่อาจเกิดขึ้น โดยใช้มาตรการด้านการป้องกันปลุกฝังและปราบปราม ตลอดจนสร้างความมั่นใจและความเชื่อมั่นให้กับนักเรียน ผู้ปกครอง และประชาชน

2. การติดตามผลการขับเคลื่อนนโยบายฯ

1) จำนวนสถานศึกษาทั้งหมด จำนวน 1,471 แห่ง
2) สถานศึกษาได้ดำเนินการตามนโยบายส่งเสริมให้มีกระบวนการสร้างความปลอดภัยให้กับผู้เรียน โดยจำแนกดังนี้

2.1) มีสถานศึกษาที่มีและใช้ระบบดูแลความปลอดภัยและภัยทุกรูปแบบ จำนวน 1,471 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 100 (เทียบกับจำนวนสถานศึกษาทั้งหมดที่ได้ดำเนินการตามนโยบายส่งเสริมให้มีกระบวนการสร้างความปลอดภัยให้กับผู้เรียน)

2.2) มีสถานศึกษาที่มีแผนเผชิญเหตุ กระบวนการแนวทางส่งเสริมสร้างการรับรู้ และการซักซ้อมสร้างความปลอดภัย จำนวน 1,440 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 97.89 (เทียบกับจำนวนสถานศึกษาทั้งหมดที่ได้ดำเนินการตามนโยบายส่งเสริมให้มีกระบวนการสร้างความปลอดภัยให้กับผู้เรียน)

หมายเหตุ การรายงานข้อมูลข้อ 1) – 2) จำแนกตามสังกัด ซึ่งจะรายงานข้อมูลผ่านระบบ e-Inspection

3. ปัญหาอุปสรรค

1) ปัญหาด้านการประสานงานและการฝึกอบรม บางสถานศึกษาประสบปัญหาในการประสานงานกับเครือข่ายต่างๆ สำหรับการฝึกอบรม โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกลที่ไม่สามารถเข้าถึงการอบรมได้ในเวลาที่กำหนด นอกจากนี้ยังมีปัญหาด้านการใช้เทคโนโลยีในการเฝ้าระวังและการติดตามเหตุการณ์

2) ขาดงบประมาณในการสนับสนุนจัดซื้อกล้องวงจรปิดและจัดจ้างผู้ทำหน้าที่รักษาความปลอดภัย

3) เด็กที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลหรือถิ่นทุรกันดาร อาจจะไม่ได้รับความช่วยเหลือได้ทันท่วงทีเมื่อเผชิญเหตุความไม่ปลอดภัยต่อนักเรียน

4) ความเข้าใจของผู้เรียน คณะครู และบุคลากรทางการศึกษา เข้าใจวิธีการและรู้จักการซ้อมแผนรับมือภัยต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นในสถานศึกษาหรือภาวะฉุกเฉิน

5) ความรวดเร็วในการการรายงานเหตุความไม่ปลอดภัยที่เกิดขึ้นกับนักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา เนื่องจากความชัดเจนและรายละเอียดของเหตุทำให้การรายงานเหตุที่บางครั้งเกิดการรายงานล่าช้า

6) ปัญหาด้านเทคโนโลยีและความปลอดภัยออนไลน์ ในยุคดิจิทัลการดูแลความปลอดภัยไม่ได้จำกัดแค่ในโลกจริงเท่านั้น แต่ยังต้องรวมถึงความปลอดภัยในโลกออนไลน์ด้วย โดยเฉพาะการป้องกันการกลั่นแกล้งทางอินเทอร์เน็ต (Cyberbullying) หรือการใช้สื่อออนไลน์ในทางที่ไม่เหมาะสม ซึ่งอาจทำให้เกิดปัญหาในด้านจิตใจและสุขภาพของนักเรียน นักศึกษา

4. ข้อเสนอแนะ

1) ระดับนโยบาย

1.1) ควรเพิ่มการสนับสนุนในการพัฒนาเทคโนโลยีด้านการเฝ้าระวังภัยคุกคามให้มีความครอบคลุมและทันสมัย โดยเฉพาะในด้านการติดตั้งระบบเทคโนโลยีที่สามารถตรวจจับและเตือนภัยได้ในเวลาที่เหมาะสม

1.2) กำหนดนโยบายความปลอดภัยในสถานศึกษาให้เป็นมาตรฐานระดับประเทศ

1.3) การกำหนดมาตรฐานความปลอดภัยที่ชัดเจนจัดทำมาตรฐานความปลอดภัยในสถานศึกษา ภาครัฐควรกำหนดมาตรฐานความปลอดภัยที่ครอบคลุมทั้งด้านกายภาพ จิตใจ และความปลอดภัยออนไลน์ เช่น การจัดทำกฎระเบียบที่ชัดเจนเกี่ยวกับการป้องกันการกลั่นแกล้ง การจัดการกับอุบัติเหตุ หรือการให้การสนับสนุนด้านสุขภาพจิต

1.4) จัดสรรงบประมาณสำหรับพัฒนาสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยในสถานศึกษา

1.5) สนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรและการอบรมครูเกี่ยวกับมาตรการความปลอดภัย

1.6) ส่งเสริม สนับสนุนการทำงานในระดับพื้นที่ให้มากขึ้น เช่น ลดขั้นตอนการดำเนินงาน การเพิ่มงบประมาณในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ประสบเหตุ เช่น เพลิงไหม้ ดินถล่ม หรือประสบภัยธรรมชาติ เพื่อให้สามารถดูแลช่วยเหลือได้อย่างเต็มรูปแบบมากยิ่งขึ้น

2) ระดับส่วนราชการ

2.1) ควรพัฒนาโปรแกรมการฝึกอบรมที่สามารถเข้าถึงได้อย่างทั่วถึงทั้งในรูปแบบออนไลน์และออฟไลน์ รวมถึงการเพิ่มความยืดหยุ่นในการจัดการฝึกอบรมให้เหมาะสมกับแต่ละพื้นที่

2.2) ควรจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานด้านความปลอดภัยในสถานศึกษาให้ครบทุกโรง เพื่อให้การดำเนินงานด้านความปลอดภัยครอบคลุมทั้ง 4 กลุ่มภัย

2.3) กำชับให้ผู้อำนวยการโรงเรียนในสังกัดให้ถือปฏิบัติตามมาตรการกำกับติดตามและรายงานเหตุความไม่ปลอดภัย ของนักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาอย่างเคร่งครัด เพื่อให้การช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาความไม่ปลอดภัยของนักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษามีประสิทธิภาพสูงสุด ทันทีที่มีความชัดเจนในการปฏิบัติ

2.4) จัดให้มีครูผู้รับผิดชอบงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนหรือเจ้าหน้าที่ที่ปรึกษา เพื่อกำกับ ติดตามใกล้ชิด พร้อมช่วยเหลือนักเรียนทันทีเมื่อเกิดเหตุความไม่ปลอดภัย

2.5) สร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน ในการสร้างความปลอดภัยให้กับผู้เรียน

2.6) ให้โรงเรียนกำชับ เน้นย้ำให้พ่อแม่ผู้ปกครองดูแลเรื่องความปลอดภัยเด็กนักเรียนอย่างใกล้ชิด

2.7) กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานด้านความปลอดภัยของสถานศึกษา

2.8) พัฒนาระบบแจ้งเตือนภัยและการรับมือกับเหตุฉุกเฉินภายในสถานศึกษา

2.9) ประสานงานกับหน่วยงานด้านสาธารณสุข ตำรวจ และหน่วยกู้ภัย เพื่อสนับสนุนความปลอดภัยของนักเรียน

2.10) จัดให้มีโครงการฝึกอบรมครู บุคลากร และนักเรียนเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุ และภัยคุกคามต่าง ๆ

2.11) การกำหนดและจัดทำมาตรฐานความปลอดภัย การพัฒนามาตรฐานความปลอดภัย ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงศึกษาธิการ (สช.), กระทรวงสาธารณสุข (สธ.), และกระทรวงแรงงาน

(ม.ร.) ควรกำหนดมาตรฐานความปลอดภัยในโรงเรียน ทั้งในด้านกายภาพ จิตใจ และความปลอดภัยออนไลน์ เพื่อให้โรงเรียนมีแนวทางที่ชัดเจนในการปฏิบัติ

2.12) การสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยในสถานศึกษา ส่วนราชการควรสนับสนุนการสร้างวัฒนธรรมการให้ความสำคัญกับความปลอดภัยในทุกระดับ โดยการส่งเสริมให้นักเรียน นักศึกษา ครู และผู้ปกครองร่วมกันสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย และเคารพสิทธิของผู้อื่น

3) ระดับพื้นที่

3.1) ควรเพิ่มประสิทธิภาพในการติดตั้งระบบรักษาความปลอดภัยและให้มีการฝึกอบรมเกี่ยวกับการจัดการภัยคุกคามให้ครอบคลุมทุกสถานการณ์ โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงสูง

3.2) สถานศึกษาควรจัดทำแผนป้องกันอุบัติเหตุและอาชญากรรมในบริเวณสถานศึกษา

3.3) สร้างระบบเฝ้าระวังและติดตามความปลอดภัยของนักเรียนทั้งภายในและนอกสถานศึกษา

3.4) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรท้องถิ่นในการดูแลความปลอดภัยของนักเรียน

3.5) พัฒนาสภาพแวดล้อมทางกายภาพของสถานให้เอื้อต่อความปลอดภัย เช่น การติดตั้งกล้องวงจรปิด ไฟส่องสว่าง และรั้วรอบขอบชิด

3.6) การลงพื้นที่กรณีเกิดเหตุความไม่ปลอดภัยที่เกิดขึ้น ต้องมีความรวดเร็วและรายงานให้กับผู้บังคับบัญชาให้รวดเร็วมากยิ่งขึ้น

3.7) จัดทำมาตรการป้องกันและแก้ไขให้ทันต่อการเกิดภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทุกรูปแบบ และปฏิบัติตามมาตรการป้องกันแก้ไขอย่างเป็นระบบและเป็นรูปธรรม

3.8) สร้างกลุ่มดูแลความปลอดภัย ก่อตั้งกลุ่มหรือคณะกรรมการที่ประกอบด้วยนักเรียน นักศึกษา ครู ผู้ปกครอง และตัวแทนชุมชน เพื่อร่วมกันเฝ้าระวังและจัดการปัญหาความปลอดภัยที่อาจเกิดขึ้นในสถานศึกษา เช่น การแก้ไขปัญหาการกลั่นแกล้ง การดูแลนักเรียนที่มีความเสี่ยง

3.9) การเสริมสร้างความรู้การเผยแพร่ข้อมูลความปลอดภัย สถานศึกษาและหน่วยงานท้องถิ่นสามารถใช้สื่อท้องถิ่น เช่น วิทยุชุมชน, ป้ายประกาศ หรือโซเชียลมีเดียท้องถิ่นในการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิในการได้รับการปกป้องจากอันตรายต่างๆ และวิธีการรักษาความปลอดภัยในชีวิตประจำวัน

5. รูปแบบ แนวทาง หรือนวัตกรรม ที่คิดว่าเป็นต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดี (ถ้ามี)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3

1. โรงเรียนบ้านเทอดไทย อ.แม่ฟ้าหลวง จ.เชียงราย มีศูนย์การเรียนรู้ด้านความปลอดภัย โดยเป็นโรงเรียนต้นแบบการดำเนินงานด้านความปลอดภัยให้กับผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา ของ สพป.เชียงราย เขต 3

2. โรงเรียนบ้านกอง อ.แม่จัน จ.เชียงราย ได้รับรางวัล โรงเรียนต้นแบบด้านการป้องกันโรคจากสิ่งแวดล้อม “อากาศสดใส อาหารปลอดภัย ใส่ใจทุกอาคาร” ระดับดีเด่น จากกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

3. โรงเรียนบ้านป่าเปา-ป่าซางน้อย อ.แม่จัน จ.เชียงราย ได้รับรางวัล โรงเรียนต้นแบบด้านการป้องกันโรคจากสิ่งแวดล้อม “อากาศสดใส อาหารปลอดภัย ใส่ใจทุกอาคาร” ระดับดี จากกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาในสังกัด ทุกแห่งดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและความปลอดภัยรอบด้านในโรงเรียน ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ (1) การป้องกันภัยที่เกิดจากการใช้ความรุนแรงของมนุษย์ (Unhealthiness) (2) การป้องกันภัยที่เกิดจากอุบัติเหตุ (Accident) (3) การป้องกันภัยที่เกิดจากการถูกละเมิดสิทธิ (Right) และ (4) การป้องกันภัยที่เกิดจากผลกระทบต่อสุขภาพทางกายและจิตใจ (Unhealthiness) เพื่อให้นักเรียนได้รับการดูแล เสริมสร้างทักษะชีวิต และโรงเรียนมีความปลอดภัย โดยได้จัดทำโครงการการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และความปลอดภัยในสถานศึกษา ประกอบด้วยกิจกรรม ได้แก่ การเยี่ยมบ้านนักเรียน การเสริมสร้างความปลอดภัยรอบด้านในสถานศึกษา การคัดเลือกสถานศึกษาเพื่อรับรางวัลระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การคัดเลือกสถานศึกษาปลอดภัยของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา การทบทวนแผนเผชิญเหตุความปลอดภัยสถานศึกษา และมีรูปแบบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เสริมสร้างระบบและกลไกในการดูแลความปลอดภัยนักเรียนด้วยระบบมาตรฐานความปลอดภัย “SAFE - D Student Model”

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

ปี พ.ศ. 2567 โรงเรียนแม่ลาววิทยาคม ประสบเหตุภัยพิบัติแผ่นดินไหว ขนาด 6.3 ริกเตอร์ ส่งผลให้โรงเรียน นักเรียน รวมถึงประชาชนในพื้นที่อำเภอแม่ลาวและพื้นที่ใกล้เคียงได้รับผลกระทบทั้งชีวิตและทรัพย์สินจำนวนมาก โรงเรียนแม่ลาววิทยาคมจึงได้กำหนดกรอบหลักสูตรท้องถิ่นเรื่องแผ่นดินไหวขึ้น เพื่อให้ความรู้ภัยแผ่นดินไหว ครอบคลุมเนื้อหาสาระที่นักเรียนต้องมีความรู้ ทักษะ และจิตสำนึกในการเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติแผ่นดินไหว มีจิตอาสาดูแลช่วยเหลือผู้อื่นได้

กรอบหลักสูตรท้องถิ่น แผ่นดินไหว ปรับปรุงขึ้นจากกรอบสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งได้เรียบเรียงขึ้นให้สถานศึกษาใช้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2559 จนถึงปัจจุบัน อีกทั้ง ได้บูรณาการกับการจัดทำแผนเผชิญเหตุภัยแผ่นดินไหว และซักซ้อมแผนเผชิญเหตุเป็นประจำปี

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 1

นวัตกรรม “PHRAE MODEL” เป็นการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 1 ซึ่งเป็นวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศที่จัดทำขึ้นเพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนและส่งเสริมพัฒนาตามศักยภาพนักเรียนให้มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเสมอภาคและโอกาสทางการศึกษา ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน เพื่อให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้นักเรียนมีภูมิคุ้มกันทางจิตใจและมีคุณภาพชีวิตที่ดี และเพื่อให้นักเรียนมีทักษะในการดำรงชีวิตและรอดพ้นจากสภาวะวิกฤติต่างๆ ได้อย่างปลอดภัย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแพร่

ส่งเสริมให้มีกระบวนการสร้างความปลอดภัยให้กับผู้เรียน โดยจัดโครงการขับเคลื่อนความปลอดภัยและความสุขของผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 โดยใช้แนวคิด SPM SAFETY MODEL

ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดแพร่

จากการดำเนินการขับเคลื่อนตามนโยบายฯ ส่งผลให้สถานศึกษาได้รับรางวัล ดังนี้

- รางวัลระดับทอง การคัดเลือกให้เป็นสถานศึกษา "เสริมสร้างความสุขและความปลอดภัยที่เป็นเลิศ (The Best Happiness and Safety Practice)" ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

- รางวัล สถานศึกษาปลอดภัย ประจำปี พ.ศ. 2567 ปีที่ 4 ติดต่อกัน จากกรมสวัสดิการและ
คุ้มครองแรงงาน

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอเมืองแพร่

ได้เป็นแบบอย่างให้กับหน่วยงานร่วมสังกัดในการร่วมกิจกรรมสถานศึกษาปลอดภัย ของ
กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กองความปลอดภัยแรงงาน ได้รับรางวัลเกียรติบัตรสถานศึกษาปลอดภัย ปี
ที่ 4

นโยบายที่ 2.9 : สร้างโอกาสให้คนทุกช่วงวัย เข้าถึงการศึกษาและการฝึกอบรมอย่างเท่าเทียมและมีคุณภาพตั้งแต่การศึกษาปฐมวัยจนถึงการศึกษาด้านชีวิต พร้อมการพัฒนาทักษะ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การอ่าน การคิดวิเคราะห์ อย่างมีเหตุผล, และทักษะอาชีพที่จำเป็นแห่งอนาคต (Future Skill) และการเตรียมความพร้อมเพื่อการประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากล (PISA)

1. ผลการดำเนินงานการขับเคลื่อนนโยบายฯ

1) นักเรียน/ผู้เรียนเข้าถึงการศึกษาและการฝึกอบรมตามช่วงวัยได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

1.1) หน่วยงานในพื้นที่ได้มีการส่งเสริมให้เกิดการเข้าถึงการศึกษาอย่างทั่วถึง ได้แก่ การดำเนินโครงการเรียนร่วม การจัดการศึกษาทางเลือก ศูนย์การเรียนรู้ตลอดชีวิต และการเรียนอาชีวศึกษาแบบทวิภาคี มีการจัดระบบเรียนรู้ที่เน้นเรียนได้ ทุกที่ ทุกเวลา พร้อมจัดการเรียนการสอนสำหรับผู้ขาดโอกาส หรือหลุดจากระบบการศึกษา

1.2) ขยายโอกาสทางการศึกษาโดยการพัฒนากระบวนการเรียนรู้แบบเปิด (Open Learning) และการศึกษาออนไลน์ เพื่อให้ผู้เรียนในทุกพื้นที่สามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้สะดวกขึ้น เพิ่มทุนการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาส กลุ่มชาติพันธุ์ และผู้พิการ จัดทำโครงการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้สามารถจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับบริบทของนักเรียนในแต่ละพื้นที่ มีการฝึกอบรมต่างๆที่มีความหลากหลายไม่ว่าจะเป็นหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นสำหรับผู้เรียนที่ต้องการเพิ่มทักษะใหม่หรือหลักสูตรการพัฒนาทักษะทางเทคนิคสำหรับนักเรียนนักศึกษาที่ต้องการเสริมสร้างความสามารถในสายอาชีพ การสนับสนุนสำหรับผู้เรียนมีความจำเป็นต้องการพิเศษโดยสถานศึกษาให้การสนับสนุนการเรียนการสอนที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนมีความจำเป็นและความต้องการพิเศษหรือผู้เรียนพิการที่มีความท้าทายทางการเรียนรู้ เพื่อให้สามารถเข้าถึงการศึกษาหรือฝึกอบรมได้อย่างเท่าเทียมและไม่มีข้อจำกัด การสร้างโอกาสให้กับผู้ด้อยโอกาสอยู่ในถิ่นทุรกันดารโดยสถานศึกษามุ่งเน้นให้ผู้เรียนทุกคนมีโอกาสเท่าเทียมในการพัฒนาทักษะและความรู้โดยใช้เทคโนโลยีการศึกษาที่ทันสมัยและการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพสูง

1.3) การสร้างโอกาสให้คนทุกช่วงวัย เข้าถึงการศึกษาและการฝึกอบรมอย่างเท่าเทียม และมีคุณภาพตั้งแต่การศึกษาปฐมวัยจนถึงการศึกษาด้านชีวิต พร้อมการพัฒนาทักษะคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การอ่าน การคิดวิเคราะห์ อย่างมีเหตุผล

1.4) สถานศึกษาได้มีการส่งเสริม สนับสนุนให้นักเรียนกลุ่มเป้าหมายใช้ระบบ PISA Style Online Testing เพื่อพัฒนาทักษะการฝึกทำแบบทดสอบผ่านระบบเทคโนโลยี ส่งเสริม สนับสนุนให้นักเรียนกลุ่มเป้าหมายใช้แบบฝึกทักษะการแก้ปัญหาตามแนวทางประเมิน PISA

1.5) หน่วยงานทางการศึกษาได้ส่งเสริม สนับสนุน ให้สถานศึกษาจัดการเรียนรู้บูรณาการ STEM, STEAM ให้กับผู้เรียน เช่น โรงเรียนศูนย์วิทยาศาสตร์พลัส และโรงเรียนเครือข่าย และส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศของผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาและสถานศึกษาตามโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล (World – Class Standard School)

1.6) สถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษา ดำเนินกิจกรรมภายใต้นโยบาย การศึกษาที่มีคุณภาพ (Quality education) เพื่อเป็นการส่งเสริมความรู้และทักษะต่าง ๆ อาทิ ทักษะการคิดวิเคราะห์ โดยพื้นฐานเป็นการส่งเสริมให้มีความสามารถทางการอ่านออกเขียนได้และทักษะคณิตศาสตร์ และคำนึงถึงกระบวนการศึกษาซึ่งรวมถึงหลักสูตรการเรียนการสอน โครงสร้างพื้นฐานโรงเรียน สภาพแวดล้อมของห้องเรียน อุปกรณ์และเครื่องมือทางการศึกษาที่นักเรียน นักศึกษาของเราจะเข้าถึงการศึกษาและการฝึกอบรมตามช่วงวัยได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

2) นักเรียน/ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทักษะอาชีพที่จำเป็นแห่งอนาคต (Future Skill) เหมาะสมตามช่วงวัย

2.1) สถาบันอาชีวศึกษา ได้บูรณาการหลักสูตรการเรียนรู้ทักษะอาชีพเข้ากับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเน้นทักษะที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของตลาดแรงงาน เช่น AI, Data Science, Coding, Internet of Things (IoT) และ Green Technology พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและภาคเอกชนในการฝึกอบรมและฝึกงานให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะจริงในสถานประกอบการ จัดอบรมวิชาชีพระยะสั้นโดยมุ่งเน้นการพัฒนาและยกระดับทักษะให้กับกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลาย การอบรมดำเนินการภายใต้แนวทาง New Skill: การเรียนรู้ทักษะใหม่เพื่อเพิ่มโอกาสในการประกอบอาชีพ Up Skill: การพัฒนาทักษะในสายอาชีพเดิมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถ Re Skill: การทบทวนและปรับปรุงทักษะให้ทันสมัยสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

2.2) กำหนดการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมเช่นในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนอาจใช้การจัดกิจกรรมแบบบูรณาการ โดยให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมร่วมกับรายวิชาอื่นๆ ให้เหมาะสม หรืออาจจัดเป็นกิจกรรมเพิ่มเติมก็ได้ ทั้งนี้อยู่ในดุลยพินิจของโรงเรียน

2.3) นักเรียนได้รับการพัฒนาทักษะอาชีพที่จำเป็นแห่งอนาคต(Future Skill) เหมาะสมตามช่วงวัย โดยนักเรียนได้รับการพัฒนาด้านอาชีพให้มุ่งสู่การมีอาชีพที่มั่นคงและสามารถหารายได้ระหว่างเรียนและสามารถหาเลี้ยงชีพได้ในอนาคต

2.4) ดำเนินการบูรณาการทักษะแห่งอนาคตเข้าสู่หลักสูตรการศึกษาในทุกระดับ พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้และความสามารถในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาทักษะแห่งอนาคตในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา สถานประกอบการ และหน่วยงานต่างๆ เพื่อสร้างโอกาสในการเรียนรู้และการฝึกปฏิบัติจริงจัดกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาทักษะแห่งอนาคต ตามแผนปฏิบัติการ เช่น โครงการฝึกอบรม โครงการประกวด และโครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

3) การเตรียมความพร้อมเพื่อการประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากล (Program for International Student Assessment : PISA)

3.1) การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา

- ครูได้รับการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการสอนในทั้ง 3 ด้านของ PISA ได้แก่ การอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์

- ดำเนินการอบรมในรูปแบบ PISA On Demand และ PISA Style Online Testing

- ครูมีการนำแนวทางการสอนเชิงบูรณาการ และการวัดผลตามแนวทาง PISA ไปใช้จริงในห้องเรียน พร้อมจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสมรรถนะของผู้เรียน

- ส่งเสริมให้ครูใช้เครื่องมือดิจิทัลในการวัดสมรรถนะ เช่น Kahoot, Google Form แบบปรับคะแนนอัตโนมัติ

3.2) การเตรียมความพร้อมของนักเรียน

- นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 และ 3 ได้รับการฝึกฝนจากชุดพัฒนาความฉลาดรู้ (17 เล่ม) ทั้งแบบเรียนในห้องเรียนและแบบออนไลน์

- มีการใช้ข้อสอบจำลองแบบ PISA และกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ เช่น ค่ายวิชาการ, การแข่งขัน PISA Gamification Challenge, และ Project-Based Learning

- นักเรียนทุกกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมการทดสอบในระบบออนไลน์ เช่น PISA STYLE ONLINE TESTING อย่างน้อย 3 ครั้ง โดยมีอัตราการเข้าร่วมเกือบ 100%

3.3) การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและสื่อการเรียนรู้

- มีการพัฒนาและใช้แพลตฟอร์มดิจิทัล เช่น Kahoot, Google Form และคลังข้อสอบออนไลน์ เพื่อช่วยประเมินและเสริมทักษะนักเรียน

- โรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนเข้าถึงแหล่งเรียนรู้และแบบฝึกทักษะออนไลน์ได้ตลอดเวลา

3.4) การขับเคลื่อนระดับสถานศึกษา

- มีการแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนระดับเขตพื้นที่และโรงเรียน และจัดตั้ง ครูแกนนำครอบคลุมทั้ง 3 โดเมนของ PISA

- โรงเรียนมีแผนการขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อเตรียมความพร้อมรับการประเมินระดับนานาชาติอย่างเป็นรูปธรรม

- การนิเทศและติดตามผลอย่างใกล้ชิดในรูปแบบ On Site และออนไลน์ โดยใช้เครื่องมืออย่าง Google Sheets และการศึกษาร่วมกัน (Lesson Study)

2. การติดตามผลการขับเคลื่อนนโยบายฯ

1) สถานศึกษาทั้งหมด จำนวน 409 แห่ง

2) สถานศึกษาที่ส่งเสริมการประเมินความฉลาดรู้ตามแนวทางการประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากล (Program for International Student Assessment : PISA) จำนวน 301 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 73.59 (แยกตามสังกัด)

หมายเหตุ การรายงานข้อมูลข้อ 1) – 2) จำแนกตามสังกัด ซึ่งสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดจะรายงานข้อมูลผ่านระบบ e-Inspection

3. ปัญหาอุปสรรค

1) ขาดครูที่มีความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะ Future Skill โดยเฉพาะ Coding และเทคโนโลยีสารสนเทศ

2) โรงเรียนในพื้นที่ห่างไกลหรือโรงเรียนขนาดเล็กอาจประสบปัญหาขาดแคลนเครื่องมือและอุปกรณ์เทคโนโลยีที่จำเป็นต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการประเมินตามแนวทาง PISA

3) การประเมินสมรรถนะนักเรียนแนว PISA ยังไม่ทั่วถึง และไม่มีแนวปฏิบัติกลางอย่างชัดเจน

4) บางหน่วยงานยังไม่มีฐานข้อมูลผู้เรียนที่ครบถ้วน ทำให้ไม่สามารถวิเคราะห์แนวโน้มผลสัมฤทธิ์ได้แม่นยำ

5) ครูผู้สอนมีภาระงานด้านการสอนและการบริหารจัดการอื่น ๆ ทำให้มีเวลาในการเตรียมการจัดกิจกรรมเสริมทักษะตามแนวทาง PISA ได้ไม่เพียงพอ

6) โรงเรียนบางแห่งยังขาดแคลนสื่อการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับแนวทางการประเมิน PISA โดยเฉพาะสื่อที่ช่วยเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์ในด้านการอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์

4. ข้อเสนอแนะ

1) ระดับนโยบาย

1.1) กระทรวงศึกษาธิการควรจัดทำนโยบายส่งเสริมทักษะดิจิทัลและวิทยาศาสตร์ที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่

1.2) เพิ่มการสนับสนุนครูผู้สอนด้าน Coding, Data Science และ Design Thinking อย่างจริงจัง

1.3) ควรกำหนดแนวทางประเมิน PISA ให้ชัดเจนและนำไปใช้เป็นเครื่องมือพัฒนาคุณภาพการศึกษาในเชิงระบบ

1.4) จัดสรรงบประมาณเพิ่มเติมเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีและอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงให้ครอบคลุมทุกโรงเรียน

1.5) พัฒนานโยบายส่งเสริมการฝึกอบรมครูให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสอนและการประเมินตามแนวทาง PISA

1.6) ต้นสังกัดควรให้การสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานทุกปีอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาทักษะให้กับนักเรียนและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร

2) ระดับส่วนราชการ

1.1) สนับสนุนการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ดิจิทัล เช่น ศูนย์ STEM, Coding Lab, AI Learning Center ในระดับเขตพื้นที่

1.2) เพิ่มการอบรมพัฒนาครูในด้าน PISA-based learning และการประเมินตามสมรรถนะ

1.3) จัดงบประมาณสนับสนุนกิจกรรมอาชีพสำหรับนักเรียนในระบบนอกเวลา และนอกระบบ

1.4) พัฒนาแพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์ที่สามารถเข้าถึงได้ง่ายและส่งเสริมการเรียนรู้ตามมาตรฐานสากล

1.5) หน่วยงานราชการอื่นที่เกี่ยวข้องควรมีส่วนร่วมในการจัดทำโครงการ

1.6) ควรมีการปรับชุดพัฒนาความฉลาดรู้ด้านการอ่านวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ให้เหมาะสมกับ

3) ระดับพื้นที่

3.1) สำนักงานเขตพื้นที่ควรบูรณาการความร่วมมือกับสถานศึกษา และท้องถิ่นในการพัฒนาหลักสูตรที่เน้นอาชีพในอนาคต

3.2) ใช้ระบบสารสนเทศการศึกษาท้องถิ่นเพื่อการติดตามผู้เรียนที่หลุดจากระบบ

3.3) ส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นร่วมกับชุมชน เพื่อเชื่อมโยงการเรียนรู้กับทักษะในชีวิตจริง

5. รูปแบบ แนวทาง หรือนวัตกรรม ที่คิดว่าเป็นต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดี (ถ้ามี)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

การขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ไปสู่การปฏิบัติของกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 “องค์กรส่งเสริมการเรียนรู้อย่างมีความสุข” ด้วยรูปแบบ 365 Model มีเป้าหมายสำคัญในการพัฒนานักเรียนให้มีสมรรถนะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 เป็นผู้มีความรู้ที่พึงประสงค์ เรียนดี มีความสุข ครุมีสมรรถนะและทักษะในการจัดการเรียนรู้

กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 มีแผนในการขับเคลื่อนเพื่อเตรียมพร้อมรับการประเมินร่วมกับนานาชาติ PISA 2025 โดยใช้ Six Step Model รูปแบบการพัฒนาความฉลาดรู้สู่คุณภาพที่ยั่งยืน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4 ดำเนินกิจกรรมการรับนักเรียน ปีการศึกษา 2568 ตามโครงการเสริมสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษา เพื่อสร้างโอกาส

ความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำ ให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงเท่าเทียม โดยใช้กระบวนการในการดำเนินงาน ตามวงจร PAOR

สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดพะเยา

- การสร้างศูนย์ฝึกอบรมร่วมกับภาคอุตสาหกรรม (Industry-Academia Collaboration)

แนวทาง : การสร้างศูนย์ฝึกอบรมร่วม ระหว่างสถาบันการศึกษาและภาคอุตสาหกรรม ที่ภาคเอกชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการฝึกอบรม เช่น การจัดอบรมร่วม การฝึกงานในสถานประกอบการจริง หรือการพัฒนาหลักสูตรร่วมกัน

นโยบายที่ 2.10 : นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยและเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาช่วยในการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาทักษะดิจิทัล และการพัฒนาทักษะภาษาต่างประเทศ

1. ผลการดำเนินงานการขับเคลื่อนนโยบายฯ

การนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยและเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ผลการดำเนินงานในการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยและเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาใช้ใน กระบวนการเรียนการสอนในระดับต่างๆ ดังนี้

- 1) การพัฒนาทักษะและการอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษา
 - จัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้ครูและบุคลากรเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและ AI เช่น ChatGPT, Canva, Google Workspace, Digital Performance Appraisal (DPA)
 - ส่งเสริมการพัฒนาทักษะในการออกแบบบทเรียน สร้างสื่อการสอน และการประเมินผลด้วย เครื่องมือ AI เช่น Grammarly, Turnitin
- 2) การนำ AI มาใช้ในกระบวนการเรียนการสอน
 - ใช้ AI วิเคราะห์ผลการเรียนรู้และแนะนำเนื้อหาการเรียนที่เหมาะสมกับผู้เรียน
 - นำ AI มาช่วยตรวจการบ้าน ประเมินผลการเรียนรู้แบบอัตโนมัติ และวัดผลแบบ Real-time
 - ใช้แพลตฟอร์มการเรียนออนไลน์ควบคู่ On-site เช่น Google Classroom, LMS
- 3) การส่งเสริมทักษะดิจิทัลและภาษาต่างประเทศของนักเรียน
 - ใช้แอปพลิเคชัน AI เช่น Duolingo, Memrise, Eng Ease พัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ
 - สนับสนุนให้นักเรียนทำโครงงานสิ่งประดิษฐ์ที่เกี่ยวข้องกับ AI และ Machine Learning
 - จัดทำหลักสูตรออนไลน์ด้าน Coding และดิจิทัลเบื้องต้น (เช่น Scratch, Python)
- 4) การพัฒนาและใช้สื่อการเรียนรู้ดิจิทัล
 - พัฒนาและใช้นวัตกรรมสื่อการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยี AI เช่น วิดีโอการสอน, เกมการศึกษา, แบบทดสอบออนไลน์
 - สร้างฐานข้อมูลสื่อนวัตกรรมและรวบรวม Best Practice ของครูผู้สอน
 - จัดทำระบบช่วยเหลือผู้เรียนผ่าน Application และเว็บไซต์ เพื่อการเรียนรู้แบบ Anywhere Anytime
- 5) การติดตามและประเมินผลการขับเคลื่อนนโยบาย
 - มีการเก็บข้อมูลการใช้งาน AI และทักษะดิจิทัลของครู/นักเรียนก่อน-หลังเข้าร่วมกิจกรรม
 - มีการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาที่ใช้ AI ประกอบการสอน
 - มีการติดตามผลการใช้ AI ในห้องเรียนผ่านกิจกรรม Workshop และการสังเกตการณ์จริง

2. การติดตามผลการขับเคลื่อนนโยบายฯ

- 1) จำนวนสถานศึกษาทั้งหมด จำนวน 1,471 แห่ง
- 2) จำนวนสถานศึกษาที่นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยและเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาช่วย ในการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาทักษะดิจิทัล และการพัฒนาทักษะภาษาต่างประเทศ จำนวน 1,339 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 91.02 (เปรียบเทียบกับจำนวนสถานศึกษาทั้งหมด)
- 3) จำนวนผู้เรียนทั้งหมด จำนวน 361,081 คน
- 4) จำนวนผู้เรียนที่ได้รับการพัฒนาทักษะดิจิทัลและทักษะภาษาต่างประเทศ 264,208 คน คิดเป็นร้อยละ 73.17 (เปรียบเทียบกับจำนวนผู้เรียนทั้งหมด)

หมายเหตุ การรายงานข้อมูลข้อ 1) – 4) จำแนกตามสังกัด ซึ่งจะรายงานข้อมูลผ่านระบบ e-Inspection

3. ปัญหาอุปสรรค

1. ปัญหาด้านการเข้าถึงเทคโนโลยี

- การขาดแคลนอุปกรณ์: ในบางพื้นที่ยังขาดแคลนอุปกรณ์เทคโนโลยีที่เหมาะสม เช่น คอมพิวเตอร์และเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถรองรับการใช้งานระบบ AI ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ
- การเข้าถึงอินเทอร์เน็ต: ในบางพื้นที่โดยเฉพาะในเขตพื้นที่ห่างไกลยังพบปัญหาด้านการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตที่มีความเร็วและเสถียรภาพต่ำ ทำให้การใช้งานเทคโนโลยีที่ต้องการการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตอย่างต่อเนื่องไม่สามารถใช้งานได้เต็มที่

2. ปัญหาการใช้งานของครูและบุคลากร

- ความเข้าใจที่ไม่เพียงพอ: ครูบางส่วนยังขาดความเข้าใจในการใช้งานเทคโนโลยี AI และแพลตฟอร์มดิจิทัลในการพัฒนาทักษะของผู้เรียน โดยเฉพาะในขั้นตอนการใช้ระบบ DPA (Digital Performance Appraisal) ในการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้
- การขาดทักษะในการใช้สื่อดิจิทัล: หลายคนยังไม่สามารถใช้งานเครื่องมือหรือแอปพลิเคชันดิจิทัลที่มีประสิทธิภาพได้เต็มที่ เช่น การใช้ AI ในการประเมินวิทยฐานะหรือการพัฒนาแฟ้มสะสมผลงาน

3. ปัญหาด้านระบบ

- ปัญหาความซ้ำในการประมวลผล: ระบบที่ใช้ในการประเมินผลด้วย AI ยังพบปัญหาความซ้ำในการประมวลผลข้อมูล ทำให้การใช้ระบบไม่สะดวกและเกิดความล่าช้าในการประเมินผล

4. ข้อจำกัดด้านงบประมาณ

- ขาดงบประมาณสำหรับการพัฒนาแพลตฟอร์ม AI และเทคโนโลยีสนับสนุนการเรียนรู้

4. ข้อเสนอแนะ

1) ระดับนโยบาย

1.1) ควรเพิ่มการสนับสนุนด้านการจัดหาอุปกรณ์เทคโนโลยีที่ทันสมัยและมีคุณภาพ รวมถึงการพัฒนาระบบอินเทอร์เน็ตให้มีประสิทธิภาพเพื่อรองรับการใช้งาน AI อย่างเต็มที่ โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกล

1.2) ปรับหลักเกณฑ์การประเมินวิทยฐานะให้เหมาะสมกับบริบทการใช้งาน AI ควรมีการปรับปรุงหลักเกณฑ์การประเมินวิทยฐานะเพื่อรองรับการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ ที่เกิดขึ้น เช่น การประเมินผ่านระบบดิจิทัลหรือ AI

1.3) ควรมีการสนับสนุนงบประมาณเฉพาะสำหรับการพัฒนาเทคโนโลยี AI เพื่อการศึกษา และสนับสนุนงบประมาณในการจัดหาสื่อ-อุปกรณ์ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ด้านดิจิทัล

1.4) สนับสนุนโครงการฝึกอบรมและพัฒนาครูให้มีทักษะด้านดิจิทัลและ AI

1.5) สนับสนุนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางด้านอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ โดยเฉพาะในเขตชนบทและพื้นที่ห่างไกล และอุปกรณ์สำหรับการเรียนออนไลน์ เช่น คอมพิวเตอร์ Note Book แท็บเล็ต สำหรับผู้เรียน

2) ระดับส่วนราชการ

2.1) ควรจัดการอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาทั่วประเทศเพื่อให้มีความรู้และทักษะในการใช้งานเทคโนโลยี AI และระบบดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การใช้ AI ในการวิเคราะห์ผลการเรียนและการประเมินผลสัมฤทธิ์

2.2) ควรมีการสนับสนุนแอปพลิเคชันและแพลตฟอร์มที่สามารถช่วยให้ครูและผู้เรียนสามารถเข้าถึงเนื้อหาการเรียนการสอนที่ทันสมัยได้อย่างสะดวกและง่ายดาย

2.3) ส่งเสริมความร่วมมือกับภาคเอกชนและสถาบันการศึกษาในการพัฒนาแพลตฟอร์มการเรียนรู้ด้วย AI

2.4) จัดให้มีศูนย์เรียนรู้ดิจิทัลในโรงเรียนเพื่อให้เข้าถึงเทคโนโลยีได้สะดวกขึ้น

2.5) จัดอบรมและพัฒนาครูผู้สอนอย่างต่อเนื่องด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล การสร้างสื่อ และการออกแบบนวัตกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนยุคใหม่

2.6) จัดหาสื่อ อุปกรณ์ให้สถานศึกษาอย่างเพียงพอ

3) ระดับพื้นที่

3.1) ควรมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีในพื้นที่ที่มีความขาดแคลนอุปกรณ์ และอินเทอร์เน็ต รวมถึงการจัดตั้งศูนย์สนับสนุนด้านเทคโนโลยีในทุกพื้นที่เพื่อให้การใช้งาน AI และเครื่องมือดิจิทัลในโรงเรียนมีประสิทธิภาพ

3.2) สนับสนุนการพัฒนาอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงให้ครอบคลุมทุกโรงเรียน

3.3) จัดตั้งชุมชนการเรียนรู้เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านเทคโนโลยี AI

3.4) ส่งเสริมให้ครูพัฒนาแนวทางการสอนให้ทันสมัย และรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ให้ความสำคัญ ยืดหยุ่น สอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้เรียน

5. รูปแบบ แนวทาง หรือนวัตกรรม ที่คิดว่าเป็นต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดี (ถ้ามี)

- ไม่พบแบบอย่างที่ดี

นโยบายที่ 2.11 : ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสุข และนโยบาย “สุชาติ มีความสุข”

1. ผลการดำเนินงานการขับเคลื่อนนโยบายฯ

1) สถานศึกษาดำเนินการเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสุข

1.1) การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เอื้อต่อความสุขของผู้เรียน

สถานศึกษาหลายแห่งได้ดำเนินการปรับปรุงพื้นที่ภายในโรงเรียนให้สะอาด ปลอดภัย และเหมาะสมกับการเรียนรู้ เช่น การพัฒนามุมอ่านหนังสือบริเวณใต้ต้นไม้ จัดโซนสีเขียวสำหรับพักผ่อน และเพิ่มแหล่งเรียนรู้จากธรรมชาติภายในโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนรู้สึกผ่อนคลายและมีความสุขในการมาโรงเรียน

1.2) การส่งเสริมกิจกรรมสร้างสุขในโรงเรียน

โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความสุขของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง เช่น กิจกรรมยิ้มรับวันใหม่ (Morning Greeting), กิจกรรม 5 นาทีสร้างสุขก่อนเรียน, การเล่นเกมและกิจกรรมนันทนาการระหว่างพักเที่ยง, รวมทั้งกิจกรรมศิลปะ ดนตรี และกีฬา ที่ให้นักเรียนได้แสดงความสามารถและมีส่วนร่วมตามความสนใจ

1.3) การดูแลช่วยเหลือด้านจิตใจและความสัมพันธ์ในโรงเรียน

สถานศึกษาดำเนินการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ครอบคลุมทั้งด้านสุขภาพจิตและการแนะแนว โดยมีครูที่ปรึกษาและนักเรียนแกนนำให้คำแนะนำเบื้องต้น พร้อมทั้งประสานกับหน่วยงานสาธารณสุขในพื้นที่ในการดูแลสุขภาพจิตอย่างใกล้ชิด

1.4) การมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน

สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เช่น วันครอบครัวสุขสันต์, โครงการโรงเรียนสีเขียวจากชุมชน, และกิจกรรม “บ้าน – วัด – โรงเรียน” (บวร) เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่อบอุ่นระหว่างโรงเรียน ชุมชน และผู้เรียน

1.5) การจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตนักเรียน

สถานศึกษาได้ดำเนินการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการพัฒนาทักษะการใช้ชีวิตที่สำคัญ เช่น กีฬา ศิลปะ การแสดง การทำงานร่วมกันในกลุ่ม และการสนับสนุนกิจกรรมที่นักเรียนสามารถเลือกเข้าร่วมตามความสนใจ เช่น การสร้างห้องเรียนสร้างสรรค์, กิจกรรมสร้างสรรค์ทางศิลปะ เช่น การประกวดวาดภาพ การจัดงานแสดงศิลปะ นักเรียนสามารถแสดงออกถึงความคิดสร้างสรรค์ได้อย่างเต็มที่ ทำให้เกิดความสุขและความภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง

1.6) การพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน

สถานศึกษามีการฝึกอบรมครูเพื่อให้สามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียน โดยการทำกิจกรรมร่วมกันที่เป็นมิตรและช่วยเสริมสร้างความเชื่อมั่นในตัวเองของผู้เรียน เพื่อให้ครูสามารถเป็นที่ปรึกษาและเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตให้แก่ผู้เรียน

2) สุชาติ มีความสุข

โครงการ “สุชาติ มีความสุข” เป็นส่วนหนึ่งของแนวทางการสร้างสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาและปรับปรุงระบบสุขภาพในสถานศึกษาให้ถูกสุขลักษณะ ปลอดภัย และน่าใช้ ส่งผลให้ผู้เรียนและบุคลากรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีความสุขในการมาเรียนและทำงานในโรงเรียน

2.1) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านสุขาภิบาล

การปรับปรุงห้องสุขา: โรงเรียนได้ดำเนินการปรับปรุงห้องสุขาที่มีอยู่ให้สะอาด น่าใช้ มีการแยกห้องสุขาสำหรับนักเรียนชาย-หญิง และบุคลากรอย่างชัดเจน พร้อมติดตั้งระบบระบายอากาศ และแสงสว่างที่เพียงพอ

การเพิ่มจำนวนห้องสุขา: โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนมากได้จัดสร้างห้องสุขาเพิ่มเติม เพื่อลดความแออัดในช่วงพักและเวลาเร่งด่วน

2.2) การส่งเสริมสุขนิสัยของนักเรียน

กิจกรรม “สุขา 5 นาที”: กิจกรรมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำความสะอาดห้องสุขาในแต่ละวัน เพื่อสร้างจิตสำนึกในการดูแลรักษาความสะอาด

การจัดอบรมและให้ความรู้: โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้เรื่องสุขอนามัยส่วนบุคคล เช่น การล้างมือที่ถูกต้อง การใช้ห้องสุขาอย่างถูกสุขลักษณะ ฯลฯ ผ่านกิจกรรมบูรณาการในชั้นเรียนและกิจกรรมหน้าเสาธง

2.3) การมีส่วนร่วมของชุมชนและองค์กรท้องถิ่น

การสนับสนุนจาก อบต./เทศบาล: มีการประสานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการสนับสนุนงบประมาณ หรือวัสดุอุปกรณ์ในการก่อสร้าง ปรับปรุง หรือซ่อมแซมห้องสุขา

จิตอาสาผู้ปกครอง: กลุ่มผู้ปกครองร่วมเป็นจิตอาสาในการซ่อมบำรุง หรือให้คำแนะนำในการออกแบบสุขภัณฑ์ที่เหมาะสมกับนักเรียนปฐมวัยและประถมศึกษา

2.4) ผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน

นักเรียนมีความสุขในการมาโรงเรียน: จากการสำรวจความคิดเห็นของนักเรียน พบว่าร้อยละ 85 พึงพอใจกับการปรับปรุงห้องสุขา และรู้สึกสะดวกใจมากขึ้นในการใช้บริการ

ลดปัญหาการกลั่นปัสสาวะ-อุจจาระในเด็กเล็ก: พบว่าจำนวนเด็กที่มีปัญหาสุขภาพจากการไม่กล้าใช้ห้องน้ำลดลงอย่างมีนัยสำคัญ

พฤติกรรมสุขอนามัยดีขึ้น: นักเรียนร้อยละ 90 มีพฤติกรรมล้างมือก่อนรับประทานอาหาร และหลังใช้ห้องสุขาอย่างสม่ำเสมอ

2. การติดตามผลการขับเคลื่อนนโยบายฯ

1) สถานศึกษาทั้งหมด จำนวน 1,471 แห่ง

2) สถานศึกษาที่ได้กำหนดแนวทางหรือจัดโครงการ/กิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสุข จำนวน 1,430 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 97.48

3) สถานศึกษาที่ได้ดำเนินการตามนโยบาย “สุขาดี มีความสุข” (5ส.) จำนวน 1,454 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 98.84

หมายเหตุ การรายงานข้อมูลข้อ 1) – 3) จำแนกตามสังกัด ซึ่งสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดจะรายงานข้อมูลผ่านระบบ e-Inspection

3. ปัญหาอุปสรรค

1) สถานศึกษาบางแห่งพบปัญหาด้านทรัพยากรที่ไม่เพียงพอในการจัดกิจกรรมหรือปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น การขาดแคลนอุปกรณ์กีฬาและเครื่องมือการเรียนการสอนที่เหมาะสม ทำให้ไม่สามารถจัดกิจกรรมได้ตามที่คาดหวัง

2) ครูบางรายและนักเรียนบางส่วนยังขาดความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการสร้างสภาพจิตที่ดีหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับโครงการ "สุชาติ มีความสุข" ซึ่งบางกิจกรรมไม่ได้รับการตอบรับจากนักเรียนเท่าที่ควร เพราะยังขาดการสื่อสารที่ชัดเจน

3) สถานศึกษาบางแห่งมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของโครงการยังไม่สม่ำเสมอ ส่งผลให้ไม่สามารถวัดผลสัมฤทธิ์ของโครงการได้อย่างชัดเจน โดยเฉพาะในกรณีที่มีการจัดกิจกรรมหลายรูปแบบ ทำให้การประเมินผลไม่เป็นไปตามมาตรฐาน

4) การได้รับจัดสรรงบประมาณน้อยเกินไป ในการดำเนินงานเนื่องจากวัสดุที่อยู่ในท้องถิ่นมีราคาที่สูง และโรงเรียนมีห้องน้ำหลายแห่งไม่เพียงพอต่อการดำเนินการขับเคลื่อนงาน ค่าแรงที่สูงขึ้นเป็นตัวแปรที่เป็นผลกระทบต่อการดำเนินงาน

5) ปัญหาเรื่องน้ำ น้ำจากภูเขา สีของน้ำขุ่น และบางโรงเรียนขาดแคลนน้ำ ระบบของน้ำที่ไหลไม่ต่อเนื่อง

6) ศก.ตำบลบางแห่งระบบน้ำใช้อุปโภคไม่เพียงพอ ยังขาดงบประมาณในการจัดหาวัสดุ-ครุภัณฑ์ในการดำเนินงานตามนโยบาย

4. ข้อเสนอแนะ

1) ระดับนโยบาย

1.1) ควรมีการจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติมเพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพของผู้เรียน เช่น การจัดหาอุปกรณ์กีฬา สื่อการสอน และการฝึกอบรมเพิ่มเติมให้กับครูเพื่อเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพจิตและกายของนักเรียน

1.2) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรพิจารณาในการเพิ่มงบประมาณในการดำเนินงานที่มากขึ้นเพื่อความคล่องตัวและให้สถานศึกษาดำเนินการได้อย่างยั่งยืน

1.3) กระทรวงศึกษาธิการ ควรจัดทำหลักเกณฑ์ในการขอรับการจัดสรรงบประมาณ และจัดประชุม เพื่อชี้แจงเพื่อให้เจ้าหน้าที่ได้รับทราบแนวทางปฏิบัติ และมีคู่มือหรือเอกสารประกอบการชี้แจงในเรื่องการจัดสรรงบประมาณอย่างชัดเจน

2) ระดับส่วนราชการ

ควรมีการพัฒนาหลักสูตรหรือโปรแกรมอบรมที่เหมาะสมเพื่อให้ครูและผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้และทักษะในการส่งเสริมความสุขของผู้เรียนได้ดีขึ้น รวมถึงการจัดทำคู่มือหรือแนวทางปฏิบัติในการส่งเสริมสุขภาพที่สามารถใช้ได้ในทุกพื้นที่

3) ระดับพื้นที่

ควรมีการจัดตั้งทีมติดตามผลการดำเนินงานอย่างจริงจัง โดยการประเมินผลทุกระยะและมีการให้ข้อเสนอแนะแก่สถานศึกษาที่มีผลการดำเนินงานไม่ตรงตามมาตรฐาน เพื่อช่วยให้ทุกโรงเรียนสามารถขับเคลื่อนโครงการไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. รูปแบบ แนวทาง หรือนวัตกรรม ที่คิดว่าเป็นต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดี (ถ้ามี)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

ดำเนินการตามนโยบาย “สุชาติ มีความสุข” ดังนี้

1) คำขวัญโครงการ “สุชาติ มีความสุข” ของโรงเรียน เช่น “สุชาติ ชีวีสดใส สะอาดปลอดภัย ใช้แล้วแฮปปี้”

2) แนวทาง “ปรับเปลี่ยน เปลี่ยนแปลง”

3) HOMES MODEL

- H=House Cleansing	สะอาดดี เหมือนอยู่บ้าน
- O=Organization	ทำงานเป็นองค์กร ครบวงจร
- M=Managing Well	การจัดการที่ดี
- E=Equal Quality	เหมาะสมทุกวัย ใส่ใจสุขภาพ
- S=Standard Beautiful	สวยงามตามมาตรฐาน

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

เรื่อง นโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ - ๒๕๖๙

ตามที่คณะรัฐมนตรีได้กำหนดนโยบายการบริหารราชการแผ่นดินที่ยึดมั่นการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยมีความสอดคล้องกับหมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ และหมวด ๖ แผนนโยบายแห่งรัฐ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ตลอดจนยุทธศาสตร์ชาติ พุทธศักราช ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐ คณะรัฐมนตรีได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๗ นโยบายรัฐบาลด้านการศึกษา ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทุนมนุษย์ ที่เป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาประเทศ โดยเร่งส่งเสริมผลักดันให้เกิดการพัฒนาคนไทยทุกช่วงวัยอย่างเต็มกำลังและความสามารถ รัฐบาลจะส่งเสริมการเกิดและเติบโตอย่างมีคุณภาพของเด็กทุกคนอย่างเท่าเทียม เด็กไทยทุกคนจะต้องเข้าถึงศูนย์ดูแลเด็กปฐมวัยที่มีมาตรฐาน เมื่อเติบโตก็ได้เรียนหนังสือที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล ส่งเสริมศักยภาพทั้งด้านศิลปะ วัฒนธรรม และความสามารถทางกีฬา และพัฒนาระบบการศึกษาที่ยืดหยุ่นทั้งในระบบนอกระบบ ตามอัธยาศัย และการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาสนับสนุน ตอบโจทย์ศักยภาพของผู้เรียน ลดภาระและลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้สองภาษา โดยใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เป็นตัวช่วย เน้นการสอนทักษะที่ใช้ประโยชน์ได้ในชีวิตจริงเพื่อการสร้างรายได้ (Learn to Earn) ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ รวมทั้งการฟื้นฟูและช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่หลุดจากระบบการศึกษา พร้อมทั้งส่งเสริมการปฏิรูประบบอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาเพื่อให้ตอบสนองต่อความต้องการแรงงานในอนาคตและรองรับการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Life-Long Learning) ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๖๗ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้ประชุมมอบนโยบายการศึกษาให้แก่ส่วนราชการในสังกัดและองค์กรในกำกับกระทรวงศึกษาธิการ นั้น

เพื่อให้การขับเคลื่อนนโยบายการศึกษาไปสู่การปฏิบัติเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผล เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนและประชาชน อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘ และมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ จึงประกาศนโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ - ๒๕๖๙ โดยมีเจตนารมณ์นโยบาย “เรียนดี มีความสุข” ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อผู้เรียนเป็นที่ประจักษ์ ภายใต้หลักการ “การศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ และการศึกษาเพื่อความมั่นคงของชีวิต” ใช้แนวทางการทำงาน “จับมือไว้ แล้วไปด้วยกัน” มุ่งสร้าง “การศึกษาเท่าเทียม” ผ่านเครือข่ายการศึกษาเพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และต่อยอดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกระดับให้ทันสมัยได้มาตรฐานสากล ภายใต้แนวคิด “ปฏิวัติการศึกษา แก้ปัญหาประเทศ” เพื่อพัฒนาคนไทยทุกคนในทุกช่วงวัยให้ “ฉลาดรู้ ฉลาดคิด ฉลาดทำ” มีศักยภาพและความพร้อมสนับสนุนการพัฒนาประเทศให้ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” เพื่อเป็นแนวทางให้ส่วนราชการในสังกัดและองค์กรในกำกับกระทรวงศึกษาธิการ นำไปใช้ในการขับเคลื่อนนโยบาย ดังนี้

๑. ลดภาระครู...

-๒-

๑. ลดภาระครูและบุคลากรทางการศึกษา

๑.๑ พัฒนาและต่อยอดวิธีการประเมินวิทยฐานะครูและบุคลากรทางการศึกษา ลดขั้นตอน มุ่งผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ

๑.๒ ย้ายครูและบุคลากรทางการศึกษาคืนถิ่น กลับภูมิลำเนาด้วยความเป็นธรรม โปร่งใส ไม่มีการทุจริตคอร์รัปชัน

๑.๓ พัฒนาและต่อยอดการแก้ไขปัญหานี้สันครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบ และเห็นผลเป็นรูปธรรม

๑.๔ จัดหาอุปกรณ์การสอนและสวัสดิการให้เพียงพอและเหมาะสม เพื่อส่งเสริมให้มีการ จัดการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ

๑.๕ ดำเนินการยกเลิกครูเวรอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง “ชีวิตและความปลอดภัย ของครูสำคัญกว่าทรัพย์สิน” ครูมีเวลาจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ

๑.๖ จัดหาที่พักการภารโรง เพื่อช่วยลดภาระงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา และช่วยรักษา ความปลอดภัย

๑.๗ ปรับลดภาระงานที่ไม่จำเป็นหรือซ้ำซ้อน

๑.๘ แก้ปัญหาการขาดแคลนครูและบุคลากรทางการศึกษา

๒. ลดภาระนักเรียนและผู้ปกครอง

๒.๑ เรียนได้ทุกที่ ทุกเวลา (Anywhere Anytime) เรียนฟรี มีงานทำ “ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง” มีระบบหรือแพลตฟอร์มการเรียนรู้ โดยผู้เรียนไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย เพื่อสร้างความเสมอภาคทางการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

๒.๒ ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่หลุดออกจากระบบการศึกษา (Zero Drop out) ให้มีโอกาส ได้รับการศึกษาทั้งในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย

๒.๓ จัดให้มีโรงเรียนคุณภาพอย่างน้อย ๑ โรงเรียน ต่อ ๑ อำเภอ

๒.๔ พัฒนาระบบการแนะแนวการเรียน (Coaching) และเป้าหมายชีวิตให้เป็นรูปธรรม ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์อย่างสร้างสรรค์และมีเหตุผล

๒.๕ พัฒนาระบบการศึกษาที่ยืดหยุ่นตอบสนองโจทย์ศักยภาพผู้เรียน โดยมีระบบวัดผลรับรอง มาตรฐานวิชาชีพ (Skill Certificate) ผู้เรียนสามารถเรียนเพิ่มเพื่อรับประกาศนียบัตรในการประกอบอาชีพ และมีระบบ วัดผลเทียบระดับการศึกษา การประเมินผลการศึกษา ผ่านธนาคารหน่วยกิต (Credit Bank)

๒.๖ พัฒนาทักษะที่ใช้ประโยชน์ได้ในชีวิตจริงของผู้เรียน มีรายได้ระหว่างเรียน จบแล้ว มีงานทำ (Learn to Earn)

๒.๗ จัดให้มีอาหารสำหรับนักเรียน เพื่อแก้ปัญหาภาวะทุพโภชนาการ

๒.๘ ส่งเสริมให้มีกระบวนการสร้างความปลอดภัยให้กับผู้เรียน

๒.๙ สร้างโอกาสให้คนทุกช่วงวัยเข้าถึงการศึกษาและการฝึกอบรมอย่างเท่าเทียมและมีคุณภาพ ตั้งแต่การศึกษาปฐมวัยจนถึงการศึกษาตลอดชีวิต พร้อมการพัฒนาทักษะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การคิดวิเคราะห์ อย่างมีเหตุผล และทักษะอาชีพที่จำเป็นแห่งอนาคต (Future Skill)

๒.๑๐ นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยและเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาช่วยในการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาทักษะดิจิทัล และการพัฒนาทักษะภาษาต่างประเทศ

๒.๑๑ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสุข

ให้ส่วนราชการ...

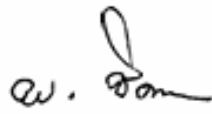

-๓-

ให้ส่วนราชการในสังกัดและองค์กรในกำกับกระทรวงศึกษาธิการ นำนโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ - ๒๕๖๙ ข้างต้น ไปเป็นกรอบแนวทางในการจัดการศึกษาและการดำเนินงาน โดยจัดทำแผนปฏิบัติราชการให้สอดคล้องกับนโยบายดังกล่าว และรายงานต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อพิจารณาต่อไป

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๖๗ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

พลตำรวจเอก
(เพิ่มพูน ชิดชอบ)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ภาคผนวก ข
คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ

คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ
ที่ สป.๗๗๖/๒๕๖๗

เรื่อง มอบหมายให้ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการรับผิดชอบเขตตรวจราชการ

อนุสนธิคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สป. ๒๔๓/๒๕๖๗ เรื่อง มอบหมายให้ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการและศึกษาธิการภาครักษาการในตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการรับผิดชอบเขตตรวจราชการ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๖๗ นั้น

สืบเนื่องจากมีประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง แต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญ ลงวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ โดยมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ข้าราชการพลเรือนสามัญสังกัดกระทรวงศึกษาธิการดำรงตำแหน่งผู้ตรวจราชการกระทรวง จำนวน ๔ ราย

ฉะนั้น เพื่อให้การตรวจราชการของผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการดำเนินการเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพและเกิดผลสัมฤทธิ์ตามภารกิจ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ จึงยกเลิคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สป ๒๔๓/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๖๗ และมอบหมายให้ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการรับผิดชอบเขตตรวจราชการ ดังบัญชีแนบท้ายคำสั่งนี้

สั่ง ณ วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๗

(นายสุเทพ แก่งสันเทียะ)
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

บัญชีรายละเอียดการรับผลิตขอเขตตรวจราชการของผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ
แนบท้ายคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ ที่ สป-๗๒/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๗

เขตตรวจราชการที่	จังหวัดในเขตตรวจราชการ	ผู้รับผลิตขอเขตตรวจราชการ
ส่วนกลาง	กรุงเทพมหานคร	นายปรีดี ภูสีน้ำ ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ
๑	กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน จังหวัดลพบุรี จังหวัดชัยนาท จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดสระบุรี จังหวัดสิงห์บุรี จังหวัดอ่างทอง	นายพิเชษฐ์ วันทอง ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ
๒	กลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล จังหวัดปทุมธานี จังหวัดนนทบุรี จังหวัดนครปฐม จังหวัดสมุทรปราการ	นายพิเชษฐ์ วันทอง ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ
๓	กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๓ จังหวัดราชบุรี จังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี	นายวีระ แฉ่งกลีการ ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ
๔	กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง ๒ จังหวัดสมุทรสงคราม จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดเพชรบุรี จังหวัดสมุทรสาคร	ว่าที่ร้อยเอก วิสาร ปัญญชุณห์ ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ
๕	กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดชุมพร จังหวัดพัทลุง จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดสงขลา	นายสุรศักดิ์ อินศรีไกร ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ
๖	กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน จังหวัดภูเก็ต จังหวัดกระบี่ จังหวัดตรัง จังหวัดพังงา จังหวัดระนอง จังหวัดสตูล	นายชูลิน วรเดช ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ
๗	กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน จังหวัดยะลา จังหวัดนราธิวาส จังหวัดปัตตานี	นายชูลิน วรเดช ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ
๘	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก ๑ จังหวัดชลบุรี จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดระยอง	นางสาววันเพ็ญ บุรีสูงเนิน ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ
๙	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก ๒ จังหวัดจันทบุรี จังหวัดตราด จังหวัดนครนายก จังหวัดปราจีนบุรี จังหวัดสระแก้ว	นางสาววันเพ็ญ บุรีสูงเนิน ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ
๑๐	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ๑ จังหวัดอุดรธานี จังหวัดบึงกาฬ จังหวัดเลย จังหวัดหนองคาย จังหวัดหนองบัวลำภู	นายสมใจ วิเศษทักษิณ ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ
๑๑	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ๒ จังหวัดสกลนคร จังหวัดนครพนม จังหวัดมุกดาหาร	นายสมใจ วิเศษทักษิณ ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ

เขตตรวจราชการที่	จังหวัดในเขตตรวจราชการ	ผู้รับผิดชอบเขตตรวจราชการ
๑๒	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง จังหวัดขอนแก่น จังหวัดกาฬสินธุ์ จังหวัดมหาสารคาม จังหวัดร้อยเอ็ด	นายสุภชัย จันทน์ ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ
๑๓	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ๑ จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดชัยภูมิ จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดสุรินทร์	นายไพศาล วุฒิลาภานนท์ ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ
๑๔	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ๒ จังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดยโสธร จังหวัดศรีสะเกษ จังหวัดอำนาจเจริญ	นายสุภชัย จันทน์ ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ
๑๕	กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๑ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน จังหวัดลำปาง จังหวัดลำพูน	นายชาติวี ม่วงสว่าง ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ
๑๖	กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน ๒ จังหวัดเชียงราย จังหวัดน่าน จังหวัดพะเยา จังหวัดแพร่	นายชาติวี ม่วงสว่าง ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ
๑๗	กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ๑ จังหวัดพิษณุโลก จังหวัดตาก จังหวัดเพชรบูรณ์ จังหวัดสุโขทัย จังหวัดอุตรดิตถ์	ว่าที่ร้อยตรี เจษฎาภรณ์ พรหมทองแสน ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ
๑๘	กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ๒ จังหวัดนครสวรรค์ จังหวัดกำแพงเพชร จังหวัดพิจิตร จังหวัดอุทัยธานี	ว่าที่ร้อยตรี เจษฎาภรณ์ พรหมทองแสน ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ

ภาคผนวก ค

ภาพกิจกรรม

ภาพกิจกรรม ระหว่างวันที่ ๒๔ – ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘
ณ จังหวัดเชียงราย และพะเยา

๑. วันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ ลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมสถานศึกษาและรับฟังผลการดำเนินงานตามนโยบายการตรวจราชการฯ กรณีปกติ รอบที่ ๑ ณ โรงเรียนอนุบาลเชียงของ อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย

๒. วันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ ลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมสถานศึกษาและรับฟังผลการดำเนินงานตามนโยบายการตรวจราชการฯ กรณีปกติ รอบที่ ๑ ณ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอเชียงของ อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย

๓. วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ ลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมสถานศึกษาและรับฟังผลการดำเนินงานตามนโยบายการตรวจราชการฯ กรณีปกติ รอบที่ ๑ ณ โรงเรียนดำรงราษฎร์สงเคราะห์ อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย

๔. วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ ลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมสถานศึกษาและรับฟังผลการดำเนินงานตามนโยบายตรวจราชการฯ กรณีปกติ รอบที่ ๑ ณ โรงเรียนพะเยาประสาธน์วิทย์ อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา

๕. วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ ลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมสถานศึกษาและรับฟังผลการดำเนินงานตามนโยบายการตรวจราชการฯ กรณีปกติ รอบที่ ๑ ณ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอเมืองพะเยา อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา

ภาพกิจกรรม ระหว่างวันที่ ๓ - ๗ มีนาคม ๒๕๖๘

ณ จังหวัดน่าน แพร่ และพะเยา

๑. วันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๘ ประชุมหน่วยงานทางการศึกษา/สถานศึกษา ณ ห้องประชุมสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดน่าน อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน

๒. วันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๘ ลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมสถานศึกษาและรับฟังผลการดำเนินงานตามนโยบายการตรวจราชการฯ กรณีปกติ รอบที่ ๑ ณ โรงเรียนสตรีศรีน่าน อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน

๓. วันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๖๘ ลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมสถานศึกษาและรับฟังผลการดำเนินงานตามนโยบายการตรวจราชการฯ กรณีปกติ รอบที่ ๑ ณ โรงเรียนชุมชนบ้านอ้อย อำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน

๔. วันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๖๘ ลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมสถานศึกษาและรับฟังผลการดำเนินงานตามนโยบายการตรวจราชการฯ กรณีปกติ รอบที่ ๑ ณ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอนาน้อย อำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน

๕. วันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๘ ประชุมหน่วยงานทางการศึกษา/สถานศึกษา ณ ห้องประชุมสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดแพร่ อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่

๖. วันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๘ ลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมสถานศึกษาและรับฟังผลการดำเนินงานตามนโยบายการตรวจราชการฯ กรณีปกติ รอบที่ ๑ ณ วิทยาลัยเทคนิคแพร่ อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่

๗. วันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๖๘ ลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมสถานศึกษาและรับฟังผลการดำเนินงานตามนโยบายการตรวจราชการฯ กรณีปกติ รอบที่ ๑ ณ โรงเรียนลองวิทยา อำเภอคลอง จังหวัดแพร่

๘. วันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๖๘ ลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมสถานศึกษาและรับฟังผลการดำเนินงานตามนโยบายการตรวจราชการฯ กรณีปกติ รอบที่ ๑ ณ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอ อำเภอคลอง จังหวัดแพร่

๙. วันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๖๘ ประชุมหน่วยงานทางการศึกษา/สถานศึกษา ณ ห้องประชุมสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพะเยา อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา

คณะกรรมการ

ที่ปรึกษา

นายชาติรี ม่วงสว่าง

ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ

ปฏิบัติหน้าที่ศึกษาธิการภาค สำนักงานศึกษาธิการภาค 16

คณะกรรมการ

1. นายสุทัศน์ หน่อเรือง

ผู้อำนวยการกลุ่มยุทธศาสตร์การศึกษา

ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการกลุ่มตรวจราชการและติดตาม
ประเมินผล

2. นางวิลาวัลย์ สิทธิประเสริฐ

นักวิชาการศึกษาชำนาญการ

3. นางสาวจุฑาทิพย์ ศักดิ์เจริญ

นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการ

วิเคราะห์ สรุปผล และเขียนรายงานการตรวจ

นางวิลาวัลย์ สิทธิประเสริฐ

นักวิชาการศึกษาชำนาญการ

ผู้ประสานงานตรวจราชการของกระทรวงศึกษาธิการ

นางสาวดวงกมล โพธิ์ภู

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

ปฏิบัติหน้าที่ผู้ช่วยผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ
เขตตรวจราชการที่ 16

ผู้ประสานงานตรวจราชการ และติดตามประเมินผลการจัดการศึกษา เขตตรวจราชการที่ 16 ระดับ จังหวัด

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงราย

1. นายวิรัตน์ สานุมิตร

ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผล

2. นางสาวนันทนา จันทน์ผืน

ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ

3. นางสาววัลลภลักษณ์ นันชัยบัว

ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ

4. นายสุรพล วงศ์สรครกร

ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดน่าน

5. นางสาวดา ไตรจินดา

ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ

6. นางกรรณก แสงผล

ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ

7. นางดวงฤทัย ยะตุ้ย

ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพะเยา

8. นางสาวศุภรินทร์ มหาวงศ์

ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผล

9. นางสาววรฤทัย สักลอ

ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดแพร่

10. นางสาวบุษบา สุขแก้ว

ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผล

11. นางสาวนุชรี วงค์แก้ว

ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ

สำนักงานศึกษาธิการภาค 16

Regional Education Office No.16

ถนนอุตรกิจ ตำบลเวียง อำเภอเมืองเชียงราย

จังหวัดเชียงราย 57000 Website : www.reo16.go.th

โทรศัพท์ : 053 719 916 โทรสาร : 053 719 916